י"ט תשרי תש"ם, 10.10.1979 מספר 2197 80 עמודים שנה 44 המחיר : 30.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

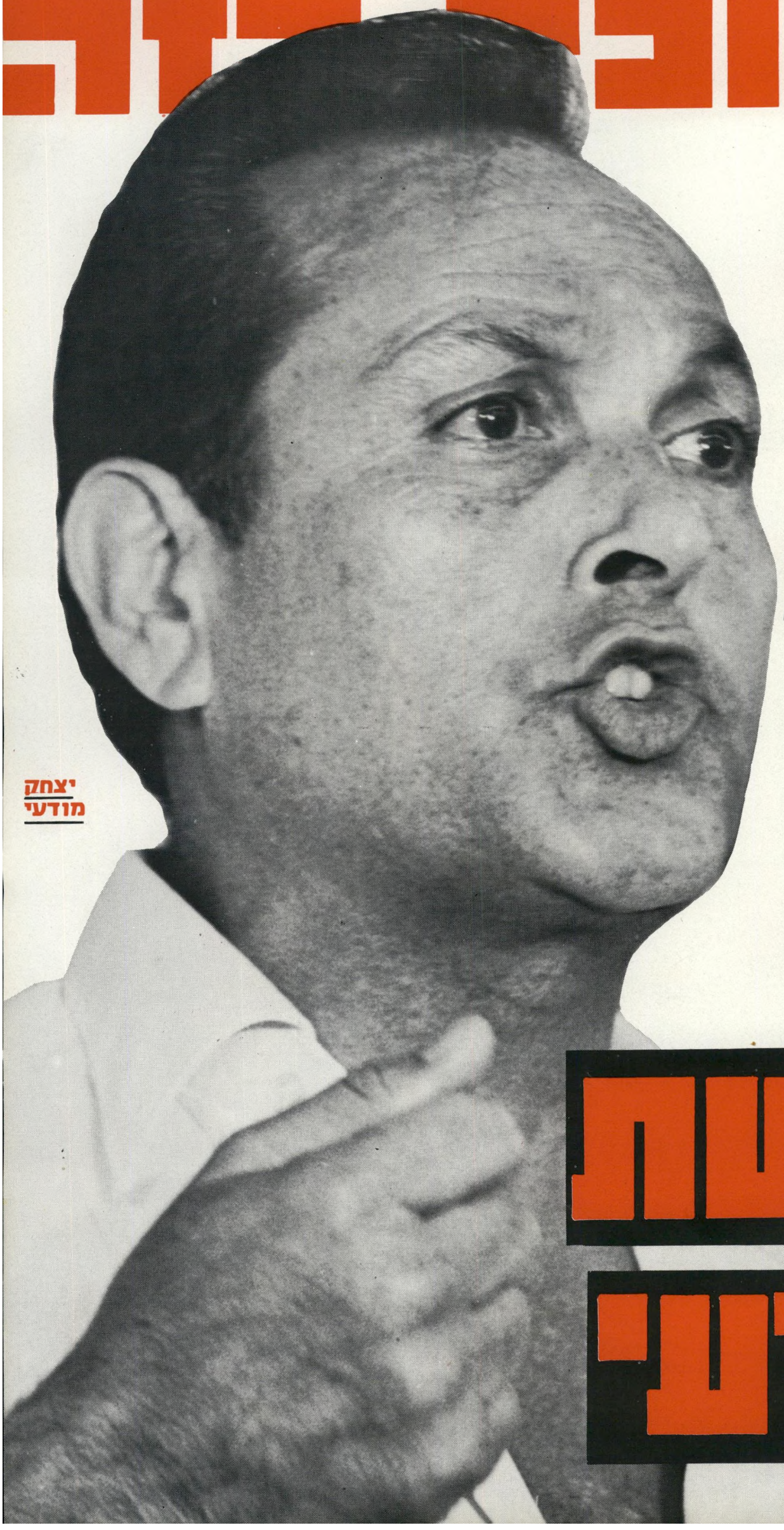

יצחק מודעי

המועמד לשר האוצר - מה הוא נחשד?

פרשת מודעי

אם מעולם לא ראית את ה"רד פוינט"
של גלי יש לך כעת סיבה נהדרת להציץ.

"רד פוינט" של גלי
בעיצוב החדש עם התפרים הבולטים
סוליית הפוליאוריטן המוקצף שאיננה נשחקת...
אם אתה אחד מ"החברה" (ואולי זה
אפילו אתה שם בתמונה).
זו הנעל שלך
בצבעים המשגעים ובדגמים המלהיבים
שרק גלי יודעת לייצר... עבורך.

מוצרי גלי מיוצרים בישראל

גלי - Gali הנעלים שהחבר'ה אוהבים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-243386. תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגיוקה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

בעמודים 74—71 של גיליון זה תוכל למצוא כתבת־ענק על פסטיבל ה־

לנו כי עלינו לחכות, ככל אדם, לתשובה בצינורות המקובלים.

ניסינו ללחוץ ולהסביר, כי עד שיסתיים הטיפול השיגרתי יחלוף הפסטיבל. הימים נקפו אך דבר לא זז. ממצריים הגיעו רמזים כאילו האשרות מחכות באתונה, ואולי בקאהיר. הודעה רישמית הזמנה מן הסוג הזה. אין תקדים לכך. אם תסעו למצריים, תהיו אתם התקדים."

החלטנו לנסוע ולקבוע תקדים. נסענו לאתונה, ניגשנו לקונסוליה המצרית והצגנו את ההזמנות שקיבלנו ממצריים. הקונסול המצרי קיבל אותנו בלבביות אבל שום בשורה לא היתה בפיו. הוא אינו יכול להעניק אשרות בלי הוראה מקאהיר, התנצל, ושום הוראה כזו לא התקבלה בקשר אלינו. „אבל לדעתי," אמר, „אם תגיעו לקאהיר עם ההזמנה הזו, לא תישלחו בחזרה." והוסיף „בלי נדר."

הדרך מאתונה לקאהיר היתה מלווה בלחץ כבד על הקיבה. אף אחד מן המוזמנים האחרים, פרט לנו, לא העז לעשות את הדרך. כולם נותרו בישראל והמתינו לראות מה יקרה לשפני הנסיון.

בנמל־התעופה בקאהיר קיבלו אותנו בחיוכים. ישראלים? נעים מאד. ויזה? שבו בבקשה, נבדוק את הרשימות שבידינו. נא להתאזר בסבלנות.

אחרי עשרים דקות חזר שוטר הגבול והתנצל: שמנו אינו מופיע בשום רשימת־אשרות. אנחנו מראים את ההזמנות ומסבירים שאנחנו עיתונאים ובאנו לסקר את פסטיבל הסרטים של קאהיר. הזמינו אותנו לשבת בחדר העיתונאים, רחוק מן ההמון הסואן, הבטיחו לברר שוב. אבל השעה מאוחרת. הסבירו לנו בסבר פנים נעימות, כי זה יכול להתמשך קצת זמן. התכוננו לבלות את הלילה בנמל־התעופה.

מדי פעם בפעם נכנסו לחדר אנשים. לחצו את ידינו, הבטיחו שהכל יסתדר, חייכו ויצאו. למרות שכולם האירו אלינו פנים, ההרגשה לא היתה בדיוק נוחה.

דרכונים והכריז: „ברוכים הבאים למצריים." תוך כדי כך הראו לנו את הוויזות חתומות ומבוילות, לאחר שכבר שילמו עבורן. לחצו את ידינו, והעבירו אותנו דרך המכס, נשאו את מיזוודותינו, העלו אותנו למונית, כשבכל שלב, המתבצע במהירות הבזק, מלוות אותנו הברכות: „ברוכים הבאים למצריים!"

התקדים ניקבע.

חתימה של הלולו

עד כאן סיפורם של עדנה ודן פיינרו.

בשולי סיפור זה כדאי אולי להוסיף כמה מילים על מארי גאדבאן, מזכירת פסטיבל הסרטים של קאהיר. מארי היא עורכת מדור הקולנוע של שבועון החדשות המצרי הוותיק אל מוסוואר. במשך שנים רבות היינו מקבלים בקביעות עותקים של שבועון זה, דרך מדינה אירופית, מדווחים על תעשיית הקולנוע המצרית בעזרת מדורה של מארי.

לפני ארבע שנים פגשתי אותה בפסטיבל הסרטים של ברלין. היה זה שנתיים לפני יוזמת השלום של הנשיא אל־סאדאת. מארי היתה אחת המצריות המעטות שכבר באותה תקופה לא היה ספק בליבה, שהשלום בין מצריים וישראל יגיע, קרוב יותר מכפי שאנו, הישראלים, משערים. היא התרועעה בפומבי עם ישראלים, שוחחה עמם ואף צפתה בסרטים ישראליים שהוצגו בפסטיבלים השונים, שאותם סיקרה. יחסה אל עמיתיה הישראליים היה תמיד לבבי וחם.

באחת משיחותנו ביקשתי ממנה לנסות ולברר אפשרות של ביקור עיתונאי במצריים. מארי הבטיחה לעשות זאת. אינני יודע באיזו מידה עמדה בהבטחתה, שכן הסיור נערך כעבור שנתיים, שלא בהתערבותה. אולם נקודה אחת נגעה לליבי.

באותו פסטיבל סרטים בברלין השתתפה גם כיכבת הקולנוע האיטלקית ג'ינה לולובריג'דה. מארי גאדבאן נמנית עם מעריצותיה. כשנפגשה עמה לא התאפקה מארי ובתום הראיון ביקשה מג'ינה אוטוגראף. ג'ינה חתמה על גבי כרטיס ביקור שהמציאה לה מארי.

כשנפרדתי ממארי ביקשתי ממנה את כתובתה במצריים. היא חיטטה בארנקה והסתבר לה שכל כרטיסי הביקור שלה אזלו. לעומת זה היא מצאה שם את כרטיס הביקור הנישא את חתימתה של ג'ינה. היא החזיקה את הכרטיס בידה ולרגע היססה. היא התלבטה מה חשוב לה יותר: לשמור את חתימתה של הלולו, או למסור כרטיס אישי לעמית ישראלי, שספק אם תיפגוש אותו שוב.

היא נתנה לי את הכרטיס. באותו הרגע נוכחתי, שגם מצרים מוכנים להקריב קורבנות למען השלום.

אלי תבור

עדנה ודן פיינרו בקאהיר: עם מפיק־הסרטים גדאלזה מסודאן (מימין) ובמועדון־הלילה „סהרה סיטי" (משמאל)
ברוכים הבאים למצריים —

סרטים בקאהיר, שנכתבה בידי עורכי מדור הקולנוע של העולם הזה, עדנה ודן פיינרו.

עדנה ודן היו כתבי הקולנוע הישראליים הראשונים שהוזמנו על־ידי המצרים לסקר את פסטיבל־הסרטים המסורתי שלהם. אולם כימעט עד ליום פתיחת הפסטיבל לא היה ברור אם יוכלו לממש את ההזמנות שבידיהם.

לחץ כבד על הקיבה

עד מסע הימורים שעברו, בדרכם לפסטיבל, מספרים בני הזוג פיינרו:

את ההזמנות שלנו לפסטיבל בקאהיר קיבלנו עוד בפסטיבל־הסרטים שנערך השנה בקאן, ממארי גאדבאן, מזכירת פסטיבל קאהיר, אחרי שבמשך כמה שנים נוצרו ביננו יחסי ידידות. הפעם הגישה לנו טפסי השתתפות בפסטיבל ואמרה לנו בפירוש: אנחנו מזמינים, אתם דואגים לאשרות־כניסה.

שבנו לישראל, הגשנו בקשות לאשרות בדרך הרגילה והמתנו בסבלנות לתשובה ממישרד־החוץ. אבל זו בוששה לבוא. פנינו ללישכת העיתונות, בתיקווה להיעזר בה לזירוז ההליכים, אך נענינו, כי זו מטפלת רק בעיתונאים הנילווים וצמודים למישלחות פוליטיות. למרות שהוזמנו לפסטיבל סרטים כעיתונאים בתפקיד, נאמר

עדנה פיינרו עם התסריטאי המצרי עבדי־אל־חאי אדיב
— להתראות בחרטום

— אין. נוסעים או לא? חלק מן המוזמנים החליט לוותר.

שאלנו גורמים מוסמכים מה לעשות. השיבי לנו: „אתם הראשונים שקיבלתם החיוכים שנשלחו אלינו כמו מנחמים: לא נעים, אבל יש הוראות.

אחרי כעשרים דקות נוספות חזר שוטר הגבולות בחיוך רחב, הגיש לנו את ה־

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק פירסם כתבת־תחקיר־פוליטית, תחת הכותרת „בחירות או קנוניות ?", על עולם הקנוניות של הפוליטיקה הישראלית ועל האופן שבו מתבצעות הקנוניות המיפלגתיות מאחרי הקלעים. הכתבה הציגה את רעיון הבחירות האיזוריות ושטחה בפני הקורא טענות בעד ונגד. במדור „פרשת קפטרי" פורסמו סיכומיו של עורך־הדין שמואל תמיר במישפט.

השבוע לפני 25 שנה היה „העולם הזה" העיתון הישראלי הראשון, שפירסם סידרת תצלומים „מתחת פני המים" שנעשו בישראל. סופרו המשוטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, ראיין את החשמן טיפראן, האחראי לבעיות המרחב בחצר האפיפיור, והיה לעיתונאי הישראלי הראשון בוואתיקן. כתבת־השער, „חליל־הקסם", הוקדשה לצמד הזמרים־חלילנים אילקה ואביבה, מאפייני הזמר והפולקלור הישראליים של ראשית שנות החמישים.

בשער הגיליון : זמרים אילקה ואביבה.

„העולם הזה" 886
תאריך : 6.10.54

„בת־גלים" יוצאת לעויים בתעלת סואץ ✶ „חדווה ואני" פעם ראשונה ✶ המנה הכפולה של יוסי שטרן

העם

פיהוק אדיש

התנועה בכבישים היתה מעטה. ימי ראש־השנה, שהיו פעם ימים של תנועה המונית, של הצפת רבבות מטיילים את גוף הארץ, היו השנה ימים שקטים מאד.

קשה היה להסביר את האדישות המוזרה הזאת. האזרח הישראלי הממוצע ישב בביתו. החדשות ששמע לא הרעישו אותו. ועידת העמים בלונדון התקרבה לפיתרון סיכסוך צרפת—גרמניה בדרכי־שלום, בטריאסט התקרב פיתרון סיכסוך יוגוסלביה—איטליה. היו אלה ימים של הפגת מתיחות, וגם תקרית אחת על הגבול לא יכלה למנוע תהליך זה.

עם התקרב יום כיפור לא השתנה מצב־הרוח. לא היה לאיש חשק לערוך חשבון־נפש עמוק, לתהות על קנקן התקופה, להסיק מסקנות מכאיבות ומרחיקות לכת.

תשט"ו נולדה במזל של פיהוק אדיש.

חעלת סואץ

לפני סגירת הסכר

צבי שידלו עמד על גשר־הפיקוד. הסתכל מבעד למישקפת בחוף שנתגלה לעיניו. הוא ידע כי הוא רב־החובל הישראלי הראשון הרואה חוף זה. הוא ידע כי רובצת עליו אחריות עצומה.

בירכתיים התנופף הדגל הכחול־לבן של המדינה ברוח הקלה. עבר זמן רב מאז הניף שידלו הנער, תלמיד בשביעית ב־גימנסיה מונטיפיורי, תל־אביב, את הדגל הזה מעל לסירת צופי־הים שיצאה מן הירקון לים.

אז היה הנער הגבוה מאד (מעל 1.90 מ') והמנומש תלמיד קצת מפגר, שקוע כולו בחלומות על סירות, דגים, אוניות. חלק מחלומות אלה הגשים כשהיה חבר משק־הדייגים חולתא, ואחר־כך כשפקד על א/ק נירית, האוניה הישראלית הראשונה שהגיעה לנמל סובייטי, אחרי פרשת מרדכי אורן והרופאים היהודים במוסקבה. אך כל זאת היה כאין וכאפס לעומת שלי־חותו הנוכחית.

„עתה או לעולם לא". א/ק בת־גלים הזעירה היתה אוניה שנרכשה על־ידי חברת־ספנות שהוקמה זה עתה. היא הובילה בשר מאריתריאה לישראל. היא היתה האוניה הראשונה שעשתה זאת ב־גלוי, תחת דגל ישראל.

הדבר לא בא לגמרי במיקרה. זה כמה שנים שקלה ממשלת־ישראל את הצורך להעביר בגלוי ספינה ישראלית בתעלת־סואץ. עתה אי־אפשר היה עוד לדחות את העניין. האנגלים עמדו לצאת מן ה־איזור, עצרת או"ם עמדה להתכנס. אחרי צאת האנגלים היו הסיכויים יורדים בהר־בה. היה זה עניין של „עתה או לעולם לא !" — הגיסיון האחרון לפני סגירת הסכר לשנים רבות *.

החשבון: יתכן כי המצרים לא ירצו לעורר שערוריה בינלאומית כל עוד נמצאים האנגלים באיזור התעלה, וערב כינוס עצרת או"ם. אם כן, יווצר תקדים. כמו שקשה ביותר להרוויח את המיל־יון הראשון, כן היה קשה ביותר להעביר את הספינה הראשונה. אחרי היווצר התקדים, היה המצב משתנה לטובה.

קשר צרפתי. משה שרת עצמו היה הרבה יותר פסימי, ולא האמין כי ה־מצרים יחששו מפני האנגלים. חששו התקיים: הספינה נעצרה, המצרים העלו את הטענה הכוזבת כי המלחים פתחו באש אקדחים על דייגים. האקדח היחיד באוניה היה אקדחו של צבי שידלו עצמו.

הקשר בין האוניה והארץ נפסק. אולם הצרפתים, שהם בעלי הרוב בהנהלת חברת תעלת־סואץ, הציעו לישראל לקיים את הקשר באמצעות נציגים בתעלה ובתל־אביב. התשובה : מבול של השמצות ב־עיתונות מצריים נגד ראש־ממשלת צרפת, היהודי פייר מנדס־פראנס.

משך כמה ימים עבר הקרב מתופ־השטוחים של תעלת־סואץ אל אולמות ה־או"ם. גמאל עבד־אל־נאצר לא יכול היה להיסוג, מבלי לתת פיתחון־פה לאויבי־המושבעים, האחים המוסלמים, שהכריזו על ההסכם עם האנגלים כעל בגידה. היה כימעט בטוח, כי שיחרור האוניה יהיה ה־מכסימום שניתן להשיג.

העברת האוניה הישראלית הראשונה דרך תעלת־סואץ, מבלי לכבוש את חוף התעלה על־ידי כוח צבאי, היה מיבצע כימעט חסר־סיכויים.

* עד שנת 1979, כאשר צבי שידלו, בהתאם להסכמי ישראל—מצריים, הוביל את הספינה הישראלית הראשונה שחצתה את תעלת סואץ.

חיאטרון

התחלה נאה

עד כה ניכתבו כל המחזות המקוריים, שהועלו על במות תיאטרוני־ישראל, כ־מחזות־ממש, והוגשו לקהל כימעט ללא כל שינוי או עיבוד. רק בשבוע שעבר הגיש תיאטרון הבימה את המחזה המקורי הראשון שעובד לפי סיפור. חדווה ואני עובד לפי סיפורו המקורי של אהרון מגד, תוך השמטת כמה וכמה קטעים.

עלילת־המחזה עוסקת בזוג חברי־קיבוץ שעוזבים את המשק, עקב לחצה של בת־הזוג, ומשתקעים בעיר. הניגודים בין ה־כפר והעיר, בין חיי עבודה פשוטים ובין חיי המיסחר הסואנים, מוגשים לקהל ב־צורה מרתקת — —ולעתים גם משעשעת.

תפקידה של חדווה נימסר לשחקנית עדה טל. היא עמדה בניסיון יפה, והצליחה בייחוד בקטעים המצריכים פאתוס והת־פרצות־רגשית. נחום בוכמן שיחק את תפקידו של שלמה פורת *. בצורה דון־קי־שוטית רצינית והיווה משקל נגדי מצויין לעלילה הקומית. שלמה ברטונוב לא גילה את יכולתו בתפקיד מזכיר־הקיבוץ, והצ־טיין יותר בתפקיד פקיד גבייה בקריה.

מבריקה ביותר היתה הופעתו של רפאל קלצקין, שמילא את תפקיד חותנו של הגיבור הראשי. כן הצליח שמואל רודנסקי בתפקיד קיבוצניק שהפך לחבר קואופר־טיב בעיר. בסיכום : על אף כל ההשמטות מן הסיפור המקורי והפגמים בדיאלוגים שבמחזה, היתה זו התחלה נאה לעונת התיאטרון החדשה בהבימה.

* בסוף שנות ה־60' הועלה מחזה זה בטלוויזיה הישראלית, בגירסה שכונתה חדווה ושלומיק, בכיכובם של יעל אביב ומנחם זילברמן.

ספורט

הסתננות ספורטאית

האוטובוס הגדול נעצר בפתח שדה־התעופה בלוד, ועשרים ושניים הצעירים שירדו ממנו הפסיעו לעבר המיסעדה. ה־מצרים יחששו מפני האנגלים. חששו התקיים: הספינה נעצרה, המצרים העלו את הטענה הכוזבת כי המלחים פתחו באש אקדחים על דייגים. האקדח היחיד באוניה היה אקדחו של צבי שידלו עצמו.

הקשר בין האוניה והארץ נפסק. אולם הצרפתים, שהם בעלי הרוב בהנהלת חברת תעלת־סואץ, הציעו לישראל לקיים את הקשר באמצעות נציגים בתעלה ובתל־אביב. התשובה : מבול של השמצות ב־עיתונות מצריים נגד ראש־ממשלת צרפת, היהודי פייר מנדס־פראנס.

משך כמה ימים עבר הקרב מתופ־השטוחים של תעלת־סואץ אל אולמות ה־או"ם. גמאל עבד־אל־נאצר לא יכול היה להיסוג, מבלי לתת פיתחון־פה לאויבי־המושבעים, האחים המוסלמים, שהכריזו על ההסכם עם האנגלים כעל בגידה. היה כימעט בטוח, כי שיחרור האוניה יהיה ה־מכסימום שניתן להשיג.

העברת האוניה הישראלית הראשונה דרך תעלת־סואץ, מבלי לכבוש את חוף התעלה על־ידי כוח צבאי, היה מיבצע כימעט חסר־סיכויים.

חיאטרון

התחלה נאה

עד כה ניכתבו כל המחזות המקוריים, שהועלו על במות תיאטרוני־ישראל, כ־מחזות־ממש, והוגשו לקהל כימעט ללא כל שינוי או עיבוד. רק בשבוע שעבר הגיש תיאטרון הבימה את המחזה המקורי הראשון שעובד לפי סיפור. חדווה ואני עובד לפי סיפורו המקורי של אהרון מגד, תוך השמטת כמה וכמה קטעים.

עלילת־המחזה עוסקת בזוג חברי־קיבוץ שעוזבים את המשק, עקב לחצה של בת־הזוג, ומשתקעים בעיר. הניגודים בין ה־כפר והעיר, בין חיי עבודה פשוטים ובין חיי המיסחר הסואנים, מוגשים לקהל ב־צורה מרתקת — —ולעתים גם משעשעת.

תפקידה של חדווה נימסר לשחקנית עדה טל. היא עמדה בניסיון יפה, והצליחה בייחוד בקטעים המצריכים פאתוס והת־פרצות־רגשית. נחום בוכמן שיחק את תפקידו של שלמה פורת *. בצורה דון־קי־שוטית רצינית והיווה משקל נגדי מצויין לעלילה הקומית. שלמה ברטונוב לא גילה את יכולתו בתפקיד מזכיר־הקיבוץ, והצ־טיין יותר בתפקיד פקיד גבייה בקריה.

מבריקה ביותר היתה הופעתו של רפאל קלצקין, שמילא את תפקיד חותנו של הגיבור הראשי. כן הצליח שמואל רודנסקי בתפקיד קיבוצניק שהפך לחבר קואופר־טיב בעיר. בסיכום : על אף כל ההשמטות מן הסיפור המקורי והפגמים בדיאלוגים שבמחזה, היתה זו התחלה נאה לעונת התיאטרון החדשה בהבימה.

ספורט

הסתננות ספורטאית

האוטובוס הגדול נעצר בפתח שדה־התעופה בלוד, ועשרים ושניים הצעירים שירדו ממנו הפסיעו לעבר המיסעדה. ה־קבוצה משכה תשומת לב מיידית, הוקפה בשאלות מכל עבר. אנשיה נתנו תשובה קצרה : אנחנו כדורגלני מכבי פתח־תקוה. אנו נוסעים לקפריסין.

כתב עתי"ם בשדה־התעופה מיהר אל הטלפון, ולמחרת בבוקר הופיעה ידיעה קצרה על המסע בעיתונות, גרמה כאב־ראש בל־ישוער למוסד מסויים, המכנה את עצמו בשם התאחדות הספורט בישראל : התברר שהכדורגלנים הסתננו מן הארץ בלי ידיעתה ובלי רשותה של ההתאחדות.

היה זה שלב נוסף במלחמת העסקנים המפלגתיים בהתאחדות הספורט. כאשר הגישה הוועדה המשותפת של מכבי ו־הפועל פתח־תקוה את בקשתה להתאחדות לאשר לה את הנסיעה לקפריסין, נתקלה בהתנגדות מצד מרכז הפועל ובהסכמה מלאה של מרכז מכבי. שחקני הפועל פתח־תקוה התעלמו מסירוב מרכזם, החליטו להופיע תחת שם מכבי, הסתננו מן הארץ יחד עם חבריהם המכבים, ללא כל פרסומת.

מברק דחוק. התאחדות הספורט בישראל התאוששה במהרה מן התדהמה, שלחה מברק דחוף לקפריסין, ציוותה על המסתננים לחזור ארצה מבלי לערוך כל משחקים. אולם כאן חיכתה לה מהלומה נוספת : הנבחרת כבר הספיקה לערוך שלושה משחקים.

ראשית השבוע הזה מצאה את התאחדות הספורט חלשה וחסרת אונים יותר מתמיד. רבים הטילו ספק אם יהיה בכוחה לשוב ולהשליט סדר בתוהו ובוהו האופף את הכדורגל הישראלי.

הווי

אבטיחיאדה

בתל־אביב, ניפסקה תחרות אכילת־אבטיחים שנימשכה שלוש שעות, לאחר שהכריז המוכר כי מלאי האבטיחים שלו אזל.

בעל זבוב

בחיפה, ניכנס אברהם עוזרי למיסעדה, התלונן שלוש פעמים רצופות כי זבובים נפלו לתוך המרק שלו, גורש מן המקום לאחר שאחזו בו שני מלצרים, חיטטו בכיסיו, וגילו קופסה מלאה זבובים מתים.

עלית חברתית

בחיפה, החליט בעל־בית־בושת בעיר התחתית להעביר את מוסדו לווילה על הר־הכרמל, והסביר למכריו : „אני מתבייש להוסיף ולשבת למטה, בין כל הפושעים האלה."

אנשים

● הרמטכ"ל **משה דיין** נסע בראשית השנה בלוויית אשתו רות לנצרת, והתעכב בדרך כדי להסתכל באוסף כדי החרס של בעל־מלאכה ערבי ליד הכביש.

לעולם, הפעם דרך ארצות־ערב."

● בירושלים התלונן הצייר **יוסי שטרן** על התקלות שקרו לו מאז קישט קירותיה של מיסעדה מזרחית אחת : „אני הולך למיסעדה ומזמין מנה צנועה, ופתאום שמים לפני מנה ענקית של כל־טוב. כשאני גומר בקושי את המנה בא בעל המיסעדה ומציע לי לקשט את קירותיי. אני כבר פוחד ללכת לאכול."

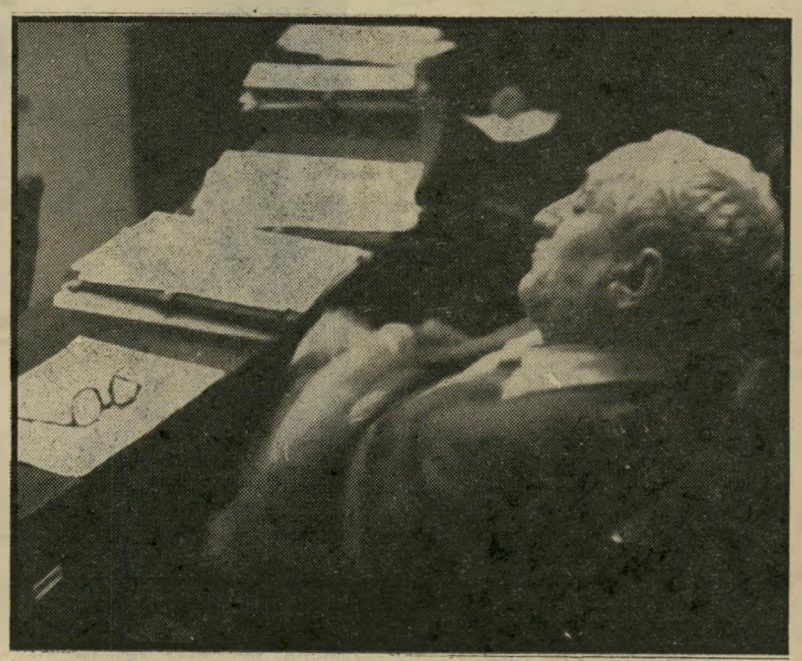

אביו של משה דיין

חבר־הכנסת שמואל דיין, מי שהיה ממתיישביה הראשונים של נהלל ומבוניה ו־עסקן נודע במפא"י במשך שנים רבות, ישן באולם המליאה של הכנסת, בעת אחת הישיבות.

אל תהיה אסיר
של לוח התכניות בטלויזיה!

אם יש לך
טלויזיה צבעונית של SONY
BETAMAX-הפתרון עבורך!

מה זה BETAMAX SL-8000E ?

"בטמקס" הוא וידיאו־טייפ־קסטות לשימוש ביתי, בעזרתו תוכל להפיק יותר הנאה מהטלויזיה הצבעונית שלך, ואם תרצה להפוך את ביתך ל"בית קולנוע"...

עם "בטמקס", תוכל להקליט כל דבר מהטלויזיה, להקליט תוכנית אחת בזמן שאתה צופה באחרת, להקליט תוכניות גם כשאתה אינך בבית, להקליט ולשדר סרטים תוצרת בית (ע"י רכישת מסרטת וידיאו), ליהנות מספריית קסטות מוקלטות ולהמשיך לצפות בטלויזיה גם לאחר סיום התוכניות.

... שעמון!

למבקשים
את הטוב ביותר!

SONY

אתם מחפשים אתגר שיתן לכם את ההזדמנות להוכיח את עליונותכם. התלהבות־כם תשרה השבוע אווי־רה של התלהבות על אלה הסובבים אותכם. כדאי להזכיר שהשנה, היא שנה טובה לבני מזל טלה החושבים להינשא. לכן מוטב אולי להזדרז לפני סיום השנה. בת טלה חשבי היטב, והמנעי מקניות מיותרות.

* * *

הקצב הסביר בחייך העיסקיים הולך ומת־גבר; לא תקבל את זה ברוח טובה; כי אינך אוהב להכנע ללחץ, אבל אם תתייחס לזה כאל שלב רגעי, תצא מן העניין בהישגים גדולים וגם בהכנסות רציניות. איגרת מרחוק תקרב יום גדול מאוד בחייך. בת שור: תק־בלי החלטה נחושה, וגם תעמדי בה. הקפידי על נקיון וסדר.

* * *

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כליות על כך. תחיי את הרגש, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפר־נסתך; בייחוד לטווח ארוך יותר. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת ל־מקורביך על־ידי־ צעד פינאנסי נבון. המנע מהימורים השבוע.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קש־יים רבים, ולהימנע מ־עשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגיאו־תיו הוא, ואילו חכם משגיאותיהם של האח־רים. אמת־חיים זו נכו־נה גם לגבי חייך הרו־מנטיים. וגם אם נראה לך שספגת אצלה מפלה אל תתייאש, נסה שוב. כוכביך מורים כי דווקא בסוף־השבוע קיי־מים כל הסיכויים שתזכה להצלחה מירבית.

* * *

הגרעון הכספי שבו אתה נמצא לא מוצא השבוע את פיתרונו. בכלל, יהיה זה שבוע איטי, חסר־קצב, וקצת משעמם. זה לטובה: נצל אותו לאגירת כוח לקראת הבאות, מ־אחר והחודש ידרוש את כל כושר הניתוח האינטלקטואלי שלך, בתוספת של אומץ־לב. בת אריה, אהבת גדולה תתחיל לפרוח בסוף השבוע הזה.

* * *

אל תהיה כזה ברזן. הגיע הזמן שתדע כי אין מושלמים. כדאי שתתחיל לעשות כמה פשרות בעניינים הרו־מנטיים. נסה להסתפק במצוי ואל תחפש לך כל העת את השלמות. ריב עם אדם, שאתה מכבד מאוד ישפיע על פעילויותיך. כדאי ש־תבדוק את הסיבה לריב אינה נעוצה דווקא בך. מכתב שיגיע השבוע — ישמח אותך.

אל תעשה צעדים דראסטיים. חכה עוד קצת ותחשוב היטב ב־אם כדאי לבצע את החלטתך החשובה. בת מאזניים — לא תפגשי השבוע את נסיך חלו־מותיך, למרות שבסוף השבוע יהיה נדמה לך כי הנה פגשת אותו. כדאי שתנצלי את ה־שבוע על מנת לשפר את הופעתך. התחילי בדיאטה, שני את התסרוקת, והיי יפה.

* * *

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סיכויים לרומן נעים, או לקי־דום הקריירה והמעמד החברתי. משא־ומתן שהתחלת בו לפני זמן מה, ושנראה לך בשל־ביו הראשונים כהרפת־קאה פזיזה, עשוי ל־התגלות השבוע כצעד נבון מאד, מלהיב ו־מרתק ביותר. השבוע תצליחי בתוכניותיך.

* * *

את נמצאת כרגיל — על פרשת־דרכים. אלא שמעתה ואילך לא תוכלי לשבת בחיבוק־ידיים. הוא ידרוש ממך צעדים נמרצים, ועצם הדרישה תדרבן אותך לעשות דברים שעלו־לים לשנות את כל חייך. בן קשת — אל תסתבך, דווקא עכשיו אתה זקוק עתה לכל חושיך. זהו שבוע קשה מאד — אם כי לא מסוכן במיוחד.

הענה חגדולה שעלתה והוסרה מעליך, עדיין מאפשרת לך לזוז במלוא החופ־שיות הרצוייה לבני־מזל־גדי אופייניים. על כן דע לקחת את הכל בשקט, בשלווה יחסית, ללא חיפזון. זהו שבוע של תיכנון ושל זיכרון. שבוע של מלאכת־בית ולא של ביצועי־חוץ למיניהם. השתדלי להמנע מביזבוז־יתר בשבוע זה.

* * *

זהו שבוע הממזג את המיסתורין של חיינו הרוחניים עם כמה וכמה היבטים מוחשיים ביותר. שבוע טוב, במה שנוגע להימורי־טוטו ו־פיס, לעיסקי־מניות או להימורי־אהבה. בן־דלי — הפסק לשרוץ ב־ביתך ותנצל לפחות שבוע זה לצאת לבילו־יים ולטיולים אשר תכ־ננת זה שנים ולא מצאת מכל סיבה שהיא זמן לבצע אותם.

* * *

צפוי לך שבוע סוער מבחינה רגשית. מוטב שתהיה ער, יותר מתמיד, כדי לא לטעות ברגשותיך האמיתיים כלפי האנשים הקרו־בים אליך. אם תשלוט ברגשותיך, תזכה להצ־לחה חברתית ותפגוש באנשים מעניינים. ב־מקום העבודה — הת־קדמות איטית אך בטוחה. הדיכאון שבו אתה שרוי באחרונה יחלוף במהרה. בת דגים — הזהרי השבוע מחברים חדשים.

מכתבים

לאן נוליך את החרפה?

על פרשת הקצין מהליטאני וה־רמטכ"ל („העולם הזה" 2194).

דבר לא יעזור לי. אני יוסף החונק מליטאני. להיכן שאפנה ולאן שאלך — תמיד אהיה יוסף החונק.

בניו־יורק יזהו אותי מייד. בפאריס יב־רחו מפני כמו מאש. בלונדון יביטו בי בזעם עצור.

דבר לא יעזור לי — כולי כתם.

אני הישראלי המכוער. זהו. הישראלי המפציץ. הכובש. החונק. חלאת המין ה־אנושי. הנחות שביצורים. חיה. פעם הייתי מישהו אחר. היום אני יוסף.

פעם הייתי מישהו אחר. היום אני יוסף. ולא יעזור מישפט־חוזר וניסוחים ושתי־קות רמטכ"ליות. אני יוסף. וזהו.

גם אם יוכח שבעת המירדף ההוא ב־לבנון שרק יוסף שירי־שלום ואף פיזר פרחים על גוויות ההרוגים — דבר לא יעזור. לעד אהיה יוסף החונק.

ונותר רק לשאול את ששאל המשורר: לאן נוליך את החרפה?

אברהם שרון, עין השופט

רבים מטרגים על רב־אלוף רפאל („רפול") איתן ויפי־הנפש זועקים על עי־וות דין, מוסר לקוי וכו'. רבות כבר נאמר על שכמותם, אבל הפעם הגדישו את הס־אה.

לפני כמה חודשים שוחררו 76 מחבלים תמורת שיחרורו של חיל ישראלי אחד, שהיה בשבי המחבלים. מדוע לא זעקו אז כל יפי־הנפש נגד השיחרור? הרי היתה זו, למעשה, חנינה לרוצחי ילדים, נשים וחולים. ומדוע לא שומעים עתה קול התובע להטיל את מלוא העונש על שני המחבלים שנתפסו בעת הטבח בכביש החוף?

...זכותו של הרמטכ"ל לחון כל חיל ש־הורשע בדין, בהתאם לשיקוליו. כמו, להבדיל, שזכותו של נשיא המדינה לחון אזרחים שהורשעו בבית־המישפט. מדוע מקטרגים יפי־הנפש על המתקת גזר־הדין ועל עצם המעשה? והרי נאמר כבר „צדק צדק תרדוף", אבל „עניי עירך קודמים."

מספיק עם ההלקאה העצמית! יש לש־חמות במיזרח־התיכון היתה נמחית מעל המפה.

ורק תארו לעצמכם כמה כסף היינו חיסכים על תחמושת, תותחים, מטוסים, טילים... כן, אולי אז היה אפילו שימחה אדליך מצליח לאזן את התקציב שלנו, להפתעתו הגדולה.

אבל לרוע המזל, איש אינו נביא ב־עירו — אפילו לא הרמטכ"ל שלנו. לכן, הבה נשלח אותו ואת דניאל פינטו לחו"ל, אל ידידינו הצבאיים באירופה ובאמריקה.

רפאל איתן יוכל לגלות שם את מח־שבתו האיסטראטגית, ובה־בשעה יוכל דניאל פינטו להדגים לפני גנרלים ברי־טים, צרפתים, אמריקאים וגרמנים את השיטה שלו. בטוחני שהדימוי הפגוע שלנו ישתפר לאין־ערוך, ושוב נוכל לה־יות „אור לגויים" — כפי שהיינו לפני עידן ראש־הממשלה בגין וראש־המטה־הכללי המסור והנאמן שלו, רפאל איתן.

יוסף שריק, תל־אביב

אמנם אין אני נימנה על הזרם הרעיוני שאותו מייצג אורי אבנרי, ואני מוצא עצמי חולק עליו בעניינים רבים, אולם מדי פעם הנני נוכח בשירות המצויין ש־הוא משרת את החברה בישראל. נדמה לי שדווקא בשעה קשה זו לעם יש מקום לחזק את ידו, גם על־ידי אזרח שרעיו־נותיו המדיניים אינם עולים תמיד בקנה אחד עם רעיונותיו.

בחומרה רבה הנני רואה את התנהגותו של הרמטכ"ל בעניין הקצין ומשבח את

רמטכ"ל איתן
— ואפילו בכוח"

אורי אבנרי על הסיכון שנטל בפירסום העניין, על מנת שישמש גושא לדיון ולי־בון בציבור.

תופעות כמו רצח, שחיתות ואי־מוסריות יש לעקור בכל תחום, ועל אחת כמה וכמה בצבא, שעיקר תכליתו להגן על עם שנרדף שנים כה רבות בידי אחרים. דוגמה לטוהר הנשק היה העונש שהמר־תיע שהטיל בית־הדין, ועל הרמטכ"ל להיות מסוגל להבחין בין טוב לרע. זכו־יותיו כלוחם מעולה תעמודנה לו בוודאי תמיד, אך כמי שמייצג את צה"ל, הרי שנדרש ממנו הרבה יותר. למרות שב־מיקרים רבים ביטא הרמטכ"ל את דעתי, נראה לי שהסתבך הרבה בתצהירים מיו־תרים ובניהול כושל של הצבא. הנני מצטרף לדרישה שיתפטר הרמטכ"ל.

ח"כ אורי אבנרי, הרשה נא לי לאמץ ידך זו ולאחל לך המשך פעולה מוצלחת בכנסת. אני נימנה על האנשים המאמי־נים עדיין באימרה „אינני מסכים עם מה שאתה אומר, אך אלחם עד טיפת דמי האחרונה כדי שתוכל לאמר זאת." הנני חושב במלוא הכנות, כי תרמת רבות לצי־בור בישראל בהיותך חבר־כנסת וכן גם באמצעות העיתון שאתה עורך. יישר כוח ושנה טובה.

ראובן מרקו, נתניה

● ● ●

באזני נציגי אש"ף

הפיגוע — בירושלים, האחראים — בביירות, הגינוי — ברומא.

ב־15 בספטמבר נרצח יהודי חף מפשע, אזרח ישראל, שלא היה מעורב בפעולה

(המשך בעמוד 8)

קורא שריק
„יש לשנות דברים —

נות דברים במדינה — ואפילו בכוח — ולפעול למען צדק ומוסר אמיתיים. ואת יפי־הנפש יש להוקיע, אפילו להקיא מן החברה — ובפומבי!

ארז רזניק, עין ורד

אנא. הרשו לי לשאת את קולי במחאה נגד המיתקפות המרושעות על רמטכ"לנו, רפאל איתן, המאשימות אותו בכך ששיקר בענייננו של סגן דניאל פינטו — מי ש־הצליח לחנוק ארבעה שבויים ערבים במו שתי ידיו.

כידוע לכולנו, רפאל איתן הוא קצין טוב ואמיץ, וכל מה שעשה היה רק לא לגלות את עמקותה המופלגת של מחשבתו האיסטראטגית. אילו היה כל קצין בצה"ל חונק ארבעה ערבים, כל סמל — שלושה ערבים, כל רב"ט — שני ערבים, וכל טר"ש ערבי אחד, הסיבה העיקרית למיל־

פרסום ד"ר יעקבסון

תשבץ העולם הזה 2197

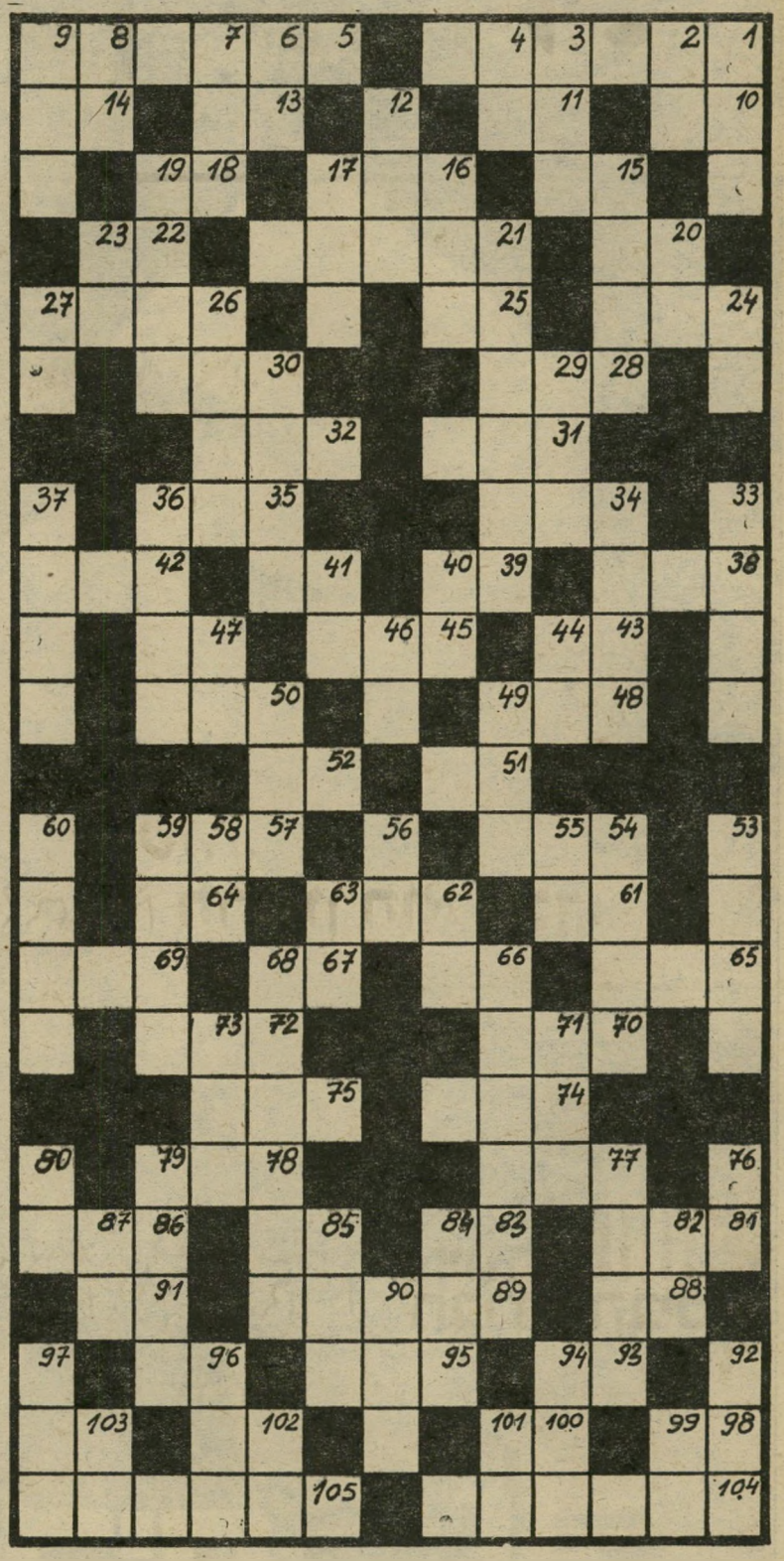

מאוזן:

1) רצה מאד; 5) מרטיטה; 10) תבואה; 11) מן הדמויות במישפט; 13) מילת־ברירה; 14) ישן; 15) בת־קול; 16) כלי־מיתר; 18) גינת־נוי; 20) יחידה בסולם־הצלילים; 21) תלם; 22) אות־הניצחון; 24) דקל; 25) מכלי השחמת; 26) תרנ־גול; 28) נווד; 30) יריעת־עור מעובדת; 31) נוכח; 32) עליכם להיות! 34) תרמית; 35) מציאות; 38) דיאלקט; 39) מחפש; 41) מיניסטר; 42) מאבני החושן; 43) נהר באפריקה; 45) בחור צעיר; 47) שנשמה באפו; 48) גזיר־עץ; 50) השתוחח; 51) מילת־שאלה; 52) מן ההורים; 54) עסיס; 57) ניסיון רב; 61) גוי גדול; 62) עץ אופייני ללבנון; 64) רשף; 65) מעונות השנה; 66) מקל־הליכה; 67) אם־הפנינה; 69) הקת שלו (הפוך); 70) קיצור־חיבה לתמר; 72) חיית־בית; 74) בעייה חמורה; 75) כיסוי לכף־הרגל; 77) ספק כפיו; 78) מלחין רומנטי; 81) נהרה; 83) קידומת הולנדית; 85) בתוכך; 8) כתובת; 88) יחידה ברכס; 89) שואף־נקמה; 92) ודי בלי סוף; 93) מילת־חיבור; 95) לגם; 96) בה דורכים את הענבים; 98) ישפריץ; 100) חייב כסף; 102) מילת־יחס נפוצה; 103) מן השוואים; 104) יישוב ליד חיפה; 105 מכלי־התיקשורת.

מאונך:

1) בואו ונעשה; 2) מזמר; 3) נציגות נבחרת; 4) משתחווה; 6) ראש־אגף (ר"ת); 7) מלך הבשן; 8) מן השבטים; 9) גוף שלישי רבים; 12) גוש־חול מוקשה; 15) ריקוד ישראלי; 16) מין מסמר; 17) אריה; 19) נמצא במקום; 29) נגמר; 21) סחורה; 23) מחצית מישחק־ילדים נפוץ; 24) אפס כוחו; 26) ברכה ישראלית מקובלת; 27) מצבת־זיכרון; 29) ב־השאלה: עלוב־נפש; 30) נוטר; 33) נייר־ערך; 34) נשיא באסיה (ש"מ); 36) רץ; 37) תבלין נפוץ; 40) ידיד; 41) כינוי; 44) אדמה המצויה בנגב; 46) רטוב במיקצת; 47) ממהר; 49) גחלים לוחשות; 50) געשו; 53) גראז'; 54) מטעות־כסף; 55) מיקווה־מים ענקי; 56) מאור קטן; 58) תווית; 59) ניתן במשורה; 60) מיתקן קטלני; 62) מחודשי משנה העיברית; 63) רשע; 6) שכונה ליד תל־אביב; 68) לא קשוח; 71) מחלקי הפנים; 73) גם הוא לב; 76) נעלם; 77) מלמד; 79) שכונת־מריבה בירושלים; 80) נוי, נועם; 82) מכינויי האלוהות; 84) דפק; 87) נצח; 90) שטעמו היה מתוק; 92) שביב; 94) הנאה; 96) עליכם לגלות; 97) מאכל הבהמה; 99) נוכרי; 101) מילת־בקשה; 192) זמן; 103) מילת־זירוז.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

מילחמתית כלשהי. למחרת קיבל על עצמו אש"ף את האחריות למעשה.

אורי אבנרי, שמרבה לגנות מעשים כאלה ברבים, לא השמיע את קולו לגינוי הרצח ולגינוי אותם שלקחו על עצמם את האחריות למעשה.

יעקוב גוזן, ירושלים

● אורי אבנרי גינה את הפיגוע באוזני נציגי אש"ף ברומא (**העולם הזה** 2196).

● ● ●

זהירות - מיפלצת!

על אלבום התצלומים שנתגלה בעליית־גג ירושלמית, הכולל תצלום של בניין גימנסיה „הרצליה" עם השלמתו („העולם הזה" 2194)

אם משווים את תמונת הגימנסיה ההיסטורית לגוף העירוני הסואן, שירש את מקומה ושניבנה על הריסותיה, אפשר להבין, באורח ויזואלי לפחות, איזה שינויים עברו על הארץ היפה הזו, מאז ועד עתה. את מקומו של הבניין היפה, שהיה בעל חזות אנושית, ירשה מיפלצת רבת־קומות, המגמדת את האדם ומטילה עליו מורא.

הישראלי הוא, אכן, יצור משונה. הוא חופר באדמה כדי לחזור אל עברו ולמצוא את שורשיו, ובו בזמן הוא הורס את שכיות החמדה שאותם בנה במו ידיו.

יששכר אופיר, תל־אביב

● בניין הרצליה ומיגדל שלום, שניבנה על הריסותיו — ראה תמונות.

● ● ●

על גמרים ואנשים

על הצל"ש שהעניק „העולם הזה" (2194) לכתב הטלוויזיה עוזי בירמן, בזכות כתבתו על לכידת הנמר בעין־גדי.

במשך כמה שנים עסקתי בצילום סרט המתעד מחקר זיאולוגי שערך לן ארונסון על חיי היעלים בשמורת עין־גדי. מכיוון שהאויב הטבעי היחידי של היעל הינו הנמר — חיה בעלת כוח משיכה המהפנט כל חובב טבע וצילום — ראיתי בנסיון להסריט את הנמר, כשהוא חופשי בטבע, דבר בעל חשיבות ואתגר.

לאחר אין־ספור מארבים, גיחות סרק ושוטטות מייגעת במסתרי שמורת־הטבע, הצלחתי לבסוף, בבוקר ינואר אחד, לצלם את הנמרה היפהפיה, המכונה בקרב קהילת חובבי הטבע „אניגמה", כשהיא פוסעת באלגנטיות בסבכי שמורת נחל דויד. למיטב ידיעתי, זאת הפעם היחידה עד כה, שצולם בישראל נמר חופשי, ועם כל הצניעות, נראה לי הדבר כ„סקופ" מכל הבחינות.

כשהתעוררה בעיית הדו־קיום נמר־אדם בעין־גדי, פנה אלי כתב הטלוויזיה עוזי בירמן בנושא הכנת כתבה על הנמר. הוא הביע את רצונו להשתמש בקטעים שצילמתי, מפני שאין טעם בכתבה ללא נמר אמיתי בסביבתו הטבעית. הסברתי לו שהקטעים צולמו לשם הכנת סרט גדול, שעדיין לא יצא אל השוק, והקרנת צימוקים מתוכו תפגע בייחודו. אך השתכנעתי כי הכתבה חשובה והסכמתי שישתמש בקטעים. שני תנאים התניתי עימו, שניהם מובנים מאליהם (ובארץ מתוקנת אין אף צורך לציינם). האחד: קבלת תשלום סימלי עבור שידור

(המשך בעמוד 13)

הבניין ההיסטורי של גימנסיה „הרצליה"
למצוא שורשים —

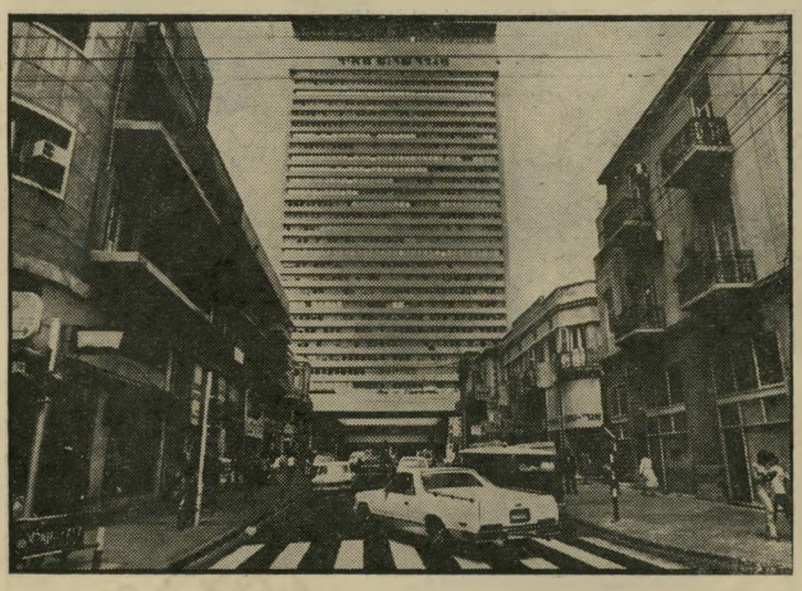

„מיגדל שלום", על חורבות „הרצליה"
— ולהרוס שכיות חמדה

מה יצא לך מזה?

יותר מעשר שנים אתה משלם
לביטוח.
מה יצא לך מזה? מה קיבלת?

אם היה לך מזל ולא נגרם לך
שום נזק: לא תאונה, לא שריפה,
לא פריצה, לא גניבה...
כסף לא יצא לך מזה.

אבל קיבלת הרבה.
קיבלת את הדבר העיקרי
עבורו שילמת.
בטחון.

בטחון
שאם חלילה יקרה משהו,
יש מי שידאג.
מישהו אחראי, איתן, אמין.
מישהו שאפשר לסמוך עליו תמיד.

את זה קיבלת מן הביטוח
ולכן אתה משלם כבר עשר שנים.
הרעיון הוא שלך והוא טוב.

ביטוח.
הרעיון הוא שלך.

מוגש על-ידי

איגוד
חברות הביטוח
בישראל

או.קי.

רחל אמנו ורחב הזונה

„העולם השלישי לא ישכח את פשעיה של אירופה, אשר הנורא שבהם הוא הסתאבות ליבו של האדם" — פרנץ פאנון, מאבות הרעיון של גוש הבלתי־מזדהות.

ב־1945 נימנו 45 אלף הרוגים בדיכוי המרידה בסאטיף, אשר באלג'יריה. רצח המוני זה, שבוצע בידי הקולוניאליזם הצרפתי, לא עורר שום תגובה עולמית. ב־1947 נרצחו 90 אלף איש במדגסקר. שחיטה המונית זו יצרה טורים אחדים בעיתונות העולמית. ב־1952 נקבע כי בעת דיכוי המרידה בקניה ניספו 200 אלף קורבנות. עובדה זו נתקבלה בעולם באדישות יחסית.

האו"ם של סוף התקופה הקולוניאלית הציג תמונה עלובה למדי: ברית־המועצות על גרורותיה, ארצות־הברית על גרורותיה שלה ומדינות אירופיות אחדות, ששלטו על שטחים עצומים באסיה ובאפריקה. מובן כי לא נמצא הכוח אשר מסוגל היה להכריז על הקולוניאליזם כעל פשע נגד האנושות. המילחמות בקוריאה ובהודו־סין פתחו עידן חדש בממדי המאבקים לשיחרור לאומי. אך היו אלה המרידה בבודפסט והלאמתה של תעלת סואץ, שהיוו נקודות־מיפנה במאבק הגלובאלי לשיחרור. העמים הכבושים זיינו את עצמם בכל כלי־הנשק שנזדמנו לידיהם, במילחמתם נגד מבצרי הקולוניאליזם. ארצות רבות שוחררו בידי התושבים — הילידים, כפי שהם נקראו בבוז בפי המתיישבים הלבנים. קם גוש הבלתי־מזדהות בהנהגת יוגוסלביה, הודו ומצריים. מאז ועד היום עשרות רבות של מדינות זכו בעצמאותן הלאומית. היום מונה גוש זה קרוב למאה מדינות.

■ ■ ■

המתנחלים תאבי הסיפוח שומטים את הקרקע מתחת רגל'ה של הציונות, שהתכוונה לבנות חברת־מופת

עד שנת 1967 עמדו הבלתי־מזדהות, פרט למצריים, בקשרים מדיניים, כלכליים וידידותיים ביותר עם מדינת־ישראל. כל זה נשתנה, כידוע, זמן מה אחרי מילחמת ששת־הימים. מאז ועד היום זוכה שאיפתה של ישראל לסיפוחים במנה גדלה והולכת של עוינות. העולם כולו הכיר ברצונו של העם הפלסטיני לממש את זכויותיו הלגיטימיות והתייצב רובו ככולו מאחרי שאיפה זו. העולם השלישי, שזה עתה התנער מכבלי הקולוניאליזם, מתייחס בעוינות מיוחדת לקולוניאליזם הישראלי. הוא טעם את הדבר על בשרו ואי־אפשר להטעותו בפיטפוטי הכיבוש הליברלי, כביכול. מקובל עליו, לעומת זאת, הרעיון של חלוקת הארץ והוא דוחה בבוז את חלומות ארץ־ישראל־השלמה, לשלוט על מיליון וחצי פלסטינים.

בצורה זאת הגענו להצעת ההחלטה בדבר גינוי הציונות כפשע נגד האנושות. כיצד קרה הדבר? עולם זה איננו מוכן להיכנס לדקויות ההיסטוריה הציונית ולחשוף את העובדה היסודית, שהציונות היתה פרוגרמה לבניית חברת־מופת, עד כמה שהדבר ניתן, עבור העם היהודי בארצו. הוא מכיר במדינת־ישראל בגבולות 1967, ואין זה מעניין אותו איזה סוג של חברה מתעתד לבנות לעצמו העם היהודי במולדתו. הוא מכיר רק את שפת העובדות היבשה: בארץ מתגוררים שני עמים, אשר כל אחד מהם דורש לעצמו בית לאומי. הנוסחה התלמודית הישנה של „ויחלוקו" מקובלת עליו לגמרי. אך ישראל משעבדת את בני הארץ הערביים מעבר לגבולותיה הבינלאומיים המוכרים, והיא עושה זאת תחת סיסמת הציונות. אין פלא, שסיסמה זו הופכת מטרה לחיצי ההוקעה של העולם הרחב.

■ ■ ■

כך, בדיעבד, ירקה המדינה על הדגל שבשמו קמה. דגל הציונות. אחרי מילחמת ששת־הימים — נתעלם מהשאלה אם היתה המילחמה בבחינת Casus beli אם לאו — ויתרה המדינה על תהליך המשא־ומתן להחזרת השטחים הכבושים תמורת שלום־קבע ופנתה להתפשטות טריטוריאלית. אין זאת הציונות. ואוסיף דבר אשר רבים וטובים בארץ אינם מבינים כלל — גם מעולם לא היתה כזאת! מדוע? התפשטותו של היישוב היהודי בתחומי האימפריה העותומאנית והמנדאט הבריטי היתה פעולה לגיטימית, וזאת עקב העובדה שהארץ היתה תחת כיבוש קולוניאלי. חיו בה שני עמים, בעלי שאיפות מנוגדות, העם הערבי הפלסטיני והעם היהודי, שהיה בתהליך גיבוש זהותו הישראלית. שניהם התנגדו לכיבושה של הארץ. מבחינה זו, ואולי מבחינה זו בילבד, אין לראות פסול בנסיונה של הציונות להכות שורשים בארץ, שממילא היתה תחת שילטון זר. אך כבר אז החלה ההתנגשות בין שאיפותיהם הלאומיות של שני דיירי הארץ.

עתה נוכל לקבוע בפסקנות, כי עקב מילחמת העצמאות וביום הקמת המדינה הסתיים תפקידה הציוני במובן של התפשטות טריטוריאלית. ישראל נאלצה להילחם על עצמאותה והעולם הכיר בזכותה והעניק גושפנקה בינלאומית לגבולותיה בקו הירוק. אך בזה תם העניין. כל אדם אשר שכל בקודקודו הבין כי חלום שתי הגדות, „זו שלנו, זו גם כן", הוא חלום תעתועים. מדינת־ישראל יכולה, אם בכלל, לחיות ולהתקיים כאשר נמצא בה מיעוט לאומי ערבי, שלא חייב להיות ידידותי דווקא (זה, כמובן, רצוי אך לא הכרחי) אלא לויאלי לחוקיה של המדינה היהודית. אבל בשום פנים ואופן אין היא מסוגלת לשלוט על יותר ממיליון וחצי פלסטינים, אשר שונאים אותה ואת שילטונה בארצם. על כן חייבת היא לוותר על שטחיה הכבושים, תוך משא־ומתן עם כל גורם שיהיה מסוגל לערוב לנכונותם של הפלסטינים להסכם זה.

מצדנו אין זה חשוב אם יהיה זה אש"ף או ג'ורג' חבש. מי שמסוגל לקבל את האו־קיי של העם השכן — יבורך. אנחנו, כמובן, יודעים כי עם זה כבר הגיע לידי החלטה מיהו נציגו האמיתי.

■ ■ ■

איננו יכולים להניע את הציונות אל מעבר לתחומי שליטתה. גבולותיה של הציונות הם גבולות המדינה בשנים 1948—1967 וכל המקומות האחרים, אם זה באזל, בלטימור, קבר־רחל אמנו, רחב־הזונה או חברון, שייכים להיסטוריה היהודית והציונית אך לא לטריטוריה שלה. אלג'יריה או לואיזיאנה שייכים להיסטוריה הצרפתית, אבל צרפתי רשאי לבקר שם רק עם ויזה ביד! והרי בסופו של דבר גם הציונות שייכת לקהיליה תנדולה של מיליארד וחצי אנשים, אשר לחמו והשתחררו מהעול הקולוניאליסטי. עתה קיימת סכנה, וזו סכנה נוראה, המעמידה בסימן שאלה את עצם קיומה של המדינה, שככל שנמשיך לנפנף בדגל הציונות, במטרה להצדיק שיעבודו של עם אחר, תחשף ערוותה ועוונה ותישכח רוחה ויופיה המקוריים. ואיזה עתיד צפוי לנו אז?

יצחק סובול, תל־אביב

מסים חינם ועושים מהומות

מטוסי „אל־על" ממריאים ריקים־למחצה, בעוד שבקווים המקבילים של חברות־התעופה הזרות גדולה התפוסה בהרבה — מן העיתונות.

כנראה שבקווים המקבילים, שעליהם מדובר, טסים עכשיו כל אלה שטסו כבר ב„אל־על", והזיכרונות ה„נעימים" עדיין מלווים אותם.

דובר „אל־על" התפטר, מחלקת יחסי־הציבור משותקת ומצפים להתפטרות כמה ממלאי תפקידים בכירים. האם דובר מעולה ומחלקת יחסי־ציבור פעילה היו עוזרים במיקרה זה? אפילו איש המכירות הטוב ביותר יכול למכור מוצר גרוע באריזה מהודרת רק פעם אחת — בפעם השניה איש לא יקנה את מוצריו.

הדג, אומרים, מסריח מהראש. ב„אל־על" הראש מסריח, ועוד איך, אבל גם הזנב אינו מפגר אחריו.

■ ■ ■

למה, בעצם, לטוס דווקא ב„אל־על", כשיש עוד חברות בסביבה, שטסות בדיוק לאותם המקומות, ושאצלן העובדים לא מרגישים כאילו החברה היא של האבא שלהם. היהודים הם עם גאה, שמזמן כבר הבין שלשרת אחרים זה לא בשבילו. שיעשו זאת המשרתים. את היחס שמקבל הלקוח בחנויות ובמיסעדות הישראליות, מצד אותם יהודים גאים, הוא מקבל גם החל מן הרגע שבו כף רגלו דורכת על כבש המטוס.

אלה שעדיין שואלים את שאלת־התם — למה יהודים כל כך גאים מציעים עצמם לעבודה בחברת־תעופה, שהיא ביסודה חברת־נותנת־שירותים — צריכים להבין את החלום הישראלי הקטן על העולם הגדול. העבודה ב„אל־על" אינה המטרה, היא רק האמצעי. כאשר עובדים במטוס משוטטים בעולם. והפלא ופלא, עוד מקבלים כסף בשביל זה. ועם הכסף אפשר להביא את העולם הביתה. וכשיש מטרה כה חשובה, לא בוררים באמצעים. בילוי כמה שעות איומות בחברתם של נוסעים טרדניים הוא פשוט חלק בלתי נפרד מן העניין.

השיחות בין אנשי צוות־אוויר מתרכזות בדרך כלל בענייני מיסעדות, בגדים, סדינים, ולאן כדאי להוציא כרטיסים בחופשות. על המטוס אפשר לראות המון דיילים ודיילות, אבל כשנזקקים לכוס מים נידמה

ב„אל־על" הראש מסריח — ועוד איך! — אבל גם הזנב אינו מפגר אחריו

שכולם נעלמו. עם הוותיקים והקבועים אין בכלל מה לדבר — תפקידם ומעמדם מובטח, ונוכחותם במטוס לתצוגה בילבד. הזמניים, העונתיים, הם היחידים ש־עובדים. וכי יש להם ברירה? הם כה עסוקים, עד שפשוט אינם מצליחים להשתלט בכוחות עצמם על כל המטוס.

■ ■ ■

האבטלה הסמויה בין אנשי הצוות הבכירים ו־הוותיקים חוגגת. פרסרים ופרסריות (כלכלים־ראשיים) מזדקנים, שבתיהם מרופדי שטיחים וגדושים בריהוט סקנדינווי אותנטי ובמוצרי־חשמל אמריקאיים — הכל פרי עמלם וייבואם האישי במשך שנים — מקבלים משכורות שמנות ויוצאים לטיסות רק ליעדים הנראים להם ובזמנים הנוחים להם. הם טסים בעיקר ב„מצבי חירום", כשמלאי התבלינים ו/או מישחות השיניים הולך ואוזל, כשצריך לחדש את המלתחה, או בשעות קשות של נוסטלגיה, כשתוקפים אותם געגועים ל־מיסעדה אכזוטית בחלק מסויים של העולם.

כנראה שהפיתרון היחידי למצבה העלוב של החברה הוא פשוט לסגור אותה ולפתוח מחדש. אפשר להכריז על פשיטת־רגל כללית; אחרי הכל אין שום סיבה הגיונית לכך, שאזרחי ישראל יסבסדו את ה־עובדים, שכמה מהם מרוויחים בחודש מה שאחרים מרוויחים בשנה. כאשר תיפתח החברה מחדש, יתקבלו העובדים מחדש ובתנאים חדשים. ומי שלא רוצה, שילך ללישכת־עבודה.

תחת לקיים כמה קורסי־דיילות בשנה, שעולים הרבה כסף למשלם המיסים ונועדו להכשיר כמה עשרות דיילים ודיילות זמניים, שיפוטרו בסוף העונה, כדי לפנות מקום לבוגרי קורסים חדשים, וחוזר חלילה, יש לשנות את השיטה. יעבדו כולם לפי חוזה שנתי, שיחודש רק לטובים והיעילים ביותר.

כמובן שהקריטריונים לטוב וליעיל לא מוכרחים להיות דווקא אלה של פרסרית מזדקנת, שחנניותה של דיילת צעירה מרגיזה לה לפעמים את העיניים; גם לא אלה של פרסר נעים או של פרסר לאו דווקא נעים, שלדיילת החדשה אין שום רצון לבדוק את מנעמיו.

כשיתחילו להבין ב„אל־על" שמקום העבודה אינו רק אמצעי־תחבורה נוח ליעדים שונים בעולם, אלא בראש ובראשונה אמצעי־תחבורה עבור אלה ששילמו, וכשיבינו העובדים כי הם אנשי־שירות, למרות ה־אסוציאציה הבלתי־נעימה שהמילה הזאת מעוררת בקירבם, משוכנעת אני שמצב החברה פשוט ישתפר.

עירית רותם, תל־אביב

לחופש נולדתי!

הזמנים השתנו.
איזו נערה היתה מעלה בדעתה לעשות פעם מה שאני עושה בימי המחזור החודשי שלי?
אני רוכבת, שוחה ורוקדת בחופשיות וללא דאגה. הכל בזכות טמפון **או־בֶּה**, המומלץ לכל נערה צעירה החל ממחזורה הראשון **לאו־בֶּה** שלושה דרגות ספיגה: **מיני** - לבתולה ולנערה המתבגרת, **נורמל** - **ואקסטרה** לנשים עם דימום רב. **או־בֶּה** בעל כושר בעולם, מתרחב ואוטם בפני דימום וריח. **או־בֶּה** להחדירו. **או־בֶּה** אינו זקוק למוליכים: והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. **או־בֶּה** בקטנותו. אני נושאת אותו בכיס הג׳ינס או בארנק הכסף שלי.
נסי את או־בֶּה אין טוב ממנו.

גדלים, בשלש
למרבית הנשים
הספיגה הטוב
קטן וקל
דחיפה קלה
גדולתו של
הקטן של

לכ׳ ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את
חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

o.b.
הטמפון הקטן
שכבש את העולם

CJ-7

האם אתה מספיק גבר כדי לנסוע בג'יפ

CJ-7 הגזעי של ג'יפ
נועד לגברים מיוחדים,
גברים של עוצמה ומהירות,

גברים ללא גבולות ומגבלות.
הצטרף גם אתה לגברים של ג'יפ —
אלה שנשים אוהבות וגברים מעריצים.

נהג ב־**CJ-7**
המחמאה הגדולה ביותר
שגבר זקוק לה.

מתמר תעשיות בע"מ

מפיצים בלעדיים בישראל

מכשירי תנועה בע"מ

תל־אביב: דרך פתח־תקוה 74, ת"ד 20205, טל. 03־336115 חיפה: דרך העצמאות 104, ת"ד 33740, טל. 04־524475

פרסום שמי

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

הקטעים, שאינו מכסה אפילו את הוצאות החומר והמעבדה; השני: ציון העובדה, שקטעים אלה צולמו על־ידי — זכות הנשמרת על־ידי הטלוויזיה עד לאחרון הטכנאים והצלמים.

בירמן קיבל כמובן מאליו את התנאי השני, אך טען שאין הטלוויזיה נוהגת לקנות סרטי־חדשות ואין מה לדבר על תשלום. התעקשתי — והעניין לא יצא אל הפועל.

אחרי כמה חודשים חודשה פנייתו של בירמן. הפעם הגיע לעין־גדי עם צוות של חמישה אנשים. אל פנייתו נוסף גם לחץ

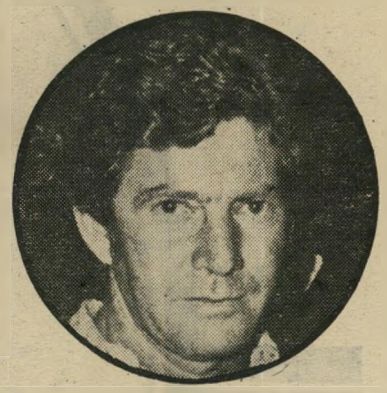

צלם בירמן
„חיה סורפת...״

מצד קיבוצי, שהיה מעוניין בשידור כתבה, שתביא לידיעת הציבור את הצד של אנשי הקיבוץ בפרשה. בירמן הציע פשרה דחוקה בנושא הכספי ומסרתי לו את הקטעים, לשימושו, כשהוא מבטיח חגיגית לשמור על זכות היוצרים שלי.

האיר המזל לצוות הטלוויזיה ויום לאחר מכן נלכדה הנמרה „בבתא״. הם צילמו אותה בכלוב, כולל תהליך הרדמתה וסימונה, אך נמר בטבע לא הצליחו לצלם ונזקקו, לכן, לקטעי הצילום שלי.

נקל לשער את תדהמתי, כשבסוף הכתבה הנמרית שמעתי את הקריין דניאל פאר מודה לי על הסיוע בהכנת הכתבה, אך באשר לצילום הנמר בטבע — הס מלהזכיר. ברשימת העושים במלאכה הופיע פירוט מדוקדק של כל צוות הטכנאים והעוזרים וכן שמו של צלם הטלוויזיה — וזהו.

תוך התעלמות צינית מזכויות־יוצרים, בתוספת כפיות טובה אישית, ביצע הצל״ש־ניק תרגיל גס של גניבת־דעת, בהעניקו את תפארת ההצלחה כולה לצוות הטלוויזיה המסור והנאמן.

בנוסף להיבטים האישיים על מידת הגינותו של עוזי בירמן, מעוררת הפרשה מחשבות נוגות על נושא זכויות היוצרים בישראל, הפרוצות במייוחד בתחום הקולנועי ומאפשרות לתחנה ממלכתית מונופוליסטית לפעול כתחנה פיראטית בלב ים.

ואחרי כל זאת אומרים שהנמר הוא חיה טורפת...

דודו שיטא, עין־גדי

● ● ●

על מיכסח המים בחוותו של אריק שרון

בעיקבות ידיעה במדור „אתה והלירה״ („העולם הזה״ 2189).

כתבתם, כאילו החווה מקבלת, בהיתר מייוחד של שר־החקלאות, תוספות חריגות של מים. קיצוץ המים בכל הארץ ובמשקי הדרום תופס גם לגבי חוות שיקמים, חוותו של שר־החקלאות אריאל שרון. מכאן שהאינפורמציה שהתבססתם עליה אינה נכונה.

מוטי לוי, מנהל החווה, מרעית

● ● ●

סודו של המדור

על המדור „השבוע במאה ה־20״.

....למרות הוותק היחסי של המדור, עדיין לא מצאה המערכת לנכון לציין, כי העובדות המתפרסמות בו — כולל הציורים והאיורים — נלקחים מדי שבוע מתוך סיפרו של הד״ר אמיל פוירשטיין המאה ה־20 בארץ, בתפוצות, בעולם, שראה אור בהוצאת מישרד־הביטחון.

דני גספר, נתניה

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ה־3 באוקטובר עד ה־9 באוקטובר? במדור זה סוקר „העולם הזה״ כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגליון.

1911

10.10 — החלה המהפיכה במרכז סין. ראש־הממשלה יואן שיקאי, הנשיא סון יט־סאן. שולשלת מנצ׳ו, ששלטה משנת 1644, סולקה.

1912

14.10 — תיאודור רוזוולט נפצע על־ידי מתנקש בביקור בוויסקונסין.

1916

15.10 — אתונה נכבשה על־ידי בעלות־הברית.

1917

15.10 — המרגלת המפורסמת בעולם, מאטה הארי, ששמה האמיתי גרטרוד מרגרטה צאלה, הוצאה להורג ליד פאריס. מאטה הארי היתה הולנדית, ששימשה כסוכנות גרמנית. היתה בת 41 במותה.

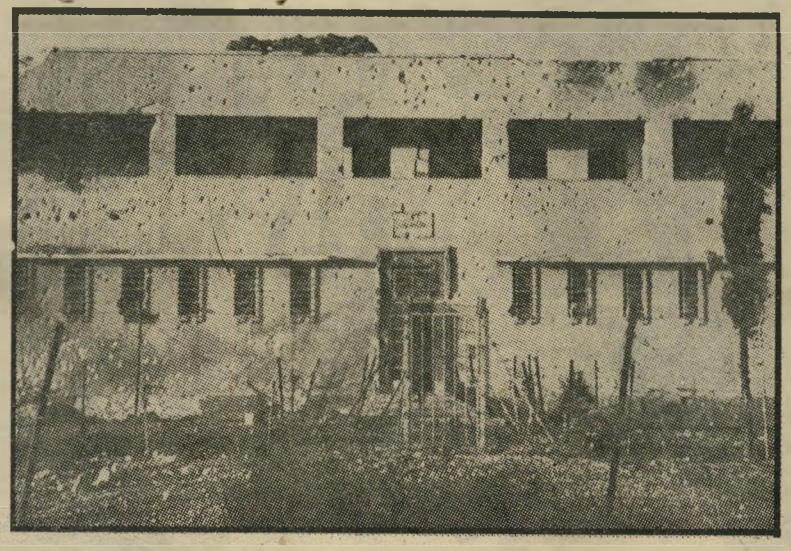

משטרת עיראק סוידן לאחר הכיבוש
16.10.1948

1928

11.10 — טיסה מיסחרית ראשונה של ספינת־האוויר הגרף צ׳פלין. 20 נוסעים ו־38 אנשי צוות טסו מגרמניה לארצות־הברית.

1932

11.10 — שידור טלוויזיה פוליטי ראשון. השידור של המיפלגה הדמוקרטית.

1933

10.10 — נוסד קיבוץ אשדות־יעקוב.

1939

14.10 — הצוללת הגרמנית או. 47 חודרת לבסיס בריטי ומטביעה את ספינת המילחמה רוייאל אוק. 800 אנשי צוות נספו.

1940

15.10 — נשיא חברת הנפט של שיקאגו העניק 1000 דולר לאוניברסיטה העברית, למטרת מחקר לגילוי נפט בארץ.

1941

16.10 — הממשלה הסובייטית מפנה את מוסקווה ועוברת לקויבישב בעוד סטאלין נשאר במוסקווה.

1943

15.10 — מרד אסירים במחנה ההשמדה סוביבור ליד לובלין.

1944

14.10 — צבא בריטי ויווני משחרר את אתונה.

הפילדמרשל ארווין רומל מתאבד בפקודת היטלר בגיל 53. שורה של התאבדויות בצמרת הצבא הגרמני אחרי התאבדות רומל.

1945

10.10 — פלוגת פלמ״ח פרצה למחנה ההסגר בעתלית ושיחררה 208 מעפילים כלואים.

15.10 — פייר לאוואל, מי שהיה ראש ממשלת צרפת, הוצא להורג על בגידתו במולדת. שעות אחדות לפני ההוצאה ל־הורג בלע לאוואל רעל, אך הוחזר לחיים והומת ביריה.

1946

15.10 — עשרה גזרי־דין מוות של מישפטי נירנברג בוצעו כש־10 מנהיגים נאצים הוצאו להורג בתליה: הנס פראנק, וילהלם פריק, אלפרד יודל, ארנסט קלטנברונר, וילהלם קייטל, אלפרד רוזנברג, פריץ סוקל, ארתור סייס־אינקארט, יוליוס שטרייכר ויואכים פון־ריבנטרופ. הרמן גרינג התאבד על־ידי בליעת רעל, שעתיים לפני הוצאתו להורג.

1947

14.10 — נשבר מחסום הקול. קפטן צ׳ארלס יגר מחיל־האוויר של ארצות־הברית טס במהירות הגדולה ממהירות הקול, 1078 קמ״ש.

1948

15.10 — החל מיבצע יואב בנגב.

16.10 — צומת ומישטרת עיראק סוידן נכבשו על־ידי צה״ל. חודשה ההאפלה בכל רחבי הארץ.

1949

10.10 — נוסדה המיפלגה הפרוגרסיבית.

14.10 — הרוסים יסדו את גרמניה המזרחית.

16.10 — דויד בן־גוריון הגיש את התפטרותו לנשיא.

1951

16.10 — הבריטים מדכאים מהומות באיזור תעלת סואיס.

1953

14.10 — פעולת תגמול ישראלית על קיבייה ליד רמאללה.

15.10 — סיר וינסטון צ׳רצ׳יל זוכה בפרס נובל לספרות.

1955

12.10 — בעת ביקור נימוסין של ספינות צי סובייטיות בנמל פורטסמות באנגליה, נעלם איש הצפרדע הבריטי הקפטן קראב.

1956

10.10 — פעולת־התגמול בקלקיליה. מישטרת קלקיליה נכבשה ונהרסה. 80 הרוגים ירדנים, 18 הרוגי צה״ל.

13.10 — נחנך קו צינור הנפט חלץ־אשקלון.

1960

13.10 — „הקצין הבכיר״, בנימין ג׳יבלי, חזר לארץ כדי למסור עדות בעניין הפרשה.

15.10 — שר־הדתות, הרב יעקוב משה טולידאנו, נפטר בגיל 80.

1963

11.10 — הזמרת הצרפתיה הגדולה, אדית פיאף, נפטרה בגיל 47.

המשורר, מחזאי ובמאי צרפתי, ז׳אן קוקטו, נפטר בגיל 74.

1967

15.10 — חבר מרכז תנועת החרות התנקש בחייו של ח״כ מאיר וילנר בתל־אביב. הח״כ הקומוניסטי נפצע מדקירות סכין, אך החלים.

1971

12.10 — ברוב פאר והדר פתח השאה הפרסי את חגיגות ה־2500 שנה לייסוד הקיסרות הפרסית.

1973

10.10 — חיל־האוויר תוקף שדות־תעופה בסוריה. קרבות בלימה בדרום.

11.10 — צה״ל פורץ לכיוון דמשק בחזית הסורית. קרבות ארטילריה בחזית הדרום.

סגן נשיא ארצות־הברית ספיריו אגניו התפטר אחרי שנאשם בקבלת שוחד.

12.10 — קרבות שיריון כבדים בסיני. מעוז המזח נכנע.

13.10 — צה״ל מרחיב אחיזתו בסוריה. כוחות שריון עיראקיים ניגפים.

14.10 — הרכבת האווירית האמריקאית החלה בפעולתה.

בנימין ג׳יבלי
13.10.1960

15.10 — כוח שיריון ירדני נכנס לקרב בגולן. כוח־צנחנים של צה״ל צולח את תעלת־סואיס.

16.10 — כוח גדול של צה״ל עבר לגדה המערבית של תעלת־סואיס. ישובי הצפון סופגים הפגזת קטיושה. חברות התעופה הזרות מפסיקות את טיסותיהן לישראל.

1977

11.10 — ראש־הממשלה, מנחם בגין, משתחרר מבית־החולים אחרי שלקה בהתקף לב.

1978

10.10 — הזמר והמלחין הצרפתי, ז׳אק ריל, נפטר בגיל 49.

13.10 — תושב בת־ים, יוסף נידם, נעצר על־ידי שלטונות הביטחון בחשד של שיתוף פעולה עם מחבלים.

כרטיס האשראי היחידי המעניק הנחות

כשנזכרת ברגע האחרון שלאשתך יום הולדת היום, שלוף ישראכרט.

ישראכרט. יורוקרד.
אשראי וטוב לי בארץ ובעולם.

קמבודיה: אומה שדינה מוות

העם הקמבודי עדיין גווע בהמוניו. השואה וההשמדה בעיצומן, יום יום, ושעה שעה. אפשר לעצור את תהליך הגוויעה של העם השקט והסובלני הזה, ששוסע לגזרים על־ידי מפציציו של הנרי קיסינג'ר ועל־ידי שילטון הדמים של החמר־רוז'. אוניית מיטען אחת, ובה מזון במישקל של 100 אלף טון, תוכל להאכיל את שרידי השואה במשך חודשיים. אבל הסיוע לא מגיע.

ארצות־הברית, שעליה האחריות המוסרית הישירה להכחדת התרבות הקמבודית העתיקה, שלחה עד כה מטוס־מיטען אחד. בריטניה מונעת סיוע באמתלה של מדיניותה האנטי־ויאט־נאמית. ובהתאם לקונוניה מכוערת בין ארצות־הברית וסין העממית, תומכת סין במישטרו המטורף של מנהיג החמר־רוז' המודח, פול פוט, משיי קולים גלובאליים אנטי־סובייטיים. בינתיים מתחלקת ויאט־נאם העניה, הסובלת אף היא מרעב ומבצורת, במי זונה הדל עם קמבודיה, אבל אין בכך כדי להציל את התושבים הרעבים, המותשים והחולים, המתים ממש בהמוניהם.

בכל הדיווחים בעיתונות האמריקאית, המצוטטים ב־ הרחבה בישראל, אין זכר לעובדה שהעולם הנאור מונע סיוע מקמבודיה בכוונה תחילה. סיפורים על קשיים טכ־ ניים ובעיות שיוצרת ויאט־נאם אינם אלא תירוצים.

נאציזם נוסח קמבודיה. החמר־רוז' השמידו יותר משני מיליון בני־אדם. בלהטם המטורף להשמיד כל שריד של התרבות המערבית, שרפו את כל הספריות, את הכנ־ סיות ואת הפגודות, והרגו את רוב המשכילים. „הייתי

ילדה רעבה בקמבודיה
בגדים, מישקפיים ושיני־זהב

עדה להשמדת 16 בני מישפחתי," סיפרה ניצולה קמבו־ דית בצרפתית רהוטה לצוות טלוויזיה בריטי. „הם אסרו עלי לבכות, טענו שהבכי מבטא ביקורת מרומזת על המפלגה. כמובן שלא ידעו שאני מדברת צרפתית. ידיעת שפה זרה פירושה היה אחד — דין מוות!"

כתב הדיילי מירור הבריטי, ג'ון פילג'ר, שביקר לאח־ רונה בקמבודיה, הודה בעיתונו שהחמיץ צילומים רבים משום שפרץ בבכי פעמים אין־ספור. בבית־היתומים המר־ כזי בפנום פן, מספל צוות ויאט־נאמי וצרפתי באלפי יל־ דים שנאספו ביערות. כל הילדים איבדו את הוריהם, והם ניזונו במשך חודשים ארוכים מעשבים, קליפות עצים וצמחים רעילים. הילדים איבדו כימעט צלם אנוש, וחרף הטיפול המסור הם מתים בהמוניהם. „למחרת יום הצילום חזרנו לבית־היתומים," מספר פילג'ר. „מחצית הילדים שצילמנו כבר היו מוטלים בחדר־המתים, מוכנים לקבורה."

נציג האו"ם, הצרפתי ז'אק בימון, בכה בגלוי בראיון שהעניק לפילג'ר. „אין לי במה להציל את הילדים," אמר. „אין חלב, אין אוכל, אין פניצילין, אין ויטאמינים, אין תרופות אנטי־ביוטיות ואנטי־מאלריות. יש לי ששה חוד־ שים להציל את האומה הקמבודית, אך העזרה לא מגיעה."

הדור הבא. בימון סיפר לעיתונאי הבריטי, שאצל 85 אחוז מהנשים בקמבודיה פסק המחזור החודשי כתו־ צאה מתת־תזונה, תשישות כללית והשפעת אימי החמר־ רוז' וההפצצות הקיסינג'ריות. מה יהיה עם הדור הבא? שואל נציג האו"ם. כיצד תמשיך האומה הקמבודית להת־ קיים?

מומחי הסטייט־דפרטמנט, שהחליטו בתחילת שנות השבעים, שקמבודיה מיותרת, והטילו עליה חומר־נפץ בכמות המספיקה בדיוק לחמש הירושימות, יכולים לציין בסיפוק כי חלק גדול ממלאכתם נעשה על־ידי אחרים. הם יכולים להסתפק עתה במניעת סיוע ובתמיכה פולי־ טית בפול פוט ובפטרוניו הסיניים. הסטטיסטיקה מד־ גימה היטב, כיצד שבר החמר־רוז' את חוט השדרה של האומה הקמבודית. מ־550 רופאים נותרו בחיים — 48, מ־11 אלף סטודנטים — 450, מ־106 אלף תלמידי תיכון — 5300, ומ־991 אלף תלמידי בתי־הספר היסודיים נותרו רק 322 אלף, גם בניצולים אוכל המוות בכל פה.

המערב וסין מתנערים מקמבודיה ותולים את האשמה בוויאט־נאם ה„תוקפנית", ששיחררה את הארץ המעונה מעול הנאצים של חמר־רוז'. מארצו היפה, השאננה וה־ מושחתת־קימעה של הנסיך סיהנוק לא נשאר דבר. בפרפר דרומי של פנום פן עומד עדיין על תילו מחנה־ השמדה של החמר־רוז', שבו נרצחו 12 אלף בני־אדם. כמו הנאצים, צילמו גם מרצחי החמר־רוז' את קורבנו־ תיהם אחרי שתלו אותם, חתכו גרונותיהם, הטביעו וחישמלו אותם למוות. מראות המחנה מזכירים את אוש־ ויץ — מחסנים מלאים בגדים, מישקפיים ושיני־זהב. הזוועות שעברו על עם קמבודיה לא נסתיימו עם השיחרור. לא נשארה כימעט מישפחה שלמה אחת בקמבודיה ותוש־ ביה ממשיכים למות. השואה של קמבודיה עדיין בעי־ צומה!

ברית־המועצות: אופוזיציה משמאל

הם מתעבים את לנין הסמכותי, רואים בטרוצקי מת־ חרה של סטאלין ולא מבינים את הפופולאריות שבה זכה בחוגי השמאל במערב. הם מעריצים את דובצ'ק ואת מרכוזה, מגדלים שיער ארוך ומחקים בכל את השמאל־ החדש של 1968.

המדובר בקבוצה מרכסיסטית חדשה, חזקה בכמות ובאיכות, שהקימו סטודנטים שמאלניים באוניברסיטת לנינגראד. הטיפול בקבוצה הוא נוקשה והריף עוד יותר מהרגיל. לשילטונות קל יותר לטפל בליבראלים או באנטי־סוציאליסטים, אבל קבוצת לנינגראד מתקיפה את הקרמלין ואת המפלגה השלטת משמאל, בטיעונים המ־ עוגנים היטב בתיאוריה המרכסיסטית ובלהט־נעורים עז ומדליק. שני המנהיגים הבולטים, אלכסנדר סקובוב ואר־ קאדי טשרקוב, הם רק בני 19, אך שירותי הביטחון נהגו בהם ללא רחמים. טשרקוב נידון לאחרונה ל־15 שנות עבודת פרך ועוד שנתיים גלות בסיביר. סקובוב הוגדר כחולה־נפש ונשלח לבית־חולים פסיכיאטרי, לתקופה בלתי מוגבלת.

אכזבה מהפועלים. מבחינה אידיאולוגית משקף השמאל הלנינגראדי את האכזבה הגדולה של האינטלי־ גנציה השמאלית הרוסית ממעמד הפועלים בנושא המהפ־ כה. מנהיגי ברית־המועצות צמחו, רובם ככולם, בקרב מעמד הפועלים המיומנים והם מבטאים, לדעת השמאל, את שמרנותו של המעמד הזה. האינטליגנציה מעוניינת מחייבים בהחלט את מהפכת אוקטובר 1917, אבל טוענים שהיא הגשימה רק את השלב הראשון — המעבר מה־ מישטר הישן לקפיטליזם ממלכתי. ברית־המועצות רחו־ קה מאד מסוציאליזם, שלא לדבר על קומוניזם.

השמאל מאשים את מנהיגי המפלגה הקומוניסטית בהתחזות למרכסיסטים. הקרמלין הפך את המדינה למט־ רה, תחת שתהיה אמצעי, והוא שולט בברית־המועצות באורח שרירותי, אכזרי ובלתי־יעיל. המדינה נשלטת על־ ידי בנדיטים מושחתים ובעלי־מליצה מרכסיסטית, המת־ חפשים לקומוניסטים, טוענים הסטודנטים. הם תובעים את ביטול המישטרה החשאית, הקג"ב, את פיזור הקומ־ סומול, תנועת הנוער של המפלגה, ואת פירוק הביורו־ קרטיה הצבאית והממלכתית. לרבים מהם נטיות רומנ־ טיות ואנרכיסטיות והם מעריצים את חבורת באדר־מיינ־ הוף וקבוצות דומות במערב. אבל האידאולוגים המר־ כזיים של הקבוצה שוללים כל אלימות.

אנדרי רזניקוב, שנאסר לראשונה כשהיה בן 17, וכן טשרקוב וסקובוב, דוגלים בסוציאליזם הומאני ובשיטות של הסברה וחינוך בדרכי־שלום. כמו הפילוסוף המנוח הרברט מרכוזה, הם רואים באינטליגנציה את המעמד המתקדם ביותר במאה ה־20, חלוץ המאבק לסוציאליזם אמיתי.

שיטות הדיכוי של הקג"ב לא הצליחו, לפי שעה, לחסל את האופוזיציה השמאלנית. רבים מאנשי הקבוצה חיים בקומונות, מקיימים סמינרים וימי־עיון ושומרים על קשר עם קבוצות דומות בליטא, לאטביה, ביילורוסיה, אוק־ ראינה ואפילו בקווקאז. לאחרונה יצא גליון נוסף של עיתון המחתרת שלהם, פרספקטיבי, שהכיל מאמרים עיו־ ניים בזכות האידיאולוגיה האנרכיסטית ובגנותה. הופעת הגליון החדש עוררה שוב את גל הדיכוי והמנהיגים החד־ שים של הקבוצה זכו בטיפול הרגיל: גירוש מהאוניבר־ סיטה, מעצר בכלא או בבתי־חולים לחולי־נפש, הכאות ואיומים טלפוניים. ראשי הקג"ב מקווים ששיטות בדוקות אלה ישימו קץ לתסיסה השמאלנית. משקיפים סוציא־ ליסטים במערב סבורים, לעומתם, שלתנועה החדשה יש בסיס אידיאולוגי וחברתי מוצק.

נשיאות ארצות־הברית: תעשיית ההשמצות של ג'ימי קארטר

בסעודת־ערב שנערכה לאחרונה בבית־הלבן, שוחח הנשיא ג'ימי קארטר עם אורחיו, שני חברי קונגרס אמריקאים, על יריבו החדש במירוץ לנ־ שיאות, הסנאטור אדווארד קנדי. סוכני־הפירסומת של קארטר יעצו לו להיות קשוח וספורטיבי. קארי־ טר, שמידת הספונטניות והחברמניות שלו מז־ כירה בטבעיותה את חיוכיו המפורסמים של יצחק רבין, נעזר בכוסית אחת או שתיים לפני שהתחיל „לרדת" על קנדי.

„אין לטד שום סיכוי," אמר הנשיא לאורחיו הנדהמים, „אני אכה בו עד שהחרא יצא ממנו." בתום סעודת־הערב, כשיצאו שני צירי הקונגרס הנכבדים לביתם, החלו דוברי הנשיא במלאכת השיפוץ והטיוח. הם הודיעו לכל העיתונים, ש־ קארטר אמר לאורחיו שהוא „יצליף היטב באחו־ ריו של קנדי". את הביטוי הסטרילי הזה הם ניסו למכור גם לצירי הקונגרס עצמם, בשיחות טלפו־ ניות לבתיהם.

הצירים הגבוכים היו מוכנים, אולי, לשתף פעולה, אבל הדוברים הגזימו וגילו למאות עיתו־ נאים את מיספרי הטלפון החסויים של הצירים. שני חברי הקונגרס הזועמים החליטו לספר מה באמת אמר הנשיא. פרט מעניין: אף לא עיתון אמריקאי אחד הדפיס את דברי קארטר, עד שהם פורסמו, ובהבלטה, בעיתונות הבריטית והצרפ־ תית.

שיער חזה. המערכה קארטר—קנדי כבר שו־ברת את כל השיאים בסיגנונה המכוער והבלתי־ ענייני. אמו הישישה של הנשיא, ליליאן קארטר, פתחה את המסע ברמז עבה לסכנה הנשקפת לחייו של הסנאטור קנדי, אם אמנם ירוץ לנשיאות. סוכניו של קארטר מדליפים לעיתונות פרטים אינטימיים על עסקי הנשים של קנדי, על שיער־ החזה שלו, שהלבין לאחרונה, על מצב בריאותו הירוד ועל פרטי הדיאטה שלו.

המכונה המפורסמת של מישפחת קנדי טרם נכנסה להילוך גבוה, אבל דיווחים על פניו החיוו־ רים כסיד של הנשיא, אחרי ריצת הבוקר שלו בקמפ־דייוויד, כבר הופיעו בעיתונות האמרי־ קאית. „זוהי המערכה המדיצינית ביותר בתולדות הבחירות לנשיאות ארצות־הברית," העיר פרשן הבי־בי־סי, „ויש להניח שאת מקום צלמי־העי־ תונות יתפסו הפעם מכוני הרנטגן."

שפיצר, הבן של הסַפָּר

ביום שתפסו את אייכמן

ביום שתפסו את אייכמן חטף מנגו שעלת מרפי אחיו, ואנחנו חטפנו שעלת ממנגו. כל יום רביעי ויום שבת שני היה מנגו לוקח את המזוודה הכחולה שלו, מכניס בה פיז׳מה ומברשת־שיניים וכדור־טניס וכמה מחברות בשביל הבלוף, והולך לעשות ביקור חובה אצל גברת מנגו הישנה. מנגו לא אהב לעשות ביקורי־בית לאמא שלו הקודמת, אבל היה מוכרח. לגברת מנגו היה פתק מיוחד שקיבלה מבית־המישפט ושם כתבו שאדון פולאק חייב לשלוח אליה את מנגו לשתי שבתות וארבעה ימי־חול בחודש. כדי שיהיה צדק גם כתבו שגברת מנגו חייבת לשלוח את רפי לאדון פולאק לשתי שבתות וארבעה ימים, כל חודש. לאדון פולאק לא היה איכפת במיוחד אם רפי בא או לא בא, אבל הוא תקפיד מאוד שמנגו לא יחמיץ את ימי הביקור. הוא לא רצה יותר עניינים, לא עם בתי־מישפט ולא עם גברת מנגו הישנה. בהתחלה, כשרק המציאו את ה־סידור, ניסה מנגו כמה פעמים לצאת מהבית, עם המזוודה, ולא ללכת לשום מקום — אבל ברגע שגברת מנגו הישנה ראתה שיום רביעי מגיע ומנגו איננו, היתה תיכף מצלצלת מודאגת למחסן־עצים של פולאק לשאול מה קרה לילד, אולי יש לו גריפה או מה. ומנגו היה כרגיל גומר את הסיפור על מיגדל־המים, כשלמטה מחכה אדון פולאק עם החגורה, ומכבי־אש כבר בדרך.

מנגו עבר אצלי ביום רביעי אחרי הצהריים עם המזוודה הכחולה בידו, ובכל זאת היה שמח. מנגו אמר שאחיו רפי חטף שעלת, ושהוא כבר דבוק בזה מאתמול, ושהוא מסכים לסדר שרפי יעשה גם לי הדבקה. סחבתי לו את המזוודה כל הדרך בירידה עד העיר ודיברנו על הדרבי ועל המישפט שאייכמן הולך לחטוף, ומנגו שילם עלי באוטובוס.

גברת מנגו הישנה שמחה מאוד שבאנו ונתנה לנו לימונדה ועוגיות יבשות, ואמרה שאסור להתקרב לרפי. ישבנו בסלון וסיפרנו לגברת מנגו איך היה בבית־ספר וכמה השתפרנו בזמן האחרון בלימודים ובהתנהגות. אחר־כך, כשהיא ירדה לירקות, נכנסנו לחדר של רפי ומנגו אמר: „הנה ארון, תדביק גם אותו.״ רפי נראה די בריא, ורק כשהתחיל להשתעל פהאום נבהלתי קצת. הוא השתעל עלי כמה פעמים ואני נשמתי עמוק. ליתר בטחון גם שתיתי לימונדה מהפה שלו.

מנגו התחיל להשתעל ראשון. עברו עוד יומיים ולא יצא לי אפילו שיעול קטן. מרוב פחד שאין לי סיכוי לקבל שעלת כמו מישהו נורמאלי, עשיתי בדיקה אצל אמא אם לא היתה לי מחלה כזאת כשהייתי קטן. אמא אמרה חס וחלילה. אחרי עוד לילה כימעט בלי שינה מרוב קינאה במנגו ורפי, קמתי בבוקר הרוס עם גרון חונק ומין גירוד איום בכל הנשימה. רצתי ישר למנגו לשאול אם ככה זה מתחיל.

ככה זה התחיל. ימים שלמים הסתובבנו בואדי והשתעלנו וירקנו והשתוללנו, ורק לבית־ספר לא הת־קרבנו שלא נדביק אף אחד, חס וחלילה. גמרנו את השנה כימעט חודש לפני הזמן.

ביום שבת הלכנו לשפיצר־הבן־של־הספר והדבקנו גם אותו. לשפיצר היה חבל על הזמן. הוא הלך והביא כוס מיץ ממותק ואמר: תירקו פנימה. אספנו כל מה שהיה בפה וירקנו לכוס והוא שתה הכל במכה אחת, ובאמת התחיל להשתעל תוך כמה ימים חזק וברור. עכשיו היינו שלושה, וזאת היתה חגיגה גדולה, ורק המורה שושנה לא היתה מרוצה כי הפסידה שלושה שחקנים חשובים להצגה של חגיגת סוף השנה, ובמיוחד את שפיצר שהיה צריך להיות גוליית, ופתאום חטף שעלת. גם אדון פולאק לא אהב את המחלה החדשה. הוא אמר למנגו: „אם אתה מספיק חולה בשביל בית־ספר, ומספיק בריא בשביל הרחוב, אז תבוא לעבוד במחסן. שם אין פחד שתדביק מישהו.״ מנגו שנא את המחסן־עצים של פולאק יותר משפחד ממיגדל־המים.

המורה שושנה חיפשה מישהו גדול ומכוער במיוחד, שיהיה מלך פלישתים. לפי ההצגה הוא צריך ללכת דוקרב נגד עמוס, ולהפסיד. המורה שושנה אמרה ל־שפיצר: „אתה תהיה גוליית.״ באמצע הדוקרב היה עמוס מוציא מהכיס רוגטקה וקולע לשפיצר בראש חתיכת גיר. שפיצר היה צריך ליפול מת.

עמוס היה בלונדי כמו דויד המלך, וגם הבין בלימודים והרים למורה שושנה את הממוצע שאנחנו הורדנו. מנגו

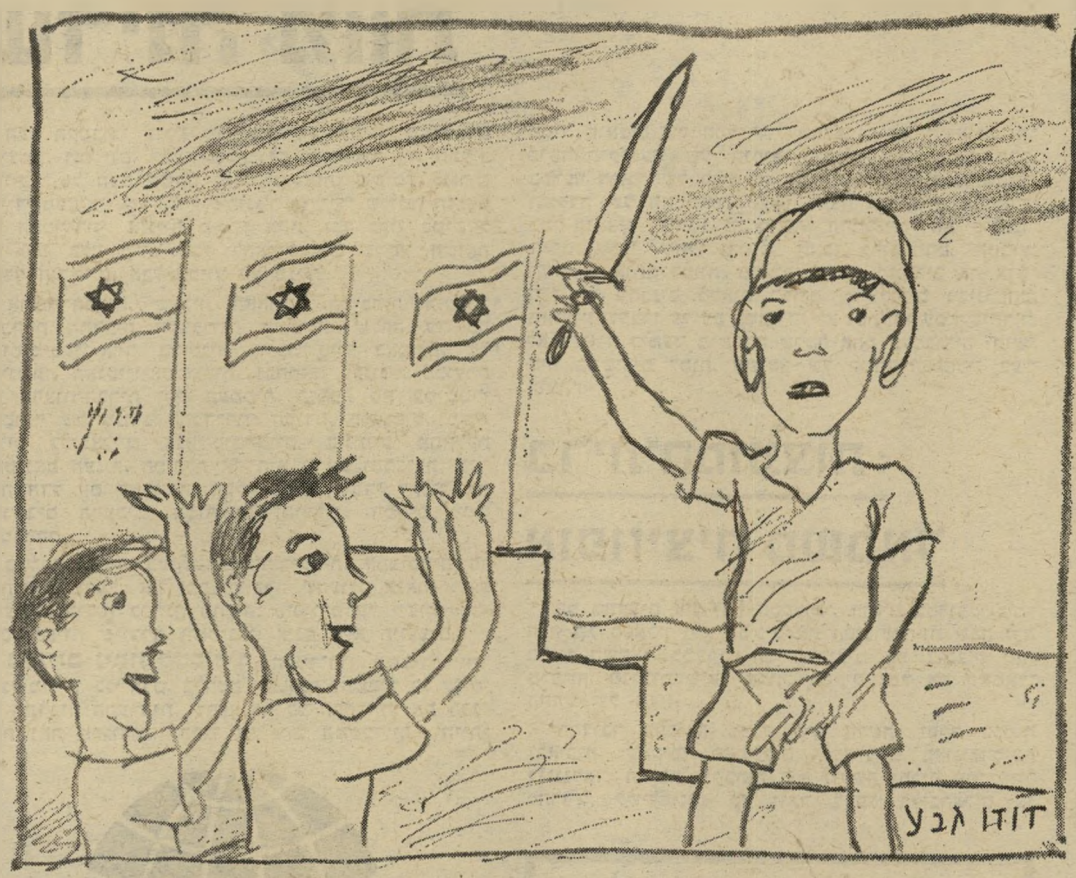

ואני היינו סתם סרני פלישתים רגילים ולא הצטרכנו להוציא מילה מהפה, חוץ מכמה צריחות כששפיצר חוטף את האבן במוח. וכשזה היה קורה, היינו מוכרחים לנוס בבהלה לכיוון הכיור. כל סרני פלישתים היו צריכים להביא מהבית סדינים וללבוש אותם עם סיכות־בטחון. מנגו הביא סדין מקומט והראה לי כתם לבן די גדול ואמר שזה מה שנזל לו בלילה מהקטן, ושהוא באמת חולה רציני. המורה שושנה חילקה לכל סרני־פלישתים קסדות יפות מנייר־כסף שהביאה מהמחסן, ועוד הספקנו לקחת אותן הביתה לפני השעלת.

עכשיו הסתובבנו עם קסדות סרני־פלישתים בואדי, ושפיצר לבש את קסדת־גולייתית שעשוייה מפח־נחושת אמיתי. כל עממי חיפש את קסדת־גולייתית והם גם עשו משלחת אל שפיצר הביתה כדי שיחזיר אותה להצגה, אבל שפיצר נישבע שכבר החזיר את הקסדה לפני ה־שעלת, ושבכלל לא לקח אותה הביתה. הם לא יכלו להתעקש ולעשות ויכוחים גדולים כי פחדו להידבק, וככה חזרו לעממי בידיים ריקות. הקרב של גולייתית נגד עמוס היה בסכנה, וכל החגיגה שם היתה בספק כי גם גולייתית, גם הקסדה וגם החרב היו חסרים. עם החרב לא העיז שפיצר להסתובב בחוץ, כי זאת היתה חרב יקרה מאוד שעממי לקח בהלוואה, ושכבר השתמשה במאה מלחמות בהצגות תנ״ך של כל הסביבה. החבאנו את החרב בבית־חרושת לבושם ורק כשירדנו לים, לאסוף קרשים בשביל הסירה, הוציא אותה שפיצר מהמחבוא והוריד אותה לים.

לים לא הגענו. מנגו עצר קצת לפני הים, טיפס על במת ראש־הממשלה, ונתן נאום ארוך ליציעים ממול, מהצד השני של כביש החוף. במת ראש־הממשלה נשארה לעמוד עוד מהמיצעד, ואף אחד לא בא לפרק אותה, וכבר חודש שהיציעים עמדו ריקים והתייבשו בשמש, ורק מכוניות שנסעו מחוץ לעיר עברו ביניהם בספיד ולא קיבלו מחיאות־כפיים מאף אחד. עכשיו קיבלו היציעים והמכוניות שטסו בכביש נאום חשוב ממנגו בשפה חצי גרמנית ובקול דומה מאוד לצריחות של מר וייס, המפקד הראשי של הצופים. שפיצר שם על הראש את קסדת־גוליית, שלף את החרב, והלך דוקרב נגד ה־עמודים, שקודם היו תלויים עליהם הדגלים ועכשיו סתם התנדנדו ברוח.

מבמת ראש־הממשלה כבר סילקו את כל העציצים והרמקולים ואת הקישוטים היפים ששמו לכבוד ה־מיצעד, אבל זאת היתה במה גבוהה, עשוייה מדיקטים טובים, ואפשר היה לראות ממנה את הים ואת הכביש עד היציאה מהעיר. כל מכונית שיצאה או באה יכלה לראות את מנגו עם קסדת סרני־פלישתים משתעל וצורח על הגלים. גררתי לי ארגז ריק, העמדתי אותו על המושב הכי גבוה, וכל פעם שעבר אוטו־משא קמתי והצדעתי וצעקתי „אכטונג״ כמו שצרחו הנאצים ה־פושעים בסרט במרכז וכמו שצרחו סרני־פלישתים כש־חשבו בטעות שיש לשפיצר סיכוי טוב לנצח את עמוס בדוקרב. תיכף ומיד קיבלתי התקפת שיעול איומה, עונש מאדוניי.

שפיצר, בתפקיד גולייתית, התלהב מאוד מהקרב נגד עמודי הדגלים ולא הפסיק להכות בהם עד שהחרב המצויינת שלו נשברה לשניים ממכה שמאלית נוראה.

„הו הו הו —״ צרח שפיצר על העמוד „מי הפלישתי הערל הזה שחירף מערכות אלוהים?״

מנגו ואני התחלנו לשיר:

סרני פלישתים אנו
מגת ועזה באנו

ויותר מזה לא זכרנו בעל־פה.

מנגו עלה על מדרגות במת הכבוד וחיצרץ בידיים: ט־טם ט־טם ט־טם. אחר־כך אמר: „אדון הרמטכל, הורים יקרים, אורחים נכבדים, רבותי וגברותי. מיסדר יעבור לדום — מיסדר דהום!״

עמדנו דום. שפיצר עמד מאוד מתוח. אחר־כך התחיל לגרד בביצים.

מנגו אמר: „לבמה יעלה מלך ישראל. שפיצר מלך ישראל!״

שפיצר עלה לבמה ובדרך השאיר לי את הגופייה ואת שני החלקים של החרב השבורה. רק תגיע לבמה, גרר ארגז והתיישב עליו.

אמרתי לשפיצר: „תן נאום, אדון המלך״.

שפיצר אמר: „אני לא יודע מה להגיד.״

מנגו אמר לו: „תגיד מדינתיינו, דיגליינו, נישקיינו וכאלה —״

שפיצר הוריד את הקסדה ואמר: „אני לא יודע להגיד את זה. אני צמא.״

מנגו כעס ואמר: „אתה באמת מלך דביל.״

שפיצר הוציא את השמוק והשתין. בהתחלה השתין סתם באוויר. אחר־כך כיוון על מנגו ועלי. לשפיצר היה זרם חכי חזק בעממי כמו לאוטו־מכבי־אש.

הוא השתין והתלהב וצרח: „מדינתיינו! נישקיינו! מישקיינו! השקיינו!״ הזרנוק שלו הרטיב לנו את הרגליים ולא היה לאן לברוח.

הוצאתי מהר את הקטן שלי וכיוונתי עליו, אבל לא היה לי מספיק זרם. מנגו הרים את קסדת־גוליית והעיף על שפיצר מאחור. הקסדה עפה ליד הראש שלו, והמשיכה הלאה. היא נחתה על מושבי הכבוד והתגלגלה במורד, קופצת מספסל לספסל עד שהגיעה לכביש הראשי. אוטובוס טייגר שנסע ישיר לתל־אביב התקרב לקסדה במהירות איומה, דר דעליה ברעש ועשה ממנה פלאטה. האוטובוס אפילו לא האיט לראות מה קרה. מנגו צעק לו: „יא חרא! יא חמור!״

חזרנו בעלייה לאט לאט, סוחבים את החרב השבורה ואת הקסדה המעוכה. הרגליים שרפו מהשתן והגרון כאב מהצריחות. אפילו להשתעל לא היה כוח. התחיל ערב ומנגו פחד לחזור הביתה. ליד הכניסה לבית שלו כבר חנה הפורד החלוד של אדון פולאק ומנגו ידע שהוא הולך לחטוף, הרי אדון פולאק חזחיר אותו מראש.

חיכינו בחוץ לראות מה קורה. מנגו הלך בשביל, עלה במדרגות, ונעצר ליד הדלת. הוא נעמד מול הדלת הסגורה ולא זז, אולי עשר דקות. פתאום, כשכבר כמעט חשבנו ללכת הביתה, צרח מנגו בכל הכוח: „אבא! אבא!״

מתוך הבית נשמעה גרירת כורסא. מישהו, אולי אדון פולאק, קם לפתוח. מנגו הסתובב, ירד את המדרגות ארבע־ארבע, ומיד ברח בריצה מטורפת אל מיגדל־המים.

דף חדש
חנוך מרמרי

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

ירושלים. בתי אבן. טליתות לבנות. קולות השוק ואויר שכולו אוירה. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואת ירושלים אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

סאבא

קוראים לה טובה-פי-צבע
ויש לה יתרונות פי-7

חדות הצבע

מערכת הבקרה האוטומטית שומרת בצורה מושלמת על גוון הצבע, עומקו, חדותו וייצובו. אתה קולט בצבעים מושלמים גם תחנות רחוקות וחלשות. איכות הצבע נשמרת לאורך שנות שמוש רבות. הפיקוח על בקרת הצבע מתבצע בלחיצה על כפתור במכשיר או בשלט רחוק.

בקרה מושלמת

ב"סאבא טובה פי צבע" מותקנים מעגלי הגנה ובקרה רבים ומשוכללים: **בקרת מתח** – לייצוב מתח הרשת –מ־160 עד 250 וולט ולהגנה על מנורת המסך מפני שינויי מתח פתאומיים המקצרים אורך חייה. **הגנת קליטה** – לשמירה על תמונה נקיה שאינה מושפעת מהפרעות חשמליות חיצוניות, ברקים וסערות. **בקרת צבע** – לשמירה על רמת הצבע הרצויה בכל תחנה ותנאי קליטה.

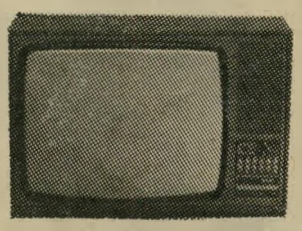

חסכון באנרגיה

"סאבא טובה פי צבע" בנוייה בשיטת הכרטיסים המתקדמת ביותר בעולם האלקטרוניקה. כל כרטיס שווה בערכו לאלפי רכיבים אלקטרוניים. בעת הצורך, מחליף הטכנאי את הכרטיס והמכשיר פועל כחדש. צריכת האנרגיה היא מינימלית מ־70 וואט לשעה בלבד. לסאבא שעון דיגיטלי בעל תצוגת שעה קבועה, התאמה לוידיאו־טייפ אזניות סטריאו ומצג תחנות מואר.

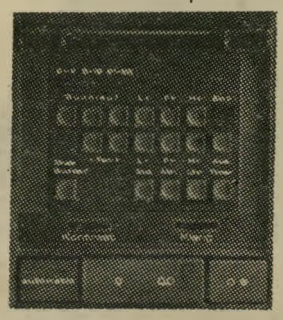

רמקולים HI-FI

מערכת הקול של "סאבא טובה פי צבע", משחזרת בנאמנות את צלילי המשדרים – קונצרטים, סרטים מוסיקליים, מוסיקת פופ וקצב, כולם נשמעים בביתך כאילו אתה נמצא במקום התרחשותם.

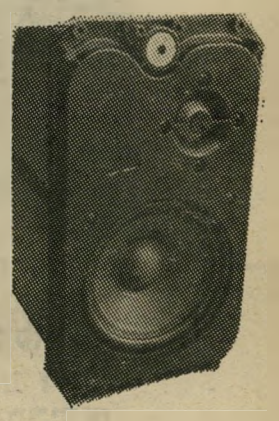

שליטה מרחוק

עם "סאבא טובה פי צבע" בביתך אתה יכול להפעיל את המכשיר ולהמשיך לשבת בכורסתך. הפעלה וכיבוי, העברת תחנות, שינוי הגוון והקונטרסט הגברת הקול והחלשתו – כולם נעשים ממקום מושבך בלחיצת כפתור.

"סאבא־פי־צבע" הינה הטלויזיה היחידה בעלת כפתור הייצוב האוטומטי המתביית אופטימלית על ערוץ השידור. לרשותך "סאבא טובה פי צבע" מ־20 "22 ו־"26 בדגמים עד 16 תחנות עם ובלי שלט רחוק

סאבא טובה פי צבע

קניית טלויזיה אינה עניין של מה בכך, לכן, כדאי לבדוק ולשקול היטב. היכנס לחנות הקרובה למוצרי חשמל, בקש לראות את סאבא בפעולה, השווה אותה עם הטלויזיות האחרות שבחנות ותבין מדוע קוראים לה טלויזיה "סאבא־טובה פי צבע" להשיג בצבעי אגוז ומטליק

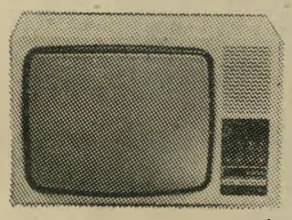

שרות תדיראן

ל־"סאבא טובה פי צבע" האחריות והשרות המעולים של תדיראן אשר הפכו לשם דבר כשהמדובר באמינות זריזות ואדיבות. להשיג בחנויות המובחרות.

אנשים בעולם

טדי קנדי מתאמן בשחייה — ראש מעל לפני המים

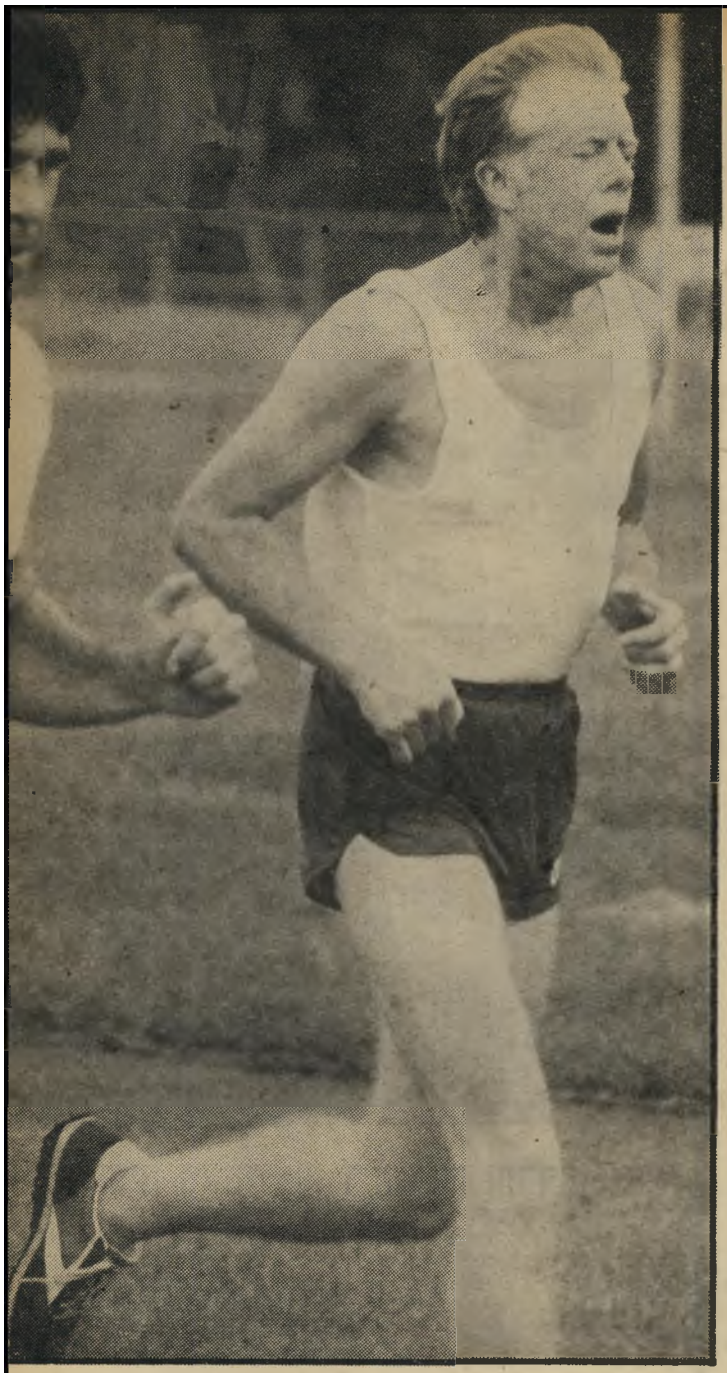

ג'ימי קארטר מתאמן בריצה — עד כלות הנשימה

למה הם רצים?

הפסיכולוגים טוענים, כי ה־פוליטיקאים האמריקאים מגלים עניין בספורט לא רק כדי לש־מור על הכושר. להיטותם אחרי תחרויות של כושר נובעת מ־פחדים. רק כך אפשר להסביר את התמוטטותו של ג'ימי קאר־טר, כשניסה לנצח את יריבו־ המיקצועני בתחרות ריצה, ו־את עיסוקו המופרז של טדי קנדי בספורט, בעיקר בשייט, חרף טענת חברו, כי הוא מפחד פחד־מוות מפני המים.

רק רוז קנדי ממשיכה להפ־גין אומץ־לב אמיתי. הגברת הישישה בת ה־89 (בתמונה ה־קטנה) עורכת קניותיה בעצמה וכשהיא מתעייפת עוצרת טרמפ ואומרת: „אני גברת קנדי, קחו אותי הביתה בבקשה."

טדי קנדי מתאמן בריצה — להגיע לגמר

טדי קנדי מתאמן במיפרשית — להתגבר על הפחד

אנשים בעולם

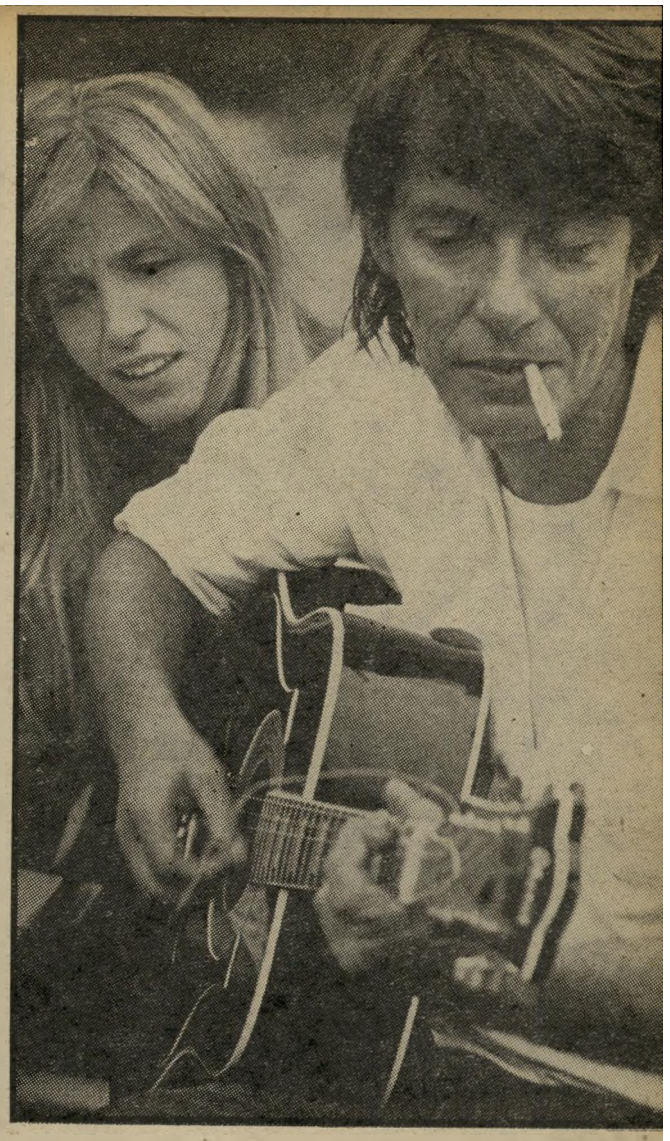

חטופים פאבריציו ד'אנדרה וחברתו דורי

הזמר פאבריציו ד'אנדרה וחברתו הזמרת דורי גדי הופתעו כש־נחטפו מחווילתם בסרדיניה. הם חשבו שהם מחוסנים, כי ד'אנדרה נימנה כבר שנים רבות על זמרי המחתרת השמאלנית של איטליה. אלא שבסרדיניה אין זו מחתרת ואף לא מאפיה. „כל מי שמסוגל לשלם כופר של יותר מ־10 מיליון לירות, מוטב שיבלה במקום אחר," אמר אחד החוטפים, המסתתרים מן המישטרה, לאחד העתונאים.

סופיה לורן: יום־הולדת ליפהפיה בת־45

אם כי האהבה אינה פורחת בקן, וקארלו פונטי מעדיף להיראות בחברת צעירות ממנה, זוהרת סופיה לורן בגיל 45 כפי שלא זהרה מעולם. היא טוענת שיופיה בא מילדיה, וכי אפילו את השמלות היא בוחרת לפי עצתם. ביום הולדתה, ב־20 בספטמבר, ערך לה רג'ינאלד דיביס, צלם מישפחת העולם, סידרה של צילומים מרהיבים, כשהיא לובשת שימלת־תחרה שחורה מבית איב סאן לוראן, שבחר בנה, אדוארדו.

מארצ'לו מאסטרויאני: אב ובתו

המנוחה החביבה ביותר על השחקן מארצ'לו מאסטרויאני היא בילוי בחברת בתו החמודה — קיארה (לצדו בתמונה). היא באה לבקרו ברומא, על בימת הצילומים בצ'ינה־צ'יטה, שם הוא מסריט עם פדריקו פליני את „עיר הנשים". קיארה חיה בפאריס עם אמה קתרין דנב ואחיה כריסטיאן, וששה לכל הזדמנות לבקר ברומא.

ברברה סטרייסנד: זוית לא רגילה

מדי פעם חוזרת ברברה סטרייסנד לאהבתה הראשונה: המחול. אם כי את הקאריירה שלה בנתה כזמרת, הרי למעשה התחילה אותה כרקדנית, עובדה המסייעת לה בכל פעם, כשעליה לבצע תעלולי־תנועה בסרטים או במחזות מוסיקליים. משראתה כי סרטה האחרון עם ראיין או'ניל עומד להיות סיפור הצלחה קטן מאד, הזמינה צלם ועשתה סידרת צילומים אקרובטיים. באחד מהם היא מציצה בין הרגליים בכיפוף מושלם.

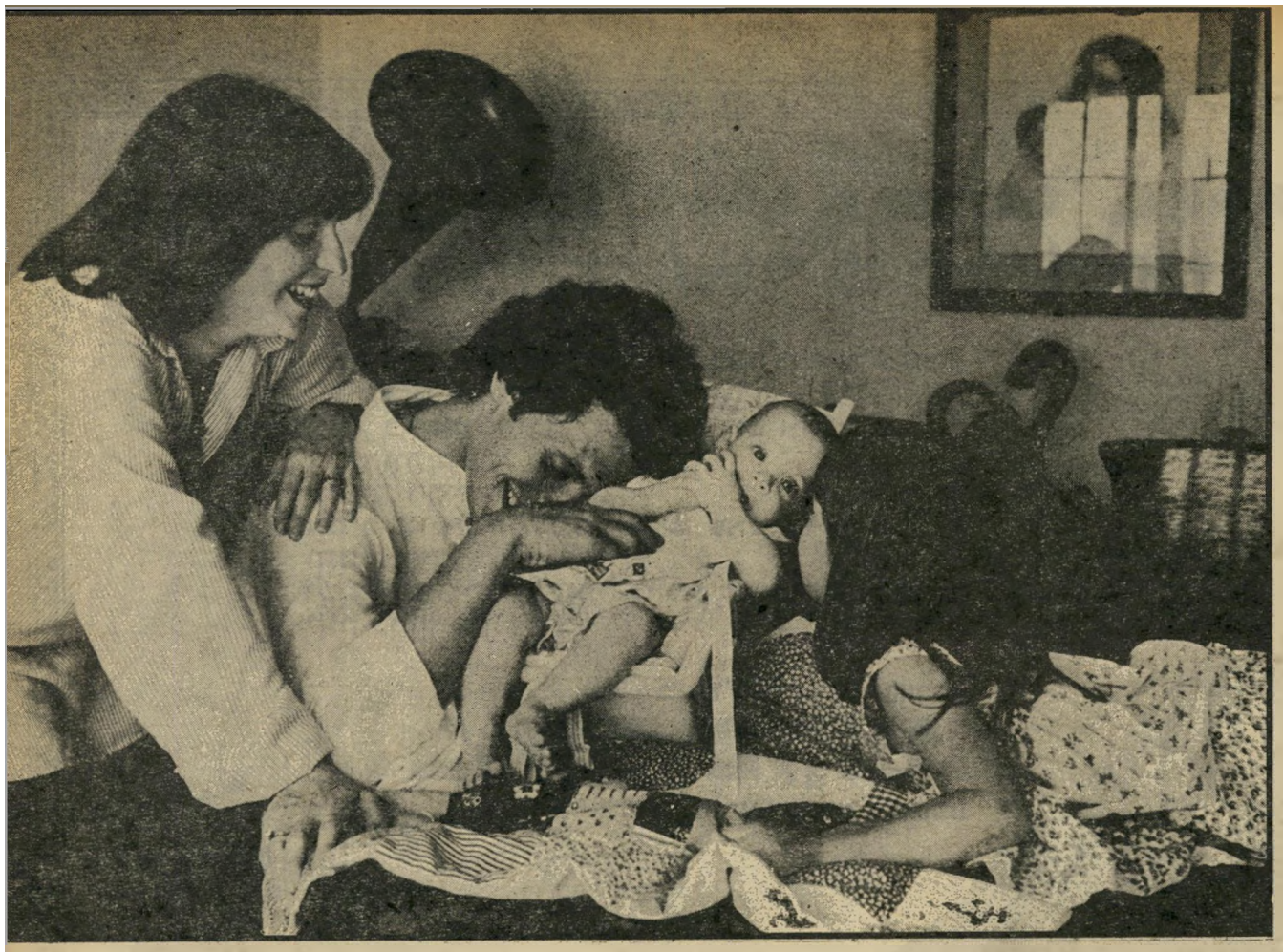

ביל'י קריסטל:

מי אמר שהוא הומו?

ביל'י קריסטל, המופיע כג'ודי בסידרה „בועות" (בתמונה הקטנה למעלה), אינו כל כך צעיר וכל כך הומו כמו שהוא נראה בטלוויזיה. הוא כבר נשוי שבע שנים לאשתו ג'ניס ואב לשתי בנות (בתמונה משמאל). בעבר היה כוכב בייסבול, שזכה לפירסומת גברית דווקא. „מה אני יכול לעשות אם הנשים אוהבות אותי דווקא בדמות ההומו," מתנצל בילי, „הן טוענות שכך אני סכסי." הוא זוכה במיכתבי מעריצות יותר מכל שחקן אחר בסידרה. אלה טוענים, שהוא הבן־אדם הנורמלי ביותר בצוות.

סוזאן אנטון: נערת זהב לסילבסטר סטאלונה

היא נראית תמימה מאד עם ידידה הסוס, אך למעשה הפכה סוזן אנטון, כבר בתחילת הקאריירה שלה, לפאם־פאטל של עולם הסרטים האמריקאי. אחרי סרט אחד, „נערת הזהב," שבו שיחקה רצה מיקצוענית המולעטת בסמי־מרץ, התפרסמה כמי שהפרידה בין סילבסטר („רוקי") סטאלונה לג'שתו.

ג'ין סיימור: החלום הגדול – המטבח!

הנה כוכבת אחת החולמת להיות שחקנית אופי באמצעות המיטבח הצרפתי. ג'ין סיימור, לשעבר הנערה של ג'יימס בונד ב„חיה ותן למות" ובעתיד ארושתו של סופרמן (כריסטופר ריב) בסרט חדש, באה לצרפת והכריזה, שהוסיפה במישקלה כל מה שהפסידה בהוליווד, בגלל הטניס והשחייה. היא באה פשוט לזלזל, וערכה טיול במכונית שכורה על פני צרפת הגאסטרונומית. כמובן שלא התאפקה וטעמה מכל דבר. החלום הבא של ג'ין: טיול בצרפת של היקבים. זה יהיה טיול ארוך ומתנדנד מאד.

קנה מה שאתה מייצר...

פועל ייצור, אתה בוודאי גאה במה שאתה מייצר,
ובמוצרים שהמפעל שלך מייצא.
אבל, כשאתה הולך לקנות מוצרים אחרים,
מה אתה קונה? מוצרי יבוא?
תוצרת חוץ?
אם כולנו נקנה את המוצרים שאנו מייצרים,
והם טובים,
יש לנו סיכוי גדול יותר להגיע לעצמאות כלכלית.
קנה כחול־לבן!

מוגש כשירות לציבור ע"י

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

אנשים

השעון שנתן ג׳סי ג׳קסון הפסיק לפעול אחרי יום, וגולדה אהבה לאק שקוף על ציפורניה

■ בין המיועד לתפקיד שר־האוצר, ח״כ **יגאל הורביץ**, לבין סגן שר־הביטחון, ח״כ **מרדכי ציפורי**, התפתח ויכוח במיזנון הכנסת. כאשר התרגז הורביץ הוא אמר לציפורי: ״אם לא תתנהג יפה, אני אספר לכולם שאתה עובד עם **עזר וייצמן**.״

■ כאשר ביקר בירושלים הכומר הכושי **ג׳סי ג׳קסון**, הוא העניק במתנה שעון זהב לראש־העיר, **טדי קולק**. טדי מיהר להסיר באופן הפגנתי את השעון שלו ולענוד במקומו את השעון שנתן לו ג׳קסון. בימים האחרונים נראה טדי שוב כשעל זרועו השעון המקורי שלו. התברר שאין להחלפת השעונים שום משמעות פוליטית. הסביר טדי: ״כעבור יום הפסיק השעון שנתן לי ג׳קסון לפעול.״

■ לראש החברה לחקר המיקרא, הפרופסור **חיים גבריהו**, יש הוכחה משלו לכך שראש־הממשלה **מנחם בגין** כבר הבריא ממחלתו. גבריהו עומד בראש החוג לפרשת השבוע, המתכנס בביתו של בגין. לדברי גבריהו: ״בגין מרבה לקרוא באותיות הקטנות, כך שראייתו בוודאי חזרה לתיקנה.״

■ בירושלים נסגרה, בשבוע שעבר, מספרת אישי־הצמרת, רוברט, ובמקומה ערמדת להיפתח חנות למימכר בגדים. ותיקי רוברט התכנסו כדי להעלות זיכרונות מהמספרה שהיו בה שני אגפים, אגף־נשים ואגף־גברים. **פולה בן־גוריון** היתה נוהגת להשתמש בשרותי בעל המספרה, **אליהו ירדני**, אבל רק לפדיקור. כאשר סירקו אותה פעם, התרעמה על המחיר והחליטה להסתרק בעצמה. אל **דויד בן־גוריון** היו שולחים את הספר למעונו, וכך גם נהגו ביחס לנשיאים **זלמן שז״ר** ו**אפרים קציר**. **סוזי אבן** דרשה שיקימו פרגוד סביב הכסא שעליו ישבה, כדי שלא כל אחד יוכל לראותה. **אופירה נבון** באה פעם אחת למספרה, ואחרי זה דאגה, כי הספר יבוא אליה הביתה. **לוי אשכול** היה שוכח תמיד את הכסף בבית, ואחרי שהיה גומר להסתפר היה יוצא ומבקש מהנהג ״שילווה״ לו כסף. **גולדה מאיר** לא היתה מסתפרת ואף לא מסתרקת אצל רוברט, אבל היתה באה לעשות פדיקור, ואהבה לאק שקוף על הצפורניים. לעומת זאת היתה גולדה מביאה אחת לחודש את הנכדים שלה, כדי שיעשו גז.

■ לגבי הרומנים של כגן־ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, מאז נפטרה אשתו **כרמלה**, יש סיפורים רבים בירושלים. אולם מתברר עתה כי אשה אחת סיבכה את ידין עוד לפני 43 שנה. העיתונאי **אורי מירשטיין**, החוקר את תקופת טרום־המדינה, מספר כי במאורעות 1936 הוטל על ידין, כמו על הרבה אחרים, לערוך פטרולים מטעם ההגנה ברחובות ירושלים. הפטרולים היו נערכים בזוגות, בחור ובחורה, כדי שהבחורה תחביא את הרימון או האקדח בבגדיה. לידין צורפה אחת הבחורות המכוערות ביותר בעיר, והוא אמר למפקדו: ״מכירים אותי בעיר כמי שמסתובב עם בחורות יפות.״ המפקד סירב להחליף את הבחורה, ידין סירב לצאת לפטרולים, וכעונש הוצב להיות מדריך בים־המלח.

■ הנהלת חברת בגד עור הזמינה את אשת נשיא־המדינה, אופירה נבון, לבקר באחת החנויות שלה. אופירה נענתה להזמנה בשימחה, אולם כשמעה שיהיו במקום צלמים ביטלה את בואה. רק כשהבטיחו לה שלא יהיה אף צלם אחד בשטח, הסכימה לבוא.

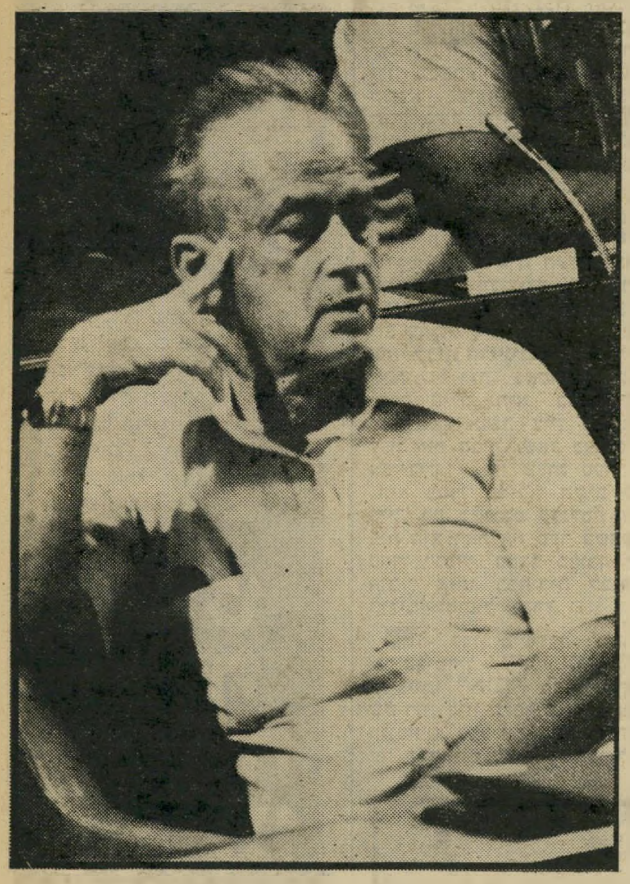

יצחק רבין אחרי התקפות שימעון פרס עליו, נראה מאושש לגמרי בעת ישיבת הכנסת שנערכה בשבוע שעבר. אחד הצלמים הנציח את רבין, כשהוא שקוע במושבו באולם המליאה, ומכוון את אצבעו לרקתו, כאילו היה זה אקדח במישחק הרולטה הרוסית. השבוע היה רבין עסוק בתביעה שהגיש למוסד־הביקורת של מיפלגתו, בעניין המיכתבים.

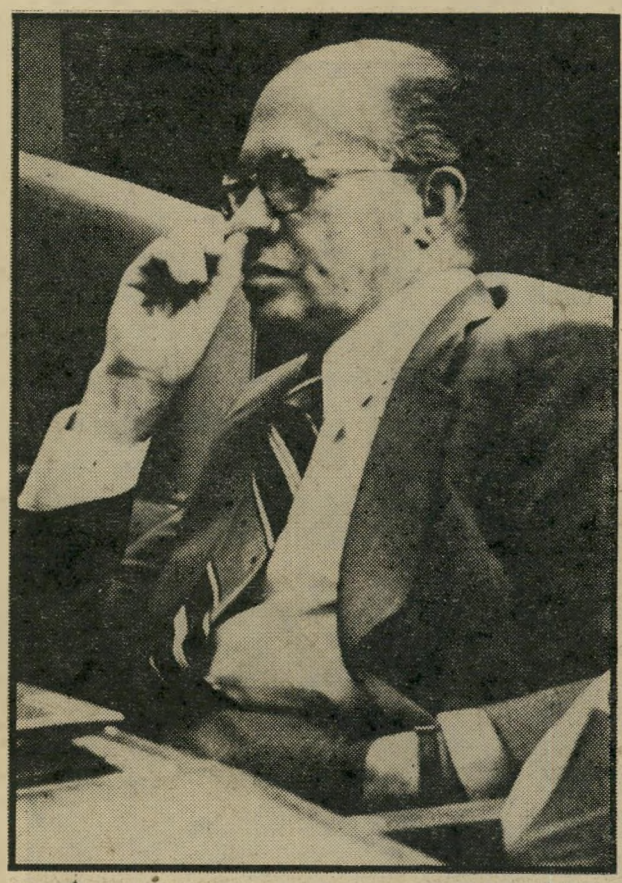

מנחם בגין היה משועמם בישיבה המייוחדת של הכנסת, שהתקיימה בשבוע שעבר. צלם זריז הצליח לתפוס את בגין בעת שהוא היה שקוע בעצמו. בגין היה שונה מהרגיל, נמנע מתגובות ולא השמיע הגה.

אריה דולצין ערך אף הוא בשבוע שעבר סיור ביקורת, שנוצל על־ידי חיונים והניצים במחלקת־ההתיישבות של הסוכנות כדי לנסות ולהטות את דולצ׳ין אליהם. אולם יותר מאשר לצרכים פוליטיים ניצל דולצ׳ין את הביקור כדי לערוך היכרות קרובה עם ילדי ישובי־הביקעה, ובכל נקודה שאליה הגיע ביקש לפגוש דווקא בילדים. בתמונה הוא נראה כשהוא מקבל קבוצה של ילדים, שהגיעה מיום לימודים.

יצחק שמיר יושב־ראש הכנסת, החל בשבועות האחרונים במסע של סיורים בכל רחבי הארץ, וגם בבסיסי צה״ל. יש הטוענים כי שמיר עורך את המסע לקראת ההתמודדות בינו לבין עזר וייצמן על תפקיד יורשו של מנחם בגין. כאשר ביקר שמיר באחת מהאחזויות הנח״ל בביקעת־הירדן, הוא הוזמן לסקור מיסדר של חיילים וחיילות בתוך המגורים, מה שנקרא בצה״ל ״מיסדר המפקד״, שבו בודק המפקד את הופעתו של החייל ואת מיטתו וציודו, לפני שהחייל יוצא לחופשת־חשבת. אולם נראה כי על חיילת הנח״ל, הנראית בתמונה, לא עשה שמיר רושם של מפקד, והיא עמדה עמידה מרושלת ליד מיטתה.

ארליך הקים בשוויץ ממשלת־ליכוד גולה.

וזובין מאטה אינו יכול לאכול בלי פלפלונים אדומים

■ את מסיבת בר־המיצווה של **סער דיין**, נכדו הבכור של שר־החוץ **משה דיין** ובנו של **אהוד** („אודי") **דיין** איר־גנה הסבתא, **רות דיין**, על הדשא בביתה, בהרצליה־פי־תוח. משה דיין הוזמן על־ידי רות, הגיע למקום בתחילת מסיבת־הקוקטייל, שהה שתי דקות ומיהר להסתלק.

■ רופאו של סער, כאשר היה תינוק, הד"ר **דניאל** („דני") **כצנלסון**, העלה בהז־דמנות זו זיכרונות על בר־המיצווה. כצנלסון, שהיה תו־שב צהלה, סיפר כי הוזעק יום אחד לבית הדיינים על פי קרי־אתה של רות, שאמרה לו ש־נכדה חולה. הוא בא לבית ופגש את משה דיין כשהוא עוזב את הבית. שאל כצנלסון את דיין: „מה שלום סער?" „הוא בסדר גמור," השיב לו דיין. רק כשנכנס כצנלסון ל־בית הוא ראה את סער כשהוא כחול לגמרי, במצב מסוכן, ו־הוביל אותו במהירות לבית־חולים לטיפול נמרץ.

■ קרוב־משפחה אחר, שר־הביטחון **עזר וייצמן**, שרעייתו **רואמה** היא אחותה של רות דיין, ניסה לשכנע את הנוכחים במסיבת בר־המיצווה עד כמה חשובה האימרה „לא ידיד המופתע במה הענין, סיפרה לו אלוני כי בצריף ה־שוודי בכפר שמריהו, שהיא ובעלה מתגוררים בו, דלף השבוע הגשם ישר למיטתם.

■ כנס של יונים מכל ה־מיפלגות נערך בתל־אביב ב־מסיבת החתונה של **עופר**, בנו של ח"כ **מאיר פעיר**. את החוגגים הפתיעה ח"כ **גאולה כהן**, שהופיעה לפתע במהלך המסיבה, כדי להביע ידידות אישית. פעיל חבש כיפה בעת הטכס, שנערך על־ידי ח"כ הרב **מנחם הכהן**. כמוהו עשה גם אחיו, מגהיג מצפן **עודד פילבסקי**, שהחזיק ב־אחד ממוטות החופה, ושבגלל זקנו וכיפתו נראה אף הוא כרב, או לפחות כחוזר־בתשו־בה.

■ דרך מקורית לפתור את בעיית הנסיעה ביום־הכי־פורים מצא הצייר **משה גת**. הוא רצה להגיע מביתו שבתל־אביב אל הסטודיו שלו ביפו. תחת לנסוע במכוניתו, נכנס לים ופתח בשחייה עד יפו. תוך שבע שעות קלות הגיע ליעדו. „אני שוחה בכל יום 20 דקות, כי אם לא הייתי עו־שה זאת הייתי נכנס לדגנר־ציה. אנחנו הציירים עם של דגנרטים!" מצהיר הצייר. למה ההומור שלה והציעה לבר־לב: „אז תישען עלי!"

■ מנהלה החדש של קבו־צת מכבי תל־אביב, **צבי רוז־זן**, הוא בעל השקפות לאו־מניות. במיוחד מרגיזים את צביקה אנשי תנועת „שלום עכשיו". לאחרונה הוא מצא שיטה כיצד להעמיד במיבחן את נאמנותם האידיאולוגית של דולר למזכרת. סמי לא שינה עדיין את דרכו, אבל את הדו־לר הוא שומר.

■ ראש־הממשלה לשעבר, **יצחק רבין**, יחמיץ כנראה בעתיד הקרוב את האירועים הפוליטיים הסוערים במדינה. רבין עומד לצאת למסע ארוך לחו"ל, כמסע־פירסום לספר זיכרונותיו פינקס שירות, העו־

שמואל בונים

במאי התיאטרון, פתח את תערוכתו מיספר 6· לגלריה הגיעו שחקנים ו־בדרנים רבים, ביניהם הבמאי דויד לוין, המנהל האמנותי של „הבימה". לוין עבד כעוזר־במאי אצל בונים לפני שנים רבות. גם הוא חוטא בציור, אך עדיין לא העז להציג את ציוריו ברבים.

תנאף". סיפר וייצמן: „פעם יהודי אחד איבד את המטריה שלו, ולא הצליח להיזכר היכן שכח אותה. הוא פנה לרבי, וביקש את עזרתו. העצה של הרבי היתה: 'תקרא בתנ"ך ותגיע לתשובה.' החל היהודי לקרוא בתנ"ך, עד שהגיע ל־עשרת הדיברות ולדיבר לא תינאף. אז נזכר היכן שכח את המטריה שלו."

■ חברת־הכנסת **שולמית אלוני** טילפנה השבוע אל ידיד, ודיקלמה באוזניו את השיר הבא: „גג צריפנו בעל מום הוא, לא רעפים, לא זפת, כל טיפה ביום גשום, על מי־סתי דולפת." כאשר שאל ה־בער לו לעבוד דווקא ביום־הכיפורים? כי בעוד שבועיים הוא פותח תערוכה חדשה, ש־תהיה הפעם בלול־תרנגולות במושב צופית. הוא יקרא לה, כמובן, „תערוכה עם ביצים", והאטרקציה תהיה ידידו, **דן בן־אמוץ**, אשר יעשה חבי־תות לכל המוזמנים.

■ השחקנית **חנה מרון** פגשה במזכ"ל מיפלגת־העבו־דה, **חיים בר־יב**, והבחינה כי הוא צולע. כשחקרה אותו לסיבת הצליעה, סיפר לה בר־לב כי נפל מסוס בעת רכיבה. חנה, שאיבדה את אחת מרג־ליה בהתקפה על מטוס אל־על במינכן, **לא איבדה את חוש־**

אילנה גור

הפסלת הישראלית, המחלקת את זמנה בין אמריקה לישראל, הגיעה ארצה ה־שבוע לקראת פתיחת תערוכה חדשה של פסלים ותכשיטים אירוטיים שלה. השבוע נראתה במסיבה, כשהיא עטוייה תכשיטי־זהב, מעשה ידיה, בשווי כולל של 40 אלף לירות. „כל יום אני יקרה יותר, בהתאם לעליה של מחירי הזהב בשוק העולמי," היא מסבירה.

אנשי תנועה זו. לבעלי מכו־ניות, שעליהן מודבקת הסיס־מה „שלום־עכשיו", מציע צבי רוזן להסיר את התווית, כש־בתמורה הוא מבטיח להם כר־טיס כניסה־חינם לאחד ממיש־חקיה של קבוצתו.

■ כתב ידיעות אחרונות **סמי גרינשפן**, אינו חשוד דווקא כדתי או כאחד מחסידי חב"ד. להיפך, הוא ידוע בשל הזדהותו עם המאבק נגד ה־כפייה הדתית. יחד עם זאת נושא עימו סמי קמיע, שנוש־אים עימם חסידי חב"ד: דולר שנשלח אליו על־ידי **הרבי מלובאביץ'**. מסתבר כי ב־שעתו, כאשר נערכה תערוכת־צילומים של הרבי מלובאביץ', היה סמי המבקר היחידי בתע־רוכה שרשם בספר־האורחים דברי־כפירה בנוסח: „הצילו־מים יפים, אבל הנושא מחזיר אותנו לחשכת ימי־הביניים." כשהגיע ספר־האורחים לידי הרבי הוא הבחין בדבריו של סמי, והתעניין לדעת מיהו. כשסיפרו לו פסק: „תגידו ל־אדון גרינשפן שיקרא את ה־עיתון שהוא עובד בו מתחילתו ועד סופו, ואז יתברר לו שלא הכל היום הוא אור, ולא הכל בימי־הביניים היה חושך, וב־טוחני שישנה את דרכו." יחד עם הדברים שלח הרבי לסמי מד להופיע באנגלית. בגירסה האנגלית יכלול הספר כרך אחד בילבד, והושמטו ממנו כל ה־פרקים העוסקים במאבקי־הפ־נים במדינה.

■ החגים משרים אווירה טובה על יושבי כסית. באחד מערבי־החג ישבו, כהרגלם, אמנים בבית־הקפה התל־אבי־בי. כאשר נכנס למקום בעל הקפה, **חצקל איש־כפית**, התחילו היושבים למחוא לו כפיים. המשורר **יונה** („יבי") **בן־יהודה** קם ובירך את חצ־קל. זה התרגש מאד, החל מזיל דמעות, והחליט להזמין את כל יושבי המקום לשתיה על חש־בונו, לקראת השנה החדשה. אחרי שכולם קיבלו את המש־קה, קמו על רגליהם ושוב מחאו לחצקל כפיים במשך חמש דקות רצופות.

■ רעיית הנשיא, אופירה נבון, תשמח בוודאי לשמוע כי נמצאו סוף־סוף עיקבותיה של **זיינה אל־בילי**, מי ש־היתה נערת־מצריים בשנת 56', כאשר אופירה זכתה בתואר צברית 56'. השתיים נפגשו ל־ראשונה בצרפת, ומאז לא התי־ראו. אופירה הביעה את רצונה לדעת מה עלה בגורלה של היפהפיה המצרית. העולם הזה הקדיש לכך עמוד, שהגיע אל עורך השבועון אוקטובר, **אנים**

מרשימותיו של מבקר מסעדות

הפעם היה בחברתי אורח מצרפת, ידיד ותיק ומבין גדול בארוחות ובייז. המסע־דה זכתה למחמאותיו, ובמיר־חד הביע פרנסוא את התפע־לותו מיין "פטיט סירה". זהו יין אדום חדש ומעולה של כרמל־מזרחי, והוא הת־אים נפלא למנה העיקרית, צלי בקר ברוטב.

לא מכבר טעמתי עוד יין חדש של כרמל, "טינטה אמרלה", גם הוא יין שול־חני אדום משובח. אני ממ־ליץ על היינות האלה בפני כל אוהבי היין הטוב. כדאי לכם לזכור את השמות החדשים האלה.

פטיט סירה וטינטה אמרלה מיטיבים את הארוחות

אנשים

מנצור, וזה איתר את זיינה ללא בעיות. היא אחותה של זוהרה אל־ביל, כתבת השבוע. זיינה מתגוררת בברן, בירת שווייץ, עוסקת שם בעבודות תירגום, ונשואה לעיתונאי שווייצי בשם **אחמד הוֹפר**, שהתאסלם כדי לשאתה לאשה. לזוג שני ילדים.

■ מנצור סיפר לעיתונאית **סמדר פרי**, הכתבת לענייני ערביים של על המישמר, כי יש לו סיבה טובה לזכור את ביקור **אנוור אל־סאדאת** בישראל. בדיוק לפני שנתיים עלה מנצור לרגל למכה, כאשר שמע בשידור רדיו את נאום אל־סאדאת, שבו אמר כי הוא מוכן ללכת לכל מקום בעולם למען השלום. מנצור טילפן לידידו הנשיא ושאל אם באמת הוא מתכוון לכך. כאשר אל־סאדאת השיב בחיוב, הודיע לו מנצור שגם הוא רוצה להצטרף אליו. „בוא," אמר לו הנשיא. „אני נמצא במכה!" השיב לו מנצור. אל־סאדאת שלח את מטוסו הפרטי כדי להחזיר את מנצור לקאהיר, ואכן הגיע עם נשיאו לירושלים.

■ ביחסי־ציבור טובים זכה הפרופסור **שימעון שמיר**, המומחה לענייניים ערביים, ערב צאתו למצריים לביקור פרטי. בשבועון אוקטובר מתפרסם מאמרו בשם „מצריים בעיניו של כותב ישראלי," שבו תיאר מה חושבים האינטלקטואלים בארץ על מצריים.

■ הצייר **דוד** („טרטר") **טרטקובר** נתבקש על־ידי מיפלגת־העבודה להכין פוסטר על דוד בן־גוריון, לקראת ערב־זיכרון שעורכים לו. טרטר רשם בצללית שחורה את פני המנהיג, את חולצתו צבע באדום, ועל חזהו צייר מגן־דויד בצבע כחול. ראו זאת העסקנים והחליטו לגנוז את הרישום. אחרי דין־ודברים עם טרטר סוכם כאשר אמרו לו כי זה לא נאה שצללית הזקן תהייה בצבע שחור, וכי מגן־דויד כחול מזכיר להם טלאי צהוב. הגיב הצייר: „אתם פוחדים מהצל של בן־גוריון," אמר ושינה את צבעי הפוסטר.

■ **אביבה**, רעייתו של **יהודה הלמן**, מנהל מועדון־הנשיאים בארצות־הברית, כתבה כבר כמה רומנים, הזוכים בהצלחה באמריקה. אחד מהם, בשם במקום אהבה, מתבסס על עבודתה כמזכירת־המערכת ב־ירחון קוסמופוליטן. הגיבורה הראשית שהעניקה לה השראה היא **חן גרלי בראון**, הערכת הראשית. הספר מצא חן בעיני המפיק **דייוויד פום־קינד**, שהחליט להפכו לסרט. אביבה רוצה כי הספר יתורגם לעברית, ומתעקשת כי ידי־דתה, העיתונאית **עדה הוז**, תתרגמו. בימים אלה הגיע ארצה המוציא־לאור כדי לנהל עם עדה משא־ומתן על התרגום.

■ לפני הבחירות האחרונות ערך **דוב־מאיר** ביקורים שונים באיזור תל־אביב. למרות שפועלים רבים לחצו את ידיו בחמימות, הצביעו רבים על תמונות ופלקטים של מגחם בגין, שהיו תלויים במקומות עבודתם, ואמרו כי בחרו הפעם בבגין. כמדי שנה ערך בן־מאיר ביקורים במיפעלים לקראת החגים, לברך את הפועלים. כאשר הגיע הפעם לאחד המיפעלים, שכל עובדיו הצביעו בעד בגין, התקבל על־ידי הפועלים בתשואות. בן־מאיר חייך ואמר להם: „הפעם באתי לאסוף את הפלקטים והתמונות של בגין, לאיחסון."

■ בהקלטת התוכנית בירה ומצב־רוח לקול השלום, שנערכה בבית ברנר בתל־אביב, התקיים עימות בין בן־מאיר ובין חבר־הכנסת **ייגאל כהן־אורגד**, על ענייני כלכלה. לשאלת המנחה, **יעקב אגמון**, מה היתה תפילתו של כל אחד מהם ביום־הכיפורים, השיב בן־מאיר: „שנהיה ברי־אים, ושיהיה לנו הכוח לעמוד בכל הצרות שממשלה זו מנחיתה עלינו." באותה תוכנית הציג **טוביה צפיר** שני קטעים שהוסיף להצגתו ערוץ 2, שבו הוא מחקה את שר־האוצר שימחה ארליך ואת חבר־הכנסת שימעון פרס. כאשר שאל אגמון את צפיר־ארליך „למה נסעת לשווייץ?" השיב לו זה: „להקים ממשלה גולה של הליכוד!" בקטע השני נתקל צפיר־פרס במיקרופון העומד לפניו ואמר: „שוב נתקל הבוקר שימעון פרס במיקרה במיקרופון."

■ חבר־הכנסת **אסף יגורי** ביקש לדחות את ישיבת־הכנסת המיוחדת, שהתקיימה בשבוע שעבר, מכיוון שהיה זה יום־זיכרון לנופלי מילחמת יום־הכיפורים. הישיבה לא נדחתה, אך יגורי לא ויתר על השתתפותו באזכרה, שנערכה בבית־הקברות בקריית־שאול לרב־סרן **אייר שחם**, בנו של ידידו, אלוף־מישנה (מיל') **זאב** („זוניק") **שחם**, שנפל ברמת־הגולן.

■ **צוות** אל־על, שהטיס לאחרונה את התיזמורת הפילהרמונית מאירופה לישראל, הופתע כשסירב המנצח, **זובין מאטה**, להתחיל לאכול. מאטה דרש כי יביאו לו את תיק־היד שלו מקידמת המטוס, שלף ממנו שקית ניילון המכילה פלפלונים אדומים חריפים, והסביר כי אינו יכול לטעום שום דבר בלעדיהם.

שאול דישי

שאמנם ביים רק סרט קצר אחד בשם „איש שחור — איש לבן", נסע לפסטיבל־הסרטים במונטריאול, בקנדה, עם סירטו. שם הוא פגש בשחקן־הקולנוע אליוט גולד, שהיה בעלה של ברברה סטרייסנד. גולד היהודי סיפר לדישי שהוא אומנם מעוניין בישראל, אך יבוא רק אם תהיה לו עבודה. דישי ליווה את סירטו גם לפסטיבל־הסרטים ביוון.

זהבה שילון

דיילת „אל־על", חיתה השבוע עסוקה עם ילדיה בהכנת קישוטים לסוכה. זהבה, הנושאת בזרועותיה את בתה הטריה, תמר, היא אשתו של במאי־הטלוויזיה יגאל שילון וגיסתו של כתב־הטלוויזיה דן שילון, ואם לשלושה ילדים. עתה לקחה חופשה ללא תשלום מחברת־התעופה למשך שנה. בנה הבכור, אייל (מימין) מצייר קישוטים.

מנפרד כץ

מלך־הפיצות מחאמבורג, השתחרר רק לפני שבועיים מבית־הכלא הגרמני, ומיהר לחגיע ארצה. כאן השיא את בתו, אביבית בת ה־21, לחברת, בני לרמן, בן ה־22. הזוג הצעיר (בתמונה מימין) חכיר בצבא, בחטיבה 7, ואחרי רומן קצר נישאו במישמר־השבעה, המושב שבו מתגורר חתנו. משמאל: מנפרד כץ עם גרושתו, אלישבע, שטיפלה בו בעת מעצרו.

נאומו של אורי אבנרי בוועידת רומא:

ידידי האויבים

מעולם לא עליתי על דוכן־הנואמים בהרגשה רבה יותר של חובה ואחריות, מאשר ביום הפתיחה של ועידת־רומא, ב־24 בספטמבר („העולם הזה" 2196). לפני דיבר חבר הוועד־הפועל של אש"ף, אחמד צידקי דג'ני. הייתי הנואם הישראלי הראשון.

החלטתי מראש כי לא אדקלם נאום מן הכתב, אלא אדבר באופן חופשי, בלי הכנה, תוך נסיון למצוא מסילות אל ליבם ומוחם של חברי המישלחת הפלסטינית. רשמתי לי רק כמה ראשי־פרקים.

הדבר ניכר במיבנה הנאום. ברגעים שבהם הבחנתי בפני הפלסטינים סימנים של ספק או הסתייגות, המשכתי בהסברת אותה נקודה עד שהיה נדמה לי שהתגברתי על המיכשול. ברגעים שבהם הבחנתי כי הפלסטינים מבינים ומסכימים לדברי, עברתי לנקודה הבאה.

השתדלתי ליצור מגע נפשי כבר בפסוקים הראשונים, בהזכירי את סעיד חמאמי ז"ל ואת סיבלות העם הפלסטיני — יחד עם הזכרת סיבלותיו של עם־ישראל. היה ברור לי מראש, כי שתי הנקודות העלולות לעורר את ההסתייגות הרבה ביותר תהיינה השוואת הפיגועים של אש"ף להפצצות הישראליות בדרום־לבנון, ואיזכורם החיובי של הסכמי קמפ־דייוויד. למרות זאת היה מנוי וגמור עימי שלא לוותר על שתי נקודות אלה, והתרשמתי בעת הנאום כי המאזינים הפלסטיניים הבינו את גישתי לגביהן, אף כי אולי לא הסכימו לה.

בקרב עשרות המאזינים האחרים — משתתפי־הוועידה שבאו מ־24 ארצות — היתה התגובה החיובית ביותר לקטע־הנאום שבו עמדתי על חוסר־התועלת שבוויכוח על העבר.

הקטע שעורר באולם את ההתרגשות הרבה ביותר היה זה שדן בבעיית־ירושלים.

דיברתי באנגלית, והדברים נרשמו בסטנוגרמה. תירגמתי אותם לעברית תוך נאמנות מירבית למקור, בלי שום השמטות.

א. א.

ידידים יקרים,

תחילה ברצוני להודות למארחינו ה־איטלקיים, על כי יזמו ועידה זו ואיפשרו בכך דו־שיח מלב־אל־לב בין תנועת־השחרור הישראלית ונציגי העם הפלסטיני.

אחדים מאיתנו כאן כבר נפגשו כמה פעמים בעבר, במקומות שונים ובהזדמנויות שונות, כדי לדבר על השלום בין ישראל והעם הפלסטיני.

חייב אני להזכיר את שמו של אדם הנעדר כאן היום. בטוחני שכולנו מרגישים במעמקי ליבנו כי חסרונו. כוונתי לאוירבי, ידידי, כי אחי סעיד חמאמי, אדם שהקריב את חייו, פשוטו כמשמעו, על מיזבח השלום*.

במרחב שלנו, המילחמה על השלום עלולה להיות מסוכנת יותר מאשר המילחמה בשדה־הקרב. המאבק על השלום מחייב אומץ־לב רב יותר, הן אצל הפלסטינים, והן אצל הישראלים. זיכרו של סעיד חמאמי מעניק לנו את ההשראה להגברת מאמצינו. הוא מזכיר לנו שעלינו לנסות להבין את הצד השני, כפי שסעיד חמאמי ניסה להבין את הצד שלנו.

מסעיד חמאמי, הפליט מיפו, למדתי דברים רבים. למדתי ממנו להבין את סיבלות העם הפלסטיני בצורה האנושית, הבלתי־אמצעית ביותר. במשך שנים ניסיתי לאתר ביפו את הבית שבו נולד וגדל חמאמי. ביליתי הרבה עשרות שעות מחיי בחיפושים אחר בית זה. הבטחתי לשלוח לו תצלום של הבית. לא הצלחתי לאתר אותו לפני שסעיד נהרג.

מי מסוגל להבין את סיבלות העם הפלסטיני יותר מאשר אנחנו, היהודים הישראלים, שסבלנו כה הרבה במרוצת ההיסטוריה?

מי מסוגל להרגיש את הרגשת אי־הצדק, המכרסמת בלב הפלסטינים, יותר מאשר אנחנו, שסבלנו כה הרבה מאי־צדק?

מי יכול לחוש את חוסר־האונים של עם־ללא־מולדת, השואף לעצמאות, למדינה משלו, יותר מאשר אנחנו, שלחמנו בנעורינו כדי לקים את מדינתנו, במולדתנו ה־משותפת?

כרטיס הביקור

הרשו לי להגיש כבר בתחילת דברי את כרטיס־הביקור של כל הישראלים — כך אני מאמין — הנוכחים בוועידה זו.

אנחנו שייכים למיפלגות שונות, יש לנו השקפות שונות, אך נדמה לי שחמישה עקרונות משותפים לכולנו.

אנחנו מאמינים —

ראשית: שלא יתכן ביטחון לאיש מאיתנו, לא לישראלים ולא לערבים, לא לכם כאן באירופה ולא לאיש בעולם כולו, בלי שלום. אין ביטחון בלי שלום.

שנית: שלא יתכן שלום, שלום אמיתי, אלא אם כן הוא שלום כולל וצודק, שלום לכל.

שלישית: שלא יתכן שלום כולל בלי פיתרון הבעייה הפלסטינית.

רביעית: שלא יתכן פיתרון לבעייה הפלסטינית בלי הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה, מדינה שבירתה בירושלים. ירושלים, שהיא קדושה לנו, שהיא קדושה לכם, הי שוכנת במעמקי לבנו. גם אתם וגם אנחנו חייבים ללמוד לחיות ביחד בעיר זו.

חמישית: שלא יתכן פיתרון, לא תיתכן התקדמות בדרך אל השלום, בלי הידברות ישירה בין ההנהגות של שני הצדדים. אנחנו מייוצגים על־ידי ממשל־תנו, ממשלת־ישראל, אם זה מוצא חן בעיניכם ואם לא. הצד הפלסטיני מייוצג על־ידי אירגון־השיחרור הפלסטיני. לא תיתכן הידברות בלי אש"ף.

אנחנו מאמינים בחמישה עקרונות אלה כבסיס לכל הבנה, לכל הידברות.

אומר זאת בקיצור נמרץ: לא יתכן שלום כלי פיתרון הבעייה הי פלסטינית. אך אופיף מייד: לא יתכן פיתרון לבעייה הפלסטינית בלי שלום.

פטריוטים ישראליים

אנחנו פטריוטים ישראליים. אנחנו ישראלים פטריוטיים.

ידיבינו קוראים לנו „סוכני אש"ף". קראו לי כך פעמים רבות בכנסת, הפרלמנט הישראלי. אולם אנחנו פטריוטים ישראליים. רוצים אנו בשלום, מפני שאנו מאמינים שהשלום טוב לישראל, כשם שהוא טוב לפלסטינים, כשם שהוא טוב לכולם. לנו, הפלסטינים והישראלים, יש אינטרס משותף לתשיג שלום ודו־קיום במולדת, הארץ שאתם רואים בה את מולדתכם ושאנחנו רואים בה את מולדתנו, שהיא מולדתנו המשותפת מאז ומעולם. עלינו לחפש דרך לשלום באמצעות דו־שיח בינינו, דו־שיח ישיר, פנים־אל־פנים; דו־שיח כן, מבלי לטשטש את הבעיות הקיימות בינינו.

אנסה לתאר כמה מהבעיות האלה כפי שאנו, בישראל, רואים אותן.

קודם כל, יכולים אתם לשאול: כמה אתם? מה כוחכם בישראל?

על כך אתן לכם תשובה שהיא בגדר פרדוכס: זה תלוי במידה רבה בכם.

אתם שואלים אותנו: את מי אתם מייצגים?

אענה בכנות:

אנחנו מייצגים קבוצה של שיבעה־שמונה חברים בכנסת, הדוגלים בעקרונות אלה — אנשי שמאל, ליברלים, ציונים וקומוניסטים.

אם נגדיר את העקרונות בצורה כללית יותר, מפורשת פחות, ייתכן שיימצאו בכנסת חמישה־עשר עד עשרים חברים שיסכימו להם. עשרים מבין מאה ועשרים חברי־הכנסת.

נובע מימספרים אלה שאנחנו מייצגים מיעוט. אולם ישראל היא דמוקרטיה, לפחות בגבולותיה הקודמים. בשטחים המוחזקים זהו סיפור אחר.

ישראל היא דמוקרטיה. הממשלה מושפעת על־ידי דעת־הקהל. שינוי דעת־הקהל בישראל הוא הי תפקיד העיקרי, כך אני מאמין, בדרך לשלום.

הרשו לי לומר זאת במילים קיצוניות ביותר: שמענו היום על הישגיו של אש"ף בדרכו אל ההכרה הבינלאומית. אכן, אלה הם הישגים מרשימים. אלה מאיתנו הזוכרים איך התייחס העולם אל הבעייה הפלסטינית עוד בראשית שנות החמישים, ומשווים את המצב אז למצב הקיים עתה, יודעים להעריך הישג זה. אנחנו זוכרים איך התייחסו לבעייה הפלסטינית אחרי מילחמת 1967. בהחלטה 242 אין הפלסטינים מוזכרים כלל, אף לא כפליטים, כפי שנדמה לרבים (בהחלטה מוזכרת בעיית הפליטים, אך לא בעיית הפליטים הפלסטיניים). והנה, כיום זכיתם בהכרה למעשה, וגם להלכה, מצד מדינות רבות. העולם כולו סבור שיש לעשות משהו בעניין הפלסטיני. זהו הישג כביר.

אך ברצוני לומר דבר קיצוני: יהיה הישג זה כביר ככל שיהיה, הוא בכך זאת פחות חשוב מאשר החישג האחד שהוא מכריע — שיכנוע דעת־הקהל הישראלית שיתכן שלום עם העם הפלסטיני, שיש לכונן מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה, ושפיתרון זה אינו רק נסבל מהבחינה הישראלית, אלא שהוא טוב לישראל כל כטווח הארוך.

מאויבים לידידים

כי מה הוא שלום?
הבה נגיח לרגע שניתן לכפות

המישלחת הפלסטינית

באמצע השורה הראשונה מקשיב לנאום נימר חמאר, הנציג הקבוע של אש"ף ברומא. לידו, כשראשו נשען על ידו (וכשחצי פניו מוסתרות על־ידי היושב לפניו) ראש־המישלחת, אחמד צידקי דג'ני, חבר הוועד־הפועל של אש"ף, שדיבר לפני אבנרי. מימין, בשורה הרביעית, האיש הממושקף המשען את לחיו על ידו, הוא מאג'ד אבו־שראר, מזכיר הוועד המהפכני, שהוא המוסד העליון של אירגון פתח.

---

* סעיד חמאמי, נציג אש"ף בלונדון, פתח במגעים עם אורי אבנרי ב־1974, ונרצח בינואר 1978 על־ידי סוכנים ערקאיים.

שלום. נניח שתשיגו את שלכם תודות לקונסנזוס העולמי, לא רק להלכה אלא גם למעשה. נניח שבסיום מן הימים תקבל ממשלה ישראלית כלשהי בעל־כורחה, תחת לחץ, את הפיתרון הזה.

האם שלום כזה יאריך ימים? האם לא יהיה זה מיבנה זמני, רופף, שכל רוח של שינוי תמוטט אותו.

השלום שעלינו לחתור אליו, ה־שלום האמיתי, הוא שלום מבוסס על הרגשות של שני העמים הנוג־עים בדבר, שלום המעוגן בלב העם הפלסטיני ובלב העם הישראלי, ו־שיחזיק משום כך מעמד למרות כל השינויים בהרכב הממשלות ובי־מצבי־הרוח המדיניים.

זוהי המשימה המוטלת על כולנו, עלי־כם ועלינו — משימתנו המשותפת. ליצור מציאות זו בליבם של העם הפלסטיני, והעם הישראלי, שני עמים החיים באותה ארץ כאוייבים, ושיצטרכו לחיות מחר ביחד, באותה ארץ, כידידים.

אני חולם לא רק על שתי מדינות, ה־חיות בשלום זו לצד זו. אני חולם על קהילייה מרחבית הרבה יותר גדולה, קונ־פדרציה של ארצות המרחב שתכלול את מדינת־ישראל ומדינת־פלסטין. ברית כלכלית, פוליטית, תרבותית ואפילו צב־איתית.

מה אנחנו יכולים לעשות?

אני סבור שתפקידנו בהזדמנויות אלה, כשאנו נפגשים בפומבי, כשאנו מדברים איש אל רעהו, הוא להבין זה את זה, להבין לא רק מה אומר הצד השני אלא גם מה הוא מרגיש, מה הוא חש, מה הם המניעים שמאחרי המילים. הבה נחשוב ביחד מה עלינו לעשות, כדי להשיג קונ־סנזוס כזה.

הקץ לדו־משמעיות!

הייתי רוצה להעלות לפניכם ארבע מח־שבות, ידידי הפלסטינים וכל יתר הנוכ־כחים כאן, כדי לפתוח בתהליך של הידב־רות. הידברות אין פירושה שחייבים אנו להסכים איש עם רעהו. פירושה שנתווכח ביניגינו, שננסה להבין איש את בעיות רעהו.

ראשית, אני מאמין שהגיעה ה־עת לדעת בבירור, בצורה חד־משמעית, ללא ערפול. הגיעה ה־שעה להבין שדו־המשמעיות הפכה אוייבת השלום.

אנו רוצים כי ממשלתנו תצהיר בבי־רור וחד־משמעית שאנו מוכנים לפנות את כל השטחים שכבשנו במילחמת יוני 1967, ולמסור שטחים אלה לידי העם שחי בהם כדין, העם הפלסטיני, כדי ש־ישיג את עצמאותו, את גאוותו הלאו־מית, את ריבונותו, את האפשרות לבטא את זהותו הלאומית בחופש. אנחנו רו־צים שזה ייאמר בבירור ובגלוי.

הייתי רוצה לשבוע אתכם, ידי־דים יקרים, שגם מהצד שלכם הגי־עה השעה לחד־משמעיות. אני חושב שעליכם לומר בבירור וב־גלוי, בעתיד הקרוב, שאש"ף מוכן עתה לחיות בשלום עם מדינת־ישראל ולהכיר בקיומה כדין, תמו־רת כינון המדינה הפלסטינית ב־גדה וברצועה, ושכל הבעיות יוס־דרו ביניגינו בדרכי־שלום.

הרשו לי לומר מילה על שאלה ש־כולנו מתחבטים בה ושהנציג התורכי הע־לה אותה כאן היום: איך קרה מה שקרה בארצנו? מה קרה ב־1905, ב־1917, ב־1918, ב־1921, ב־1936, ובכל התאריכים החרוטים בלבנו?

אם נתחיל להתווכח על כך, ל־עולם לא נגיע להסכם.

ציונות אחרת

אני זוכר את שיחתי הראשונה עם סעיד חמאמי, מייד אחרי מילחמת 1973. נפגשנו אז בלונדון, בנסיבות רומנטיות מאד, בני עמים אוייבים בנפש. ברבע השעה הרא־שונה הסכמנו על דבר אחד: שלא נת־ווכח על ההיסטוריה של ארצנו, לא נת־ווכח על הציונות, לא נתווכח על התנועה הלאומית הפלסטינית בעבר, מפני שלעו־לם לא נסכים על כך ביגינו.

לעולם לא אדרוש מכם להכריז שאתם אוהבים את הציונות, ושהציונות היא דבר טוב. לא תוכלו לעשות זאת. אך אל תד־רשו מאיתנו הישראלים, מרוב הישראלים, להכריז שהציונות היא גיזענות, שהציו־נות היא פאשיזם, ומה עוד. מפני שבעי־ני הרוב העצום בישראל, הציונות פירו־שה שאיפת העם היהודי למולדת משלו.

יש ציונות ויש ציונות. יש ציונות של אדם כמו נחום גולדמן (שאני מצטער על היעדרו כאן היום, ואני בטוח שהוא ייפ־גש בעתיד הקרוב עם יאסר ערפאת). הוא ציוני. הוא כיהן כנשיא ההסתדרות הציו־נית העולמית במשך שנים רבות.

יש ציונים כמוהו, ויש ציונים כמו אנשי גוש־אמונים. גם הם ציונים. הציונות היא תנועה גדו־לה, כמו התנועה הלאומית שלכם, תנועה גדולה, תנועה היסטורית. חיו בה אנשים יותר חיובים ופחות חיוביים, הושגו הישגים ונעשו שגיאות, אנשים הקריבו את עצמם למען מטרה שחיתה קדושה בעי־ניהם, גם אצלכם וגם אצלנו.

כל זה שייך לעבר. עכשיו עלינו לדבר על ההווה, על העתיד.

„מדינה בדרך"

לכן, אני אומר, הבה נציג תוכניות מדיניות ברורות.

אש"ף עומד עכשיו על סף ההכרה ה־בינלאומית הכללית בו. הוא הפך למה שאנחנו היינו רגילים לקרוא, ערב הק־מת מדינתנו בשם „מדינה בדרך".

אתם הגעתם עכשיו לאותו מצב. אתם מדינה בדרך, עיבר של מדי־נה. המדינה כבר קיימת, היא צרי־כה רק לצאת אל אוויר העולם.

לו. זוהי המכה הגדולה ביותר שאתם יכולים להנחית על החוגים הקיצוניים, השוביניסטיים, בישראל. הם מקווים ש־לא תעשו זאת.

לא מכבר, אחרי פגישת קרייסקי־בראנ־דט־ערפאת, היה לי ויכוח עם מר בגין. עמדתי על דוכן הכנסת, כשם שאני עומד על דוכן זה עכשיו, ואמרתי למר בגין: אני יודע מדוע פגישה זו מרגיזה אותך. לא מפני שאתה חושש שמא יכריז מר ערפאת שהוא שואף להשמדת ישראל, אלא מפני שאתה חושש שיכריז דווקא, כי אינו שואף להשמדת ישראל. מפני זה אתה חושש.

הקיצוניות בצד האחד מזינה את הקיצוניות בצד השני. והמכה ה־חזקה ביותר לקיצוניות בצד האחד היא סימנים של מתינות, ריאליזם והגיון בצד השני.

לכן אני חוזר ואומר: ראשית כל, הבה נפסיק לנקוט בשפה דו־משמעית!

אינני אדם נאיבי. אני נמצא בחיים ה־פוליטיים מזה זמן רב. אני יודע אילו בעיות יש לכם, אני יודע אילו בעיות יש לנו. אני מיטיב להכיר את הבעייה שלנו, אך נדמה לי שאני מבין איכשהו גם את הבעיות שלכם. אני מכיר את ה־סיבות לכך שעדיין לא הצהרתם חד־מש־מעית.

אולם אני מאמין כי עכשיו הגי־עה השעה להתגבר על קושיים אלה, ולאמר בבירור לכל אדם ב־עולם שאפשר לתמוך בלאומיות הפלסטינית מבלי לשלול את ה־לאומיות הישראלית, שניתן לת־מוך בזכות ההגדרה העצמית לי־פלסטינים מבלי לשלול את זכות ההגדרה העצמית מן הישראלים.

הפסקת הפיגועים

המחשבה השנייה — ואשתדל להלביש אותה במילים עדינות מאד.

הרבה אלימות מהלכת אימים במרחב שלנו.

טבעי הדבר — זה נובע מטבע האדם — שכל צד רואה רק את האלימות של הצד השני.

הקשבתי למה שאמר כאן היום מר אחמד צידקי דג'ני, שדרום־לבנון הפכה גיהינום חי, והדברים עוררו בלבי רגשות עזים. אולי אתם יודעים שהייתי מעורב בימים האחרונים בפרשה מסויימת, הקשו־רה באלימות בדרום־לבנון. אנשים רבים בישראל גינו אותה.

אבל אנא, אל־נשכח שיש גם צד שני לאלימות! נשים וילדים, ה־נהרגים על־ידי פצצה בירושלים, אינם פחות אנושיים ואינם יותר אנושיים — לא פחות ולא יותר! — מאשר נשים וילדים במחנה־פליטים פלסטיני בדרום־לבנון.

אני תובע נמרצות מממשלת־ישראל להפסיק את ההפצצות וההפגזות בדרום־לבנון, תהא העילה להן אשר תהא. באותו זמן אני מבקש מהפלסטינים להרהר אם אכן בשלב זה, היום, מחר, האלימות משרתת מטרה כלשהי.

האם זה עוזר למישהו? האם זה מועיל לעניין הפלסטיני או שלהיפך, זה מזיק לו?

האם זה לא הפך מיכשול לדו־שיח שאנו זקוקים לו, כדי להכשיר את הקר־קע הפסיכולוגית לשלום בין ישראל וה־עם הפלסטיני? האם זה עוזר לאש"ף לזכות בהכרה? או שמא נכון ההיפך?

אני אומר בצורה של שאלה, כי־מזון למחשבה, כדי שכל צד ישקול בדבר. אני, כשלעצמי, מאמין ש־הגיעה השעה. נקרא לזה שביתת־נשק, נקרא לזה הפסקת האלימות משני הצדדים למשך תקופת זמן מסויימת, נניח שישה חודשים, כדי להתחיל בתהליך המדיני מבלי לח־שוש בכל יום שפיגוע אלים מכל צד, מהצד שלכם או מהצד שלנו, יעורר גל כה עז של התרגשות, של זעם, עד כי תהליך השלום ייעצר.

שיתוף פעולה

המחשבה השלישית נוגעת לדו־שיח עצמו.

לדו־שיח עצמו יש חשיבות עצומה. ה־עובדה שאנחנו כאן, שאתם כאן ושאנחנו כאן, מהווה תועבה בעיני רבים בצד שלנו ורבים בצד שלכם. כל מי שיושב יחד איתכם הוא, בעיני ישראלים רבים, סוכן אש"ף, אוייב, בוגד.

(המשך בעמוד 47)

AU COURS D'UN COLLOQUE A ROME

L'objectif final de l'O.L.P. n'est plus de créer un « État démocratique » dans l'ensemble de la Palestine

déclare un représentant des fedayin

De notre envoyé spécial

Rome. — Le colloque sur les droits nationaux du peuple palestinien et la paix au Proche-Orient réuni au siège du Parle- *le contenu de la paix. (...) Nous distinguons clairement entre les forces agressives en Israël et celles qui recherchent la paix ».*

דיווח אירופי

הכותרת בלה מונד, העיתון החשוב ביותר באירופה, על מסיבת־העיתונאים שערך אחמד צידקי אל־דג'ני למחרת נאומו של אבנרי, בנוכחותו: „במהלך של סימפוסיון ברומא — המטרה הסופית של אש"ף אינה עוד יצירת „מדינה דמוקרטית" בכל שטח פלסטין — מצהיר נציג של הפדאיון."

מצב כזה כרוך לא רק בזכויות אלא גם בחובות, לא רק ביתרונות אלא גם באחריות. ואני מאמין ש־התנועה הלאומית הפלסטינית הגי־עה עתה לשלב שבו אין זה מה להפסיד, ויש זה להרוויח את הכל, מקביעת עמדות ברורות לחלוטין.

הייתי רוצה לראות את פניו של מר מנחם בגין, כאשר יקרא בעיתון שאיר־גון־השיחרור הפלסטיני הכריז על נכו־נותו להכיר בישראל, אם מדינת־ישראל תכיר בזכות העם הפלסטיני למדינה מש־לו.

* הנואם אמר את שתי המלים בעברית.

"אני לא אוהב להתאמץ. אני אוהב פיג'ו 504".

"מי שמכיר את הפיג'ו 504, מבפנים, מוכרח לאהוב אותה גם מבחוץ. פיג'ו 504 זאת מכונית שפשוט תענוג לעבוד עליה. מספיק לה רק שרות רגיל וטיפולים תקופתיים כדי שתמשיך לנסוע ולנסוע כמו מכונית חדשה.

המנוע, תיבת ההלוכים, מערכת ההגוי, הבלמים ומערכת הדלק מתוכננים לעבודה ממושכת, בכל תנאי מזג אויר ובכל סוגי הכבישים.

בתור מוסכניק שעובד כבר 14 שנה אני יכול להמליץ בלב שלם על מכונית אחת: פיג'ו 504.

ואם אתם רוצים גם הוכחות אז בבקשה: פיג'ו 504 מס' 436-727 ה-504 הפרטית שלי.

בתור מוסכניק אני אוהב אותה מבפנים. בתור בעל רכב אני אוהב אותה מבחוץ".

מנחם וייס, מוסכניק

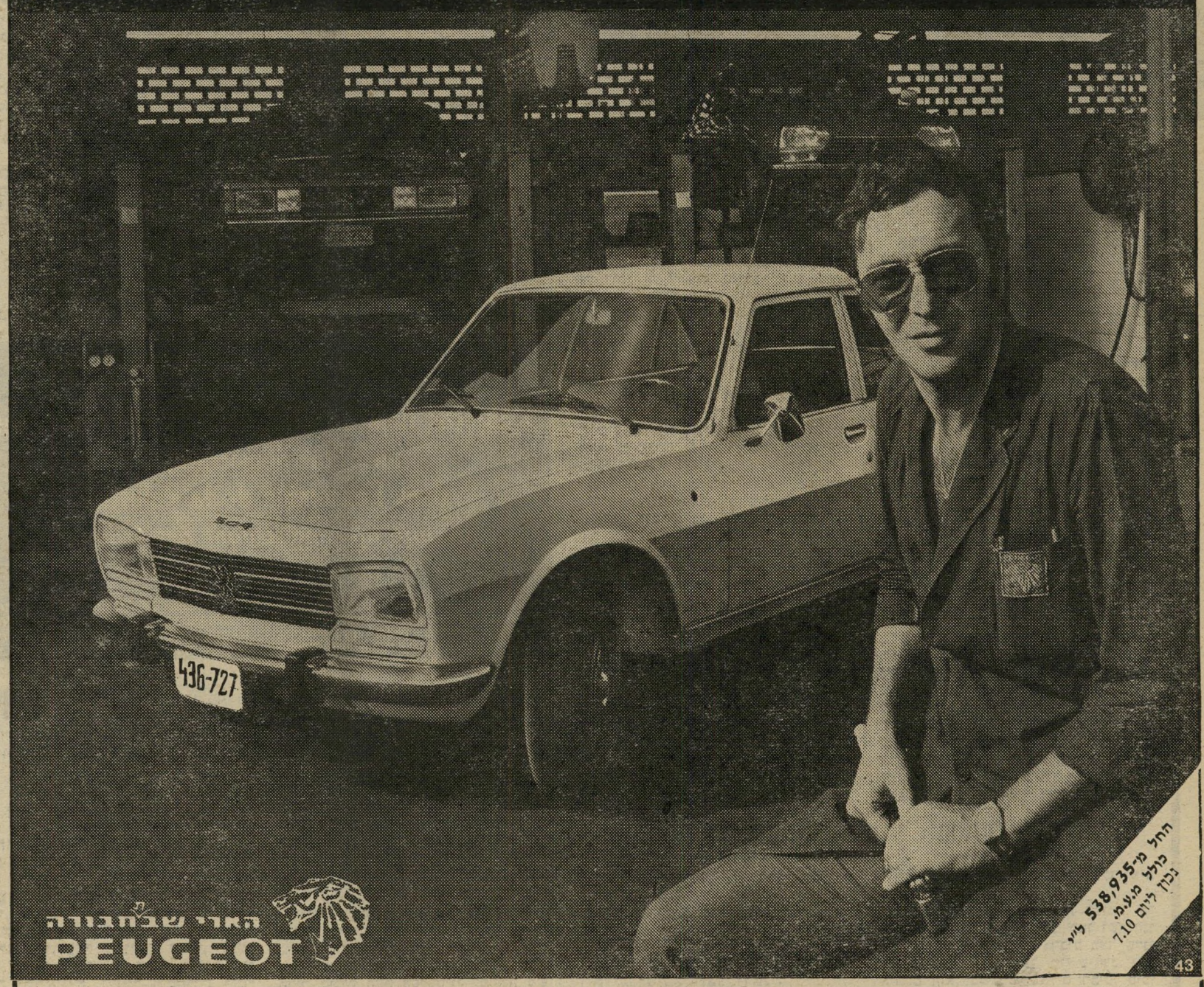

האריה שבחבורה
PEUGEOT

דוד לובינסקי בע"מ מפיץ פיג'ו בישראל

הנדון:

ויהי מחניך קדוש!

תת־אלוף מתן וילנאי, קצין־צנחנים־וחי"ר־ראשי, הוא הגנרל הצעיר ביותר בצה"ל (35).

השבוע הכריז מעל מירקע הטלוויזיה שהוויכוח הציבורי, שהתעורר בעיקבות פרשת דניאל פינטו, הביא ברכה לצה"ל. הוא עזר, לדבריו, לחנך את הציבור, להתריע נגד „תריגים" ולהעלות על נס את עיקרון טוהר־הנשק.

תת־אלוף וילנאי, צנחן לוחם ופצוע־קרב, רחוק מלהיות שמאלן ר"ל. הוא בנו של איש ידיעת־הארץ, זאב וילנאי, אחד מעמודי־התווך של מחנה ארץ־ישראל־השלמה, ונאמר עליו שדיעותיו קרובות לשל אביו.

הוא ביטא את דעתו של חייל הגון: שאין להשתיק „חריגים" — קרי: פישעי־מיזחמה ומעשי־תועבה — אלא יש לפרסמם, לגנותם ולחנך נגדם את הנוער. הדבר דרוש לבריאות העם בכלל, ולבריאותו של צה"ל בפרט.

■ ■ ■

מתן וילנאי הוא אינטליגנטי מדי, מכדי שלא יבין מראש את ההשלכות שהיו טמונות בדבריו. הן העלו כמה שאלות נוקבות.

מדוע אסר הפרקליט־הצבאי־הראשי את פירסום הפרשה? מדוע התמיד הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, באיסור זה, תוך שהוא מפיץ בעצמו גירסה כוזבת?

ובעיקר: מדוע התעורר הוויכוח הציבורי בישראל רק אחרי שפרטי־הפרשה התפרסמו בחוץ־לארץ?

שהרי זוהי העובדה: כל עוד לא פירסם „זום־אנג'לס טיימס" את המיכתב שלי לחברי־הכנסת, לא נערך בארץ שום ויכוח שהוא.

הציבור הרחב כלל לא ידע את פרטי הפרשה. אולם גם אותם שקראו את מיכתבי — חברי־הכנסת, השרים, עורכי־העיתונים, ורבבות אזרחים אשר אלמונים שילשלו לתיבות־הדואר שלהם העתקים משוכפלים של מיכתבי — לא הגיבו. עד כמה שידוע לי, הצטמצמה כל התגובה בסידרת־מיכתבים ששלח הפרופסור הדתי אפריים אורבך, מי שהיה מועמד לכהונת נשיא־המדינה (ואני שמח בדיעבד שהצבעתי בעדו), לראש־הממשלה ולשר־הביטחון, אחרי שמצא בתיבת־הדואר שלו עותק של מיכתבי.

יש כאן שרשרת הגיונית:

הפירסום היה דרוש, לדברי וילנאי, לטובת צה"ל.

הוא לא היה אפשרי, אלא בחוץ־לארץ.

ובמילא:

הפירסום בחוץ־לארץ היה לטובת צה"ל, לטובת המדינה.

■ ■ ■

אני רוצה להעמיד קביעה אחרונה זו במיבחן המוסר וההגיון.

הבה נציג את השאלה בגלוי ובפה מלא: האם מותר לפרסם פרשה כזאת בחו"ל, אחרי שפירסומה נגנז בארץ?

האם זהו מעשה פטריוטי אמיתי, המכוון נאמנות עמוקה למדינה ולערכי־היסוד שלה, או שמא זהו מעשה־נבלה, בגידה ושרות לאויב?

■ ■ ■

הדבר נוגע, במידה מסויימת, לי אישית. רבים האשימו אותי במסירת המיסמך לעיתון האמריקאי. עשרות אזרחים טרחו לשלוח לי מיכתבי גידופים ואיומים, והטיחו בפני אשמה זו.

האמת היא שלא מסרתי את הדברים לעיתון הזר. אולם בעקיפין אני אחראי לכך, ואיני מתכוון לנער מעלי אחריות זו.

כאשר כתבתי את מיכתבי ל־119 חברי־הכנסת, ומסרתי העתקים ממנו לכתבים הפרלמנטריים, היה ברור לי כי הדברים יודלפו, בצורה זו או אחרת, לעיתונות הזרה. כי הכתבים של עיתוני־העולם יושבים בקרב עמנו. רבים מהם ישראלים. האחרים, הכתבים הזרים שנשלחו הנה, חיים בין ישראליים, שומעים ומדווחים.

בחברה הדמוקרטית הפתוחה שלנו אי־אפשר — תודה לאל! — לשמור פרשה כזו בסוד. ברגע שהיא הופכת נושא־לשיחה בחוגי הצמרת, בקרב העיתונאים ובציבור הגאור בכלל, היא מגיעה גם לאוזני הכתבים של העיתונות הזרה, ואלה ימצאו תמיד דרך — במוקדם או במאוחר — להביא את הדברים לפירסום בעיתוניהם.

מדברי כתב לוס־אנג'לס טיימס בארץ, אמריקאי בשם דניאל תורגנסון, עולה כי במיקרה הנדון היה התהליך כך: כאשר מיכתבי לחברי־הכנסת נשאר בלא מענה ובלא תוצאה, החליטו קבוצות של צעירים לפעול. הן השיגו איכשהו עותקים של המיכתב, שיכפלו אותו במאות (ואולי באלפים ואף רבבות) עותקים, וחילקו אותם בתיבות־הדואר של אזרחים בערי הארץ.

נראה כי לפחות עותק אחד הגיע לחו"ל. כי בארצות־הברית החלו עשרות (ואולי מאות או אלפים) אנשי־רוח יהודיים לקבל תירגום אנגלי של מיכתבי. (נודע לי על כך כאשר הרב של אחת הקהילות פנה אלי ושאל אם אכן זהו מיכתב אותנטי).

לדברי תורגנסון, ניגשה צעירה ישראלית אלמונית למערכת לוס־אנג'לס טיימס ומסרה לה עותק אנגלי כזה. המערכת פנתה אל תורגנסון, ששהה אותה שעה בלונדון וביקשה ממנו לכתוב על הפרשה, על סמך מיסמך זה.

אם יש כאן חטא, אני שותף לחטא. ויחד עימי כל הצעירים הטובים והמסורים שמצפונם ציווה עליהם לעשות לחפצת המיסמך.

האם זהו חטא?

■ ■ ■

לפי „הציווי המוחלט" של הפילוסוף עימנואל קאנט, חייב כל אדם לנהוג כך שאם תתקבל התנהגותו כנורמה כללית־עולמית, תוכל החברה האנושית לתפקד כראוי.

אל תעשה לרעך את אשר שנוא עליך. ולהיפך: נהג, כפי שהיית רוצה שינהגו אחרים.

לא יתכן כי מעשה שהוא פסול כשהוא נעשה בידי

מתן וילנאי: הוויכוח הביא ברכה

ישראלים, יהיה מותר ורצוי כשהוא נעשה בידי אחרים. לא יתכן כי מעשה שהוא בגידה בישראל, יהא אקט מצפוני בארץ אחרת.

עלינו לבחון, איפוא, מהו יחסנו למעשה כזה — פירסום מחוץ לגבולות המדינה של מעשי־נבלה, שהצנזורה המקומית מונעת פירסומם — כשהוא נעשה בידי אזרחים של ארץ אחרת.

הדוגמה הבולטת ביותר היא, כמובן, ברית־המועצות.

בברית־המועצות יש קבוצות של אנשי־מצפון — יהודיים ולא־יהודיים — המנסים לפרסם שם פרטים על מעשים שרירותיים של השילטון, דיכוי חופש־הביטוי, מאסר פעילי־עליה יהודיים, כליאת מתנגדים פוליטיים בבתי־חולים לחולי־רוח, הטרדות שיטתיות.

קבוצות אלה מבריחות באופן קבוע את פירסומיהן המחתרתיים אל ארצות המערב, ו־שם הם מתפרסמים בהרחבה, הן על־ידי אנשי־מצפון מערביים, הן על־ידי גופים המנהלים מילחמה פסיכולוגית נגד המישטר הסובייטי.

בעלי הפירסומים ומבריחיהם מובאים מדי פעם לדין בבתי־המישפט הסובייטיים, בעוון ניהול תעמולה אנטי־סובייטית והשמצת ברית־המועצות. הם נדונים לתקופות ארוכות של מאסר וגלות, ולגבי החולים שביניהם זה עלול להיות עונש־מוות. האירגונים הסובייטיים מוקיעים אותם כבוגדים, כעוכרי הסוציאליזם, כמשרתי האוייב.

כולנו מתייחסים אל האנשים האלה כאל גיבורים.

מלמדים עליהם בבתי־הספר שלנו. עיתונינו מעלים אותם על נס.

אך אין כל הבדל עקרוני בין מפרסמי הרדיפות בברית־המועצות ובין מפרסמי פרשת פינטו בישראל. אם הפירסום הוא פסול, הוא פסול בשני המיקרים, ויש לגנות ולהוקיע את היהודים והליברלים המבריחים את החומר מברית־המועצות. אם הפירסום הוא מילוי חובה מצפונית, יש להצדיק גם את מפרסמי פרשת פינטו.

■ ■ ■

אם יחסידי ברית־המועצות יתקוממו נגד השוואה זו, אפשר למצוא דוגמות לאותו עיקרון גם במישטרים אחרים.

קומץ של אנשי־מצפון וכתבים זרים דואגים מזה שנים לפרסם בעולם את זוועות המישטרים הפאשיסטיים בכמה מארצות דרום־אמריקה. כאשר תופס המישטר אחד מהם, הוא „נעלם", ולא נודעים עוד עיקבותיו.

מי צודק? קלגסי ארגנטינה וצ'ילה, הרוצחים את אנשי־המצפון תוך עינויים — או אנשי־המצפון, המסכנים את חייהם כדי שהעולם יידע את הזוועות, וירים את קולו נגדן?

מי שרוצה, יכול להמשיך בדרך ההגיון עד לדוגמה הקיצונית והנוראה מכולן. כמה גרמנים — וביניהם קצין הס"ס הבכיר קורט גרסטיין — הביאו במילחמת־העולם השנייה את הפרטים הנוראים על אושוויץ ושאר זוועות הנאצים לידיעתן של ממשלות זרות. בכך סיכנו לא רק את חיי עצמם, אלא גם את חיי כל בני־משפחותיהם. בתודעת העם יהודי, דולק לזיכרם של אנשים נעלים אלה נר־חמיד.

מה הגבול בין מותר ואסור, בין גבורה ובגידה?

■ ■ ■

לש הקובעים גבול פשוט בתכלית:

זה מותר, רצוי ונשגב כאשר זה נוגע לי־מדינות הגויים. זה אסור, פסול ונתעב כאשר זה נוגע למדינת היהודים.

חד וחלק.

מוסר הוטנטוטי? אולי לא. אך מוסר הגטו — בהחלט כן.

במשך אלפי שנים חיו היהודים בגטאות, מסורים בידי שילטון זר, קורבנות־תמיד לאנטי־שמיות, לרדיפות, לפוגרומים.

תנאים אלה יצרו מוסר מייוחד. הקהילה הקימה סביבה חומה אטומה של שתיקה. אסור היה „להוציא את הכביסה המלוכלכת החוצה" — כי בחוץ ארבו האנטי־שמים. אסור היה למסור למישטרה את העבריינים היהודיים — כי השוטרים היו שונאי־ישראל.

מוסר זה היה פרי הנסיבות, כמו ההשתמטות מתשלום מיסים (לגויים), העריקה משרות צבאי (של הגויים), אי־הקפדה על כללי המיסחר המוגן (עם הגויים), ועוד.

הציונות קמה כדי לחרוס את הגטו. היא התכוונה גם להרוס את מוסר הגטו, את ה־ערכים ה„גלותיים" של העבר הכזוי.

היא חינכה דור של מתנדבים לצבא, הטיפה לתשלום מס־אמת, מתגאה בשוטר העברי, משליכה לכלא רמאים.

אך רבים עדיין לא השלימו עם כל המשתמע ממעברנו למצב של עם נורמלי. עדיין יש ביניהם נשמות מן הגטו, המדעזעות כאשר מתפרסמות „לעיני הגויים" פרשות שליליות שלנו — אף שלא היה עולה על דעתם להתנגד לפירסום פרשות כאלה על מדינות זרות בעיתוני־ישראל.

ביטא זאת יפה אברהם שווייצר בהארץ, שגדל כקונסיס בהונגריה ושהפך בארץ נושא־כליו הנאמן האחרון של משה דיין, כאשר כתב: „...ח"כ אורי אבנרי, שבהיותו איש לא־דתי איננו מכיר את הפסוק המתחיל במילים, ולמלשינים אל תהא תיקווה'."

זהו פסוק הלקוח ממחשכי הגטו, כוונתו למלשינים שהביאו את דיבת הגטו לעולם, שהיה כולו מורכב מקוזאקים או מקלגסים הונגריים.

מר שווייצר ושכמותו צריכים עוד ללמוד הרבה, לפני שיבינו את משמעותה של ממכי־תיות עברית.

■ ■ ■

אנחנו רוצים לקבל על עצמנו נורמות מוסריות כלל־עולמיות.

לא נתבע מן הזולת את אשר איננו מוכנים לקיים בעצמנו. נקיים בעצמנו, את אשר אנו תובעים מן הזולת.

נשלים עם צנזורה ביטחונית אמיתית (אם כי התועלת המעשית בה מוטלת בספק, בעידן זה של ביון אלקטרוני מתוחכם). לא נשלים עם הניצול לרעה של הצנזורה הצבאית להעלמת פשעים ומעשי־זוועה.

כדבריו של תת־אלוף וילנאי, נשרת בכך את צה"ל, המופקד לא רק על הגנת מדינתנו, אלא גם על בריאותם הנפשית של אחינו, החיילים.

בכך נשרת גם את שמה הטוב של המדינה. כי, כפי שכתב עמיתו של מר שווייצר, אחד מכתבי הארץ באירופה: העובדה שעשתה את הרושם העז ביותר בחו"ל היתה שישראלים הם שהביאו לפירסום הפרשה, ושגרמו לסערה הציבורית סביבה.

מוד אותה אימרה גלותית נעמיד מיצווה תנ"כית שורשית: „והיה מחניך קדוש!"

התנגשות עם גאולה כהן ✷ מיסתורי סרט־ההקלטה של הראיון עם אריק שרון

✷ סאדאת לוקח את המזון שלו לכל מסעותיו ✷ קולו של דיין מחוספס

„אילו אריק תפס בגרון..."

אנים מנצור הוא העיתונאי המצרי היחידי המקפיד, בכל אחד מביקוריו בישראל, לצאת אל הרחוב להיפגש עם האיש הפשוט ועם שרים, אישי־מימשל ומעצבי דעת־הקהל.

את התרשמויותיו בכל אחד משיבעה הביקורים נהג לסכם במאמרים קצרים, מתומצתים. רק בעיקבות ביקורו של הנשיא אנוור אל־סאדאת בחיפה יצא במאמר גדוש, על פני שמונה עמודים, שבו הזהיר כי הוא עומד לגלות סודות מן החברה הישראלית.

מישרדו של השבועון „אוקטובר" בקאהיר משמש כיום מקום עלייה־לרגל לאותם ישראלים, שאנים מנצור מגלה עניין מיוחד לפגשם. מי שקנה העצמו שם כחביבו של הנשיא סאדאת, בן 50, נשוי (לאשתו שיושה ילדים מנישואים קודמים) הוא גבר נאה, בן־שיחה נעים, הדואג לתבל את פגישותיו עם הישראלים בעקיצות וברמיזות על חשבון החיסטוריה של הפיכסון.

המאמר תורגם כידי ממדר פרי.

שבה ביקרתי חודש ימים לפני כן.

לפני יציאתי לישראל פירסם אריק שרון, שר החקלאות, גילוי דעת שבו טען: לא תקפתי את העיתונאים הישראלים, לא האשמתי אותם בבגידה, כפי שפורסם במאמרו של כותב שורות אלה. ועוד טען: „יש אצלי סרט הקלטה של השיחה שהתקיימה בינינו, ואף הייתי מוכן להשמיעו לעיתונאים — אולם לפתע גיליתי כי הנהג שיחק בסרט ומחק ממנו 23 דקות."

קודם לכן הזמינה הטלוויזיה הישראלית את העיתונאים שישבו עמי בעת הקלטת הראיון. עיתונאים אלה לא הכחישו, כי שר־החקלאות תקף את העיתונאים הישראליים וכי הוא בחר שני עיתונאים מסויימים והאשים אותם בחבלה.

גם תחנת הרדיו של ישראל שידרה דיון על הדברים שאמר שרון.

שני העיתונאים השתתפו בתוכנית הרדיו והטלוויזיה, ואיימו להגיש נגדו תביעת־דיבה. הם אף שאלו אותי, האם אהיה מוכן להעיד.

מוזר הדבר, ששר־החקלאות של ישראל הכריז, כי הפגישה בינינו מתקיימת למען הידוק היחסים בין מצריים לישראל. שרון אמר: אני ערשה זאת למרות שאני יודע מה דעותיו (של אניס מנסור) על ישראל ועל העם היהודי. כלומר: שרון רצה לסייע לשיפור היחסים בין מצריים וישראל, לכן נערכה הפגישה בינינו.

שמעתי מפי העיתונאים הישראלים, כי לשרון יש בעיות קשות עם העיתונות, עם המיפלגה ועם האופוזיציה. הוא רצה לנצל את ההזדמנות הזאת כדי להשיב לכולם. אולם העיתונאים טענו כי שרון „כיבס את הכביסה המלוכלכת של העיתונות הישראלית — בחוץ." אני הייתי העיתונאי מן החוץ.

אולם איש לא הכחיש כי שרון תקף את העיתונות הישראלית. ההתקפה הזאת היתה המשך להתקפותיו על האופוזיציה בכנסת ועל הדרוזים העובדים בטלוויזיה. פירוש הדבר הוא, שזהו עניין שיגרתי. ומאחר שזה עניין שבשיגרה, לא אעסוק בו יותר מדי.

אולם זה איננו עניין של שיגרה לגבי. יתר על כן, לא אני ביקשתי לפגוש אותו. הוזמנתי לפוגשו. רציתי להבין, לשמוע מפיו, מדוע הוא מציב אתגר תקיף לדעת־הקהל בישראל וליוזמת השלום; איך תוקם האוטונומיה בגדה, בד בבד עם המשך ההתנחלויות, למרות רצונם וחרף התנגדותם של בני העם הפלסטיני.

שרון אמר שאני מנסה, באמצעות הדברים שכתבתי, להפיץ זרעי פירוד בין מצריים וישראל. זה אינו העניין היחידי שאינו נכון. זהו המיקרה שהקפדתי להמעיט בערכו — משום שערכו באמת קטן. אנחנו רוצים לראות, לשמוע ולהבין, כדי שנהיה מסוגלים ליצור הבנה הדדית ולחיות בצוותא. לנו, המצרים, קל יותר להבין בעיות רבות שבפניהם ניצבים היהודים עם הרבה ספקות, פחדים ותסביכים.

מאת

אנים מנצור

דקירה של סכין בגב

מיקרה נוסף שלא רציתי להזכירו: שיחתי עם גאולה כהן, חברת־הכנסת שקרעה לגזרים את הסכם השלום לעיניו של ג'ימי קארטר. השיחה בינינו היתה גלויה. פירסמתי את תוכנה. לא הסכמתי עם דעותיה ואף היא לא קיבלה מאומה מדברי. אין צורך שנסכים איש לדעת זולתו, אולם עלינו להתוודע זה לזה, להיפגש. יתכן בהחלט שאחרי הפגישה ילך כל אחד לדרכו. ואמנם, כל אחד מאיתנו הלך לדרכו. גאולה כהן אמרה לי: העיתונאי הישראלי שליווה אותך לביתי הזהיר אותי מפניך.

עניתי: אינני מבין.

„ימית: עיר יפה על אדמה מצרית" – כותרת הכתבה של מנצור

מה היית עושה, אילו אריק שרון, שר־החקלאות, היה מתנפל עליך ותופס בגרונך לעיני 500 המוזמנים לארוחת־הערב החגיגית, שערך נשיא מדינת־ישראל לכבוד הנשיא אנוור אל־סאדאת?

האמת היא, שהשאלה הזאת כלל לא עלתה במוחי. נהגתי לתאר לעצמי את שרון צועק בכנסת או מאיים על העיתונאים. זכרתי מיקרים רבים נוספים. אולם הרחקתי מדמיוני את האפשרות, ששרון אכן ינקוט בשיטה הזאת. לא חשבתי שהדבר יתרחש במסיבה המונית, הרעיון כשלעצמו אפשרי, גם אם התכוונתי לכך שייתכן כי יתפתח קרב מילולי. או ששום דבר לא יתרחש. אולם בתוך תוכי נולדה ההרגשה, כי משהו עלול לקרות. התחושה הזאת הציקה לי. הסרתי את בגדי ועמדתי מול מירפסת המלון, כדי להתכונן לארוחת הערב, שהתקיימה בגן מלון דן כרמל בחיפה. העיר היפה

אמרה: הזהירו אותי כי תתקיף אותי, ולא חשוב מה אומר.

הדבר הפחיד אותי. הרגשה מוזרה הציקה לי. אם אין בדברים האלה שקר או תחבולה, הרי שזאת דקירת סכין בגב, ללא כל הצדקה. פירסמתי את השיחה עם גאולה כהן. לא הסכמנו בשום נושא. היא היתה מרוצה מכך שפירסמתי את דבריה כלשונם, חרף הפער בדעותינו.

ביום שבו נסעתי לאל־עריש פירסמו העיתונים הישראליים כי אני מחפש חולצה לילד קטן, שעליה מתנוססת תמונתו של סטיב אוסטין. הידיעה, כשלעצמה, היתה נכונה. גיליתי כי הרבה ילדים, בני אל־עריש, לובשים את החולצה הזאת. לא הבנתי מדוע ושאלתי. הבעתי את רצוני לקנות חולצה לילד קטן מבני מישפחתי. לא קניתי חולצה באל־עריש המצרית, אולם הידיעה פורסמה בעמודיהם הראשונים של העיתונים בישראל. אינני יודע איזו חשיבות יש לכך. אינני מבין.

ראיתי בידיעה הזאת אנקדוטה. אני מכיר את עמיתי העיתונאים. הם מחפשים ידיעות פיקנטיות. הוטל עליהם לכתוב, ואין להם זמן. לכן הם חוטפים מידע ומעבירים אותו במהירות. הדבר קורה אצלם — ואצלנו.

ביום שבו רכשתי בהרצליה את האנציקלופדיה יודאיקה פירסמו העיתונאים את הידיעה בהבלטה, כאילו שהלכתי ברחוב עירום ועריה. הרי יש לי 19 אנציקלופדיות יהודיות ויותר מ־20 אלף ספרים על ישראל!

מיקרה נוסף: העיתונאים הישראלים ערכו תערוכת־צילומים על קאהיר. התערוכה התקיימה בתל־אביב והוצגו בה הרחובות המכוערים ביותר בקאהיר, הלכלוך — שאנו מודים בקיומו — ובעיות התחבורה שלנו. הדבר היה מיד אחרי היוזמה. לא מצאתי כל צידוק לכך, אלא בעובדה שקיימים כמה גורמים בישראל שאינם חפצים בשלום או שחוששים מפניו. שמא הם מעוניינים להדוף את גלי החיבה והידידות עם קאהיר? אולם המעניין הוא, שמצב מוזר זה לא מנע מן העיתונאים הישראלים לבוא למצריים בכל עת או לבקש שניפגש עימם.

מנומס — ובכל זאת תוקפני

ע שרות מיקרים כלליים — ואישיים. אינני מזכיר אותם משום שהם קטנים. עלינו לעמוד על מקומנו, מול הענק הגדול ונוכח משמעותו. מה שאנו רוצים, הוא דבר כביר, גדול־ממדים וקשה. עלינו להישמר, להיזהר, ולהבין שהאזרח הישראלי גדוש רגישויות ולכן הוא אף מסובך מאד. כל המיקרים הללו התרחשו לרוב עם העיתונאים בגלל החיפזון, הסקרנות והמאמץ התחרותי לפרסם כל דבר. העיתונאים כמו שאר אזרחי ישראל, משתייכים לעשרות מיפלגות, עמדות פוליטיות וזהויות לאומיות. אילו בחר אדם כלשהו עשרה בתים סמוכים, בעיר כלשהי בישראל, היה מוצא כי בכמה מן הבתים הללו, ויהיו סמוכים זה לזה ככל שיהיו, חילוקי־הדעות, הפערים והמרחקים מזכירים את המרחק שבין אירופה לאסיה. היהודים בישראל הגיעו מ־100 מדינות. כל אחד נושא עימו תכונות, מסורות ולשון העם שממנו הגיע. כל אחד נצמד אל המינהגים בכוח. אין שום דבר משותף בין יהודי תימן ויהודי פולין, ולא תמצא דבר דומה בין יהודי רוסיה ויהודי מרוקו.

הישראלים עצמם מודים בכך. הם מבקשים מאיתנו להבין אותם, לסלוח להם ולגלות סבלנות כלפיהם. אנחנו מבקשים מהם דבר דומה.

האזרח הישראלי מגלה סבלנות רבה, ויחד עם זה הוא עצבני למדי. הוא מנומס ובכל זאת תוקפני. הוא עייף מן המילחמה. הוא רוצה שלום, וחושש ממנו עוד יותר. היהודים לא ידעו אלא פחד מאחרים. פחד מן הרבים. הם היו סיעות בכל מדינה, חוץ מאשר בישראל. לראשונה הפכו כאן לרוב. אולם הם מיעוט בקרב הערבים. הערבים בישראל הם מיעוט, וישראל בין הערבים הם מיעוט. עתה, בדרך השלום, הם השלימו עם הערבים, עם הרוב הערבי!

אם כך, אין צורך שאלך אל ארוחת־הערב החגיגית של הנשיא נבון כדי שלא אהפוך חלק בטרגדיה או הקומדיה ב־„מיקרה" שאין לו כל הצדקה. ייתכן שהצדקה היחיד נמצאת בעומקה של המדיניות הפנים מיפלגתית בישראל.

החלטתי ללכת אל המסיבה שערך הציר הישראלי לקציניס ולחיילים המצריים, באולם הנמצא במרחק 800 מטרים מן המקום שבו התקיימה ארוחת־הערב של נבון.

מול מלון דן כרמל פגשתי עיתונאי ישראלי שסיפר לי: „אסון דתי — ארוחת הערב עומדת להתבטל!"

איש מי המוזמנים לא ידע כי הרב של חיפה פירסם גילוי־דעת הקורא לבטל את ארוחת־הערב, וכי מנחם בגין, ראש־הממשלה, ובורג, שר־הפנים, הפצירו ברב של חיפה לא להכניס את ישראל לתוך אסון גדול — למול עיני העולם כולו.

מה קרה?

משהו בתוך המיטבח של מלון דן כרמל. ידוע כי הנשיא סאדאת אוכל מזון מיוחד. דיאטה שרשמו לו הרופאים. את פריטי המזון הוא נוטל עימו אל כל מסעותיו. בגלל מחלת־הלב, הוא אוכל ירקות מבושלים, בשר מבושל, סוג מסויים של שמן, ורק מעט מאד דברי מתיקה. הדברים הגיעו עד כדי כך שד"ר הנרי קיסינג'ר שאל פעם את סאדאת איך הוא עושה זאת משום שהוא, קיסינג'ר, מנסה להפחית ממישקלו. נראה שזהו עניין של שיגרה, אולם הדבר מנוגד לדת היהודית.

הדב היהודית קובעת כי כל מיסעדה תהיה כשרה. המזון צריך לקבל תעודה מן הרב, המכריז כי הוא יודע שהבשר והירקות הוכשרו בדרך הדת. כדי להכשיר, יש להשתמש בכלים מיוחדים. בתי־המלון חייבים לנהוג לפי הכללים הללו. אסור לפעול בניגוד להם. אם לא יעשו כן, יודיע הרב כי המזון אסור, וכי בית־המלון עצמו טרף.

לגבינו אין הדבר נשמע יוצא־דופן. אולם חברות־הספנות פשטו את הרגל בגלל ההחלטה הזאת. חברת־הספנות הישראלית הגיעה לפשיטת־רגל טוטאלית, מפני שהזרים הביעו רצון לאכול בשר חזיר או לשתות חלב, ואחרים פשוט לא אהבו את המזון הישראלי ה„דתי". חברות־הספנות וחברת־התעופה אל על לא כלו לעמוד מול אנשי הדת.

העוסקים בהכשרת המזון במלון דן כרמל הלכו והודיעו לרב, כי אירעה הפרה קשה של כללי הדת. השתמשו בשיטה לא־דתית להכנת ארוחתו של הנשיא סאדאת. הם נשבעו לנהוג לפי כללי הדת ולא להכניס מזון אסור. למול הפצרותיהם של שרי־ישראל ומול ההסברים שנתנו אנשי הרב על השימוש בכלי־המיטבח בשיטה שאיננה נוגדת את הדת, התקיימה הארוחה החגיגית שקיימה ישראל לכבוד הנשיא סאדאת.

כך חלף המיקרה הקטן הזה. מאורע הצריך להישאר זעיר מבלי שאיש יידע על כך, מפני שמה שמעניין את כולם הוא השלום, ההבנה ההדדית, הכבוד ההדדי והכוונה הטובה. בלעדיהם לא יהיה שלום שיחזיק מעמד לאורך ימים.

סימן הנעורים של חוסיין

ב ין רצועת־עזה לבין אדמת־ישראל מונחים כבלים על הכביש. חלק מהם מוביל אל עזה. השוני בולט לעין. האנשים, הלבוש, השמות, הרחובות, הבתים, החנויות. למרות שעזה היא עיר גדולה, יש בה צפיפות כאילו תושבי המקום ממתינים לאלפי מכוניות שיובילו אותם. לאן? שום דבר איננו מוגדר.

תושבי עזה התרגלו לגלות זהירות מיוחדת, כל אימת שאדם זר מתקרב. לא אמרתי לו: „אדוני השר..."

ענה לי: „לא... קרא לי משה."

אמרתי לו: „משה... שכחת כי אני הוא זה שצריך להציג לך את השאלות. כיצד נפגשת עם אנשי ארגון־השיחרור ובמקביל תקפתם את אנדרו יאנג, השגריר האמריקאי המתפטר, מפני שיצר קשר עם אנשי ארגון־השיחרור באו"ם?"

רחל, אשתו של דיין, קטעה את דברי ואמרה: „אבל אנדרו יאנג לא עזב את עבודתו בגלל המגע שקיים עם נציג ארגון־השיחרור, אלא מפני ששיקר לי־ממשלתו."

משה דיין לא האזין לדברים שאמרה רעייתו. שמיעתו כבדה ואולי לא רצה להעיר על הדברים. אמר דיין: „נפגשתי עם שני נציגים של ארגון־השיחרור. אני אמשיך לעשות זאת מפני שאני רוצה לדעת. אני יודע שיש אנשים שיוצרים קשר אחר. זה איננו אסור אצלנו. מה שאסור הוא שתהיה להם פעילות כלשהי בעזה או בכל מקום אחר. אם יפעלו, נילחם בהם ונכניס אותם לבתי־הסוהר. אלה שאיתם נפגשתי אינם מקיימים פעילות אפקטיבית. יש להם מחשבות ורעיונות.

„יש לי קשר רצוף איתם. תקופה ארוכה. זה טבעי למדי. עלינו ללמוד. אולם ארגון־טרור פושע, שופך דם, אי־אפשר ליצור עימו דיאלוג או להתעלם ממנו."

הבחנתי כי משה דיין חולה באמת. המחלה אף פגעה בקולו, שנעשה גס. הוא מזכיר לי את קולו של טאה חוסיין תקופה קצרה לפני מותו. רגש עז כלפיו ניכר בפניה של אשתו. הוא מתלהב בעת ויכוח, שוקע בו ומניח למזון המוגש על השולחן. רעייתו מאשרת לפנינו כי זו דרכו במחשבה המדינית.

אמר דיין: „שמי לא ירד מן הכותרות משנת 1947 כאשר הייתי המושל הצבאי של ירושלים. אין עיתון ששמי לא הופיע בו. בעמוד הראשון או בעמודים הפנימיים. מעולם לא קרה ששמי נעלם בעוד רבים הסתלקו מן העולם: קנדי, פארוק, גמאל עבד אל־נאצר, המלך עבדאללה, עבד אלקרים קאסם, בן־גוריון, שרת, גולדה מאיר והמלך פייצל."

אמרה חנה זמר: „משום שאיש איננו יכול להתעלם ממך. יאהבו אותך או ישנאו אותך, איש לא יוכל שלא להזכיר אותך לטוב או לרע."

דיין חזר ואמר: „בקרוב אתפטר. אשב ואכתוב את זכרונותי על יוזמת השלום. יש לי גילויים רבים, כל הסדות. רבים מהם לא ראו אור עד היום." והוסיף: „המלך חוסיין נחלש. אחד הסימנים ל־חולשתו נעוץ בעובדה שהוא החתתן ארבע פעמים..."

„אבל זה סימן לנעורים," אמרה רעייתו של דיין.

אמר דיין: „אין לו זמן לשילטון ולפוליטיקה. הוא השליט הערבי שהאריך ימים ביותר על כסאו. הוא יושב על כסאו מאז..."

אמרתי למשה דיין: „האוטוביוגרפיה שלך הופיעה במצריים בשפה הערבית בשני כרכים. אין לך זכות לתבוע מאיתנו אפילו אגורה אחת."

הוא ענה: „לי אין זכות, אבל בית־ההוצאה יכול. אני מבקש שתשלח לי שני עותקים של הספר ושתעביר לי אותם באמצעות דב שיאון, בעלה של בתי יעל."

אמרתי לו: „בפרקים שכתבת על מילחמת יום־הכיפורים יש מידע לא מדוייק וגם מידע לא נכון."

„אני מוכן להתווכח על כל פרט," הוא ענה. „לא כתבתי מילה אחת שאינה נכונה. ייתכן כי המקורות שאתה מסתמך עליהם הם שורש חילוקי־הדיעות. אני הקפדתי לדייק בכל פרט. אם תרצה להוסיף פרטים מסויימים, כתוב לי ואני אוסיף את הדברים הללו במהדורה החדשה של הזכרונות..."

אמרתי למשה דיין: „בעיקבות הביקור של בתך יעל וילדיה במצריים נפוץ אצלנו סיפור: אדם אחד הלך אל קיברה של גולדה מאיר, דפק עליו ואמר: 'גולדה, האם תאמיני, שני הילדים הישראליים הראשונים שנכנסו למצריים, הם הנכדים של משה דיין.' אמרה גולדה: 'איני מאמינה.' אמר לה: 'אם כן, עיצמי את עינייך פעם נוספת.'"*

(המשך בעמוד 66)

תמונות מישראל: עמוד של רשמים מצולמים בכתבה

* כוונת מנצור היא לרמוז שגם ערב יום־הכיפורים 1973 עצמה גולדה את עיניה, ולא האמינה שהמצרים עומדים לחצות את התעלה.

העם כל השילטון למפא"י

מועמדותו של יגאל הורביץ לתפקיד שר־האוצר מגלה את חוסר הכישרונות בימין הישראלי

הבדיחה העממית מצאה השבוע את הפי־תרון לבעיית האוצר: „שימחה ארליך יישאר שר־האוצר, אך יתחייב שלא לח־זור לעולם לישראל."

אולם ארליך הזר השבוע, ואיש לא ידע מה יהיה עתיד התיק הכלכלי המרכזי בממשלה (ראה עמוד 37).

מרפ"י ירפ"י. היה לוויכוח על ה־מישרה הרמה צד אחד, הנזרג מן התחום הפוליטי־כלכלי.

רוב אנשי הליכוד, ובראשם מנחם בגין, היו מוכנים למסור את התיק לידיו של יגאל הורביץ, מי שהיה שר־התעשייה־המיסחר־התיירות.

הורביץ לא בא מן הימין. הוא גדל וחונך בשורות מפא"י ההיסטורית. ב־1965 הצטרף לרפ"י, הפלג של מפא"י שהלך אחר דויד בן־גוריון. בדרכים מפותלות הגיע, בסופו של דבר, לליכוד.

אם יקבל הורביץ לידיו את תיק האו־צר, יהיו כל העמדות של ממ־שלת הליכוד, מלבד ראשות־הממשלה עצ־מה, נתונות בידי יוצאי מיפלגת־העבודה.

מידבר צחיח. כאשר ניצח בגין ב־בחירות, לא היה מוכן למסור את תיק־החוץ החשוב בידי איש מאנשי הליכוד. הוא קרא למשה דיין, בן־דודו של הור־בין, שגם הוא גדל וחונך במפא"י.

את תיק־הביטחון מסר בגין לאיש־חרות — אך איש אינו מתייחס אל עזר וייצמן כאל חרותניק אמיתי. הוא לא היה ב־אצ"ל, ועד לפרישתו מצה"ל — כאשר עבר במישרין מן המדים של אלוף לחלי־פה של שר־התחבורה — לא עלה על דעת איש שהוא מקורב לחרות.

הופעתו של הורביץ כמועמד המועדף של רוב אנשי הליכוד לתיק האוצר מצ־ביעה על אחת העובדות המדהימות ביותר של המהפך: שאין לחטיבות המסורתיות של הימין הישראלי — חרות והליברלים — מועמד סביר לשום תפקיד בכיר במ־דינה, לא בשטח הביטחון, לא בשטח יחסי־החוץ ולא בשטח הכלכלה.

שני דורות באופוזיציה — תחילה ביי־שוב ואחר־כך במדינה — הפכו אותה מידבר צחיח, מבחינת הכישרונות האי־שיים.

צה"ל

טרמפ לחייל

בחשכה הגוברת נכנס החייל למכוניות, מאז נעדמו עיקבותיו — עד השבוע

רב־טוראי דויד שמיר (20) רצה להגיע הביתה. ביום השישי, ה־2 בינואר 1979, בשעה 2 אחרי־הצהריים, דיבר עם אמו, והבטיח לה שיבוא.

אולם שמיר לא יכול היה להשתחרר. הוא היה סמל־תורן. לפי בקשתו הסכים מפקדו שאם יבוא חברו להחליפו, יוכל הוא עצמו לנסוע לתל־אביב.

החבר התמהמה. כאשר הגיע לבסיס שבו שירת שמיר, בצפון סיני, כבר ירד הערב. בכל זאת החליט שמיר לצאת.

המפקד מצא פיתרון. הוא ציווה על נהג של טנדר לקחת את שמיר עד ל־צומת־אבשלום, סמוך לגבול בין סיני ו־רצועת־עזה, ולהמתין עימו שם לתחבורה. אם ימצא שמיר כלי־רכב שיאסוף אותו, יחזור הטנדר לבסיס. אחרת יחזור גם שמיר בטנדר.

קבינה כפולה. שני החיילים יצאו לדרך. הגיעו לצומת. שם התחלקו. בעוד שנהג הטנדר המתין במכוניתו בצד אחד של הכביש, עמד שמיר בצד השני, כדי לעצור טרמפ.

בחשכה הגוברת ראה נהג־הטנדר כי פולקסוואגן בעל קבינה כפולה עוצר ליד שמיר. שמיר נכנס למכונית, שנסעה ב־כיוון לעזה.

מאז לא נראה עוד.

הסיור שלא היה. כאשר נעלמו עיקבותיו של החייל, סברו בצה"ל כי נפקד. אולי מצא בחורה בדרך ונסע עימה. היו שחשבו כי ערק. לשווא הבטיחו הו־רין, יוצאי תימן, כי דויד הוא צעיר לדוג־מה, שלא יעלה על דעתו להיפקד מיחי־דתו. התעלומה נשארה בעינה.

עד לפני חודש. אז הודיע אירגון קטן של פידאיון, חזית־השיחרור הערבית, כי החייל דויד שמיר נפל בידיו שבוע לפני כן, בדרום־לבנון. האירגון טען, כי שמיר היה בסיור של צה"ל, שכל שאר אנשיו נהרגו.

צה"ל הגיב מייד, כי לא היה שום סיור כזה. על כן באה הודעה שנייה של ה־אירגון: כי שמיר נלכד ברצועת־עזה לפני כמה ימים. כהוכחה לכך הובאו ניירותיו.

מיממכים בטלוויזיה. כעבור כמה ימים נראו ניירותיו של דויד שמיר על מירקע הטלוויזיה הירדנית, בתוכנית ה־עברית. הקריין הביט הישר במצלמה, כאילו פנה אישית אל הוריו של החייל שנעדר, ואמר: אל תדאגו. דויד שלכם חי וקיים, ונמצא בידיים טובות. איש לא יפגע בו לרעה. אנחנו איננו מראים אותו על המסך, כי למדנו לקח מפרשת החייל אברהם עמרם. מפני שהראינו אותו לעי־תונאים, נסתב המשא־ומתן לשיחרור במ־שך שנה *.

בביתו בקריית־שלום בתל־אביב ישב עמנואל שמיר, אביו של החייל, בעל חנות בגבעתיים, ושוכנע על־ידי הקריין. למה שקרו לו? מי יתעלל באב בצורה כזאת? הוא רצה להאמין, כי איכשהו אכן הגיע בנו בכל זאת לשבי, ושהוא חי וקיים.

במישרד־הביטחון, שאליו פנה האב, היתה הספקנות רבה יותר. היו שאלות רבות מדי שנשארו ללא מענה. מדוע הוחזק החייל במשך תישעה חודשים, מאז

רב"ט דויד שמיר ז"ל
לילה בצומת

שנעלם, מבלי שהודיעו על כך? מדוע לא הוצג בטלוויזיה, ולא לעיתונאים, כפי שהוצג בשעתו עמרם? ההסבר של קריין הטלוויזיה נשמע מופרך מעיקרו.

גופה קבורה. אולם מישרד־הביטחון לא העז לדכא את תיקוותו של האב, או לוותר על בירור הפרשה עד תום. הוא פנה לצלב האדום הבינלאומי. זה פנה אל נציגיו בביירות, בלי תוצאות.

אחרי שהאב פנה מעל דפי העיתונות אל אורי אבנרי, נכנס גם זה לפעולה. הוא היה שותף לספקות של צה"ל, אך החליט לעשות את הכל כדי לברר את הפרשה. בוועידת־רומא (ראה עמודים 27--26) הביא את העניין לפני ראשי המישלחת של אש"ף, ביקש מטעמים הו־מניטריים לברר את קורות החייל. הוא גם השתמש בדרך־תיקשורת אחרת, לאו־תה מטרה.

עוד לפני שהתשובה הספיקה להגיע מ־ביירות, באה בשורת־איוב מרפיח. זרו־עות הביטחון לכדו את אחד משלושת אנשי החזית שהיו במכונית, שבה מצא דויד שמיר טרמפ. הוא הודה, כי שמיר נרצח במכונית, בדקירות־סכין, אחרי מא־בק עז. שני שותפיו הספיקו להימלט. ה־

* אברהם עמרם, שעבר את הקווים ב־דרום לבנון, בעיקבות מיבצע ליטאני, שוחרר כעבור שנה תמורת 78 אסירים ביטחוניים. גופותיהם של ארבעת חבריו עדיין לא הוחזרו.

גופה נמצאה קבורה בבית־הקברות המוס־למי ברפיח, וזוהתה מעבר לכל ספק.

האב עדיין לא ידע על כך. בשעה ש־צה"ל ניסה לאתרו כדי להביא לו את הבשורה הטראגית, ישב אצל אורי אבנרי, כדי לטכס עצה על המשך הפעולה לגילוי האמת.

„מעשה נכלה". חזית־השיחרור ה־ערבית היא אירגון שהוקם על־ידי עיראק, כדי לחתור תחת היסודות העצמאיים (כמו פתח) והפרו־סוריים (כמו אל־צעי־קה) באש"ף. הוא מופעל על־ידי העיראקים ושייך, כמובן, לחזית־הסירוב הקיצו־נית.

לאירגון זה אין שום עניין לקדם את השלום, אלא להיפך. הוא מוכן לעשות את הכל כדי למנוע את השלום ולהגביר את השינאה בין העמים. הוא מתייחס אל צמרת אש"ף, בעלת העמדות המתונות־יחסית, כאל אוייב. משום כך לא עלה, כ־נראה, בידי אש"ף לברר מה אכן אירע לשמיר.

הסברה הסבירה: אחרי ששמיר נרצח בינואר, עברו חודשים רבים עד שאנשי החזית בעזה העזו או הצליחו להעביר את ניירותיו למיפקדה שלהם בעיראק. זו הש־תמשה בהם בצורה בלתי־אנושית, לתרגיל מכוער־במייוחד של לוחמה פסיכולוגית. יתכן, כי הטלוויזיה הירדנית לא הבינה את המישחק, והאמינה להודעת האירגון *.

דעת־הקהל

לדבר עם אש"ף

עורך־הדפוס ראה את הטבלה ונדהם — הצהרון תיקן את השורות המכובדות

נראה כי התוצאות כה הדהימו את עורך הדפוס של ידיעות אחרונות, עד כי בילבל את השורות. כעבור ארבעה ימים הדפיס הצהרון את הטבלה בשנית, כתיקון־טעות.

היתה זאת טבלת־התוצאות של סקר־דעת־הקהל, שנערך מטעם המכון למחקר חברתי־שימושי רב־היוקרה, בשיתוף עם האוניברסיטה העברית. הכותרת הסתמית היתה: „רוב הציבור — נגד מו"מ עם אש"ף. רק מחצית הציבור — נגד מגעים."

מתחת לכותרת מטעה זו היתה חבוייה פצצה. היא התבטאה בתשובה לשאלה: „האם אתה בעד או נגד קיום משא־ומתן עם נציגי אש"ף, אם יכיר אש"ף בזכות־הקיום של ישראל?"

התשובה המדהימה: 55% בעד, 45% נגד.

המסקנה החד־משמעית: קיים עתה רוב מוחלט בציבור הישראלי לקיום משא־ומתן עם אש"ף על פי נוסחת אהרון יריב וויקטור שם־טוב.

מחצית היהודים. הסקר מראה שחל שינוי מהפכני בדעת־הקהל בישראל. עד כה היה תמיד רוב מכריע נגד משא־ומתן עם אש"ף בכל התנאים, לפי הקו של מנחם בגין, שגם יצחק רבין שותף לו.

לא פחות מדהימה היתה תוצאה של סקר דעת־קהל שנערך כימעט בו־זמנית בארצות־הברית, בעיקבות פרשת אנדרו יאנג. הוא הוכיח כי רוב הציבור האמרי־קאי תומך עתה בהידברות עם אש"ף.

אך לא זאת היתה התוצאה המפתיעה ביותר. זו נגעה לציבור היהודי. הסקר הוכיח כי 44% מן הציבור היהודי־האמ־ריקאי תומך עתה ברעיון ההידברות עם אש"ף, למרות ההתנגדות המוחלטת של המימסד היהודי לכך.

פחדי־מוות. התוצאה האמריקאית תש־פיע, בלי ספק, על ממשלת ארצות־הברית. היא תוכיח לנשיא כי המימסד היהודי בארצות־הברית מייצג אומנם את העמדה הקיצונית של ממשלת־ישראל וקבוצות של עסקנים מקומיים, אך לא את הקונסנזוס האמיתי של הציבור היהודי.

התוצאה הישראלית לא תשפיע, מן הסתם, על מנחם בגין, אך היא עשוייה לעורר מחשבות חדשות בלב הצמרת של מיפלגת־העבודה, שהיתה עד כה אחוזה פחד־מוות שמא יאשימו אותה בנכונות להידבר עם אש"ף. היא עשוייה עתה להש־תכנע כי שינוי עמדה זו מתחילה להיות כדאית גם מבחינה פוליטית.

* תגובתו של אורי אבנרי, כאשר נת־גלה שהודעות החזית היו כוזבות: „מע־שה־נבלה!"

נדר

הסיגנון החדש של גוש־אמונים עולה לקופת המדינה עשרות מיליוני לירות בשבוע

המעפיל

אחד ממתנחלי עופרה סוחב על גבו ציוד, ב־מעלה הגיבעה, כדי להקים בעזרתו את עופרה ב', במעלה הרכס של ההתנחלות.

ה כך הדך על פי תסריט מוכר ר־ידוע. התסריט שלפיו נעשו פריצות־הגדר הקודמות ולפיו ייעשו, כנראה, גם אלה שיבואו אחר־כך. מתנחלי עופרה הו־הודיעו, ימים אחדים קודם לכן, לכלי־התיקשורת על כוונתם להרחיב את שטח השיפוט של ההתנחלות שלהם. יש מי שדואג להודיע גם למימשל הצבאי.

מהמימשל יורדות שתי הוראות לשטח. האחת — לפנות את פורצי־הגדר ברגע שהם יפרצו אותה, והשנייה חשובה יותר — לא לאפשר לעיתונאים להגיע למקום.

בשעת חצות שלפני העליה על הקר־קע המורחבת הוצבו מחסומי דרכים. רכב שבו ערבים הורשה לעבור. רכב עם מיס־פר ישראלי נשלח חזרה. מרבית העיתו־נאים מצאו דרכים עוקפות. היטלטלו ב־דרכי־עפר לא סלולות והצליחו להגיע ל־עופרה, עוד בשעת בוקר מוקדמת. עיתו־נאים אחרים, בעיקר אלה של הטלוויזיה הישראלית נתקעו ליד אחד המחסומים.

בשבע בבוקר החלו הרמקולים ה־פזורים ברחבי ההתנחלות מצפצפים. היתה זו ההשכמה של מתנחלי עופרה. ה־מזכיר חנוך קרא להם, אחרי הציפצופים, „ללכת לתפילה, ואחר־כך להתרכז בנקו־דת־הריכוז מיבצע."

תושבי עופרה ממושמעים. בשמונה בד־יוק התייצבו כולם. מלבד הנהג של כתב גל־צה"ל, שהיה לבוש מדים, לא נראה אף חייל בשטח. דחפור שהוזמן מבעוד מועד החל עושה את דרכו לעבר הגדר.

ב־15 מיליון

חיל־נגד מי

אחרי שהתכנו את גדרות־התייל המקיפות את התנחלות עופרה, פרשו המתנחלים גדרות־תייל סביב עופרה המורחבת, אשר כללה את השטח שהופקע על־ידם. אחרי שהתפנו פרקו החיילים את הגדר.

עד לשעה תשע בבוקר כבר היתה דרך חצי־סלולה, אוהל ענק הוקם, ונשים, ילדים וכמה מבוגרים נראו במעלה ההר כשהם נושאים על גבם סלילי גדר־תייל, כדי לקבוע את הגבול החדש של עופרה, וחלקי צריפים, כדי לקבוע עובדות בשטח. מכונית רנו צבאית ובה שני קצינים הגיעה למקום. הם התקרבו לעבר התנחלות החדשה, אמדו במבטם את כמה עשרות המתנחלים, ומיהרו להסתלק מהמקום. הילדים צהלו: „הם הלכו, לא יהיו מכות עם אבא ואמא.“

אבל אבא ואמא הכירו את התסריט בעל־פה ונשאו עיניהם לשמיים, הפעם לא לאלוהים אלא למסוק שהיה אמור להביא את אלוף הפיקוד או את מפקד יהודה ושומרון. לא עבר זמן רב, ובמרחק של כמאה מטרים מההתנחלות החדשה נחת ההליקופטר. אלוף פיקוד־המרכז, האלוף „משה („מוישה וחצי“) לוי, ירד ממנו. הוא עשה דרכו הישר אל עשרות העיתונאים, הצלמים והשדרים, כשהוא מתעלם מהמתנחלים שבירכו אותו מכל עבר ורצו אליו עם מגשי קפה ועוגות. „אני מבין שבלי צו לא תסתלקו מהמקום?“ שאל לוי. התשובה היתה ברורה מאליה. „טוב, אז נביא צו.“

עד שאחד הקצינים שליוו את לוי ירד במורד הגיבעה למימשל להביא צו, ועד שהצו הגיע, חלפה שעה. בינתיים כבר הוקמו המיבנים, ניפרשה גדר־התייל ועוד כמאה מתנחלים התמקמו בשטח. לוי סקר את מאה החיילים שהגיעו אחרי נחיתת ההליקופטר והבין כי הפסיד זמן יקר. הוא הזעיק תיגבורת.

טיסת הלוך־ושוב למנהיגי עופרה

כאשר הגיע הצו דרש כל אחד מהעיתונאים לקרוא אותו בקריאה איטית. שוב עבר זמן. אחר־כך החלו הוויכוחים בין העיתונאים לקציני הצבא, שבסופם התחילו העיתונאים לרדת לעבר הישוב עצמו. את הדרך למעלה ההר הם עשו בדקות ספורות. הדרך במורד ארכה יותר מחצי שעה.

רק כאשר הגיעו העיתונאים לעופרה, הבין לוי, כי עשה טעות. מעופרה, שהוא ישוב אזרחי, לא יכול היה הצבא לסלקם על פי צו. לשם כך צריך מישטרה וצו חדש. כל עוד העיתונאים יכולים לצלם, אפילו ממרחק, אי־אפשר, כמובן, להתחיל בפינוי. במכשיר הקשר הזעיק לוי פלוגות מישמר־הגבול, לאלה יש סמכויות לסילוק עיתונאים גם בישוב אזרחי.

עד שהגיעו אנשי מישמר־הגבול היתה השעה שתים־עשרה בצהריים. העיתונאים כבר הספיקו להתפזר בין הבתים ולנעול את עצמם מבפנים. מיספר החיילים ושוטרי מישמר־הגבול היה יותר מאלף. בינתיים כבר התמקמו המתנחלים על הרכס, והפכו אותו כמעט לישוב־קבע, עם בית־כנסת, בית־ילדים ומיטבח.

דובר מישרד־הביטחון, דני וייגריך, סירב להשיב על השאלה כמה עלה מיבצע הפינוי של מתנחלי עופרה. אולם חישוב זהיר, הכולל בתוכו את ימי העבודה של יותר מ־1000 לובשי המדים, את כלי־הרכב הרבים שהגיעו למקום, את שעות הטיסה של מסוק האלוף, שאחר־כך גם הוביל את מנהיגי עופרה לפגישה עם שר־הביטחון בתל־אביב והחזירם לעופרה, ואת עלות הכלים הכבדים שהביאה צה"ל כדי להרוס את המיבנים שהקימו המתנחלים, מראה, כי פרשת עופרה עלתה בין 15 ל־20 מיליוני לירות. ממש כפי שעלתה למחרת היום הצגת יחסי־הציבור הדומה של מתנחלי תקוע, שהרחיבו באותו אופן את ההתנחלות שלהם, וממש כפי שיעלו בעתיד הקרוב מיבצעי הפינוי של פורצי־הגדר הנוספים.

הגנרל

אשר היה ממונה על בזיון הפינוי, אלוף פיקוד־המרכז האלוף משה („מוישה וחצי“) לוי, ביזבז ארבע שעות יקרות במירדף הפרטי שאותו ערך אחר העיתונאים. עד שנדמה היה לו שאין עיתונים הצליחו המתנחלים להתבסס בשטח.

בית־כנסת

המיבנה הראשון שהוקם על־ידי המתנחלים בשטח החדש שלהם, היה אוהל ענק שייועד לבית־כנסת. בעוד חיילים עסוקים עם העיתונאים התכנסו בתוך המיבנה כל חברי עופרה וערכו בו שעור בתורה.

מיבצע פירסום

מיבצע פריצת הגדר והרחבת ההתנחלות היה מיועד מלכתחילה לשמש כמיבצע פירסומי והמתנחלים דאגו להעביר את העיתונאים לאיזור. כמה עיתונאים נצלו את הדחפור כדי לקבל טרמפ.

תחרות בין־תנועתית

אין ספק שאילו היה מתחיל האלוף לוי את פעולת הפינוי שלו מייד כשפרצו המתנחלים את הגדר, ולא פונה לבזבז ארבע שעות יקרות על עיתונאים, היו הכוחות קטנים הרבה יותר וההוצאות קטנות במיליונים רבים.

כמעט כולם הרוויחו. המתנחלים זכו במסע יחסי־הציבור, שהיה כוונת המיבצע כולו. העיתונאים צילמו, על אפם וחמתם של מפקדי צה"ל. החיילים השתזפו כמעט יום שלם בשמש הסתיווית. רק תקציב צה"ל יצא בהפסד.

אולם מיליוני הלירות שיצאו מקופת־המדינה לא בוזבזו לשווא. אנשי ההתנחלויות צריכים היו להוכיח לממשלה ולציבור, כי כוחם עדיין במותניהם, וכי הם יכולים להעסיק את צה"ל בפעולים מסוג זה השכם והערב.

היה עליהם לתמוך בנציגיהם בממשלה, בראשם זבולון המר ואריק שרון, כדי לחזק את ידיהם בהצבעה שתיערך בשבוע הבא בנושא הפקעת אדמות ערבים פרטיות לשם הגדלת שטח ההתנחלויות. הגדלת שיטחה של עופרה, שעדיין לא הצליחה ליישב את כל השטח שהוקצה לה באופן חוקי, ואת הגדלת שיטחי ההתנחלויות האחרות הנאנקות תחת מצבת כוח־האדם הלקויה שלהם.

אך היתה להם סיבה נוספת, לא פחות חשובה, אשר הצדיקה את ביזבוז הכסף הציבורי. מתנחלי עופרה, השייכים כולם לאגף האקטיביסטי של גוש־אמונים, ידעו, כי ימים אחדים אחרי מיבצע־הראווה של־הם עומד להתקיים כנס הייסוד של התנועה החדשה, תנועת התחייה (ראה עמודים 49—48). ראשי גוש־אמונים, ביניהם חנן פורת, הרב אליעזר וולדמן ושר־החוץ של הגוש, גרשון שפט, פרשו ממנו והצטרפו אל יובל נאמן וגאולה כהן.

על פני השטח נדמה כי גוש־אמונים הוא הזרוע המיבצעית של המיפלגה הפוליטית החדשה — התחייה. אולם התחרות היא עזה וקשה בין הגוש שהתרוקן ממנהיגים ומחיילים רבים לבין המיפלגה החדשה שהוקמה בסערה ובהתרגשות רבה. גוש־אמונים ומעוזו עופרה היו מוכרחים להוכיח לכל ה„בוגדים“ שעברו לתחייה, שהם פעילים לא פחות מהם בפעולות הפגנתיות הזוכות בסיקור בעיתונים. ולשם כך 15 מיליון לירות, בעיקר אם הן באות מהקופה הציבורית, הן מחיר זול יותר.

יוסי יגאי

מישפט סנסציוני בפרטוריה מגלה: עיתונאים ואנשי־ציבור מישראל הוזמנו לדרום־אפריקה לשם שוחד ✶ בית־הארחה מיוחד הועמד לרשותם וסופקו להם בילויים ✶ תיזמורת־נוער נשלחה על חשבון קרנות־ביטחון סודיות ✶ חסידו של משה דיין ערך ביטאון שהיה כלי־זעמולה חשאי

„מיבצע דויד"

ב חדר בית־המישפט בפרטוריה הו־עלו השמות והעובדות בזה אחר זה, ולכל הנוכחים היה ברור כי הם עדים לאחד המישפטים המרעישים של זמננו.

העיתונים של יום המחרת יצאו בכותרות ראשיות, שהכריזו על חשיפת „הקשר היהודי" וכל סודות מ׳בצע דויד.

עיתוני אירופה סיקרו אף הם את המישפט בהרחבה, ואפילו היומון סייפרוס מייל בקפריסין הקדיש למישפט רבע עמוד.

רק הארץ שעליה דובר שתקה, וכימעט לא הזכירה לאורחיה את עצם העובדה כי קיים מישפט נגד אחד בשם אשל רודי.

ישראלי ארנון מילצ׳ן בסכום של 48 אלף דולר. את כל הכסף שילשל לכיסו.

חקירתו של הכספים החשאיים הושקע בסקטור היהודי, הן בישראל והן ביהדות אמריקה, בין אמצעות יהודי ישראל ודרום־אפריקה.

חלק אחר של הכסף הוצא להשתלטות על עיתונים בעולם, בעיקר בבריטניה, ו־חלק מן הפעולות נעשה

כגון רכישת ה־דו־שבועון רב־היוקרה לענייני אפריקה, היוצא בלונדון, וסט־אפריקה.

ורא־שהממשלה לשעבר, ג׳ון פורסטר. פורסטר נאלץ להתפטר באחרונה ממישרת נשיא־המדינה, כשהתברר כי שיקר כאשר הכחיש כי ידע על הקרנות. מולדר בא באופן מופגן לבית־המישפט ללחוץ את ידו של רודי אשל.

שוחד וקניית עיתונים

ב חקירה שניהל סניגורו של רודי, ביום הראשון של המישפט, התברר כי עיקר מאמצי הקרנות הופנו לקניית אה־

(„ישר לעניין"), וכן שילמו תשלומי־שוחד רבים לאישים מכל העולם.

רשימת התשלומים והקלטות שיחות עם המשוחדים נמצאו במישרדיו של רודי אשל.

קרוב ל־3 מיליון ראנד (הראנד שווה 1.1 דולר) הושקעו בחברת־סרטים, באמ־צעות חשבונות בשווייץ, שהיו רשומים על שמו של רודי אשל. בכסף הפיק אחיו של רודי, דניס, סירטי תעמולה.

בבית־המישפט התגלה כי הקרנות הפקידו מיליון ראנד בידי איש־עסקים ידוע, יהודי מדרום־אפריקה בשם דויד אברמסון, וב־כסף נרשמה חברה להוצאה לאור באנגליה, בשם מורגן־גרמפיאן. בחברה נעזרו לפיתוח קשרים עם קהילות יהודיות בעולם.

מה שלא נאמר במישפט, ואשר נחשף כאן לראשונה, הוא כי שות־פו של אברמסון ונציגו האישי של רודי בחברה האנגלית היה דרום־אפריקאי בשם סטיוארט פאג. פאג הורכה לבקר בישראל במטוסו ה־פרטי, שקנה כתעשיה האווירית בכספי הקרנות של רודי. פאג הזי־רים כספים לעיתון היומי, שניסו כמה ישראלים להוציא לאור בניו־יורק. הופעת העיתון נפסקה כא־שר התפוצצה פרשת הקרנות, ו־רודי ופאג נמלטו מדרום־אפריקה.

פרשה עלומה

ה פרשה המרכזית, מבחינת ישראל, עדיין לא הועלתה במישפט בפרטו־ריה, אם כי הוזכרה בבקשת דרום־אפריקה להסגרת רודי אשל. היא נוגעת לרכישת השבוען וסט־אפריקה.

שבועון זה התחיל לצאת לאור לפני 50 שנה בשפה האנגלית, והוא נחשב כ־כתב־עת מכובד, נוסח ניו סטייטסמן, ל־ייבשת אפריקה. לפני כשלוש שנים נכנס השבועון לקשיים, ובעליו רצו למכרו. שבועון זה נחשב כמתחרה לשבועון ד׳אן־אפריק הנמצא בשליטה תוניסית והנוקט עמדה אנטי־ישראלית. עורך העיתון ה־וותיק, דויד ויליאמס, ניסה לעניין גורמים בקניית העיתון, אך ללא הצלחה.

כאשר נודע הדבר לישראלים, המעורבים בעיסקי אפריקה, הם פנו לנציגי ישראלי באירופה, והיפנו את תשומת־ליבם לכדאיות רכישת השבועון.

באותו זמן התחיל איש־העסקים הישראלי ארנון מילצ׳ן, היושב דרך־קבע בפאריס והעוסק בעיסקי־סרטים, להוציא לאור שבו־עון לענייני תרבות וקולנוע בשם סורטייה.

פנה אליו ישראלי בשם יעקב ינאי, ש־הציג את עצמו כקשור בעיסקי־תיירות עם דרום־אפריקה, ושאלו אם נוכח כניסתו ל־עסקי הוצאה־לאור יהיה מוכן לרכוש את וסט־אפריקה, בשותפות עם ברון איטלקי בשם דיזיליארי. כאשר הביע מילצ׳ן נכו־נות לכך, אמר לו ינאי כי הוא חבר של העיתונאי היהודי ג׳ון קמחי, היושב ב־לונדון, שהוא המועמד לנהל את העיתון, לאור נסיונו הרב. קמחי היה במשך שנים

PRETORIA HEARING REVEALS INFO PLAN TO WIN SUPPORT FROM WORLD JEWRY

The Jewish Connection

● Eschel Rhoodie is driven from court in Pretoria this week.

THE first sketchy details of an elaborate but unknown secret project mounted by the former Department of Information — "Joodse aksie", or "Project Dawid", as it later became known — unfolded at the end of the dramatic first day of the

By KITT KATZIN

AT THE RHOODIE TRIAL

He was also used to acquire Info's tastefully furnished private entertainment lounge at Die Meent in Pretoria and was responsible for obtaining Info's private box (hookie) at Loftus Versveld.

He also solicited support from the Jewish community

„הקשר היהודי"

כך הכתיר העיתון הדרום־אפריקאי את ה׳דיעה הסנ־סציונית על הגילויים. למעלה, תמונתו של אשל רודי. בקטן מתוך הכתבה (למטה) מדובר על הזמנת אישים חשובים מישראל לביקור בדרום־אפריקה. ההוצאות שולמו, כביכול, מכיסו הפרטי של אחד הורביץ, והוחזרו לו במזומן מן הקרנות הסודיות, בלי קבלות.

הסיבה העיקרית לבגידת העי־תונות הישראלית ביעודה ובקור־איה היא פשוטה: אחת מתגליות המישפט היתה מיבצע שיחוד של עיתונאי ישראל. עיתונאים רבים נסעו מכאן לשם על חשבון הקר־נות הסודיות של אשל רודי, כדי לכתוב רשימות אוהדות על מישט־טר הדיכוי הגזעני. השרותים ה־חשאיים הדרום־אפריקאיים שילמו להם לא רק את הנסיעה, אלא גם הארחה ובילויים כיד נדיבה. טיב הבילויים לא פורט עדיין.

כספים לפעולות חשאיות

ר ודי הוסגר לדרום־אפריקה על־ידי צר־פת, שאליה נמלט, כשהתברר כי הוציא לא רק 73 מיליון דולר בפעולות חשאיות לשיפור תדמיתה של דרום־אפריקה בעולם, אלא גם השתמש — כדברי התביעה — ב־כסף החשאי לטובתו הפרטית. כך רכש דירה במחיר 33 אלף דולר, מכספי הקרנות החשאיות שהיו בשליטתו, ומכר אותה ל־

In evidence on Friday, Mr Fourie said it had been general practice in the department to use contacts like Mr Hurwitz to invite prominent people from Israel to visit South Africa.

The Department would pay for entertainment and travel expenses, and Mr Hurwitz would be paid in cash or by voucher for his efforts and professional time.

However, he was paid mostly in cash, and was

דתם של היהודים בארצות־הברית וישראל. לשם כך התקשר רודי עם ארכיטקט יהודי מדרום־אפריקה בשם אוסקר הורביץ (ש־נפטר בינתיים). הורביץ הקים חברות־דמה בשם תור קומיוניקיישן ודיי־מינט אינפורמיישן סרוויס.

הורביץ היה מזמין על חשבונו, כביכול, ישראלים בעלי־השפעה לביקור ולאירוח בדרום־אפריקה, גובה את הכספים במזומן מרודי אשל ומקרנותיו.

הפרטים שהועלו בחקירת רואה־החשבון של הקרנות, אברהם פוריה, העלו כי גם ביקור תיזמורת־הנוער של דרום־אפריקה בישראל מומנה בכספי הקרנות הסודיות וכן שולם עבור מאמר בשבועון פנורמה, שהציג ביקור זה כביקור מוצלח.

בבית־המישפט הצהיר סניגורו של רודי כי המטרה המרכזית של הקרנות היתה לרכוש את אהדת יהודי ישראל לאינטרסים של דרום־אפריקה, ולנצלם לשם אירגון פעילות ההדדית באמריקה לטובת דרום־אפריקה.

בקרנות מימנו את השבועון טו־דה־פוינט

חלק של הכסף זרם בעקיפין למימון היומון הישראלי, שיצא לאור בניו־יורק לפני כשנה וחצי, ושלא החזיק מעמד, כיוון שנחשפה פעולת הקרנות של אשל. לפני בריחתו היה רודי מנהל מישרד־ההסברה בדרום־אפריקה, והקרנות נוהלו והוצאו ב־ידיעה מלאה של שר־ההסברה קוני מולדר,

במדינה

גולים

נפש אחת מישראל

ישראלי יליד גרמניה, שהיה חבר קיבוץ, נדד מארץ לארץ עד ששם קץ לחייו

איש מבין הכתבים הישראליים הרבים, שתרו השנה את מצריים לאורכה ולרוחבה, לא ידע, כנראה, שהיה מי שהקדימם בכך בשנות דור. אלי לבל, כתב צעיר של על המישמר, הצליח לפני יותר מ־25 שנה לחדור לארץ הנילוס, שהיתה אז מדינת־האוייב הראשית של ישראל.

מצוייד בדרכון גרמני ובתעודת־עיתונאי של ביטאון צרפתי בשם פראנס אובזרוטר * סייר לבל במצריים וברצועת־עזה, כחבר בצוות־מחקר פאריסי. כשחזר לבירת צרפת, לחבוש את ספסל הלימודים באוניברסיטה, כסטודנט לכלכלה ולסטטיסטיקה, לא שכח את יומן מפ״ם, שהיה בית־האולפנא העיתונאי שלו. תחת שם בדוי פירסם בעל המישמר כתבה, שתיארה את קיבוצו, נירים, כפי שהוא נראה למשקיף מן העבר המיצרי של הקו הירוק, בתוככי רצועת־עזה.

קשריו עם הארץ התרופפו. את קיבוצו עזב יחד עם המסולקים ממפ״ם, בהנהגתו של משה סנה. אך כאשר הנהיג סנה את אנשיו אל המיפלגה הקומוניסטית, העדיף לבל לרדת מן העגלה הפרו־סובייטית. הקומוניסטים נראו לו כבר אז דוגמאטיים מדי, ולא די מהפכניים.

הסוכר המר. כעבור שנים, כשהוכר בפאריס ככלכלן מבריק, הוזמן להשתתף בצוות־מחקר מטעם האו״ם, שנשלח לתת־היבשת ההודית מוכת־הרעב. כשהסתיים המחקר, נטש לבל את מנגנון האו״ם מרצונו, חרף הפיתויים הרבים שהציע האירגון הבינלאומי לעובדי־המחקר שלו. „זהו מוסד בורגני מדי לטעמי,״ הסביר אז למכריו המופתעים, ביניהם כמה ממרי־הכלכלה שלו, שדחפו אותו לעשות קאריירה מיקצועית.

הישראלי יליד ברלין, שהיה גולה־מרצון, נודע בפאריס של תחילת שנות ה־60׳ כאחד מטובי הכלכלנים השמאליים, השולט להפליא ברזי המארכסיזם. לכן זכה בהזמנה, שהיתה אז משאת־נפשם של אינטלקטואלים שמאליים רבים בצרפת: לבוא להוואנה, בירת קובה, כאורח רישמי של ממשלתה המהפכנית החדשה, כדי להשתתף בקבוצת־עבודה בינלאומית, שתציע לפידל קאסטרו ולצ׳ה גאוורה דרכים, כיצד להתגבר על תלותה של הכלכלה הקובאית בענף־הייצוא היחידי — הסוכר.

לבל בא, ראה, בדק וחקר. התוצאה: דו״ח־ביקורת קטלני על מדיניות קאסטרו־גאוורה. „לפי התגובות הנרגזות של המארחים,״ סיפר לבל כעבור שנים, „הבנתי שאין לי עוד מה לעשות בקובה.״

הוא חזר לפאריס.

פגישה במעלית. בבירת צרפת חיכה לו היד אל הפה, עבד כדי להשיג את המינימום הדרוש למחייה, דחה הצעות מפתות שחייבו התפשרות על האני־מאמין הפוליטי שלו.

פעם, אחרי שהפך יועץ כלכלי ליד ממשלת מאלי, השתתף עם שר־הכלכלה של מדינה זו בוועידה שנועדה להסדיר את יחסי־הכלכלה בין מאלי לסנגל *. כשעלו הדיונים על שירטון, ושני שרי־הכלכלה השחורים זעמו איש על רעהו, קרץ לבל ליועץ הכלכלי של היריב, והשניים יצאו מאולם־הישיבות ועשו דרכם אל חדרי־השירותים. ושם, בעברית, נימנו וגמרו כיצד להתגבר על הקשיים. כשחזרו אל הישיבה, בישרו לשרים כי מצאו פיתרון.

את הסוד גילה לבל כעבור שנים: היועץ הכלכלי של ממשלת סנגל היה יוסף („ג׳ו״) גולן, ישראלי שהירבה לנדוד בעולם, כשליחו ועוזרו של הדוקטור נחום

(המשך בעמוד 38)

* גילגולו הקודם של השבועון הצרפתי אובזרוטר.

* שתי המדינות האפריקאיות היו מאוגדות במיסגרת פדרציה, ב־60—1959.

THE SECRETS OF PROJECT DAVID

Rhoodie trial defence counsel tells of the 'Jewish connection'

DETAILS of a deep-cover information Department campaign to influence Jewish opinion in three countries unfolded at the Rhoodie trial this week.

Code-named "Project David" the operation was aimed at winning Jewish backing for the Vorster government in the United States, Israel and South Africa.

Defence counsel described it as the "Jewish connection".

The operation — one of 181 secret projects and sub-projects — was so politically sensitive that former Minister of Information, Mr Connie Mulder, personally instructed that it should be handled with the utmost secrecy, the court was told.

Chief operator in the clandestine project was leading Pretoria architect and city councillor, Mr Oscar Hurwitz.

Swiss account used

תשלום במזומן

דיווח נוסף בעיתון דרום־אפריקאי, תחת הכותרת „סודות מיבצע דויד״. מימין: רודי אשל. בקטע מתוך הדיווח (למטה)

רבות עורך שבועון בלונדון, שמומן בכספי קרנות חשאיות של מישרד־הביטחון הישראלי, כאשר שלט שימעון פרס במישרד. הוא סולק בתקופת כהונתו של לוי אשכול כראש־הממשלה וכשר־הביטחון, כאשר ניהל השבועון תעמולה פרועה למען משה דיין ורפ״י, נגד אשכול.

קשרים עם מישרד־החוץ

ב מקביל הציע יגאי למילצ׳ן לבקר בדרום־אפריקה, ומילצ׳ן החליט לעשות זאת. הוא נסע ישירות לקייפטאון, שהה במלון־נופש ליד העיר, במקום שבו גרים אישי־היוקרה של דרום־אפריקה. שם הכיר, במישחק טניס, את רודי אשל, ותוך כדי שיחה הביע מילצ׳ן שמישרד־החוץ עבר לידיו — והדבר הובן כהודאה בכך שמישרד־החוץ הישראלי אכן היה קשור, לפני כן, בפעילותו של רודי.

משרתים בשכר

ל הגנתו, מחזיק אשל בנשק רב־עוצמה. לפני הסגרתו הבין שאם יפול בידי ממשלת דרום־אפריקה, יוכלו לנקום בו ולהפכו קורבן, תוך סתימת פיו, ולקיים את הדיון המישפטי מבלי לאפשר לו לגלות את הידוע לו. הוא טס לאמסטרדם, אל ידידו הטוב פררי הוגנדויק, עורך השבועון הידוע אלסאויר, הוא הפקיד בידיו עותקים של כל מיסמכיו וכל הידוע לו, התיר לו לפרסמם כאשר יהיה צורך בכך כדי לעזור לרודי.

He agreed, although he could not confirm it, that he would not be surprised if Mr Hurwitz was paid in cash for the work which he did.

Influence

Mr Fourie said it was general practice in the department to use people like Mr Hurwitz to invite people from countries such as Israel to try to influence them in South Africa's interest.

The department would then pay for their entertainment and travelling expenses. The department also compensated col-

מי נסע?

לפני חמישה חודשים פירסם העולם הזה (2177) רשימה חלקית של אישי־ציבור שנסעו לדרום־אפריקה.

הרשימה החלקית כוללת את האישים הבאים:

- ראש סיעת ש״י, **אמנון רובינשטיין,** הטוען כי נאם שם נגד המישטר!
- מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב ומי שהיה אז יועץ מדיני של שימעון פרס, **אשר בן־נתן.**
- העיתונאי **שמואל שניצר,** מעורכי מעריב.
- רואה החשבון **דן בבלי,** ממקימי ד״ש, שהיה בעבר קשור בפרוייקטים שונים של מוסדות ישראליים.
- המיזרחן הפרופסור **מרדכי אביר,** הידוע בנטיותיו הלאומניות הקיצוניות.
- הפרופסור **דן אבי־סגרה,** היחידי המודה כי נפגש עם אשל רודי.
- העיתונאי **שאול בן־חיים** ממעריב, שריאיין, לדבריו, את רודי אשל בדרום־אפריקה ובישראל.
- מפקד חיל־האוויר לשעבר, **מוטי הוד,** שחזר משם כחסיד מושבע של היחסים עם דרום־אפריקה.

לעומת זאת טענה **חנה זמר,** עורכת דבר, כי הוזמנה כמה פעמים, גם על־ידי אשל רודי עצמו, אך סירבה לנסוע.

תיק־מיסמכים זה יפורסם אם יחשוב רודי אשל כי מתנכלים לו, וכי ידונו אותו יותר מאשר על גניבת הכסף שבו קנה דירה.

כך או כך, גם המעט המתפרסם עתה על המישפט, דיו כדי לגלות חומר על ישראל ועיתונאיה, המעמידים אותם באור המביש ביותר: משרתים־בשכר של מישטר־הדיכוי הגזעני ביותר עלי אדמות, שראשיו הביעו אהדה גלוייה לאדולף היטלר — אנשים המוכרים את עיסם ונישמתם תמורת טובות־הנאה מידי מישטר עריצות.

יגאל לביא

בשם קנת מאקנזי כעורך וכמנהלו למעשה. פרשת וסט־אפריקה, שתצוץ במישפט, תחשוף בוודאי את המסופר כאן, ותראה את שיתוף הפעולה ההדוק שהיה בין ישראליים לבין המוסד הדרום־אפריקאי, הקרוי בו״ס, שראשו, הגנרל הנדריק ואן־דר־ברג, ביקר כמה פעמים בישראל, בכספי הקרנות.

משהו מן הפרשה עלה בכנסת, כאשר הגיש אורי אבנרי שורה של שאילתות לשר־החוץ, תבע ממנו מידע על ביקוריו של אשל רודי בארץ ועל קשריו עם מישרד־החוץ. משה דיין השיב מעל הדוכן כי אינו מוכן להתייחס לדברים שקרו לפני

אוקיי. גמרת את הפילם.

עכשיו, כדי להוציא ממנו תמונות טובות יותר, דרוש פיתוח על נייר של קודאק.

זהו זה. הפילם נגמר.
כל הזמן השתדלת שהכל יהיה בסדר. הקפדת שהצמצם, המהירות והמרחק יהיו מכוונים היטב. השתדלת לבחור בזוית הנכונה וללחוץ ביד יציבה.
אבל יש עוד משהו שאתה חייב להקפיד עליו.
לדרוש את נייר הצילום של קודאק.
נייר הצילום של קודאק הוא נייר הצילום הטוב ביותר בעולם, מעל ומעבר לכל השוואה.
עבורך פירוש הדבר הוא תמונות באיכות טובה יותר בצבעים טבעיים ועמידים יותר.
אוקיי, גמרת את הפילם. עכשיו, להשלמת התמונה, **יש עוד משהו שאתה חייב לעשות.** דרוש בחנות הצילום שלך פיתוח והדפסה על נייר של קודאק.

להשלמת התמונה דרוש פיתוח על נייר קודאק.

Kodak
העולם מצלם בקודאק

האם יפגעו עבירות המכס של חברת „רבלון" בסיכוי מנכ"לו לשעבר, יצחק מודעי

בעיה קוסמטית

הבדיחה הפוליטית הנפוצה ביותר השבוע התייחסה למועמד החדש ל־תפקיד שר־האוצר במקום שמחה ארליך. „זה יהיה סגן ראש־הממשלה, ייגאל ידין!"

„מדוע?"

„כי באוצר רוצים להתחיל עכשיו מא־פס."

אותם שלא שמעו את הבדיחה היו, כמו־בן, שני המתנדבים ליטול על עצמם את תיק־האוצר כפוי־הטובה: שר־האנרגיה יצחק מודעי ושר־התיירות־המיסחר־והתע־שייה לשעבר, יגאל הורביץ. אולם ככל שחלפו הימים ושמחה ארליך הוסיף להש־תהות בחו"ל, התבהר יותר ויותר, כי כל חשבונות הירושה נעשו בלי בעל־הבית.

שמחה ארליך, שהאריך, כאילו במת־כוון, את שהייתו בחו"ל כדי להרגיע את הרוחות סביב ההחלטה שהתקבלה במרכז מיפלגתו להדיחו, שלח איתותים מחו"ל, כי אין בכוונתו לוותר בקלות כה רבה על תפקיד שר־האוצר. למרות שנצר את לשו־נו ונמנע מלגלות את תוכניותיו, היה ברור לפחות דבר אחד לכל המתנבאים: שאר־ליך עצמו לא יתמוך במודעי ולא בהורי־ביץ לתפקיד שר־האוצר.

מלבד הסיבות האובייקטיביות משחקות לגבי שניים אלה סיבות אישיות. הורביץ ומודעי היו מבקריו החריפים ביותר של ארליך. שניהם היו הראשונים שהעזו להשמיע בגלוי את התביעה להתפטרותו. מינוי אחד מהם כיורשו יהיה לגבי שמחה ארליך כזריית מלח על הפצעים. „אין ספק," אומרים מקורביו, „שהוא יעשה כל שיוכל כדי לשכנע את מנחם בגין שימנה את מי שיעלה בדעתו כשר־אוצר, רק לא את מודעי או את הורביץ."

אם לא די היה בהתנגדותו של ארליך למינויים של השניים, שכבר מכינים לעצ־מם, כל אחד בנפרד, את חליפת שר־האוצר, נערמו השבוע מיכשולים חדשים בדרכם. כמה משרי־הממשלה, שהיו מוכ־נים ברגע הראשון לקבות את מועמדותו של יגאל הורביץ לתפקיד, התחילו להי־רתע מכך במחשבה שנייה. פיתאום נזכרו שאם יוחזר יגאל הורביץ לממשלה, הוא לא יהיה רק השר הכלכלי הבכיר. כשר בממשלה הוא יהיה רשאי, כמובן, להת־בטא ולהצביע גם בנושאים פוליטיים טהורים.

מהלומה מכיוון בלתי־צפוי

כמה **משרי־הממשלה** הזכירו ה־שבוע, כי הורביץ לא פרש מהממשלה בגלל בעיות משק וכלכלה. הוא עשה זאת על רקע התנגדותו לחתימת הסכם השלום עם מצריים, אחרי שכינה את החזרת סיני המצריים כ„אסון" ו„בכיה לדורות". „מה השתנה במחצית השנה שחלפה מאז?" הם שאלו, „האם השתכנע יגאל הורביץ לפתע, כי חוזה השלום הוא ברכה למ־דינה?"

מאחר שהורביץ הוא עושה־צרות מיק־צועי ועלול להפר את שיווי־המישקל ה־עדין הקיים כיום בממשלה בין הגיצים הקיצוניים והגיצים המתונים יותר, נראה, כי לפחות בממשלה עצמה יווצר רוב ש־יתנגד להחזרתו של יגאל הורביץ אל השולחן.

שונה מזה היה מצבו של יצחק מודעי. מודעי הצליח ליצור קונסנזוס במיפ־לגה הליברלית, שלפיו תתייצב כל סיעת המיפלגה בכנסת בתביעה להשאיר את תיק־האוצר בידי איש המיפלגה. והנה, דווקא בשעה שנראה לו, כי הוא המועמד היחידי, שמיפלגתו יכולה להציע לתפקיד שר־האוצר כדי לא לשמוט את תיק־האוצר מידיה, ניחתה על מודעי המהלומה מכיוון בלתי־צפוי.

ביום השישי שעבר פירסם היומון הארץ ידיעה, כי מחלקת־החקירות של המכס ממליצה להגיש כתבי־אישום נגד הסניף הישראלי של חברת התמרוקים הבינלאו־מית רבלון, על עבירות מכס ומס־קניה ש־ביצעה החברה, בין השאר בשנים שבהן היה מודעי מנכ"ל החברה.

התגובה הראשונה למקרא הידיעה היתה, כי הנה עומדת פרשת אשר ידלין לחזור על עצמה. עד שלא הוצע לתפקיד נגיד בנק־ישראל, לא התייחס איש ברצי־נות להאשמות ולהחשדות שהועלו נגד ידלין. אולם ברגע שעמד לקבל מינוי כל־כלי בכיר, נפתחה חקירה שבעיקבותיה החל מתגלגל כדור־השלג שהוביל את ידלין לבית־הסוהר, אחרי שהורשע בשורה של עבירות פליליות חמורות.

הידיעות בדבר החשדות שהעלו שיל־טונות המכס נגד חברה שהיתה בניהולו של מודעי לא היו חדשות. הן התפרסמו לראשונה כבר בחודש מארס 1978, אלא שאז היה יצחק מודעי בסך־הכל שר־האנר־גיה. הידיעות לא יכלו לפגוע במעמדו וב־תדמיתו, מה עוד שהיו בגדר חשדות בלבד. אותן ידיעות עצמן מקבלות מש־מעות שונה לחלוטין כאשר מדובר באדם המבקש ליטול על עצמו את תפקיד שר־האוצר.

מה הסתתר מאחרי ידיעות אלו?

בסוף חודש פברואר 1978 גילו אנשי המכס בנמל אשדוד אי־התאמה בין מיס־מכים שהגישה להם חברת רבלון לבין תכולת מיטען שהגיע עבור החברה דרך הנמל. בעוד שבמיסמכי החברה נטען, כי המיטען מכיל חומרי־גלם ליצור שפתו־נים, הסתבר, כי אין מדובר בחומר־גלם, אלא במוצר מוגמר. מנהלי חברת רבלון בישראל, שהיא חברת הקוסמטיקה הש־נייה בגודלה בשוק המקומי אחרי הלנה רובינשטיין, התבקשה להסביר את פשר אי־ההתאמה. בבדיקה הסתבר אז שמדובר בטעות אנושית. אנשי רבלון הודו ב־טעות, טענו, כי זהו מיקרה חריג והת־נצלו. העניין נראה כסגור.

אולם אנשי המכס לא הסתפקו בהסברי חברת רבלון, כמו כמה חברות קוסמטיות אחרות אין חברת רבלון מייבאת לארץ בדרך־כלל מוצרים מוגמרים. יש לה מיפ־על ייצור באשדוד המייצד את מוצרי ה־חברה על פי הנוסחות המקוריות שלה מ־חומרי־גלם מקומיים או מחומרי־גלם מיו־באים. עתה ביקשו אנשי המכס לבדוק אם אומנם היתה אי־ההתאמה, מיקרה חריג או שגם בעבר הצהירה רבלון על מוצרים מוגמרים שייבאה כעל חומרי־גלם.

שיעורי המכס ומס־הקניה החלים על מוצרים מוגמרים מיובאים גדולים יותר מאלה המוטלים על חומרי־גלם. אולם ה־הפרש הוא זעיר ביותר. ספק אם איזה שהוא יצרן יסתכן לשלם על מוצר מוג־מר מכס של חומר־גלם כדי להרוויח את ההפרש, מה עוד שממילא מוטלים המי־סים על שכם הצרכן. לעומת זאת, אם ייבאה החברה מוצרים מוגמרים, או מוג־מרים למחצה, כחומרי־גלם, הרי גם הערך המוסף של מוצרי הייצוא שלה קטן מהערך המוצהר, והיא נהנתה כתוצאה מכך מ־תמריצי יצוא שלא הגיעו לה.

ואכן, בבדיקה שערכו פקידי המכס, הסתבר שבמשך שנים רבות נוהגת חברת רבלון לייבא שפתונים מוגמרים או מוג־מרים למחצה, ולהצהיר עליהם כעל חומ־רי־גלם, כיוון שהעיצוב הסופי שלהם נע־שה במיפעל החברה בארץ. חוקרי המכס החליטו לראות בכך ניסיון להערים על המכס, כיוון שראו בשפתונים אלה מוצר מוגמר.

טענתה של חברת רבלון היתה שכל ה־חברות בענף המוסמטיקה בארץ, המייב־אות שפתונים, נוהגות באותה צורה, וזאת על־פי הסכם שהושג עוד לפני כעשר שנים בין אגף המכס לבין ענף הקוסמטיקה בהתאחדות התעשיינים. אולם פקיד המכס הממונה החליט שאין הוא מכיר באותו הסכם שהתקבל לפני עשר שנים.

את חקירת הפרשה כולה אפשר היה לסכם במהירות, תוך שבועות ספורים. חוקרי המכס יכלו כבר אז לסכם את מימ־צאיהם ולהעבירם בצירוף המלצותיהם ל־מחלקה המישפטית של אגף־המכס, ש־תקבע אם יש מקום להעמיד את חברת רבלון לדין על עניין זה. גם נקודה זו מוטלת בספק. שכן, המכס נוהג בדרך־כלל, על פי החוק, בכל מיקרה של אי־התאמה בין המיסמכים למיטען, להאשים את עמיל המכס המטפל בכך, ולא את ה־חברה המייבאת.

החקירה הושהתה במתכוון

לא שכאן היה מדובר במיקרה עדין. הוא נגע לשר־האנרגיה יצחק מודעי. חלק מאי־ההתאמות שהתגלו על־ידי חוקרי המכס מתייחסות לתקופה שבה כיהן יצ־חק מודעי כמנכ"ל חברת רבלון בארץ. מודעי אינו מכהן בתפקיד זה כבר שש שנים, מאז נבחר כח"כ. הוא מונה אז כחבר מועצת־המנהלים של החברה, תפ־קיד שממנו פרש לפני כשנתיים כאשר מונה כשר בממשלת הליכוד.

באופן תיאורטי ייתכן שאפשר היה למ־צוא פגם אסתטי בעובדה שמודעי היה מנכ"ל חברה שבמיסמכיה התגלתה אי־התאמה בקשר לשיחרור מיטענים במכס. האחריות שלו כמנכ"ל קיימת. אבל אין מדובר כאן בעניין פלילי חמור או במעשה הונאה מכוון בהיקף ניכר.

השאלה היא מדוע לא נבדקה הפרשה עד תומה ומוצחה מייד אחרי שהתגלתה, לפני כשנה וחצי? מדוע הוקפאה במקרר ונשלפה מחדש רק עתה, כאשר נראה שהיה בפירסומה כדי לפגוע בסיכויי בחי־רתו של מודעי כשר־האוצר?

מתנגדיו של מודעי טענו, כי החקירה בפרשה הוקפאה על פי הוראת ראשי ה־אוצר, שלא רצו לפגוע במודעי, ומתוך חשש שיהיה צורך לחקור גם אותו ב־פרשה. קיימת גירסה שונה במיקצת, ה־מעוררת ספק אם הדלפת הפרשה מחדש היתה בכלל על רקע פוליטי. על פי גירסה זו נחשד אחד החוקרים בפרשת רבלון בעבירה מסוג אחר בעניין שאינו נוגע כלל לחקירה זו. כאשר התחילו לחקור את האיש התחיל לאיים על חוקריו: נטפלתם אלי כדי למנוע ממני לחקור ב־תיק של רבלון מתוך מטרה למנוע גילו־יים על מודעי. במכס הוחלט להוציא את האיש לפנסיה מוקדמת, אולם כדי למנוע לזות שפתיים נקבע, כי הוא ינטוש את עבודתו רק אחרי שיסיים את תפקידו ב־תיק רבלון. כתוצאה מכך הישהה האיש במתכוון את החקירה ומשך אותה על פני תקופה ארוכה, כדי לדחות ככל האפשר את יציאתו לפנסיה מוקדמת.

נראה כי זאת היתה גם הסיבה לעיתוי הפירסום המחודש של הפרשה. על פי כל הסימנים הודלפו תוצאות החקירה על־ידי אנשי המכס בדרגים נמוכים ולא על־ידי גורמים פוליטיים שביקשו להתנכל ל־מודעי.

כיוון שהפרשה התעוררה, מין הדין לסיימה במהירות ולהבהיר את חלקו של מודעי בה, מה עוד שמודעי עצמו טוען, כי לא ניתן להאשימו כלל בעבירות המכס המיוחסות לחברה.

לא כדאי ליצור את הרושם שמודעי לא הגיע להכונת שר־האוצר בגלל עלילה ש־טפלו עליו, כשיש סיבות טובות ומשכנ־עות בהרבה מדוע ימלא תפקיד חשוב זה.

מחקר פנימי של „בנק ישראל" מבשר שואה כלכלית

תזכיר סודי

תזכיר פנימי סודי מטעם מחלקת המחקר של „בנק ישראל", שנכתב בידי יעקוב לביא, קובע כי בשלוש השנים 1983—1980, יחסרו למשק לפחות 7.5 מיליארד דולר.

התזכיר מבוסס על תחזיות אופטימיות. לכן סביר יותר להניח, כי הסכום החסר יגדל ל־10 מיליארד דולר.

מסקנות המחקר משמשות אזהרה של ממש, שאם לא יחזור הזיבוד מהר למדיניות הכלכלית המרסנת של המערך, הכוללת פיקוח על מטבע זר, יעמוד המשק בקרוב לפני שואה כלכלית ודאית.

למרות הכתובת על הקיר, אין ראשי הזיכוד מראים סימנים שהם עשויים לנקוט מדיניות מרסנת. אפשר להסביר זאת באחת משתי האפשרויות: או שהם מנהלים מדיניות של „אחרי המבול", או שהם סבורים כי יוכו בתמיכה כספית אמריקאית נוספת, בתמורה לוויתורים נוספים על שטחים.

השר אריך

אם יחזור המערך — יהיה אסון

הנגיד גפני

אם יישאר הליכוד — תהיה שואה

מדיניות הכלכלית המרסנת של המערך, הכוללת פיקוח על מטבע זר, לא יציחה המשק לחגיע לנתוני הגרעון במאזן השוטף, שאותם ראה המחקר כחישג: רק 7.5 מיליארד דולר. המשך במדיניות הקיימת יגרום לגרעון הגדול פי שניים, שלושה או יותר, שפירושה שואה כלכלית ודאית.

נשא מחקרו של לביא היה „התפתחויות אפשרויות בגרעון השוטף במאזן־התשלומים ובייבוא־ההון בשנים 83—1980". חשיבות מימצאי המחקר היא כה גדולה, עד כי גם מי שאינו עוסק במספרים יבשים מבין כי המימצאים יקבעו בשנה הבאה את גורלו האישי של כל אזרח. המחקר הסודי של בנק־ישראל משמש ככתובת שעל הקיר במישתה בלשאצר.

המחקר מניח כי בשלוש השנים הקרובות יצמח המשק בשיעור של 6 עד 7 אחוזים בממוצע שנתי, כשיעור הגידול של התוצר העסקי. הייבוא יגדל אף הוא בשיעור של 7.5% לשנה. בהתחשב בהעלאות במחירי־הדלק ובמיתון העולמי, הרי במיקרה הטוב, הייצוא יגדל אף הוא ב־7.5% לשנה.

נתונים אופטימיים אלה מביאים למסקנה אחת: גם בגירעון השוטף במאזן התשלומים האזרחי צפוי גידול ריאלי של לפחות 7.5% לשנה.

לדעת לביא, זוהי הנחה אופטימית, שכן הוא מנבא כי הייצוא הריאלי יגדל בשיעור קטן בהרבה, ולכן הגרעון השוטף במאזן־התשלומים יגדל ביותר מ־7.5% לשנה. למרות זאת החליט לביא לבנות את תחזיותיו על ההנחה — שהוא עצמו מודה שהיא אופטימית מדי — אולי כדי שהמסקנות תהיינה פחות מאיימות.

למשבר־הדלק יהיו השלכות על הרעת תנאי־הסחר של ישראל ועל המשך העליה המהירה במחירי חו"ל, בשיעור של לפחות 10% לשנה. כתוצאה מכך הגרעון השוטף במאזן־התשלומים, למעט יבוא ביטחוני ישיר ותשלומי רבית על החובות הביטחוניים, יסתכם בשלוש השנים הבאות בסך של 12.9 מיליארד דולר. החישוב הוא פשוט: הייבוא בשלוש השנים 83—1980, למעט ייבוא ביטחוני ישיר ותשלומים לריבית על חובות ביטחוניים, יסתכם ב־60 מיליארד דולר. הייבוא למלאי בתקופה זו יהיה 450 מיליון דולר. הייצוא יהיה 47,550 מיליארד דולר. המסקנה החשבונית הפשוטה: הגרעון יהיה 12.9 מיליארד דולר.

חזרה למערך

בתיני המחקר לגבי הייצוא מבוססים על ההנחה, כי הממשלה תחזור למדיניות הכלכלית של ממשלת המערך בשנים 77—1974. אז ננקטה מדיניות מאסיבית לשיפור הגרעון במאזן־התשלומים. המחיר היחסי של הייבוא והייצוא שונה באמצעות פיחותים, וקצב הגידול בפעילות הכלכלית הואט. ואכן, המחקר קובע כי בשנים 78—1975 היה שיעור הגידול הריאלי בייבוא בממוצע שנתי זהה לשיעור הגידול בתוצר העסקי. בדרך כלל שיעור הגידול בייבוא עולה על זה של התוצר העסקי. בנק ישראל ערך את המחקר על פי ההנחה, שהאוצר ינקוט במדיניות כלכלית מרסנת, כמו זו של המערך, ולכן נתוני המחקר קובעים כי הייבוא יגדל בשיעור שנתי זהה לשיעור עליית התוצר, וכן כי הייצוא יגדל בשיעור שבו גדל בתקופת המערך.

המחקר לא אומר זאת במילים מפורשות, אולם קל להסיק ממנו שאם הליכוד לא יחזור במהרה ל־

ניכרת בעליה מן המערב, אם כי מציין מיד כי דבר זה מוטל בספק. הוא גם מניח כי יחול גידול במגביות, למרות שהוא מוסיף, שבשנים האחרונות קיימת מגמה של יציבות בהכנסות וקשה להניח כי יחול גידול.

בשלוש השנים הקרובות צפויות העברות כספיות חד־צדדיות לסקטור הפרטי, בשיעור של 5 מיליארד דולר ולמוסדות לאומיים ואחרים בשיעור של שני מיליארד דולר. כן צפויות הכנסות של 1.7 מיליארד דולר ממילוות העצמאות והפיתוח, ועוד שני מיליארד מהלוואות מיסחריות אחרות. צפויות גם השקעות מחו"ל (נטו) בשיעור של 800 מיליון דולר.

סך־כל ייבוא־ההון הצפוי, למעט ייבוא־הון ממשלתי, הוא 11.5 מיליארד דולר. מזה יש לשלם 3.9 מיליארד הלוואות אזרחיות, כולל הלוואות ממשלתיות שלא עבור ביטחון, ועוד 100 מיליון דולר השקעות ישראלים בחו"ל. כך יישאר ייבוא־הון־נטו בשלוש השנים הבאות בשיעור של 7.5 מיליארד דולר.

הגרעון השוטף במאזן התשלומים יהיה, לדעת המחקר, 12.9 מיליארד דולר. מסכום זה יכוסו 7.5 מיליארד על־ידי ייבוא־הון, ואז יחסר לכיסוי הגרעון השוטף במאזן התשלומים האזרחי סכום של לפחות 5.4 מיליארד דולר.

גם אסון כלכלי זה מבוסס על הנחות מאד אופטימיות, כאילו תחזור ממשלה זו למדיניות הכלכלית המרסנת של המערך וכי הייצוא יגדל בשיעור של 7.5 אחוז.

הביטחון בולע מיליארדים

מה צפוי בתחום ההוצאה הביטחונית בשלוש השנים הבאות, למעט ההוצאה הישירה הנובעת מן ההיערכות החדשה בנגב?

הייבוא הביטחוני יהיה בסך 5.4 מיליארד דולר. להחזר חובות ביטחוניים יידרשו 2.6 מיליארד דולר נוספים. סכום זה מורכב מ־660 מיליון דולר להחזר קרן ו־1.94 מיליארד לתשלום ריבית. סך־כל ההוצאה במטבע זר של מערכת־הביטחון בשלוש השנים הקרובות תהיה 8 מיליארד דולר.

מול הוצאה זו מקווים כלכלני האוצר לקבל מממשלת ארצות־הברית סכום של 6 מיליארד דולר, על פי הפירוט הזה: סיוע ביטחוני כללי של מיליארד דולר לשנה. 600 מיליון דולר לשנה למימון רכש. עוד 1.2 מיליארד דולר — יתרת הסכום שיישאר בידי ישראל מהסכום של 3 מיליארד דולר שיינתן, אם יינתן, כסיוע מייוחד לישראל בעיקבות הסכמי־השלום. מ־3 מיליארד הדולרים ינכו האמריקאים 1.8 מיליארד דולר עבור בניית שדות־התעופה והבאת הציוד המייוחד.

מכאן שגם אחרי שלוקחים 1.2 מיליארד דולר מן הסיוע המייוחד של הסכמי־השלום וממנים בו גרעון אחר בייבוא הביטחוני, עדיין חסרים 2 מיליון דולר. זאת, כמובן, בהנחה כי ההוצאה להקמת שדות־התעופה החדשים וכל הקשור בהקמתם אכן תהיה רק 1.8 מיליארד דולר, הנחה המוטלת בספק גדול בעיני המומחים.

התמונה בכללותה מעוררת חלחלה. אל הגרעון השוטף בחשבון התשלומים האזרחי, בסך 12.9 מיליארד דולר, יצטרף הגרעון הוודאי בתחום הביטחוני בסך 2 מיליארד דולר, ויתקבל גרעון כולל של 14.9 מיליארד דולר. מול אלה, מניח המחקר, יהיה ייבוא־הון בשיעור של 7.5 מיליארד דולר, ומכאן שיחסרו עדיין 7.5 מיליארד דולר גם אם הפעילות הכלכלית תהיה מרוסנת. אם לא ישנה הליכוד את עורו ויילך בדרכי המערך — הגרעון יהיה גדול הרבה יותר והשואה — בלתי נמנעת.

במדינה

(המשך מעמוד 35)

גולדמן, שכיהן אז כנשיא ההסתדרות הציונית.

באותה עת השתתף, כנציג מאלי, בדיוני הבנק העולמי בארצות־הברית. באחת ההזדמנויות נתקע למעלית עם נציגי ישראל, לוי אשכול ודויד („דולק") הורוביץ. כשהבחינו על דש מעילו של הגבר בהיר־השיער ובעל העיניים התכולות־ירוקות בתווית־זיהוי, שעליה כתוב „אלי לבל — מאלי", שאלו למוצאו. כשענה להם בעברית כי הוא אזרח ישראלי, הפנו אליו את גבם.

היכרות בקאמפים. אחרי מילחמת־ששת־הימים הצטרף למצפן, הפך אחד האידיאולוגים של הקבוצה הקטנטנה ודוברה באירופה. במאי וביוני 1968, כשמרד־הסטודנטים הרעיד את צרפת, התבלט לבל כ„מומחה של השמאל החדש" לענייני המרחב, הציונות והפלסטינים. עמדותיו האנטי־ישראליות הקיצוניות הפכו אותו מרצה מבוקש, שידע להפעיל את קשריו הן בעיתונות של השמאל והן במה שנקרא בפיו „העיתונות הבורגנית". באותם ימים קשר קשרים עם אישים ידועים כפילוסוף ז'אן־פול סארטר והמיזרחן מקסים רודינסון.

בסערת המאבקים בקאמפוסים של פאריס הכיר את כריסטין קופר, מרצה לאנגלית ולסוציולוגיה, ילידת סקוטלנד, שהיתה פעילה בהגנה על פליטים חסרי־נתינות מארצות העולם השלישי. כאשר נישאו, הפך ביתם בית־ועד בינלאומי. גולים שמאלניים ממצריים ומאלג'יריה התארחו בו לצד מנהיגי סטודנטים כדני־אל כהן־בנדיט ואלן קראוין. בוכות הפסנתר של כריסטין התארח בבית גם איברהים אל־מרס, פסנתרן לעת־מצוא.

מתאבד לבי*

שני האפריקאים דיברו עברית

שהיה אז נציג אש"ף באונסק"ו, והמכהן כיום כנציג אש"ף בפאריס.

לפני ארבע שנים ילדה כריסטין את בנם יחידם, יהונתן. ואז החלה שקיעתו של האב. הוא שקע בדיכדוך עמוק, שהורבילו מדי פעם להסתגרות ולהתבודדות. לפרנסתו עבד כיועץ פוליטי־ספרותי בבית־ההוצאה השמאלי הגדול, מספרו. אך מן הדיכאון לא נפטר.

ביום החמישי שעבר, בגיל 53, שלח יד בנפשו על־ידי חיתוך וריד־ידו.

כמה ימים לפני כן הצביע על בנו הקט לפני ידיד ואמר: „אתה רואה אותו — זהו הדבר הכי חשוב בחיים!"

* בהפגנה ליד שגרירות ישראל בלונדון, 1974.

eve & adam

מאד יוקרתי, לא מאד יקר.

תל-אביב, דיזנגוף סנטר, טלפון 299947 ; כפר שמריהו, מרכז מסחרי, טלפון 930055

adam

בקומה הראשונה — הכל מיועד לגבר: חליפות מהודרות של FRANCESCO VALENTINO וחולצות אופנתיות של YVES SAINT-LAURENT אותן תוכל לרכוש רק אצלנו מחלקה חדשה של פריטי לבוש ספורטיביים מתוצרת ישראל: בלוזונים, חולצות רחבות, חליפות ספארי, מכנסי קורדרוי.

eve

האשה האלגנטית תמצא את מבוקשה בקומה השניה. אשה, שעבורה הלבוש הוא חלק בלתי ניפרד מאישיותה — אינה יכולה לפסוח על השפע האופנתי המרתק. כל פריט כאן, סודר משובץ בצבעי האופנה, מעיל של TED LAPIDUS חליפת שלושה חלקים או צעיף, הכל ניבחר בקפידה עבור האשה היודעת להקפיד על לבושה.

miss eve

הקומה השלישית סוערת בקצב הדיסקו, בדמיון ובמעוף. כאן יכולה כל צעירה לתת ביטוי מלא ליופי הנעורים שלה. קצב החיים המסחרר של האופנה האחרונה בדגמים נפלאים ביצירות בלעדיות, במחירים מפתיעים.

גרונדיג מ
צבעים שנעלמים

עד הגוון האחרון

נסה בעצמך להשוות ולבדוק האם תוכל למצוא עוד מכשיר טלויזיה צבעוני המציג בפניך תמונה צבעונית עשירה כמו זו של גרונדיג סופר קולור. שפופרת המסך הבלעדית המשולבת בשיטת HI-BRI IN LINE, מוציאה לאור באופן חד וברור את כל הצבעים עד הגוון האחרון. היא שומרת על מיקוד קבוע של התמונה ובעזרת מייצב מתח מיוחד נמנעות הפרעות ונשמרת אחידות ובהירות הצבע. מחשב קורץ מיוחד בורר עבורך את קונטראסט הצבע האופטימלי ומציג בפניך את הדרגות הנכונות של חוזק ועומק הצבע.

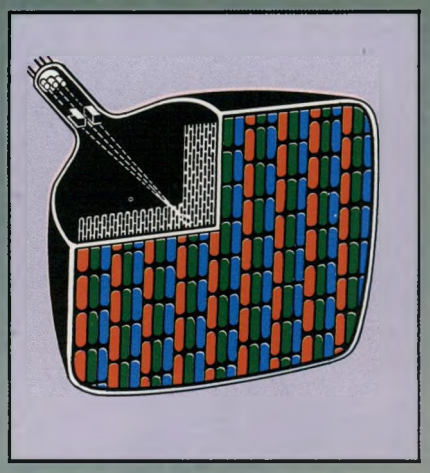

עד הצליל האחרון

גרונדיג סופר קולור מצויידת במערכת צליל בעוצמה של 15 ואט R.M.S., וברמקול חזיתי באיכות HiFi. יחד עם כפתורי הבס והטרבל הנפרדים המאפשרים איזון מדוייק, מגיע אליך צליל מלא המלווה את התמונה העשירה.

עד השכלול האחרון

מאז נוסד מפעל גרונדיג הענק ממשיכים מהנדסי החברה להיות חלוצים בכל הקשור לשכלולים. כך גם בטלויזיה סופר קולור, מנגנון אוטומטי סורק ומאתר את התחנה הרצויה

גרונדיג סופר קולור – תוצרת גרמניה.

להשיג בחנויות

יבואנים בלעדיים: גיל אלקטרוניקה

וציאה לאור
ן בטלויזיות אחרות.

בלחיצת כפתור (בעזרת
ס הפלא AFC, המופיע
ל המסך) ובקרת התדר
מכניסה את התמונה
להתאמה מלאה.
כפתור נוסף "זוכר" את
התחנה ויכול להחזיר
אותך אליה במדוייק.
שכלול נוסף מאפשר
חיבור מכשיר הטלויזיה למערכות סטריאו וכן למכשיר
וידאו טייפ. **שלט רחוק — (REMOTE CONTROL)**
המתוחכם של גרונדיג,
המוכנס כקסטה לגוף
הטלויזיה, מאפשר 25
פעולות שונות כולל
שליטה ב־16 תחנות,
התאמת צבע,
כיוונון בהירות,
עוצמת צליל,

הפעלת וידאו־טייפ ותמונה ללא קול.
בלחיצת כפתור "מעלה" השלט רחוק על מסך
הטלויזיה שעון קוורץ דיגיטלי.

עד הפרט האחרון

קשה לדמיין עד כמה עושה גרונדיג כדי להבטיח את
איכותן הגבוהה של טלויזיות סופר קולור. כל רכיב
אלקטרוני, כל מכשיר וכל מסך־צבעוני נבדק ונבחן
עד הפרט האחרון.

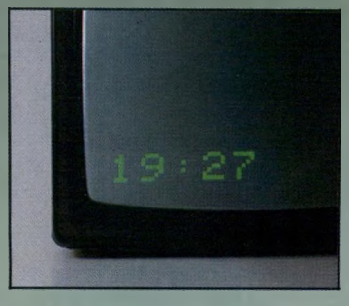

טלויזיה גרונדיג סופר קולור
עוברת סדרת "עינויים" כולל
מבחן הטבלה ברטיבות במשך
24 שעות, מבחן עליית מתח
חשמלי, מבחן זעזועים פיסיים,
תנאי חום וקור קיצוניים, 200
שעות הפעלה ו־1000 הפעלות
וכיבוי של המכשיר. כך שאליך
מגיעה גרונדיג סופר קולור,
אמינה ומוכנה להוציא לאור את כל הצבעים עד
הפרט האחרון.

GRU

הטלויזיה הנמכרת ביותר באירופה.

המובחרות
בע"מ, אבן גבירול 18 תל־אביב.

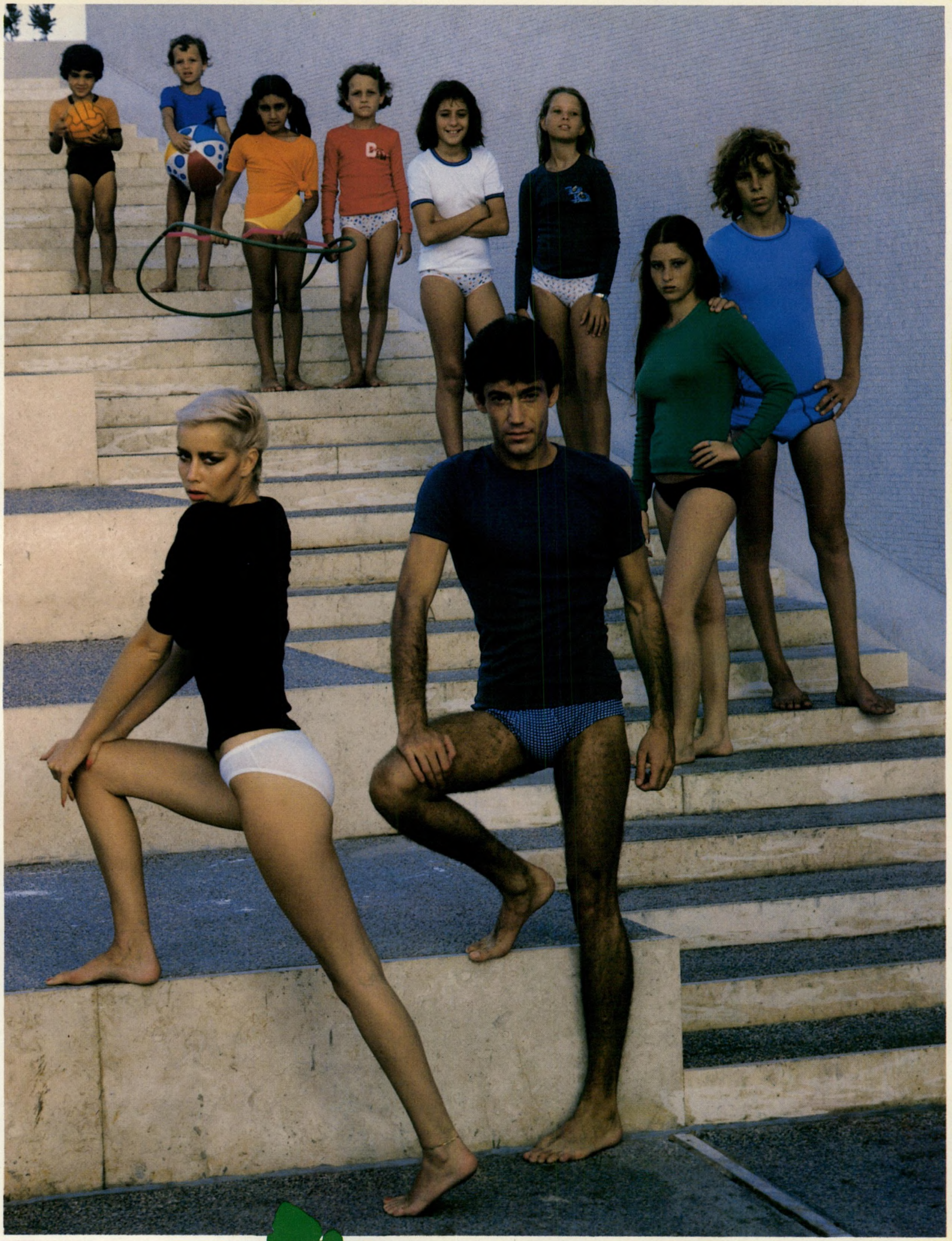

טבעי שלובשים דלתא

גופיות, תחתונים, חולצות T, חולצות גולף. לנשים, גברים וילדים.

דבר

הממשלה על סף התפרקות

החרגשה הכללית הרווחת בכל חוגי הקואליציה היא שהממשלה הנוכחית לא תאריך ימים יותר משלושה חודשים.

על פי ההערכה לא יהיה מנוס מפירוק הממשלה, ולוא גם כדי לנסות להרכיב ממשלה חדשה בהנהגתו של בגין.

כיום ברור שאם יפרוש ארליך, ולא יבוא במקומו שר־אוצר מקרב המיפלגה הליברלית, יגרמו הליברלים משבר ויפרשו מהקואליציה. אם לא ייבחר יגאל הורביץ כשר־אוצר, יפרשו שלושת חברי סיעתו. מאחרי הקלעים כבר החלו גישושים בין מרכיבי הקואליציה בדבר אפשרות של הרכבת ממשלה חדשה לפי אותו הרכב מיפלגתי, אבל בשינויים פרסונליים קיצוניים.

תיסבוכת בפרשת הפקעת הקרקעות

הדיון בהצעה להפקיע קרקעות פרטיות לצרכי הרחבת ההתנחלויות בגדה, לא יתקיים בממשלה עד אחרי שבית־המישפט העליון יכריע בפרשת העתירה לגבי הפקעת הקרקעות להתנחלות אלון מורה.

אם בית־המישפט העליון יקבע, כי ההפקעה נוגדת את המישפט הבינלאומי, כיוון שלא נעשתה לצרכים בטחוניים, לא ניתן יהיה להפקיע קרקעות נוספות בגדה.

כוונת הממשלה לחוקק חוק שיאפשר לה להפקיע קרקעות פרטיות לא תוכל להתממש גם היא. שכן חוק כזה הוא חוק אכסטריטוריאלי ומכיוון שהגדה לא סופחה לישראל, אין הוא יכול לחול עליה והוא נוגד את המישפט הבינלאומי.

כרוך שקבלת חוק כזה תעורר מיד גל של מישפטים חדשים שיזכו לתהודה בינלאומית.

„שלום עכשיו" – למיפלגת העבודה?

אנשי־צמרת במיפלגת העבודה מפיצים באחרונה את הידיעה שמתנהל משא־ומתן אינטנסיווי בינם ובין קבוצת־המנהיגים של התנועה „שלום עכשיו".

לדבריהם, צפוייה הצטרפות רוב ראשי „שלום עכשיו" למיפלגה, והצבתם במקומות בולטים ברשימתה לכנסת.

המצרים מחכנים מוטלים בסיני

ממשלת מצריים מעודדת משקיעים אמריקאים לבנות מוטלים בסיני, לי־אורך כביש החוף בין אי־עריש לי־קנטרה, לקראת המועד שכל ייפתח הגבול עם ישראל, ותיירים ישראליים יוכלו לנסוע במכוניותיהם למצריים. הדבר בא כדי להתגבר על מצוקת־האיכסון בבתי־חמלון בקאהיר.

חברה אמריקאית, הבורקת אפשרות לבנות חמישה מוטלים בסיני, כבר פנתה לגורמים ישראליים, כדי לבדוק אפשרות לשתף אותם בעבודות הבנייה.

במיפלגת העבודה מפברקים חדשות

עוד קודם שהסתיימה פרשת המיכתבים המפוברקים נגד יצחק רבין, שנולדו בבית מיפלגת־העבודה, צצה פרשה חדשה: ידיעות מפוברקות בעיתונים על פגישות שנערכו, כביכול, בין אנשי יעקב לווינסון ומוסה חריף לבין שימעון פרס, כדי להבטיח את תפקיד שר־אוצר ללווינסון ועל פגישות עם מנהיגי הליברלים. גם מקורן של ידיעות אלה הוא בבית מיפלגת־העבודה.

לא מן הנמנע שאם יימשך מסע הפיברוק, יתבקש המוסד לביקורת של המיפלגה לטפל גם בעניין זה.

הבדיקה של רופאו של בגין

הפרופסור סילבאן לביא, הנוירולוג שטיפל בראש־הממשלה מנחם בגין כאשר לקה בשטף־דם מוחי, נפגש בניו־יורק עם הד"ר ג'ק פיין, שעל פי טענת השבועון האמריקאי טיים בדק את ראש־הממשלה בעת שהיה מאושפז בירושלים.

לביא נפגש עם פיין כדי לשמוע מפיו, אישית, כיצד נוהל הטיפול המסולף ב„טיים".

לטענת הד"ר פיין באוזני לביא, הוא „לא התייחס ברצינות" לשאלות, שהופנו אליו בטלפון על־ידי כתב הטיים בישראל. הוא חזר והצהיר כי לא דיבר גם אף עם אחד מהרופאים שטיפלו בבגין.

ב„התחיה" כבר רבים

כנס־היסוד החגיגי של תנועת־התחיה, שנערך השבוע, לא מנע עימותים מאחורי־הקלעים. כבר עתה קיימת מחלוקת בין כמה גושים בתנועה הימנית החדשה, לגבי מיקום המועמדים ברשימת התנועה לכנסת. כעוד שמקובל על כולם שהפרופסור יובל נאמן יוצב בראש הרשימה, תבע חנן פורת, מנהיג גוש־אמונים, את המקום השני ברשימה לעצמו, בטענה שהמיצבור האלקטורלי הגדול ביותר של התנועה הוא בקרב אנשי הגוש ותומכיו. בראש המתנגדים לכך התייצב ח"כ משה שמיר, שלא תבע את המקום לעצמו, אך טען כי במקום השני צריך להציב „אישיות".

ורהפטיג בביקור מישפחתי

המנהיג הקשיש של המפד"ל, זרח ורהפטיג (74), צורף למישלחת ישראל באו"ם כדי לאפשר לו לראות את בתו היחידה, המתגוררת בניו־יורק.

בתו של ורהפטיג נשואה לשליח הסוכנות, ולא התראתה עם אביה זמן רב. המפד"ל החליטה לשלוח דווקא אותו, כדי לאפשר לו לשהות במחיצת בתו וחתנו.

סיפרו של ידלין לביקורת מישפטית

אשר ידלין, המרצה עונש מאסר על גניבה וישחד, משלים את כתיבת סיפרו בכלא.

פרקים מהספר, שנמסרו לעיתון המבקש לרכוש את זכויות הפירסום, הועברו לביקורת מישפטנים, כדי לבדוק אם אין בהאשמות הכלולות בספר, כלפי אנשים חיים ומתים, משום הוצאת־דיבה.

רפאל לא יחזור לפעילות במפד"ל

מנחיגה בשעבר של המפד"ל, יצחק רפאל, שחזרה בידי חבריו ערב חי־בחירות האחרונות, החה נישושים, שנעשו מצד כמה מחברי סיעתו בשעבר במיפלגה, בדבר אפשרות שובו לפעילות פוליטית.

רפאל, שחזר לאחרונה מביקור בפולין, החה מכך וכך את הרעיון לי־התייצב שוב בראש גוש במפד"ל, מץ שאין זו כך עניין לחזור להתמודדות מיפלגתית.

מגבית לחיסול „הצופה"

במפד"ל עוסקים עתה בגיוס 30 מיליון ל"י, הסכום הדרוש לתשלום פיצויים לעובדי יומון המיפלגה, הצופה, כדי שאפשר יהיה לחסל את העיתון סופית.

חלק מסכום זה יבוא ממכירת בית „הצופה" בתל־אביב, שעל קנייתו מתחרים „מעריב" ו„בנק המיזרחי".

עזר מ„יבא יין ממצריים

מכך ביקור שלו במצריים חזר שר־הביטחון עזר וייצמן כשבידיו שני ארגזי יין: ארגז של בקבוקי יין לבן וארגז של יין אדום.

שני הארגזים ניתנים לו במתנה על־ידי מארחיו המצרים. עזר עצמו גילה זאת כשהגיש ארגז יין מצרי כמתנה לסער דיין, נכדו שה שר־החוץ, משה דיין, שחגג בשבת האחרונה את חגיגת הבר־מיצווה שלו.

שומרי בגין מאכילים מפגינים

השוטרים ואנשי־הביטחון המופקדים על שמירת ביתו של ראש־הממשלה בירושלים מכינים באחרונה אוכל ומשקה חם לאנשי חבל ימית, המפגינים זה שישים יום מול ביתו של ראש־הממשלה. בין השומרים ואנשי מישמרות־המחאה נוצרו קשרים ידידותיים.

שומרי בגין מסייעים למפגיני ימית לרשום גם את השעות שבהן יוצא בגין ונכנס לביתו, וכן מספקים להם מידע על ביקורי רופאים ואחיות אצלו.

לפיד יחזיר את ואגנר

מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, עשוי להעלות לדיון במליאת רשות־השידור את ההצעה לבטל את החרם המוטל על השמעת יצירותיו של המלחין הגרמני האנטי־שמי ריכארד ואגנר, ב„קול ישראל". בשיחות פרטיות עם כמה מאנשי הרשות הביע לפיד את דעתו, כי החרם הוא מטופש, וכי הגיעה השעה לבטלו.

לעג לבורג

התגובה לאיומו של שר הפנים, יוסף בורג, שלא להעביר כספים לעירית תל־אביב, בגלל חתימת הסכם שכר, חריג לדעתו, עם כבאי העיר, היתה תגובה של ליגלוג. הנהלת עירית תל־אביב הודיעה לבורג כי היא שמחה על שהתפנה מעיסוקיו בענייני האוטונומיה כדי להתעסק גם בפרובינציה.

אם ימשיך בכך, מפרו מחוגי הנהלת העיר, תהיה עירית תל־אביב מוכנה לתמוך בדרישה להעלאת שכרו של בורג, נוכח התמרמרותו על שכרו הזעום.

משקיף

בניו של
אל־סאדאת לארץ

בתו של נשיא מצריים, ג'יהאן עות'מן, הביעה את רצונה לבקר שוב בישראל, הפעם בביקור פרטי, יחד עם אחיה. נראה כי פרטי הביקור יוסדרו בעת ביקורו הבא של שר־התיטחון, עזר וייצמן, במצריים.

לוחצים על
מבקר המדינה

מבקר־המדינה, ד"ר ארנסט נבנצל, הודיע לראש־הממשלה כי אין הוא מתכוון כלל להתפטר מתפקידו לפני תום הקדנציה, בעוד שנתיים וחצי.

בעיקבות הודעה זו מופעלים עתה לחצים על המבקר, להתפטר כבר בתחילת השנה הבאה. לאחרונה שוחחה בעניין זה אישיות בכירה עם מבקר־המדינה, וביקשה ממנו להקדים את התפטרותו.

אותה אישיות רמזה למבקר שאם לא יתפטר, צפויה מערכה ציבורית נגד מחדלים שהתגלו, כביכול, בעבודת מישרדו.

וייצמן יתיר
סיקור עיתונאי

שר־הביטחון הבטיח כי לחבא לא יאסרו שילטונות הצבא על עיתונאים להיות בשטח שבו מפנים התנחלויות.

ידלין
לבית הבראה

השבוע עומד אשר ידלין לעבור מבלא רמלה לבית־ההבראה של המישטרה בנעורים, ליד נתניה, שם יבלה את יתרת מאסרו.

בבית־ההבראה של המישטרה יעסוק ידלין, העומד להשתחרר בחודש פבי־רואר הקרוב, בעבודות פקידות. הוא יהיה חופשי בתוך בית־ההבראה, אך ייאסר עליו לצאת משטח המוסד.

המחסומים המוצבים בכל פעם סביב ההתנחלויות, והכרזת השטח כשטח סגור תוך גירוש העיתונאים ממנו, עוררו מורת־רוח רבה, בעיקר בקרב עיתונאי־החוץ המשרתים בארץ. למרות זאת הגיעו שילטונות־הצבא למסקנה, כי כל האמצעים נגד העיתונאים לא הועילו, וכי אלה הצליחו תמיד לצלם בהסתר.

החלטת וייצמן לאפשר לעיתונאים לצלם בצורה חופשית תעורר בוודאי מחלוקת עם הרמטכ"ל, שדעתו "מוטב שעם־ישראל לא יראה איך יהודים מרביצים זה לזה."

בגין רצה
לפנות מפגינים

ראש־הממשלה קיים בשבוע שעבר שיחה **עם שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, לגבי האפשרות שהמישטרה תפנה בכוח את מישמרת־המחאה של תושבי ימית, המוצבת כבר יותר מחודשיים ליד ביתו של בגין בירושלים.**

בורג הסביר לראש־הממשלה כי צעד זה יעורר תסיסה גדולה בקרב החוגים המקורבים לאנשי ימית, והציע שלא לפנותם בכוח. נראה כי ראש־הממשלה כועס במייוחד, מאז שנודע לו כי המפגינים מקיימים רישום על תנועותיו ופירסמו כי הוא עובד רק ארבע שעות ביממה.

ערב חג־הסוכות פירקה המישטרה, בכוח, סיבה שהקימו המפגינים, על־פי פניה ישירה של אנשי לישכת ראש־הממשלה למישטרת ירושלים, לא דרך שר־הפנים.

רבין
והתעשייה האווירית

במיסגרת מילחמתו בח"כ יצחק רבין, מפיץ בימים האחרונים יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, את הסיפור כאילו רכשה התעשייה האווירית 4000 עותקים מסיפרו של רבין פינקס שרות, ושילמה עבורם 1.2 מיליון לירות.

רבין עצמו לא שמע על התעשרותו הפיתאומית, אם כי ידע שהיו דיונים בדבר רכישת 1000 עותקים מספריו.

חוכר התעשייה האווירית, דורון סופדיק, מען תחילה כי התעשייה האווירית רכשה רק 50 ספרים. כאשר שמע את גירסתו של רבין, נזכר כי המוסד שהוא מייצג אומנם מתכוון לרכוש 1000 עותקים מהספר.

קרע בין
פרס ליעקובי

ח"כ גד יעקובי נודע, כי פרס אמר לכמה ממקורביו שאין הוא מתעתד לצרף את יעקובי לממשלה, אם וכאשר יעמוד בראשה.

יעקובי רואה עצמו מוזמד לתפקיד שר־האוצר בממשלת המערך, אולם הכין כי יתכן ותפקיד זה יפול בחלקו של יעקוב לינסון. אם לוינסון ימונה כשר־אוצר, מוכן יעקובי להסתפק בי תפקיד של שר כילכלי אחר.

אולם עתה נודע ליעקובי כי ידידו מרס"י, שימעון פרס, הפנה לו עורף. למרות שיחה שהיתה בין השניים, שבה "הבטיח" פרס ליעקובי תיק בממשלה הבאה, אין יעקובי מאמין עוד לפרס.

צעירי הליברלים
מכינים פילוג

חברי דור ההמשך של המיפלגה הליברלית, בראשות יחזקאל פלומין, מתכננים לפלג את המיפלגה אם לא תיענה דרישותיהם להתפטרות ארליך ולקיום ועידת־המיפלגה בעתיד הקרוב.

נראה שאם יכריזו אנשי פלומין על פילוג, יצטרף אליהם גם השר יצחק מודעי. כוונת המתפלגים היא לשקול אפשרות לחישאר בקואליציה, על אף הפילוג.

הכתב הוזמן לבירור

כתב "טיים" בישראל, דויד ("דודי") הלוי, הוזמן למערכת עיתונו בניויורק לשם עריכת בירור בפרשת פירסום הידיעה על הרופאים שבדקו את בגין.

ידידיו של הלוי בישראל חוששים שמא יוסקו נגדו מסקנות חמורות במייוחד.

הוטל איפול
על החקירה

המישטרה חוקרת עתה חשדות של הונאה נגד אחד הפקידים הבכירים במישרד־הפנים באיזור המרכז, הידוע כמקורבו של שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, וכידידו האישי.

המישטרה פתחה בחקירתה מבלי לקבל אישור מוקדם לכך מבורג, השר הממונה על המישטרה. כאשר נודע הדבר לבורג, הורה להטיל על החקירה איפול מלא.

חוגים במישטרה חוששים שמא יפעיל בורג את סמכויותיו, ויורה למישטרה להפסיק את החקירה.

פרס לרמונדה

"פרס המשוררי", על שם נציג אש"ף בפאריס, שנהרג בשנת 1972, הוענק לעיתונאית מרמאללה, רמונדה טוויל, על סיפרה מעצר בית, שהופיע בצרפתית. הפרס הוענק לה על־ידי האגודה הצרפתית־ערבית בהעדרה, בנוכחות הנציג הנוכחי של אש"ף בפאריס, איבראהים אל־סוס.

פלאטו הוציא
15 מיליון

ח"כ שמואל פלאטו־שרון הוציא 15 מיליון לירות במיתקפת־פירסום שהוא ערך בימים האחרונים. פלאטו מפרסם מודעות־ענק בעיתונים, הקוראות לציבור לתמוך בו ולהצטרף לתנועה שהוא מקים, תוך איזכור פעולה דימוניונית שלו בכנסת. פלאטו שיגר גם פרוספקט חסברתי ל־400 אלף בתי־אב בישראל.

הדבר נחשב כצעד נוסף של אש"ף לעבר עמדות מתונות, מכיוון שרמונדה טוויל תומכת בספרה בדו־קיום ישראלי־פלסטיני ומעלה על נס את מחנה־השלום הישראלי.

„מעריב" רוכש
עיתונים מקומיים

הצהרון מעריב הצטרף לקו של היומון הארץ, ועומד לפתח רשת של עיתונים המבוססים על פירסום. משא־ומתן בין בעלי השבועון הירושלמי ירושלטון ובין עורכי מעריב נמצא בשלב מתקדם, ונראה כי ירושלטון יימכר למעריב.

בכפישה שנערכה השבוע בין שלום רוזנפלד, עורך „מעריב", ובין בעל „ירושלטון", זמיר בר־לב, נדונה העיסקה הצפוייה.

„הבימה" נגד
בית קפה

תיאטרון „הבימה" עומד להגיש תלונות למישטרה ותביעות לבית־המישפט נגד בית־הקפה „א־פרופו", שנפתח בגן־יעקוב הסמוך לבית „הבימה" בתל־אביב.

לבית־הקפה אין רשיון, ולכן הוא לא חובר לרשת־החשמל. במקום מופעל גנרטור גדול, המקים רעש המפריע לשכנים ולבאי אולם הבימה. גם אנשי הבימה טוענים כי מיכל־הדלק הגדול, הצמוד לגנרטור, מהווה סכנה לציבור, מאחר שאין לו שום אמצעי־הבטחה מפני שריפה.

שריד נגד
הקיבוצים

ח"כ המערך יוסי שריד עומד לצאת במיתקפה על שתי התנועות הקיבוציות שהתאחדו, האיחוד והקיבוץ המאוחד. שריד טוען כי תרומתם הידיעתית של תנועות אלה למיפלגת העבודה היא תככים ומדנים בתוך המיפלגה, בעוד שכוחם האלקטורלי הוא אפסי.

יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, ינסה למנוע משריד מלתקוף את הקיבוצים, כדי שלא יתחוור הרושם כאילו שריד מדבר בעניין זה בשמו של פרס.

יוסי ינאי

האם שרף המאהב את פיטמת הבקבוק כדי לענות את הילד של ידידתו?

מי הרג את התינוק

האם רחל קקון העידה בבית המישפט כי ידעה שהתינוק מת: „מכיוון שהסנטר שלו היה יבש." היא יצאה מהבית בליל המוות למשך חצי שעה והמאהב נותר לבדו עם הילדים. בעודתה סיפרה כי טיפלה בתינוק לאחר שחזרה. מתי מת התינוק?

המאהב שלום סרור, נאשם כי הרג את תינוקה בן ה־ שנתיים של אהובתו, רחל, במכות בבטנו.

מ אבק מישפטי סוער התחולל השבוע סביב שני בקבוקי־תינוק שפטמותיהם שרופות.

התובעת במישפט רצתה להציגם כדי להוכיח כי שלום סרור (38) הנאשם בהרי־ גתו של התינוק שמעון קקון (שנתיים) הוא בעל נטיות אלימות. היא ספרה כי שלום הוא אשר שרף את פטמות הבקבו־ קים וגרם באמצעותן כוויות מכאיבות על גרונו ועל לשונו של התינוק.

שלום סרור היה מאהבה של אם התי־ נוק, רחל קקון, במשך יותר משנה. בתקו־ פה זו נהג להימצא בביתה בנתניה זמן רב. כאשר נמצא התינוק מת בלילה גשום בחודש מאי השנה, היו שני האנשים האחרונים עימו בדירה: אימו רחל, וש־ לום סרור מאהבה. איש לא ראה כיצד נהרג התינוק, אך התעודה הרפואית מעי־ דה כי הוא מת ממכות שהונחתו על בטנו וגרמו לקריעת הלבלב.

המישטרה חקרה את האם ואת מאהבה על קורות אותו לילה. גם שכנים, גננת וקרובים נחקרו. לבסוף החליטה המישטרה כי ההוכחות מצביעות על כך שסרור הוא שהרג את התינוק. מאחר שלא היו עדים למעשה ההריגה עצמו, ציפתה התביעה למאבק קשה בהוכחת אשמתו של סרור.

המישפט הפלילי המכיר בכך שאדם הוא חף־מפשע עד שהוכחה אשמתו, אינו מתיר להביא עדויות על מעשים פליליים או התנהגות גרועה שאינה קשורה לעבי־ רה הנדונה. אלה, מקומם רק אחרי שהור־ שע האדם, והדיון הוא על חומרת העונש.

החריג העיקרי לכלל הזה הוא כאשר מנסים להוכיח שלנאשם יש שיטה מיוח־ דת שבה הוא פועל באיפן רגיל, וכי גם העבירה הנוכחית נעברה באותה דרך. אז מותר להביא בפני בית־המישפט הוכחות על מעשים דומים בעבר שאין להם נגיעה ישירה למיקרה הנידון.

כוס־חלב לפני המוות

כ אשר ניסתה שרה פריש להגיש את הבקבוקים דרך החוקרת המיש־ טרתית, התנגד מיד הסניגור משה ישראל. הוא טען בלהט כי אין כל רלוונטיות בין הבקבוקים ומעשה ההריגה. ולכן יש בה־ צגתם רק משום השחרת אופיו של הנאשם בטרם הורשע. הוא טען כי השיטה שאותה מותר להוכיח במעשים דומים היא שיטה טכנית בלבד. כלומר, אם פורץ משתמש כרגיל במכשיר חריג מסויים, או אנס נוהג בכבילת ידי הקורבנות, או חונק את הנשים בצעיף או בגרב ניילון, אפשר להוכיח שיטה ומעשים דומים. במיקרה הנוכחי אין כל טכניקה מיוחדת, ואין כל קשר בין הבקבוקים והמוות.

שרה פריש הביאה ציטטות מתקדימים ומסיפרי מישפט והסבירה לשופטים שאין בכוונתה להשחיר את אופיו של סרור. אולם מאחר שאין לה כל עדות פוזיטיבית על מות התינוק, ואיש לא ראה את סרור מכה את התינוק למוות בזמן הרלוונטי, עליה להוכיח על סמך התנהגות בעבר שהוא רגיל לנהוג באלימות כלפי היל־ דים. מכיוון שסרור הכחיש בהודאתו ב־ מישטרה כי היכה אי־פעם את הילד, רצתה להוכיח כי שיקר. כי נהג באכזריות חודש לפני המוות, כאשר שרף במתכוון את פטמות הבקבוקים וגרם בהן כוויות מכ־ איבות לילד. הכוויות נתגלו על־ידי הגננת.

התובעת גם טענה כי סרור נהג באלי־ מות כלפי התינוק ואימו גם בהזדמנויות אחרות. באמצעות הוכחות אלה היא מת־ כוונת לסתור כל טענת הגנה אפשרית שלו, כאילו נפל הילד ונחבל במיקרה.

בית־המישפט, בראשותה של השופטת הדסה בן־עיתו, דן בשאלה ולבסוף החליט לקבל את הבקבוקים. את נימוקיו יתן בית־ המישפט יחד עם פסק־הדין. האם הסבירה בעדותה כי סרור שרף את פטמות הבק־ בוקים כדי לגמול את הילד מבקבוק, לדעתו היה הילד גדול מכדי לשתות מבקבוק.

תוך כדי עדותו של הפתולוג ד"ר משה רוגוב מהמכון לרפיאה מישפטית, נתברר כי אחרי קבלת המכות שהביאו למוות, שוב לא יכול היה התינוק לתפקד. רק עם שמיעת עדותה של האם, רחל, התבררה חשיבותה של קביעה זו.

האם סיפרה שבאותו ערב, נשאר סרור כעשרים דקות לבדו עם הילדים בעת שהיא נסעה במונית להביא מכשיר טייפ שתוקן עבורה. סרור עזב את הבית והיא הלכה לישון. היא התעוררה כאשר שמעון התינוק ביקש חלב והיא השקתה אותו כוס חלב. אם אומנם נכונה קביעתו של הפתולוג, הרי בעת שתיית החלב טרם קיבל הילד את המכות הקטלניות. ומכיוון שהנאשם עזב את הבית שעות אחדות קודם לכן, ולא חזר לשם יותר עד לאחר מותו של התינוק — נשארת השאלה: מי הרג את התינוק?

בחקירה הנגדית שערך משה ישראל גילתה האם שהיא אשה עצבנית, שקבלה טיפול פסיכיאטרי וכי נהגה גם היא להר־ ביץ לילדיה.

עם תום הישיבה הרהרה התובעת שנית במשמעות העדויות והחליטה להזמין שנית את הפתולוג. היא הגישה בקשה מיוחדת לשם כך לבית־המישפט.

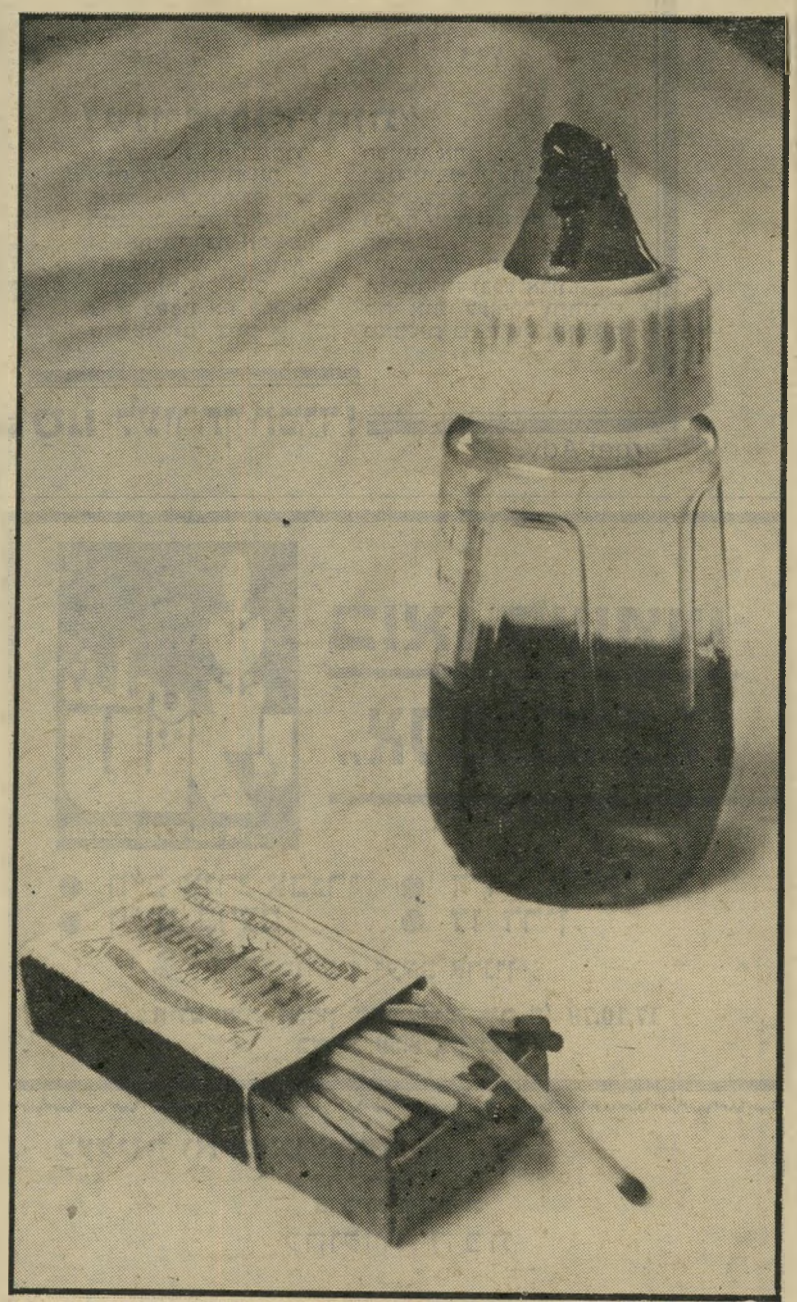

הראייה להתעללות קודמת של המאהב בילד מהווים בקבוקים שפטמתם נשרפה. התביעה טוענת כי היה זה כדי לענות את התינוק בן השנתיים. האם אומרת כי היה זה כדי לגמול אותו משימוש בבקבוק, וכי הכוויות היו מקריות.

אבטיח ברית דגים?

"סנו־סופג־ריחות"

את פותחת את המקרר וריח בצל מקדם את פנייך. ריח הכרוב המבושל נדבק לבשר. וכשאת מקרבת את אפך לאבטיח הטרי — נודף ממנו ריח של דגים. צריך לספוג את הריחות ש"מטיילים" במקרר. הכניסי את "סנו־סופג־ריחות". הוא יספוג כל ריח זר במקרר במשך ששה חודשים תמימים. "סנו־סופג־ריחות" יעיל גם במזווה ובכל ארון. קחי אותו לעזרתך ותהני מאבטיח ברית של... אבטיח.

סנו-לעזרתך תמיד!

Target Adv.

במדינה

מישפט

איפוק מירבי

חוליית הסמים חשדה — אך השופט זיכה את החשוד

„לא לזוז, יא מאנייאק!" קראו השוטרים שהתפרצו לדירתו של מורדכי אזולאלוס מאור־עקיבא. אזולאלוס, שעמד אותה שעה על הסולם בסלון דירתו והדביק טפטים על הקיר, לא הספיק לומר מילה. תוך שניות היה שרוע על הריצפה, כשהשוטרים מכים בו ודורשים שיגלה להם היכן המחבוא של הזולה.*

מורדכי אזולאלוס בן ה־39, צבעי, נשוי ואב לארבעה ילדים קטנים, הוחשד בחודש מרס השנה בסחר בסמים, על סמך ידיעות מודיעיניות של מישטרת מרחב השרון.

ב־25 במרס ערכו אנשי מיחלק־הסמים של מרחב השרון תצפית ראשונה על בית, ברחוב הרצל 6. מאוחר יותר סיפר אחד השוטרים, שהיה בתצפית, כי באותו היום, בשעה 8 בערב, ראה תנועה גדולה של אנשים היוצאים והנכנסים לדירה.

בשעה 8.30 הבחין השוטר בשוטר אחר עם ילד כבן 12, הפוסעים לעבר הבית. השוטר והילד נפרדו, הילד נכנס לחצר הבית, דפק בדלתו של אזולאלוס. אזולאלוס פתח את הדלת, החליף כמה מילים עם הנער, נכנס שוב הביתה, יצא ומסר לנער חבילה. הנער החזיר לאזולאלוס שטרות־כסף אחדים, יצא מהחצר ומסר לשוטר, שחיכה לו, את החבילה. באותו היום לא פעלו אנשי המישטרה נגד אזולאלוס.

אקדח ברקה. הם חזרו לתצפת את ביתו ארבעה ימים אחרי־כן, ב־29 למרס בערב, בשעה 9 החליטו לפרוץ לדירה.

עך אשר התרחש באותו מעמד סיפר אזולאלוס:

אני וחבר שלי היינו בבית. אשתי היתה בחדר השני, עם הילדים. בתי הגדולה יצאה החוצה, לזרוק שאריות של טפטים. חמישה שוטרים, שחיכו כנראה בחוץ, דחפו אותה ונכנסו לסלון. נפלתי מהסולם. אחד השוטרים הצמיד אקדח לרקתי ונתן לי מכה בכת בלסת. הוא צעק: „לא לזוז! אם תזוז אדפוק לך כדור בראש!"

נדהמתי, איבדתי את ההכרה. כשהתעוררתי ראיתי שני שוטרים מחזיקים את החבר שלי, שהוא נכה־צה"ל. אחד כיוון עליו את האקדח, והשני התחיל לבעוט בו, כשהחבר שלי צועק: „הרגל! הרגל!" והם מוסיפים לו עוד ועוד מכות. הבת שלי, בת ה־12, היתה עדה לכל המיקרה. היא הציצה דרך חלון־הדלת. לשוטרים האלה לא היה צו־חיפוש. הם לא הזדהו, היו באזרחית.

הוציאו אותי לכביש. היתה שם פורד קורטינה ועוד שתי ניידות־מישטרה. ראיתי שהשוטרים שבחוץ עוצרים את כל מי שהיה בסביבה, ועושים עליהם חיפוש.

אותי הם לקחו לחורשה שמול ביתי, עם פנסים. חיפשו שם משהו, לא מצאו כלום ואז הביאו כלבים. השאירו אותי במכונית. הם חזרו אחרי כמה דקות ואמרו לי: „הנה, מצאנו את הזולה, מצאנו את הזולה!"

משם לקחו אותי לפוסטה** של המישטרה. כבלו אותי מאחורי הגב והכניסו לי אגרופים בפרצוף, כי לא מצאו בכיסים שלי כלום. גם כשהם נכנסו לבית שלי, והפכו אותו, הם לא מצאו כלום. רק בחצר מצאו צינצנת, שהילדים הקטנים משחקים בה. שלחו אותה למעבדה ולא מצאו כלום.

במיגרש שליד הבית שלי הם מצאו חומר, אבל אמרתי להם, שזה לא שלי, שלא אני שמתי את זה שם. הם אמרו לי אחר־כך שהיה כתוב על זה השם שלי. אפילו הייתי סוחר, אני לא מטומטם! איזה סוחר כותב על החומר שלו את שמו? זה כמו רוצח שכותב את שמו על הגוויה שהוא הרג.

לקחו אותי לתחנת חדרה. הכניסו אותי לחדר־החקירות והתחילו לקרוע אותי במכות. הם אפילו לא חקרו אותי, רק הרביצו. כל פעם שהתעלפתי שפכו עלי

(המשך בעמוד 48)

* מצבור סמים בשפת העבריינים.
** ניידת להובלת אסירים.

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

יום שלישי 16.10

ראיון החודש עם

ח"כ מאיר וילנר

מזכ"ל

המיפלגה הקומוניסטית הישראלית

בואו לשמוע „אלטרנטיבה"

שלום ושוויון לישראל

● ח"כ אורי אבנרי ● ד"ר מתי פלד
● חיים ברעם ● דן דרין

מנחה: יעקב ארנון

באולם בית אגרון בירושלים, יום ד' 17.10.79 בשעה 8.30 בערב.

לעליזה ואלברט פרס

ברכות נאמנות
להולדת הבת

עובדי „הדפוס החדש"

תן טרמפ לחייל

ידידי האויבים

(המשך מעמוד 27)

בעוד כמה שבועות עומדת להיערך ועי־דה בארצות־הברית *, ורבים מן העסקנים הישראלים שהוזמנו אליה אמרו: כן, אבל אין אנחנו מוכנים להיפגש עם אנשי־אש"ף. זהו עדיין בגדר טאבו שהעסקנים פוחדים להפר אותו.

אבל אנחנו חייבים לשבת ביחד, לדבר ביחד, לטכס עצה ביחד! עלינו לברר ביחד איך אתם יכולים לעזור לנו לשכנע את דעת־הקהל בישראל, ואיך נוכל אנו לעזור לכם לשכנע את דעת־הקהל הפלסטינית ברחבי הפזורה הפלסטינית הטרא־גית. אתם לא תוכלו לעשות זאת לבדכם. אנחנו לא נוכל לעשות זאת לבדנו. דרוש דו־שיח רציף ומתמיד.

מעשה דרמתי!

והמחשבה הרביעית: יש מישקע עצום של שינאה בין שני עמינו. אתם יודעים זאת, אנחנו יודעים זאת. יש לה שור־שים עמוקים בעבר. המילחמה בינינו גמ־שכת זה הדור השלישי. נולדנו בתוך ה־מילחמה הזאת, גדלנו בתוך השינאה הזאת. כל פיגוע אלים מצידכם ומצידנו מזין שינאה זו.

אני מאמין שיש צורך בצעדים דרסטיים, דרמתיים, כדי לשנות את עובדות־היסוד הפסיכולוגיות.

אינני רוצה להיכנס עתה לבעייה של הסכמי קמפ־דייוויד ויוזמת־השלום של הנשיא אנוור אל־סאדאת. יש בהם יסודות שונים, חיוביים ושליליים. אני סבור ש־היסודות החיוביים חשובים לנו יותר מ־אשר לכם.

רק כדי לתת לכם מושג, אצביע על העובדה שנוצר כאן תקדים חשוב וחיו־בי. אני סבור שהעובדה, שנחתם חוזה־שלום שלם פיו מחזירה ממשלת־ישראל את כל השטחים המוחזקים בגיזרה המיצ־רית, מפרקת את כל ההתנחלויות שהוקמו בסיני ומכירה בכך שאפשר לבסס את ביטחון־ישראל על סידורי־ביטחון ולא על כיבוש, יצרה בישראל תקדים פסיכולוגי, אשר יקל בבוא היום גם על חוזה־שלום איתכם. אמנם, הבעייה תהיה יותר קשה, כי השטחים שלכם קרובים יותר לתל־אביב. הוקמו בהם התנחלויות רבות יותר.

* הכוונה לוועידה מטעם כתב־העת ה־ישראלי ניו־אוטלוק, האמורה להתקיים בוושינגטון בסוף חודש אוקטובר.

אבל כל ההתנחלויות האלה תפורקנה, כך אני מאמין, עד האחרונה שבהן. וזה יהיה קל יותר אחרי התקדים של קמפ־דייוויד.

הצד השלילי של קמפ־דייוויד — — — אתם מכירים אותו, אנחנו מכירים אותו, אין צורך להרחיב עליו את הדיבור כאן. אולם הייתי רוצה להצביע על תכונה אחת

לבנוני הכומר המארוני מוברק, ש־נשא נאום בזכות אש"ף. אחריו אינדיאני וכושים מארצות־הברית.

של יוזמת אל־סאדאת, שכולנו יכולים ללמוד ממנה.

אני מתכוון להלם הדרמתי של המעשה האחד, הנסיעה לירושלים. מעשה אחד זה, המרגש, הדרמתי, יצר שינוי כביר בדעת־הקהל ה־ישראלית.

למרבה הצער, אין זה עדיין שינוי כו־לל. לא היה שינוי כלפי הפלסטינים. אך הוא יצר שינוי כביר כלפי מצריים, שבה נלחמנו במשך שלושים שנה. הייתי חייל באותה מילחמה. והנה, במעשה דרמתי גדול אחד, הכל השתנה בן־לילה.

אני זוכר את היום, ערב בואו של אל־סאדאת, כאשר ראינו על מסכי הטלוויזיה מעמד קטן שסימל את הכל: התיזמורת של צבא־ההגנה־לישראל ניסתה לנגן את ההימנון המצרי, מבלי שהיו בידיה ה־תווים. זה היה מעמד כה מהפכני, כה בל־תי־נתפס, עד כי יצר מציאות פסיכולוגית חדשה.

אני סבור שעלינו לחשוב על מע־שים גדולים, דרמאתיים, שיכיאו לפריצת־דרך פסיכולוגית גם לעבר פיתרון הבעייה היותר־קשה של השגת השלום בין ישראל ופלסטין, בין הישראלים והפלסטינים.

עראפאת בכנסת

לבסוף, מילה אחת על הוויכוח שהת־נהל כאן היום בין אופטימיזם ופסימיזם. נדמה לי שהיה זה מר פאז'טה * שאמר, כי אינו אופטימיסט. אחרים אמרו שהם אופטימיסטים.

אני רוצה להכריז שאני נמנה עם ה־אופטימיסטים. אני מאמין, כי יבוא היום — ואני חוזר כאן על מה שאמרתי בכנ־סת — אני מאמין כי יבוא היום ויקרה הדבר שלא־ייאמן. יאסר עראפאת יעמוד על דוכן הכנסת וינאם באוזני הכנסת, כפי שאנוור אל־סאדאת עמד ונאם שם.

אני מאמין באמונה שלמה, כי המדינה הפלסטינית קום תקום. אין דרך למנוע זאת.

כי כשם שיש לאומה הישראלית הזכות להגדרה עצמית, כן — ובאותה מידה — יש זכות זו לאומה הפלסטינית. וכשם ש־אנחנו הגשמנו זכות זו, הפלסטינים יג־שימו אותה. על כך אין שמץ של ספק בליבי.

השאלה היא: א י ך זה יקרה?

האם זה יקרה ברוח של הסכמה הדדית — לא אגיד ברוח של אהבה, אך ברוח של

* ז'אן־קארלו פאז'טה, מראשי המיפלגה הקומוניסטית האיטלקית, שהיה מעורב בעבר בנסיונות להפגיש ישראלים וער־בים בוועידות־הידברות.

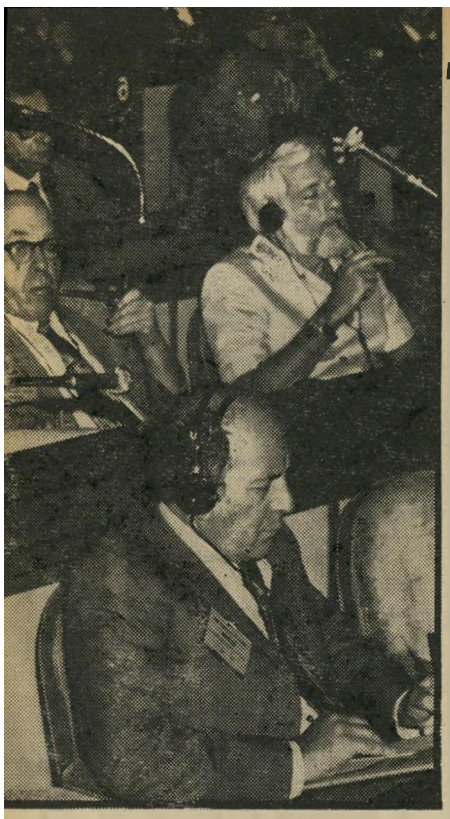

ישראלים

ד"ר יעקוב ארנון יושב ליד אורי אב־נרי בעת נאומו של אחמד צידקי אל־דג'ני. לפניהם: ד"ר צבי לם, פרופסור לחינוך.

הסכמה, שתהפוך בהדרגה לידידות. לא רק מיסגרת פורמלית של דו־קיום, אלא גם הרצון לחיות ביחד. או שזה יקרה כתוצאה ממאבק מר וממושך, כפיתרון כפוי מן החוץ.

אני סבור שזה תלוי במידה רבה בנו, הנמצאים כאן — אתם, אנחנו, כל אחד הנאבק למען עניין השלום.

יבוא היום כאשר הדגל הפלסטיני — שהוא כיום בלתי־חוקי בישראל ובשטחים המוחזקים — יתנופף מעל לשגרירות פלסטינית בירושלים המערבית, ודגל יש־ראל יתנופף מעל לשגרירות ישראלית שליד הממשלה הפלסטינית שתשכון, כך אני סבור, בירושלים המיזרחית.

השלום בוא יבוא. אנא, תכה נע־זור איש לרעהו להביא אותו במהי־רות האפשרית!

חיסכון באנרגיה אינו רק בעית ארה"ב!

אוטובוס ושמו חסכון

הנסיעה באוטובוס בטוחה פי 15 באשר לתאונות הדרכים. הכל יודעים כי החסכון הוא הכרח מיידי. לכל ברור כי איננו משופעים במקורות אנרגיה ומטבע חוץ.

ממשלה, רשויות מקומיות -

עדיפות לתחבורה הציבורית אינטרס לאומי

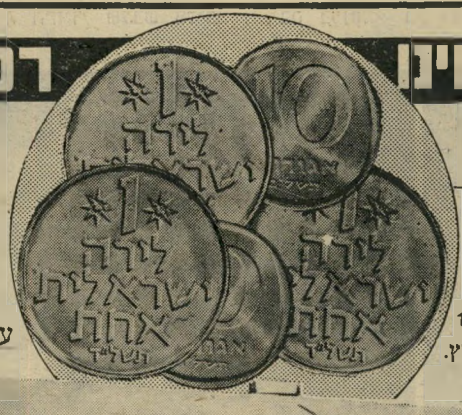

על פי פרסומים ממשלתיים מתברר למעלה מכל ספק כי הנסיעה באוטובוס חסכונית פי 10 ומעלה באשר לתצרוכת הדלק. הנסיעה באוטובוס חסכונית פי 25 ומעלה באשר להוצאות התשתית. היא חסכונית פי 12 ומעלה בהוצאות מטבע חוץ.

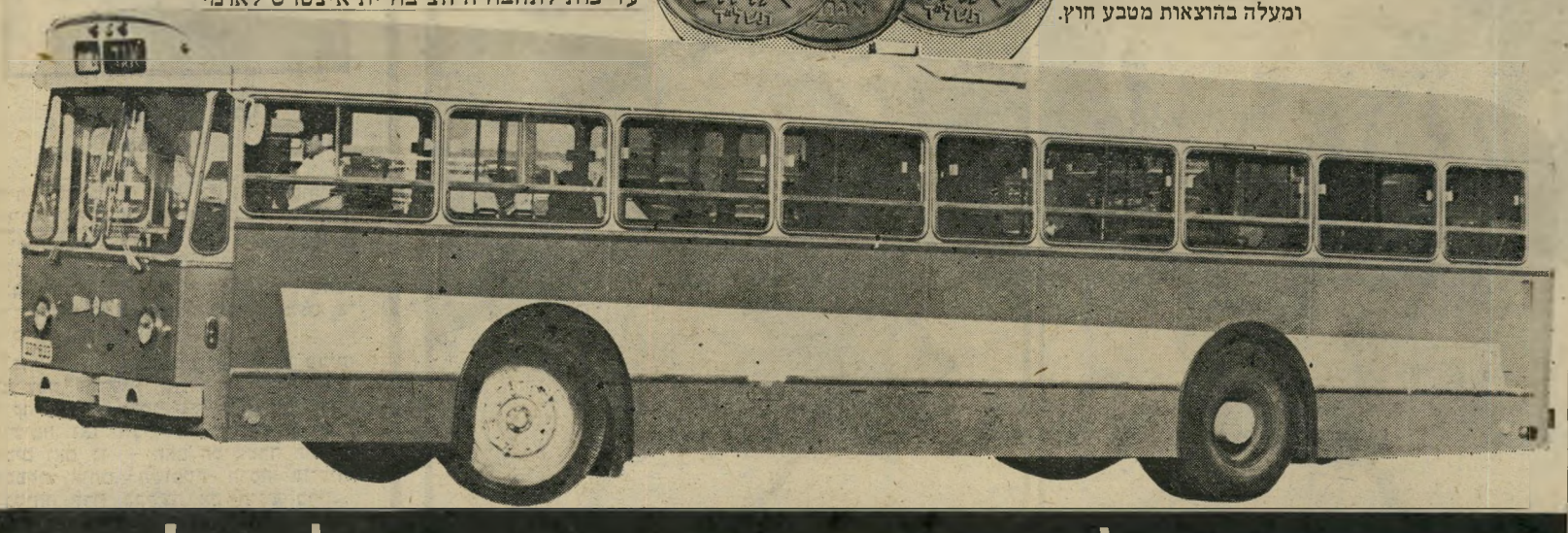

עדיפות לתחבורה הציבורית-אינטרס לאומי!

(המשך מעמוד 46)

מים ואמרו: „בן זונה, איזה כוח־סבל יש לו?" ואני צעקתי כל הזמן שאני חף מפשע, שבחיים לא הייתי מסתבך, שאני מפרנס את משפחתי בכבוד, והם מרביצים, מרביצים, וצועקים שהם יודעים ש־סיממתי את הבן שלי, בן ה־11.

עד כאן הסיפור.

למחרת מעצרו של אזואלוס הוא הובא לפני שופט שלום בחדרה, כשהוא כבול באזיקים. לדבריו, ראה השופט את סימני החבלות שעל פניו, אך השוטרים טענו כי הוא התפרע. „איך יכולתי להתפרע, כשהייתי כבול כל הזמן?" שאל אזואלוס.

פעולות מתוחכמות. השופט האריך את מעצרו. למחרת היום נבדק אצל רו־פא מישטרתי. לדברי אזואלוס התעלם הרופא מסימני החבלות שבגופו. משם הועבר אזואלוס לכלא רמלה.

הוא שהה חצי שנה בכלא עד למישפט. במישפט יצא זכאי. היה זה ניצחון לפרק־ליטו, מאיר זיו.

הגיב על הפרשה דובר מרחב מישטרת השרון, אלי זילבר: „הפעולה נגד אזו־אלוס תוכננה במשך זמן רב, אחרי תצ־פיות ופעולות המוגדרות כמתוחכמות. ה־יחידה שפעלה במקום היא חולית־הסמים של היחידה המרכזית של מרחב השרון.

„זהו מקרה ראשון שחשוד, שנעצר על־ידי יחידה זו, זוכה. אני רוצה להדגיש כי יחידה זו פועלת קרוב לשנה, והיא מוכרת כיחידה המעולה ביותר, המובילה במיספר לכידות סוחרי־הסמים הגבוה ב־יותר בארץ במשך תקופה זו.

„כמקובל עלי, כדובר, השתתפתי בפעו־לה זו לכל אורך הדרך. ידוע לי כל משלב התדריך של מפקד תחנת חדרה ועד לסיו־מה נדרשו כל הפעילים בשטח לשמור על קור־רוח ואיפוק מירבי."

בדיקת־דם לעד־המדינה

האם סיפקה המישטרה סמים לעד כדי שיעיד לטובתה?

בקשה חריגה מאד ביקש עורך־הדין דויד יפתח מבית המישפט המחוזי השבוע. יפתח גבה־הקומה מייצג את הרצל אבי־טן, הנאשם בשוד הבנק ברמת־אביב. כעד־מדינה מופיע בתיק זה אורי וולף. במישפט קודם שהתנהל לפני השופט

שופטת בן־עיתו
אין דם

דויד וולך גילה וולף כי היה מכור ל־סמים, ואף ניהל תחנה למימכר־סמים.

יפתח רצה להסביר לבית־המישפט כי וולף מוכן לעשות הכל כדי לקבל את מנת הסם שלו; זו הסיבה לכך שהסך עד־מדינה, וזו הסיבה לכך שהוא מעיד ב־תיק זה נגד חבריו.

כדי להוכיח זאת, ביקש הסניגור מבית־המישפט להרשות לו להביא אחות, אשר תיקח מידגם מדמו של וולף מיד אחרי הישיבה, ואז יתברר אם הוא עדיין מקבל סמים ואם כן — האם המישטרה היא ה־מספקת אותם. השופטת הדסה בן־עיתו הבטיחה לדון בבקשה אם תוגש כדין.

הבקשה נדחתה, לבסוף, על־ידי בית־המישפט, בגלל התנגדותו הבלתי־מנומקת של נציג התביעה, עוזי שראטר. נקבע כי אין אפשרות לכפות בדיקת־דם, כאשר ה־תובע מתנגד.

בשם בן־גוריון, ז'בוטינסקי ואלחרמן התקבצו פליטי כל המיפלגות כדי למצוא להם חיים פוליטיים חדשים

תחיית המתים

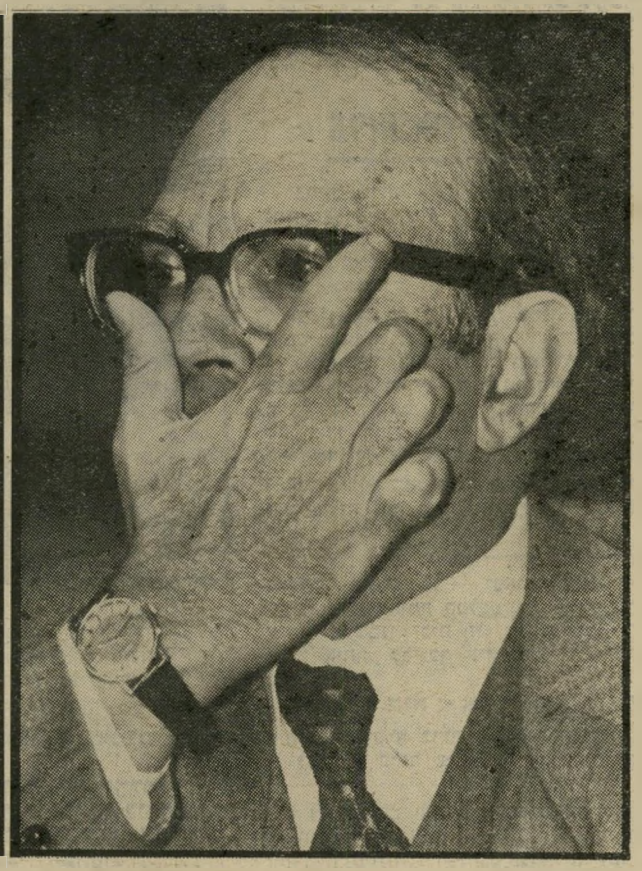

נאמן מנהיג התנועה החדשה, הפרופסור ומי שהיה אלוף בצה"ל, יובל נאמן, התגלה כאישיות משעממת ולא־כאריזמטית למרות שהיה היחידי שלבש חליפה ועניבה בכנס.

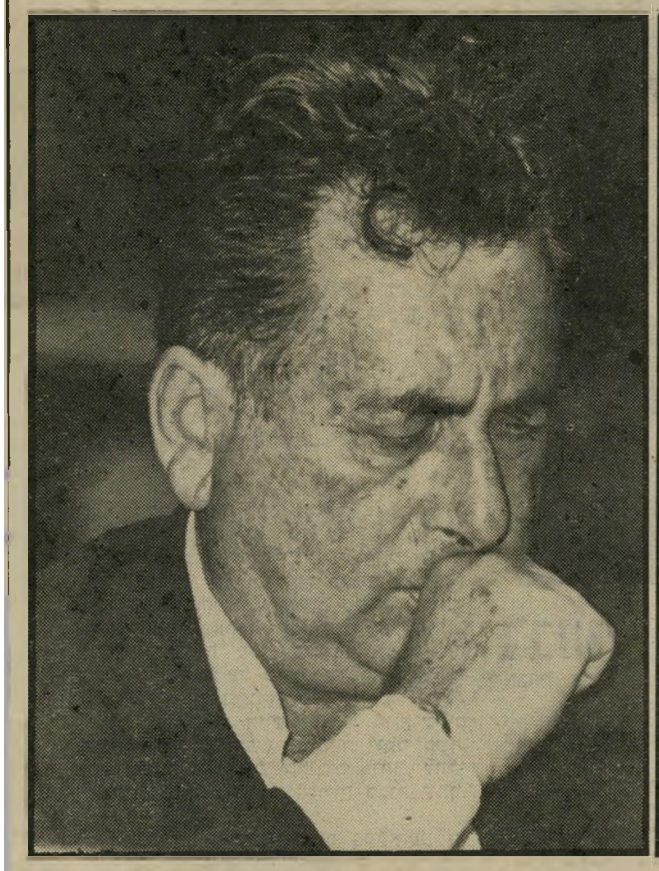

שמיר ח"כ משה שמיר, שהתנועה החדשה היא גלגל ההצלה שלו, היה מנחה הערב ונאם נאום פרטי בין כל אחד מהנאומים המשעממים שנישאו בכנס הייסוד.

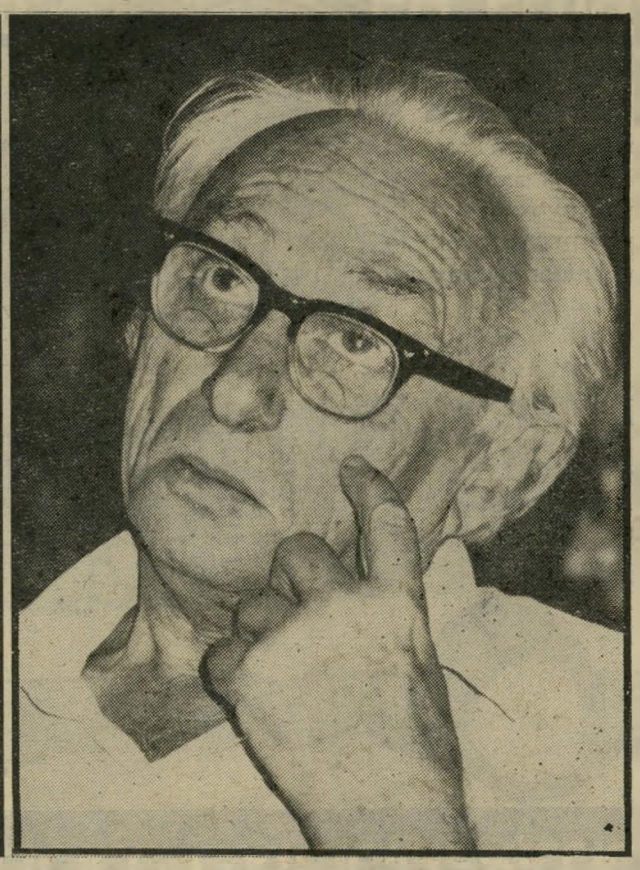

אלדד הד"ר ישראל שייב־אלדד, מפקדה של גאולה כהן בלח"י ואיש ארץ־ישראל־השלמה, לא הוזמן לנאום, אולם היה אחד האישים המקובלים ביותר על באי הכנס.

פורת מנהיג גוש־אמונים לשעבר, חנן פורת, שהצטרף למיפלגה החדשה, זכה במחיאות־הכפיים הסוערות ביותר והכריז על המיבצע הראשון של התחייה: קטיף תפוזים.

גאולה כהן מתבוננת בחדהמה במועל היד של משה שמיר מימין נאמן ומשמאל וולדמן

ה יה אולי משהו סימלי בכך ששלושת אלפי צירי הוועידה הראשונה של תנועת־התחייה נכנסו לאולם בבניני האומה דווקא מהדלת הצדדית. הדלת הראשית של ההיכל היתה חסומה, ביגלל יריד ירושלים הנערך במקום.

הכל התנהג ההיפך ממה שתוכנן. גאולה כהן עמדה בפתח והתחננה בפני העיתונאים: „אל תשמיצו! זה דבר חדש ויפה! תנו לנו צ'אנס!" בתוך עמדו צעירים ממצפן והספיגו ברשיון. עוד קודם לכן סגרה אותם המישטרה במין כלוב צר, המורכב ממחסומי־מישטרה, בעיקר כדי להגן עליהם מזעמם של חברי־התגוררה הנלהבים.

מנהיג ללא כאריזמה

ב ד תנועת כך, כתריסר צעירים, מלבד הרב כהנא, היושב במעין־מאסר־דה־לוכס, הופיעה לכנס. היו שם יוסי דיין, מזל כהן, היורקת המפורסמת, ועוד כמה צעירים נושאי־נשק, שישבו ביציע שמאחורי הבמה. חברי כך באו לפוצץ את כנס־הייסוד של התחייה. לדעתם, הקמת תנועה אחרת פוגעת בתנועה של ה„רב" שלהם.

צחי הנגבי, בנה של גאולה כהן, אסף סביבו כמה מצעירי־חרות־לשעבר, היום דור־ההמשך של תנועת־התחייה, ואלה התיישבו בצורה הפגנתית ומאיימת מול המטורפים של יוסי דיין. זה הספיק כדי לשמור על השקט, אפילו של מזל כהן. חברי תנועת כך, שראו כי תוכניותיהם סוכלו, הסתלקו לאחר זמן קצר מהאולם.

גם כמה צעירים מגוש־אמונים, אשר לא הבינו כל־כך את „הבגידה" של חגן פורת, הרב וולדמן וגרשון שפט, באו למחות נגד התנועה החדשה, אשר פירקה מכל תוכן את גוש־אמונים. דקות ספורות לפני שהחל הכנס קרא להם חגן פורת לשיחה. כשהוא משתמש בשמו של הרב צבי יהודה קוק, רבו של גוש־אמונים לשעבר, והיום הרב הפרטי של התחייה, הגיע איתם להסכם: איש מהגוי־אמים לא ישא את שמו המקודש של גוש־אמונים לשווא, וחברי הגוש לא יפריעו.

תוכנן גם שהעצרת תהיה קצרה, תמציתית וחגיגית. נדמה היה שהאלוף (מיל.) יובל נאמן למד אירגון בצה"ל, ושחגן פורת למד אירגון בגוש־אמונים. אולם כל התורות לא עמדו לפני יצר הנאום של קבוצת אנשים שנתנו להם מיקרופון, זרקורים ומחיאות־כפיים סוערות כימעט על פי פקודה. ח"כ משה שמיר לא רק לקח לעצמו 30 דקות יקרות ומשעממות, אלא בתוקף תפקידו כמנחה הערב, נשא נאום־זוטא בין נואם לנואם. גאולה כהן דיברה בקצרה, אך דברים מלב אל לב.

יובל נאמן נשא את נאום־הבכורה שלו כמנהיג התחייה. הוא היה היחידי מכל באי בניני האומה שלבש חליפה, חזיה ועניבה והצליח להרדים את הקהל בנאום ארוך ומייגע, שהבשורה היחידה שבו היתה שלתחייה אין מנהיג כאריזמטי.

דמויות מוכרות

א ת הנואם הרביעי, אפריים בן־חיים, הכירו עד לפני חודש רק חברי קיבוצו, בית־אורן, וכמה פקידים ותיקים של מישרד־החוץ. אולם בן־חיים הופיע לפני כחודש בעלי כותרת וסיפר לירון לונדון על יחסיו עם יורשו של הקיסר בוקאסה המודח, דאקו. עובדה זו הספיקה כדי להופכו לאחד ממנהיגי התחייה, וגם כדי שבן־חיים ישא נאום בן יותר מחצי שעה.

שילוח, טוען בלהט, כי אילו היו בן־גוריון, אלתרמן וז'בוטינסקי בחיים, הם בוודאי היו מצטרפים להתחייה.

אחד העיתונאים התלוצץ: „אילו היה לשקום עכשיו שכל, הם היו פוקשים הלילה לכל ההתנחלויות ומחסלים אותן. הן פשוט ריקות." ואכן, אי־אפשר היה שלא להבחין כי מרבית מבאי הכנס הם דמויות מוכרות מהפגנות גוש־אמונים ומהתנחלויות.

אט־אט התחיל הקהל להתפזר. גם תנועה חדשה אינה אהבת נאומים ארוכים. מאיר הר־ציון כלל לא נכנס לאולם. הוא ישב בחוץ עם חברים. אברהם יפה כימעט נרדם. ישראל גפן, אביו של יונתן וגיסו של משה דיין, ישב זקוף כל הערב כחייל ממושמע. הזמרת נחמה ליפשיץ, שלפתע גילו אותה מחדש, דאגה שהאיפור שלה, לא יימס באור הזרקורים.

וולדמן ושפר

שניים מראשי גוש־אמונים, שהצטרפו לתנועת התחייה, בילהה שפר מקדומים והרב אליעזר וולדמן מרבני הגוש. „הבגידה" של הנהגת גוש־אמונים בגוש שלהם הביאה לקרע כמעט גלוי בין קיצוני גוש־אמונים המתכוונים עתה להקצין את פעולותיהם כדי להוכיח כי כוחם עימהם.

היורקת מסתלקת

מזל כהן, היורקת המפורסמת מנאות־סיני ומי ששפכה מלח לקפה של שר־הביטחון באלון־מורה, הופיעה יחד עם אנשי תנועת כך, במגמה לפוצץ את הכנס. רק אחרי שאלה נתקלו בשומרי־ראש בראשותו של צחי הנגבי, בנה של גאולה כהן, החליטו לוותר על ההפגנה.

חגן פורת טען בחום רב: „מחר יום חדש!" הוא הציג את המיבצע הראשון של חברי התנועה החדשה: יציאה לקטיף תפוחי־זהב. אולם המיבצע של ראשי התנועה, החל מ„מחר בבוקר", הוא לנסות ולאחות את הקרעים ביניהם. על הכל מוסכם כי יובל נאמן הוא מיספר אחד — אך לפחות שישה אחרים מתחרים על המקום השני.

יוסי ינאי ■

רחל מרחלת על כל העולם

הכל נשאר במישפחה

אני לא יודעת אם לשמוח או לבכות, אבל בסך־הכל נדמה לי שהכל הסתדר. אתם זוכרים את **אורנה עמרמי** היפה, זו שהיתה אשתו של **שלמה גרוניך** כששניהם היו צעירים ורעננים? זוכרים. זוכרים את אחותה היפה, **טלי עמרמי**, זו שגרה פעם בראש־פינה ואחר־כך באי־זה כפר בסביבות כפר־סבא ועכשיו היא גרה בבית משגע בעין־כרם? זוכרים. ואת **יעקבה רוטבליט**, המכונה „האדום", זוכרים? בטח זוכרים, איך לא?

אז ככה, פעם פרחה האהבה בין טלי ויעקבה. כולם אמרו שהיא התחילה לצייר יותר טוב והוא התחיל לכתוב שירים יותר טובים, כל זה בגלל האהבה. אורנה היתה בטיול במיזרח הרחוק. היא טיילה וטיילה, נגעה קצת במהרישי וחסתה תחת כנפיו של קונפוציוס. היא בלעה אמונות וחזרה לארץ כשהיא שלווה ורגועה, שרו־

טלי עמרמי ויעקבה רוטבליט
מאחות לאחות

יה במה שנקרא נירוונה. היא נשארה חתיכה כמו תמיד, אך משהו השמין אצ־לה קצת. היא עברה לגור בירושלים ו־אחרי כמה חודשים, נולד, לשמחת כו־לם, עמרמי ג'וניור. הוא, כמובן, יפה וח־כם כמו האמה והדודה. אורנה גידלה או־תו לבד ותמיד ראו אותה מאושרת, „מצא־תי את הגבר של חיי" סיפרה בעיר.

הילד גדל, והאהבה בין טלי ויעקבה דעכה. טלי התאהבה בבחור בשם **איתי**, זה שפעם גר בראש־פינה ושילהב שם את הזרוקות. אחר־כך עבר לעין־כרם לשלהב שם את הירושלמיות.

אבל למה לחלק את היופי והכישרון למישפחות אחרות? יעקבה רוטבליט החליט שמישפחת עמרמי זה הסטייל שלו, הוא עבר לאורנה. חברים מספרים שכ־שיעקבה גר בבית הכפרי שלו בהוד־השרון, הוא נהג לשחק עם הילדים במח־בואים. „הוא תמיד אהב ילדים," מספר חבר טוב שלו, „אבל תמיד הקפיד על כך שהילדים לא יהיו שלו." אז עכשיו הוא מסודר. יש לו עם מי לשחק. ואצל דודה טלי, גם שם הכל פורח. השניים עוברים מבית לבית בעין־כרם כי הם עוד לא החליטו איזה בית משרה עליהם אווי־רה יותר טובה ויוצרת. לפעמים בשבתות ובימים טובים רואים את הרביעיה מט־יילת וקוטפת כלניות בהרי ירושלים.

העיקר שהכל נשאר במישפחה.

הידידה נחשפה

מירי סגל
נסיעה רישמית

אני לא מחדשת לכם שום דבר כשאני מספרת לכם על המשבר הקיים בחיי ה־נישואין של מנכ"ל כלל **אהרון דוברת** ואשתו **דליה**. את זה יודעים כולם, וגם כולם יודעים שהרבנות בירושלים עסוקה כבר זמן רב בהליכים שלהם.

אני גם לא אחדש לכם שום דבר כאשר אספר לכם שכל העניין הלא־נעים הזה של הגירושין בא אחרי שדליה גילתה שהבעל הנחמד שלה מחזיק לו ידידה. אולי זו לא היתה הסיבה היחידה, אבל זה בטח עזר.

אבל הסקופ שלי הוא אחר לגמרי. אם תהיו ילדים טובים אני אגלה לכם, מה שזמן רב רציתי לספר. אבל מיבות שו־נות לא יכולתי, מי היא אותה צלמת־חן שדוברת מבכר אותה על פני אשת חיקו.

מה פיתאום דווקא השבוע? אני לא החלטתי לחשוף את הבחורה, אלא דוברת עצמו. בעוד הוא נמצא בעיצומם של הלי־כי־הגירושין שלו, נסע לניו־יורק, ומבלי להכחיש, להסתיר או להסוות, לקח איתו את הידידה שלו לנסיעה זו, כבת־זוגו הרישמית.

אז אני לא אחזיק אתכם יותר במתח. הבחורה אינה אלא עורכת־הדין **מירי סגל**, מי שהתפרסמה לפני כמה שנים כידידה אינטימית של איש־מדינה בכיר ונשוי, ומאוחר יותר כחברה הכי טובה של בני הזוג **טלי ואשר ידלין**.

אז שיהיה להם כל טוב, ושהנסיעה הזו ביחד לאמריקה לא תעלה לדוברת יותר מדי ביוקר, בדיונים שלו לפני הרבנים.

הצל של אבי טולדאנו

לכל הנשואים האלה החושבים בסתר ליבם העמוק מאד כמה כיף היה יכול להיות אילו היו על תקן של פרודים, יש לי סיפור, שאולי יוציא להם את החשק לזה.

אני מתכוונת לזמר **אבי טולידאנו** אשר ניפרד מאשתו היפהפיה **ליאורה**. בני הזוג טולידאנו לא כל כך עושים את זה יפה, יש פה ושם מריבות, פה ושם צווים של בית־מישפט ופה ושם ליכלוך־כים. אבל זו לא הבעיה של אבי וליאו־רה. הבעיה האמיתית שלהם זה ה־ידידים.

אבי לא המתין הרבה עד שמצא לו איזו ילדה צעירה, בשם **לאה אבג'**, המלווה אותו לכל מקום ונועצת בו עיני עגל של מאוהבת. אולי היה טוב לזמר, שהמאזינות שלו כבר הפסיקו להשתולל בגללו, שהוא פיתאום מצא מעריצה פר־

לאה אבג'
מבט מעריץ

טית, אבל מהאשה אי־אפשר להיפרד. לכל מסיבה אליה מוזמן טולידאנו, וכמובן לו־קח את לאה איתו, נמצאת שם גם ליאורה.

ליאורה אינה פוחדת להיות לבד כמו הבעל שלה, ואין לה ליווי קבוע, והיא באה לכל מסיבה עם מישהו אחר. אבל לאבי וללאה לא כל־כך נעים כל העניין.

שליאורה תחייה עד מאה ועשרים, אבל זה לא מזכיר לכם קצת את הסידרה ה־חדשה בטלוויזיה רבקה?

אהבה יפה

קשה שלא לזכור את השחקנית **ליאו־רה ריבלין**. לא רק שהיא שחקנית מצו־יינת, אלא שהיא היתה פעם אשתו של השחקן והבמאי **עודד קוטלר**.

אחרי שליאורה ניפרדה מקוטלר היא התאהבה בשחקן **גדליה בסר**. השניים חיים יחד כבר תקופה ארוכה כשהם מאו־הבים כמו זוג שזה עתה גילה את האהבה, וכאילו הכירו רק אתמול, למרות שהרומן שלהם והחיים המשותפים שלהם הם כבר עניין של כמה שנים.

לאורה ריבלין
יופי אמיתי

הם אומנם חיים ללא חופה וקידושין, או מה שאומרים לעיתים הקיצוניים ש־בינינו „חיי חטא", אבל זה מעולם לא הפריע להם, וגם לא הפריע לליאורה לגדל את צמד התאומים שלה מעודד.

אבל כמו לכל דבר, גם לאהבה יש פי־רות. אני שמחה לבשר לכם שליאורה וגדליה מצפים או־טו־טו לצאצא משותף.

עוד אחת פחות

אני מוכרחה להשתתף בעזרתכם האדיבה בכאבם של כל זאבי תל־אביב, סביון וירושלים. לא מכבר הם נאלצו להיפרד, במסיבה עליזה, אבל בכל זאת מסיבת פרידה, מאחת החתיכות הכי רציניות בארץ, ולא סתם חתיכה, אלא גם עם אחת עם ייחוס. אני מתכוונת ל**עליזה ארנס**, בתו של יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור **משה ארנס**.

עליזה, שלמדה ארכיטקטורה בטכניון בחיפה, עברה כמה משברים בעת האחרונה. נראה כי המשבר הכי גדול שלה היה שהכתב הצבאי של הטלוויזיה, **עמירם ניר**, שחיזר אחריה במרץ, החליט לעזוב אותה, כמובן אחרי שהצליח לכבוש את ליבה, ולחזור לידידתו משכבר הימים, **איה עשת**.

בגלל עמירם ואחרים, ואולי קצת בגלל המצב של המדינה הזאת — מצב אשר ביצירתו שותף גם האבא היקר שלה — החליטה עליזה לעזוב לכמה שנים טובות את הארץ ולהמשיך את לימודי הארכיטקטורה שלה בארצות־הברית.

מובן שהבת של יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון אינה יורדת. אבל ברגע של אמת, באותה מסיבה עליזה, אמרה עליזה: „מי יודע כמה שנים אני לא אראה את הארץ?"

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת

מאת יגאל לביב

נעלם ונמצא תיק המס של ציון לוי

תיק־חקירה על חשדות בעבירות מס־ערך־מוסף של המיסעדן **ציון לוי**, בעל מיסעדת „ציון" ושותף בכיר בחברת „סבן־אפ", נעלם בנסיבות מיסתוריות מ־משרדי מס־קניה בתל־אביב. התיק הוח־זר בדואר אחרי כמה שבועות, וצורפה אליו בקשת התנצלות אנונימית. בדי־קה העלתה כי כמה מיסמכים מקוריים נעלמו מן התיק.

לפני כמה שבועות גילו אנשי מס־הקניה ברחוב אחד־העם בתל־אביב כי נעלם תיק מימצאים אחרי פשיטת־קו־

מיסעדן לוי
מיכתב הסבר

מנדו של מס־ערך־מוסף על מיסעדת „ציון". היחידה לחקירת פשיעה חמורה במישטרת ישראל, בראשותו של תת־ניצב **ראובן מינקובסקי**, חקרה את עובדי מס־הקניה. כמה ימים לאחר מכן הגיע בדואר התיק, בצירוף בקשת התנצלות אנונימית על ההטרדה וההחשדות נגד העובדים.

פגעי בטיחות במכוניות

הרשויות הפדרליות בארצות־הברית החזירו לתיקונים שורה נוספת של דגמי מכוניות, שנמכרו באמריקה ברבע הרא־שון של השנה.

במשאיות קלות תוצרת „פורד" התגלו פגמים במערכת־ההגה, כתוצאה מחוליה חלשה, העלולה להינתק בלחץ ולגרום לתאונה.

„פורד מוסטנג" — פגמים בתיבת־ההילוכים, העלולים לגרום לאובדן השלי־טה של הנהג במכונית.

„ב.מ.וו." דגם 3201 — מערכת השאי־בה החשמלית במיכל־הדלק לקויה, ויכו־לה לגרום לזרימה לא־יציבה של דלק, העלולה לגרום לתאונה, כתוצאה מהא־טת המנוע.

„פיאט 124 ספורט ספיידר" — מע־רכת־פלסטיק במערכת־הבלמים האחורית לקוייה, ויכולה לגרום לחדירת מים לב־למים, העלולה לגרום לשבירת הבלמים.

„וולוו", מרבית הדגמים — פגמים במיכל־הדלק, היכולים לגרום לביזבוז־דלק ולהתאיידות מהירה באזורים חמים, כתוצאה מסדקים במיכל־הדלק.

אלוף השש־בש הפסיד 20 מיליון ברולטה בלונדון

מי שהוכתר כאלוף בשש־בש, **עזרא טיסונה**, הפסיד לאחרונה 280 אלף לירות אנגליות (20 מיליון לירות יש־ראליות) במישחקי רולטה במועדוני־ההי־מורים בלונדון „קארזון" ו„קלארמונט". אחרי ההפסד הגיע טיסונה ארצה, ונש־אר כאן עד שהושג הסכם בינו לבין בתי־ההימורים, שלפיו ניתנה לו דחייה של שנה לפירעון החוב, והותר לו להמשיך לשחק במקומות אלה בשנה הבאה.

טיסונה נוהג לשחק בשש־בש במקו־מות אלה. במישחק זה הוא נחשב כשח־קן מעולה, אם כי הוא רחוק מרמת השחקנים האמריקאיים, העולים עליו בהרבה, והזוכים בכל האליפויות הנע־רכות בכל שנה במונטה־קרלו ובלאס־וגאס. בתי־ההימורים בלונדון מתירים לו לשחק שש־בש, בתנאי כי ישחק גם מישחקים אחרים שבהם אינו חזק.

מהמר טיסונה
סיכוי נוסף

מישלחת אי"ד בישראל: ההפצצות בלבנון וההתנחלויות מקשות על אישורי הסיוע לישראל

ראש מישלחת־חקר של אי"ד (גוף אמ־ריקאי פדרלי, הנותן מענקים למדינות נזקקות), **ג'ון בנט**, ונציגי השגרירות האמריקאית בישראל, הבהירו בשיחות עם חברי ועדת־הכספים של הכנסת, כי המשך ההפצצות בלבנון וההתנחלויות מקשה על המימשל בהשגת תמיכה לב־קשות הכספיות של ישראל.

האמריקאים נפגשו לחוד עם יושב־ראש ועדת־הכספים, ח"כ **שלמה לו־רנץ**, ועם ראש סיעת המערך בוועדה, ח"כ **עדי אמוראי**. בשיחה עם אמו־ראי ביקשו האמריקאים לדעת אם יש־ראל תוכל להחזיר את הסכומים החל בשנת 1981, לאור קשיי המשק כבר היום. אמוראי הבהיר, כי מצב המשק ישתפר, שכן השילטון יהיה בידי המע־רך. גם דעת־הקהל באמריקה תהיה נוחה יותר לישראל, הבהיר אמוראי, ביגלל שינויי המדיניות, ויהיה קל יותר לממ־שלה האמריקאית להשיג תמיכה לסיוע מוגבר לישראל. האמריקאים הדגישו ב־שיחה כמה פעמים כי מעשי ממשלת־ישראל יוצרים נוגדנים בדעת־הקהל הא־מריקאית, ומפריעים לרצון הממשלה להמשיך בסיוע.

„גארדיאן": יש להגביל את היבוא לאנגליה

בעוד שישראל ממשיכה במדיניות־הייבוא־החופשי והפיתוח לכל, ומבזבזת את יתרת המטבע שלה על מוצרי־מות־רות (200 מיליון דולר יבוא בשנת 1979), קרא הביטאון הליברלי בבריטניה „גאר־דיאן" לחקיקה להגבלת הייבוא, כדי לגונן על המשק הבריטי מפני אובדן יתרות־מטבע. „גארדיאן" קבע כי מח־צית 1979 הסתיימה בגירעון במאזן־התשלומים בסך 1.9 מיליארד לי"ש. הממשלה תצטרך לעשות משהו, והיא שוקלת צעדים דפלציוניים, שיובילו לאב־טלה ולמיתון.

המאמר מסביר כי השפל הצפוי באר־צות־הברית יגרום להפניית כמויות גדו־לות יותר של סחורות לשוק הבריטי, בעוד שחיזוק הלירה־שטרלינג ימנע הג־ברת הייצוא. ההצעה היא להגביל את הייבוא ברמה הנוכחית, באמצעות הק־צאת מטבע לשם יבוא ברמה של הייבוא עתה, ומתן האפשרות לייבואן לבחור את הסחורה שייבא בסכום שאושר לו.

מלון „באזל" ינהל את „סמואל"

בעלי מלון „באזל" בתל־אביב, קבו־צת הקבלן **מאיר שפיגל**, חתמה על חוזה שלפיו תנהל את מלון „סמואל" בתל־אביב, וכן את מלון „טירת בת־שבע" בירושלים. „באזל" מנהל כבר את מלונות „סיטי" ו„טל" בתל־אביב, ועתה יהפוך לרשת־ניהול גדולה. מנהל חטיבת המלו־נות ב„באזל" הוא **לסלי אדלר**.

מלון „סמואל" שייך במחציתו למש־קיע הגרמני **מנדרמן** (בעל מחצית מלון „הסלע האדום" באילת) ומחציתו ל־„חברה לישראל ב'". בעלי המלון התחיי־בו להשקיע 10 מיליון לירות בשיפוצים בו. מלון „טירת בת־שבע" שייך לתע־שיין **מרדכי בן־חיים**, שהוא בעל מחצית מיפעל „פרומין" בשדרות. המח־צית השניה בידי „כור". מלון זה נחשב כשר למהדרין ומקובל על היהדות הח־רדית.

באחרונה הגיעו תלונות רבות אל מינ־הל־התיירות על רמת־השירותים בו, ובע־ליו התחייבו לשפצו כדי לחביאו למצב מניח את הדעת.

משיכות יתר ללא רבית לעובדי בל"ל

בעוד הכל עוסקים מדי פעם בעובדי חברת־החשמל, שאינם משלמים עבור ה־חשמל שהם צורכים, התברר עתה כי נוהג דומה יש ב„בנק לאומי" לגבי משי־כות־היתר של עובדיו.

בחוזר של אגף כוח־האדם בהנהלה המרכזית לכל הסניפים, נאמר כי הנ־הלת הבנק החליטה לדחות בשלב זה את חיוב הריבית הרבעונית בחשבונות עובדי־הבנק לתקופה יולי־ספטמבר. ה־דחייה באה כמחווה של רצון טוב מצד יושב־ראש הנהלת הבנק.

ח"כ ברמן: הליברליזציה וביטול הסובסידיות – השגיאות שהרסו את המדיניות

יושב־ראש ועדת־הכנסת, ואחד מראשי המיפלגה הליברלית, ח"כ **יצחק בר־מן**, סבור כי שתי השגיאות שחרצו את גורל המדיניות הכלכלית של הליכוד הן ההחלטה על הליברליזציה במטבע ובי־טול הסובסידיות למיצרכי־יסוד. לולא שתי שגיאות אלה, היה משק המדינה ממשיך להתנהל כמו בימי המערך, ללא בעיות מיוחדות.

ברמן טוען כי מצע הליכוד קרא לבי־טול הפיקוח על המטבע בצורה הדרג־

ח"כ ברמן
מי שומע?

תית, תוך מיספר שנים, וכחלק ממדי־ניות כוללת. כן קרא לפיחות הדרגתי של שער הלירה בשיעור של 5% לשנה, כדי לעודד את הייצוא. ראשי האוצר הורו על פיחות מיידי של 50%, וביטול מוחלט של הפיקוח על המטבע. הח־לטות אלה גרמו, לדעתו, לסיחרור האינ־פלציוני.

החלטה חמורה נוספת היא ביטול הסובסידיות בבת אחת. לדעתו היה מקום לבטלן תוך חמש־שש שנים, מבלי לגרום לזעזועים במשק. הביטול לא הביא כל חיסכון, שכן גרם מייד להתייקרויות, שהגדילו את הוצאות הממשלה בסכומים דומים. ברמן טען כי ניסה, בשעתו, לשכנע את ראשי האוצר שלא לבטל את הסובסידיות, אולם לא היה מי שיקשיב לדבריו.

יפהפיה מיסתורית, מנהלת רשת־סמים בינלאומית, נמרה נוקמת, שוכרת רוצחים -

כך מצטיירת מיכל חזן בעיני המישטרה. אולם השופט שיחרר אותה בלי צורך בערבות

אחותי, בת השטן

יפהפיה מיסתורית, מנהלת רשת־סמים בינלאומית, שגבולותיה משתרעים מתאילנד ועד צרפת. נמרה נוקמת ונוטרת, אשר שכרה רוצחים שכירי־חרב כדי לנקום את דם אחיה. כך תוארה מיכל חזן על־ידי המישטרה, ובאמצעי־התיקשורת.

מיכל נעצרה לפני חודש ימים באשמת רצח האחים אברהם („בבר") ודויד („דדה") עמר בנתניה. המישטרה ניפנפה במידע סודי, המקשר את היפהפיה בת ה־27 לשני צרפתים שכירי־חרב, שרצחו את האחים ועזבו מיד את הארץ. הסיבה לרצח צויינה על־ידי המישטרה כניקמת־דם. בבר עמר, בן ה־24, נפצע בחודש אפריל השנה ב־דירת־סטודיו בפאריס. באותה דירה נמצאו מתים שני אחיה הצעירים של מיכל, דויד ומרקו חזן.

מיכל חזן על קבר שני אחיה
מה היא עשתה בתאילנד?

מוות בפאריס

ב עוים הפשע הישראלי רבים הגברים האלימים והפסיכופטים הקשרים, אולם נשים יפות מעטות בו מאד. אמצעי התיקשורת הירבו לתאר את מיכל, צעירה אכסוטית, שעבדה כדיילת־יופי של לון וכדוגמנית של גוטקס, ואשר לפני כחמש שנים עזבה את ישראל ונסעה ל־לונדון ללמוד קוסמטולוגיה.

סממן נוסף, שהגביר את ההתעניינות ביפהפיה, היא עובדת היותה בחודש ה־שמיני להריונה, כאשר אינה נשואה. לכל שאלות החוקרים סירבה מיכל למסור מיהו אבי תינוקה. בפגישה עם העולם הזה הסבירה כי סירבה לערב אדם שהינו חף־מפשע בכל החקירה הנערכת בארץ. היא גילתה כי אבי התינוק הוא צעיר צרפתי בן 26, נוצרי תושב פאריס, העובד בחב־רת־ביטוח. את קשריה עימו ניתקה לפני שגילתה כי היא בהריון. עובדה זו נתגל־תה לה רק שבוע לפני הירצחם של אחיה, ואז היתה כבר בחודש השני להריונה.

מיכל היתה קשורה מאד לשני אחיה, הצעירים ממנה בשנים, עם דויד (25) התגוררה בשנתיים האחרונות בפאריס. הוא נשא לאשה צעירה אלג׳רית תושבת פא־ריס, פטריסיה, ומיכל התגוררה תקופת מה עם שניהם. דויד עסק במיקצוע המישפחתי — תפירת נעליים. מיקצוע שבו עסק אבי־המישפחה עוד בקזבלנקה שב־מרוקו. מיכל עצמה עבדה כמלצרית ב־מיסעדה ישראלית בפאריס.

מרקו, האח הצעיר, בן ה־20, השתחרר מצה״ל, אחרי שסיים את שירותו בחיל־האוויר. מכיוון שעמד לשאת לאשה את פולט היפה מבאר־שבע, בא לפאריס לק־נות מוצרי־חשמל וחפצים שונים לחתונה. הוא נרצח בדירתה של מיכל יום לפני מועד חזרתו לישראל. בכרטיס שנותר חזרה מיכל לארץ, עם גופות שני אחיה.

אחרי שחזרה לישראל, היא מתגוררת עם הוריה בשיכון ד׳ בבאר־שבע, בבית־דירות עלוב ועממי. מהחצר עולה צחנת ביוב שלא תוקן זה זמן רב. הדירה מרו־הטת בניקיון אך בפשטות רבה, ברהיטים ההכרחיים בילבד. „האם זו נראית לך כדירתם של סוחרי סמים בינלאומיים?" שואלת מיכל בחיוך שובה לב.

נסיעה לתאילנד

ע רב יום־הכיפורים שוחררה מיכל ממעצרה הממושך על־ידי השופט בנימין כהן, נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. בהחלטה סוחפת וחסרת־תק־דים ביטל השופט לחלוטין את המידע ה־סודי שהציגה המישטרה. „לא נעים לי שאיני מבקש מהסניגור חיים קאזיס לט־עון," ציין השופט, „הדבר לא נעים לי מכיוון שאני שומע שכבר שני שופטי־שלום ושופט מחוזי אחד דחה ערר... או־לם בסופו של עיון באתי לכלל מסקנה שלא היתה ואין ראייה מספקת למעצר." מיכל שוחררה אף ללא ערובה.

כיצד נרקמה אגדת הסמים והרצח סביב האשה הצעירה והעדינה?

כאשר נרצחו אחיה בפאריס, נמצאה בדירה, מתחת למיטה, כמות מיסחרית של סם המכונה „סוכר חום", שהוא הרואין בלתי־מזוקק. המישטרה הצרפתית העלתה סברה כי האחים ניסו להיכנס לעסקי ה־סמים בצרפת, וחבורה אחרת התנכלה להם ורצחה אותם.

מאחר שהרצח בוצע בדירתה של מיכל, והיא היתה גם זו שגילתה את הגופות, היא נחקרה במישטרת צרפת. בדרכונה נתגלתה חותמת כניסה לתאילנד (הידועה כמקור סמים) בחודש מארס השנה. התברר כי היא גם נסעה לגרמניה לסוף־שבוע, סמוך לתאריך הרצח. גם נסיעותיה התכופות לישראל עוררו חשד. אולם ה־מישטרה הצרפתית לא מצאה יסוד למעצ־רה. היא שוחררה מיד וחזרה לישראל, עם גופות אחיה. השניים הובאו לקבורה ברוב־עם בקבר־אחים בבית העלמין ב־באר־שבע.

גם ביום שבו נפגש צוות העולם הזה עם מיכל, חזרה זו מבית־הקברות. לפי מינהג יהדות מרוקו, עולים הקרובים ל־קבר בשנה הראשונה מדי שני וחמישי בשבוע. על הקברים המטופחים מונחים פרחים רעננים בכל שבוע.

קרובי נישואין

ה גורל העיוור הפגיש בצורה מיק־רית ושטנית אך מישפחות עמר וחזן כמה פעמים במשך השנים, ורקם מסכת־יחסים מיקרית וקטלנית בין שתי המיש־פחות.

גם בבית־העלמין של נתניה מצוי קבר־אחים, לשני בניה של מישפחת עמר, בבר ודדה.

שתי המישפחות הן יוצאות קזבלנקה במרוקו. ההורים עוסקים באותו המקצוע, סנדלרות, ואף הכירו היכרות שיטחית זו את זו עוד בחו״ל. מאז עלותם ארצה, ב־1962, לא התראו כלל. אולם בדצמבר בשנה שעברה התאהב מרקו חזן בחברתו ללימודים מבאר־שבע, פולט עמר, והח־ליט לשאתה לאשה. פולט היא בת־דודה

של עמר מנתניה. אולם גם אז לא חודשו הקשרים עם הענף מנתניה, ובני הדור הצעיר לא הכירו זה את זה כלל.

בבר, שלפי דבריו לא היה „טלית ש־כולה תכלת", הסתבך בישראל בעניינים שונים עם המישטרה. הוא נחשד בניהול חבורת סמים, ברצח אלי ועדש, בפיצוץ דיסקוטקים בנתניה ובעוד מעשים שונים. לפני יותר משנה עזב את הארץ ונסע לפאריס, שם נשא לאשה צעירה צרפתיה.

בדרך מיקרה הכיר מרקו חזן, זמן קצר לפני מותו, את בבר במועדון־לילה בפא־ריס. כאשר התברר לשניים שהם עומדים להפוך קרובי־משפחה, עם נישואיו של מרקו לפולט, התיידדו, והחליטו לבלות את הערב האחרון של מרקו בפאריס יח־דיו. הם קבעו פגישה בדראג־סטור מט־ניון באותו ערב.

לדברי בבר להעולם הזה, בראיון שנתן כאשר חזר ארצה, טען כי הפגישה נק־בעה לשעה עשר בערב, וכי הוא הוזמן עם אשתו. לעומתו טוענת מיכל כי אחיה קבע פגישה עם בבר רק לשעת חצות, וכי לא ידע כלל על קיומה של אשתו.

בבר סיפר שמרקו הופיע לפגישה ב־עשר, אך ביקש להיעדר לכמה דקות, ו־אמר כי ילך לסטודיו וישוב מיד. כאשר לא הגיע אחרי שעה וחצי, נסע בבר ב־מונית לסטודיו, צילצל בפעמון הפנימי ונענה. הוא עלה לקומה השלישית וראה את דלת הכניסה עומדת פתוחה במיקצת. לשאלתו: „מרקו?" נפתחה הדלת לרווי־חה, והוא נכנס פנימה. שם תפסוהו זוג ידיים אדירות והטילוהו לארץ בכניסה לדירה. הוא שמע התלחשויות, ויריה נור־תה ברגלו. שני אנשים עזבו את הדירה, ובאור הקלוש שבקע מחדר־המדרגות הב־חין שאחד מהם היה כהה־עור.

מיכל הגיעה לדירה כדי לעזור ל־מרקו לארוז את מיזוודותיו, יחד עם המישטרה הצרפתית, שהגיעה כדי לאסוף את בבר הפצוע לאמבולנס.

מיכל ראתה את ההמולה, אך לא הכי־רה את בבר, ולא התעניינה בנעשה. היא עלתה לדירה ומצאה את הדלת נעולה. אולם גניחות שנשמעו מתוך הדירה דח־פוה לנסות לפרוץ את הדלת. היא לא הצליחה, ולבסוף נכנסה לדירתה דרך מיר־פסת של דירה סמוכה.

פרקליט קאזים
המידע הסודי לא היה

קורבן או רוצח?

ב חדר מצאה את שני אחיה, שות־תים דם, מוטלים על הארץ, כשסימני־תיגרה ניכרים מסביב. מרקו היה כבר מת, אך דויד עדיין גנח. מיכל החזיקה אותו בזרועותיו כעשרים דקות, עד שמת. את אשר אמר לה בשעת גסיסתו, אם בכלל היה מסוגל לדבר, אין איש יודע.

בבר הכחיש כל ידיעה מדוע נורו ה־יריות, מדוע פגעו בו, וטען כי היה קור־בן מיקרי שנזדמן לדירה באקראי, מתוך ידידות עם מרקו. לדבריו — כוונו ה־יריות אל האחים חזן, והוא היה קורבן תמים.

מיכל מעלה גירסה שונה. לדבריה היו אחיה בחורים טובים וחרוצים שלא הס־תבכו מעולם עם החוק. לדעתה, גילה בבר כי מרקו עומד לשוב למחרת לישראל, וכי הוא בחור תמים וצעיר, ולכן ניסה לשלוח דרכו את הסמים לישראל. מטרת הפגישה בדירה היתה, לדבריה, אריזתו של הסם במיזוודותיו של מרקו.

היא מניחה שבבר לא בא לבדו, אלא בלוויית שותפיו לעיסקת־הסמים.

כאשר סירב מרקו להפוך בלדר, פרצה תיגרה ובמהלכה נהרג הצעיר. דויד, האח הגדול, הגיע בדיוק אז לדירה כדי לחפש את מרקו, מישהו פתח לו את הדלת והלם בראשו במכשיר כהה, ואז ירה בו שתי יריות. את הדברים הללו היא מחזקת ב־תוצאות הנתיחה־שלאחר־המוות, שקבעו כי דויד נורה מאוחר יותר, והוכה על ראשו במכשיר כבד.

יוליה בבאר־שבע

מ דוע נורה בבר? לכך אין לה הס־בר, אלא אם כן היה זה לצורך יצי־רת אליבי, או תוך מריבה עם שותפיו לעיסקה. על כל פנים, הקליע שפגע ב־בבר נמצא, לדבריה, על ידי מישטרת צרפת בתוך הדירה, ליד המירפסת, דבר המפריך את טענתו כי נורה בכניסה ליד הדלת.

מיכל מספרת כי כלי־הרצח נמצא כעש־רים מטרים מבבר, על המדרכה שליד ה־בניין. היה זה אקדח עתיק־יומין ונדיר, אשר לדברי מישטרת־צרפת משמש בעי־קר עבריינים מבראזיל, דבר המסביר את העור הכהה שעליו דיבר בבר.

למחרת הרצח בפאריס, כאשר שוחררה מיכל ממעצרה, טילפנה להוריה בבאר־שבע. ההורים כבר ידעו על האסון מהוד־עות ברדיו הישראלי. היא ביקשה לשוחח עם פולט, ארוסתו של האח מרקו.

אולם פולט, שהיתה שטופת דמעות, סירבה לדבר עימה. ואז אמרה מיכל להו־ריה כי כאשר היא תחזור לישראל, אינה רוצה לראות את פולט לנגד עיניה, מכיוון שהיא בת דודתו של בבר, „ובבר קשור לרצח של האחים שלי."

על שיחה זו התבססו עיקר חשדות ה־מישטרה. מכך הבינו השוטרים שמיכל חשדה בבבר ברצח אחיה, וכי היא תיכ־ננה את הנקמה, שכרה רוצחים בצרפת והביאה למותו של בבר ואחיו הצעיר דויד, עין תחת עין.

מיכל אינה מכחישה כי לדעתה, היה בבר מעורב ברצח, אולם היא סבורה ש־היו לו שותפים. ימים מעטים אחרי הרצח, כאשר היתה בדירתה בפאריס, טילפן אליה אלמוני ואמר „מישל? (כינויה של מיכל בצרפתית) כאן מדבר דדה, תיזהרי לך..." וצחק צחוק שטני. לדעתה, היה זה אחד הרוצחים, אשר הזהיר אותה. לא היה זה בבר, מכיוון שהוא היה בבית־החולים תחת מישמר כבד.

תינוק בבטן

ג ם אביה של מיכל, אברהם, נעצר שלושה שבועות אחריה, כחשוד ב־רצח האחים עמר. אולם גם הוא שוחרר יחד עימה.

מיכל אינה מתכוננת לשוב עוד לפא־ריס. אחרי מות אחיה, החליטה כי עליה ללדת את התינוק שבביטנה. הוא יהיה זכר לאחיה. והוריה, למרות היותם ממיש־פחה מרוקאית מסורתית, מסכימים עימה ומוכנים לעזור לה לגדלו.

מיכל אינה מתכוננת להינשא. היא עב־רה אכזבה קשה בחייה, ולא תיתן עוד מקום לאהבה בליבה.

אביה סיפר כי בהיותה בת 17 הכירה בחור מבאר־שבע. השניים התאהבו, „ו־אהבה כזו לא ראיתי בימי חייו," אומר האב. הם יצאו חמש שנים והחליטו להת־חתן.

אחרי האירוסין נסע החתן לאילת כדי להרוויח כסף. חברה טובה באה למיכל, שעבדה אז כדיילת־יופי, וסיפרה לה ש־אהובה בוגד בה באילת. מיכל נסעה לשם ותפסה אותו בקלקלתו עם האשה האחרת.

היא השליכה בפניו את תכשיטי־הזהב שנתן לה לאירוסין ואמרה: „אם יכולת לעשות כזאת לאהבתנו, איני רוצה לר־אותך עוד!" ומאז לא הסכימה לראותו. הוא חיכה לה עוד שנה תמימה, עד שהת־ייאש ונשא אשה אחרת. כמה חודשים אחרי כן עזבה מיכל את הארץ בפעם ה־ראשונה.

„אני בטוחה שזה בן זכר," אמרה מיכל, „הרגשתי אותו זע בביטני עוד בחודש השני. רק בנים נעים כל־כך מוקדם."

התינוק המצופה, וטיהורם של אחיה, הם כל רצונה של מיכל חזן, אשר בית־המישפט לא מצא די יסוד למעצרה, אך מצא יסוד לרחרח סביבה „שמא תיכננה או עצתה עומדים מאחרי הרצח."

אילנה אלון

דויד ואשתו ומרקו חזן
מתחת למיטה, כמות מיסחרית של „סוכר חום"

קולנוע

סרטים

הגרמנים הצעירים

הקולנוע הדינאמי, הצעיר והתוסס ביותר היום באירופה, הוא הקולנוע המערב־גרמני.

הגרמנים יכולים להתגאות היום בסידרה של יוצרי סרטים מן השורה הראשונה, שאפילו הוליווד הגדולה והכל־יכולה, מתחילה לחזר אחריהם. אין לראות בכמות הסרטים הגרמנים המופצים בישראל מדד לחשיבותם. ההפצה הישראלית פיגרה תמיד בכמה שנים, כשמדובר על הכרה בכיוונים חדשים בקולנוע.

מזלו של חובב־הקולנוע בישראל הוא, שהרשויות בגרמניה תפסו את חשיבות התרומה התרבותית שיש לקולנוע היום, בארצם, ולכן משתדלים להביא את בשורתם לכל מקום בעולם, באמצעות מחלקות התרבות של השגרירות הגרמנית או על־ידי מכון גיתה.

כך קרה גם בישראל. חודש אוקטובר בשלושת הסינמטקים יספק לישראל תמונה מהימנה של הקולנוע הגרמני.

אם בשבועות קודמים של קולנוע גרמני, עשה הקהל הכרה עם סירטי פאסבינדר, וגדרס והרצוג, שאפשר להתייחס אליהם כמעט כמו אל השילוש הקדוש של התעשיה הגרמנית הצעירה, תורחב היריעה הפעם לטובתו של פולקר שלנדורף, במאי שלפחות אחד מסרטיו, הכבוד האבוד של קתרינה בלום, זכה בהפצה מיסחרית בישראל ולהצלחה לא־מבוטלת.

שלנדורף הקדים, למעשה, את חבריו, גם בניסיון וגם בהופעה ראשונה על מסכי העולם. הוא כיום בן 40, ואם כי סגנונו הוא פחות אישי מזה של עמיתיו, הוא מהווה חלק בלתי־נפרד מקבוצת הצמרת הזאת. בהיותו נער חי בצרפת, שם החל גם בעיסוקיו הקולנועיים, כשהוא משמש בין השאר עוזר במאי לכמה מן היוצרים הבולטים בגל החדש, כמו שאברול, לואי מאל ואלן רנה (עימו עבר למשל על אשתקד במריאנבד). עם שובו לגרמניה, הצטרף לכל המתקוממים נגד המצב היסוד של התעשיה שם, שבתחילת שנות השישים פעלה עדיין תחת ההלם של מילחמת־העולם, והשתדלה שלא לנגוע בשום נושא כואב ומשמעותי, מתוך ההנחה שהקהל רחם לכל מקום בעולם, באמצעות מחלקות התרבות של השגרירות הגרמנית או על־ידי מכון גיתה.

כך קרה גם בישראל. חודש אוקטובר בשלושת הסינמטקים יספק לישראל תמונה מהימנה של הקולנוע הגרמני.

אם בשבועות קודמים של קולנוע גרמני, עשה הקהל הכרה עם סירטי פאסבינדר, וגדרס והרצוג, שאפשר להתייחס אליהם כמעט כמו אל השילוש הקדוש של התעשיה הגרמנית הצעירה, תורחב היריעה הפעם לטובתו של פולקר שלנדורף, במאי שלפחות אחד מסרטיו, הכבוד האבוד של קתרינה בלום, זכה בהפצה מיסחרית בישראל ולהצלחה לא־מבוטלת.

שלנדורף הקדים, למעשה, את חבריו, גם בניסיון וגם בהופעה ראשונה על מסכי העולם. הוא כיום בן 40, ואם כי סגנונו הוא פחות אישי מזה של עמיתיו, הוא מהווה חלק בלתי־נפרד מקבוצת הצמרת הזאת. בהיותו נער חי בצרפת, שם החל גם בעיסוקיו הקולנועיים, כשהוא משמש בין השאר עוזר במאי לכמה מן היוצרים הבולטים בגל החדש, כמו שאברול, לואי מאל ואלן רנה (עימו עבר למשל על אשתקד במריאנבד). עם שובו לגרמניה, הצטרף לכל המתקוממים נגד המצב היסוד של התעשיה שם, שבתחילת שנות השישים פעלה עדיין תחת ההלם של מילחמת־העולם, והשתדלה שלא לנגוע בשום נושא כואב ומשמעותי, מתוך ההנחה שהקהל הרחב רוצה בידור ובידור בלבד.

סירטו הראשון של שלנדורף ראוי להיחשב ליצירה הקולנועית המקורית הראשונה של הקולנוע הגרמני הצעיר. הכוונה לטרלס הצעיר, עיבוד לספר מפורסם מאד של הסופר היהודי־שווייצי, רובר מוזיל. אודות פנימיית נערים בגרמניה שלפני מילחמת־העולם הראשונה, שבה מתעללים הילדים הנוצרים בנער יהודי, תוך כדי גיבוי מלא של ההנהלה ורק מוחא אחד ויחידי מוצא את עצמו, בסופו של דבר, נאלץ לפרוש מן המקום.

פולקר שלנדורף מביים את „יריה של חסד"
הלם מילחמת העולם השניה

פולקר שלנדורף (ממושקף) משתעשע עם גיבורי „תוף הפח"
פסטיבל קאן 1979 נתן את הפרס לבמאי שיבקר בישראל

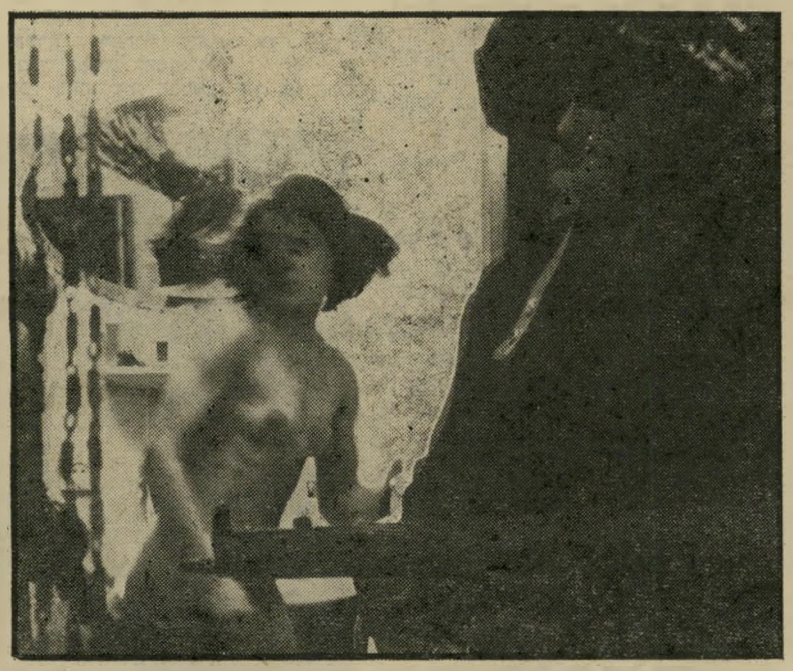

אנג'לה וינקלר ב„כבוד האבוד של קאתרינה בלום"
נושא כאוב ומשמעותי

פאסבינדר מביים את „נישואיה של מריה בראון"
מילחמה נגד עיוותים חברתיים —

מעמד מתוך סירטם של שלנדורף ופון טרוטה „יריה של חסד"
— ובעד מעמד צודק לאשה בחברה

הסרט, שנראה כתמונה של גרמניה הנאצית בזעיר־אנפין, גילה גישה ביקורתית חריפה של שלנדורף לבני עמו, ועשה רושם חזק ביותר בפסטיבל קאן, 1966.

מאז הצטיינו סרטיו של שלנדורף בגישה הליברלית שלו, ברצון העז ללחום נגד עיוותים חברתיים וסוציאליים, במיוחד מתוך התחשבות בעבר הקרוב של גרמניה, ובנטיה שלו להשתמש מדי פעם בפעם במקורות ספרותיים מכובדים מאד, כמו, למשל, קלייסט (מיכאל קולהאס), ברכט (בעל), היינריך בל (הכבוד האבוד של קתרינה בלום), הנרי ג'יימס (מניעיה של ג'ורג'ינה), או מרגריט יורסנר (ידיה של חסד).

כרבים מחבריו בגל החדש הגרמני, רגיש שלנדורף במיוחד למעמד האשה בחברה, והדבר משתקף בסרטיו, לא מעט בשל שיתוף הפעולה ההדוק בינו לבין רעייתו התסריטאית והשחקנית מרגרטה פון טרוטה, שהפכה באחרונה גם במאית. לא רק היחס לקתרינה בלום, בסרט שביימו יחדיו, מצביע על כך, אלא גם סרטים נוספים כמו אשה חופשית, המציג את סירוב החברה להתייחס אל אשה כאל יצור שווה־ערך, או יריה של חסד, שבה צריכה אשה לשלם בחייה על העובדה שאינה מתייחסת לאנשים במילחמה כאל חיילים, אלא כאל יצורי־אנוש.

מרגרטה פון טרוטה
במאית תסריטאית ושחקנית

פון טרוטה ושלנדורף, העומדים לבקר בשבוע הבא בישראל, אחראים לחמישה מתוך 12 הסרטים שבשבוע הגרמני. טרם הצעיר, העושר הפיתאומי של אנשי קומבאך שאותו ביים שלנדורף ומרגרטה פון טרוטה שיחה בו והשתתפה בכתיבתו, הכבוד האבוד של קתרינה בלום (שלנדורף ביים, פון טרוטה כתבה), יריה של חסד (שלנדורף ביים, פון טרוטה כתבה את התסריט ומשחקת) ויקידתה השנייה של קריסטה קלאגה (פון טרוטה ביימה). סרטי זה הוא אולי המינשר הפוליטי המילטנטי הטהור מבין כל החמישה, כשהוא מתאר כיצד אשה משכנעת כמה חברים לשדוד בנק, כדי שיהיה בידיהם הכסף הדרוש לקיום מעון־יום לילדים, מעון חיוני עבור האימהות שרוצות לעבוד ואין להן היכן להשאיר זאטוטיהם. הסרט, שהוצג כבר בפסטיבלים רבים, מהווה ביקורת חריפה מאד על המימסד הגרמני ועל אטימותו המהוגנת, אך לא רק עליו. אנשי דת וסתם בורגנים שפוחדים לחשוב וחוששים לנקוט עמדה, זוכים בקיתונות של רותחין לא פחות מן המימסד הרישמי. הסרט אינו מתיימר אף לרגע להיות אובייקטיבי, הוא מתאר את האירועים מנקודת המבט של קריסטה קלאגה, הגיבורה ששדדה בנק כדי לעזור לילדים, והוא עשוי להעמיד במבוכה אנשים שאינם יכולים להשלים עם הרעיון, כי לעתים, המטרה מקדשת את האמצעים.

כאילו על מנת לתת יתר תוקף לאירוע זה, יתחיל מוסיאון תל־אביב, להציג, החל בשבוע הבא את נישואיה של מריה בראון, אחד מסרטיו החדשים של פאסבינדר, אפוס המתאר, את כל הלכי הרוח הפוליטיים והפסיכולוגיים בגרמניה המתחדשת. מצד שני, סינמטק תל־אביב יציג כעשרים פעם, במשך החודש הקרוב את יריה של חסד של שלנדורף ופון טרוטה. סרט שנמצא בישראל כבר שנתיים, אבל אף בית־קולנוע לא הסכים להסתכן בהצגתו. אם להוסיף לרשימה את שני סרטיו של הרצוג שהופצו כבר בישראל, קאספר האוזר וסטרושק, נראה שהקולנוע הגרמני בכל זאת מתחיל לחדור לתודעה.

ואלרי מרס ותרז ליוטר: האושר

נשים טובות יותר

אחת שרה, השנייה לא

(פריז, תל־אביב, צרפת) — אנייאס ורדה היא כיום הבולטת בבמאיות הקולנוע של צרפת, וסרטיה מצטיינים במידה רבה של אהבת אנוש, בתוספת עיצוב אסתטי מרשים, המזכיר שוב ושוב את העובדה שהיתה צלמת לפני שהפכה במאית.

אלה גם התכונות הבולטות בסירטה זה, שהוא כבר כבן שנתיים, ואשר זכה להיות מוצג בישראל, אחרי שצפו בו בשבוע־הסרט־הצרפתי האחרון, שנערך בתל־אביב.

מעשה בשתי נשים הנעות במסלולים מקבילים, ובפגישותיהן במשך שנים אחדות. הסיפור מתחיל כשהאחת, בת 17, מגישה עזרה לשנייה, המבוגרת ממנה, והנשואה לצלם. ההמשך מראה כיצד מוצאות שתי הנשים את מקומן, כנשים וכיצורי־אנוש, בצרפת של חיום, וכיצד הן מצליחות להגיע ממעמד של יצורים מסוג ב', לבנות־אנוש עצמאיות ומשוחררות.

הצעירה יותר עוזבת את הבית, הופכת זמרת מחאה, שרה בחוצות וחיה מחוץ למימסד, עד שהיא מתאהבת בסטודנט פרסי, נוסעת עימו לביתו, ומגלה שאהבה בפאריס אינה דומה לחיי־נישואין במדינה מוסלמית. המבוגרת יותר מתאלמנת, אחרי שבעלה מתאבד, היא הופכת עורבדת־סוציאלית ועוזרת לנשים אחרות לעמוד על רגליהן. בסופו של דבר היא מוצאת את אושרה בחברת רופא, אולם רק אחרי שזה מסכים להכניס סדר בענייניו המישפחתיים. ורדה מאמצת לעצמה את נקודת המבט של האשה לכל אורך הדרך, והגברים בסרט זה, מן הראשון ועד האחרון, הם לסירוגין חלשים, אטומים ומוגבלים, וקצת לא ישרים. כל זה לא מתוך רוע לב, אלא כתוצאה מחיים וחינוך מסוג מסויים מאד של חברה, שהיא החברה המערבית שאותה מבקרת ורדה. אם התחלת הסרט היא זה מזכיר קצת את גישת הבמאית באושר, שאף הוא הוצג מנקודת מבט נשית, אבל בשני המיקרים, זו נקודת מבט מעניינת שכדאי לראותה.

ג'ורג' פפארד: האביר בשריון הלבן

מצוד אחרי צדיק

חמישה ימים מן הבית

(אופיר, תל־אביב, ארצות־הברית) — ג'ורג' פפארד, שהחליט, כנראה, שאינו ווכה בתשומת־הלב שהוא ראוי לה, עשה סרט זה בכוחות עצמו. אם לשפוט לפי התוצאה, נראה שהאחרים צודקים, לא הוא.

הסיפור שייך לשיגרה הישנה והרגילה ביותר של סירטי המתח ההוליוודיים. אדם בורח מן הכלא והמישטרה מנסה ללכוד אותו. מאחר שהנמלט הוא פפארד עצמו, ובראש המצוד אחריו ניצב נוויל בראנד, בעל ותק בתפקידי נבלים מכל הסוגים, ברור כבר מן הרגע הראשון לצד מי צריך לעמוד הקהל. אם הרמז אינו ברור די הצורך, תוך זמן קצר מסתבר שהנמלט הוא שוטר מעולה לשעבר, שהרג את המאהב של אשתו, פשע מכובד בהחלט, והוא נמלט מן הכלא ימים אחדים לפני שיחרורו החוקי, מפני שבנו נפגע בתאונת־דרכים, והוא רץ לעמוד למראשותיו. שוב, לב אם יהודיה לא תוכל לעמוד בפני שמאלץ שכזה.

הסרט הוא סידרה של הרפתקות ותכסיסים שבעזרתם מצליח פפארד להערים על רודפיו, כשבכל אחד מהם הוא מתגלה כאביר בשריון לבן, איש צדק מופתי שלא יפגע לרעה אפילו בעכבר.

בסך־הכל, זה אחד מאותם הסרטים, שהיו נראים מתקבלים בהחלט על הדעת אילו הוצגו בערב כלשהו בטלוויזיה, כאשר אפשר לשבת בכורסה וללגום כוסית. הקולנוע צריך היה לספק קצת יותר מזה.

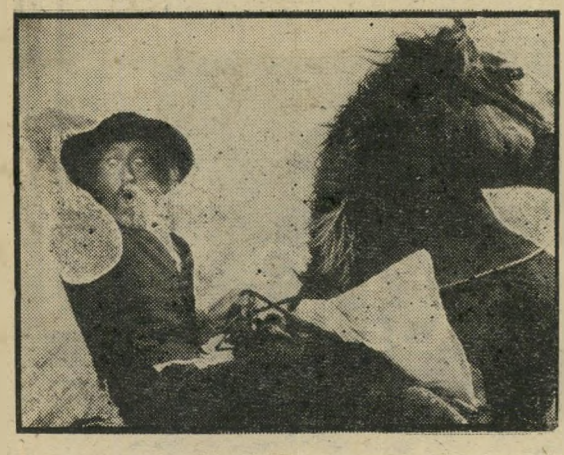

ג'ין וילדר: מוקיון מלבב

חיקוי חיוור לנול ברוקס

רבי אברהם במערב הפרוע

(מקסים, תל־אביב, ארצות־הברית) — הרעיון כשלעצמו אינו רע: רב יהודי נשלח מעייתו שבפולין, להנהיג קהילה בסן־פרנציסקו, והוא נאלץ בדרכו, לחצות את היבשת האמריקאית מחוף אל חוף, בימים שבהם היה המערב הפרוע עוד בשיאו.

אבל כידוע, רעיון אינו סרט, ועובדה זו מתבררת אחרי כחמש דקות. רוברט אולדריץ' שיכול להיות במאי מזהיר של סירטי פעולה (12 הנועזים), וסירטי אימים (מה קרה לבייבי ג'יין) או דרמות חזקות (הסכין הגדולה) נראה כאן אבוד לחלוטין בתוך עולם זר לו, עולם שמחציתו הושאלה ממל ברוקס ומחציתו השנייה מסדרות טלוויזיה כמו סמית וג'ונס.

הרבי השלומיאל, שאותו מגלם ג'ין וילדר, נתקל, כבר עם צעדיו הראשונים ביבשת החדשה, ברמאים וגנבים המפשיטים ממנו את מיכנסיו, הלכה למעשה. מי שמושיע אותו מן הצרה הוא גנב עוד יותר מוכשר, אשר מוביל אותו לכל אורך הדרך, ומסיים את הסיפור כידידו בלב ובנפש.

וילדר מנסה להפוך את הרבי למעין מוקיון מלבב והאריסון פורד משתדל להיראות כמו גלגול חדש של ג'ואל

מושכת ונשית עם "שנטל"

חזיות "שנטל" מצטיינות
במראה אופנתי עם שיק
באיכות הבד והתפירה
ובהתאמה אופטימלית לגופך.

"שנטל" היא התשובה לנשים
המבינות את היחס בין
המחיר לאיכות.

Chantelle
PARIS

להשיג בחנויות המובחרות:

סלון מלכה, פסג' הוד, דיזנגוף 101 ת"א • **סלון לילי**, ריינס 20 פינת פרישמן ת"א
בוטיק ג'נט, דיזנגוף 204 ת"א • **פאם־פאטל**, ככר המדינה ת"א
סלון זיוויית, דרך הים 5, חיפה • **סלון שלווה**, רח' הרצל 36, חיפה,
סלון אביבית, בן יהודה 17, ירושלים • **סלון חנה**, ביאליק 19, ר"ג • **בוטיק ארמון**, הרוא"ה 2, ר"ג • **סלון אורית**, רוטשילד 79 פ"ת • **סלון קליין**, ק.ק.ל. 117 באר־שבע
לבני שירי, פסג' רוטשילד בת־ים • **סלון ציפורה**, סמילנסקי 1, נתניה • **פנינת חן**, שנקר ככר ויצמן, חולון • **סלון רימונה**, שינקין 3, גבעתיים • **סלון דואט**, מרכז דקל, נהריה
סלון אינטים, מרכז מסחרי — כפר שמריהו • **סלון ונוס**, מרכז מסחרי א', אשדוד • **בת־חוה**, רח' הרצל 192, רחובות • **סלון לי־לה**, סוקולוב 70, רמת השרון
תצוגת המזרח, שוק נצרת • **אופנת עכו העתיקה**, עכו העתיקה • **מדי**, רח' הרצל 7, חיפה

צל"ג

● לתסריטן ולבמאי **יוסי גודארד**, עבור תוכנית התיעודית־כביכול על השומרים אלכסנדר זייד וחבריו, ששודרה ביום החמישי.

היה זה מערבון גרוע, שבו התרוצצו האינדיאנים הרעים (הערבים) בצורה מגוחכת ותת־אנושית, כשכל משאת־נפשם היא לרצוח יהודים. ולעומתם הקאובוים הטובים (השומרים היהודיים) המגלים גבורה, תושיה ודבקות־במשימה.

יתכן שכך הצטיירו הדברים לפני 40 שנה ויותר, כאשר התרחשו המאורעות שתוארו בתסריט, בעיני השומרים. אך כיום, אחרי כימעט שני דורות, אפשר לדרוש מתסריטן ישראלי שתהיה לו הבנה מינימלית הנדרשת מכל תסריטן מודרני בארצות־הברית המתאר את מילחמות־האינדיאנים — לראות את שני צדי המטבע, להבין את הצד האנושי משני עברי המיתרס, ולהטיל אור חדש על הה־מורכבות הרבה של ההתנגשות היהודית־הערבית בארץ.

מאחרי המסך

לב־ארי ניצח

מנהל־הרדיו, **גדעון לב־ארי**, פתח במיתקפה חזקה על סמנכ"ל רשות־השי־דור, **שלמה עבאדי**. לב־ארי טען, כי השיטה המינהלית־כספית ברשות־השידור מגבילה אותו, דרש יותר סמכויות בענייני־כספים, „ולהפסיק את המצב שעל כל לירה אני צריך לרוץ לעבאדי."

הסיכסוך בין לב־ארי לבין עבאדי הגיע להכרעתו של המנכ"ל, **יוסף** („טומי") **לפיד**. עבאדי תבע להמשיך בשיטה הקיימת, ואילו לב־ארי הודיע כי יתפטר אם לא יתנו לו יותר סמכויות. לפיד החליט לקבל את דרישותיו של לב־ארי, ו־מעמדו של עבאדי התערער עוד יותר.

מורא ארליך

ברשות־השידור חוששים מפני האפשרות ש**שימחה ארליך** יפסיק לכהן כשר־האוצר.

ארליך הבטיח, בזמנו, לרשות־השידור ערבות ממלכתית להלוואה בת שיבעה מיליוני דולר, מגרמניה. לכל היה ברור אז, כי אין זו ערבות אלא תוספת תקציב בת שיבעה מיליוני דולר, מאחר והיה ברור שהרשות לא תוכל לפרוע את החוב והגרמנים היו פונים לערבים — קרי: לממשלה.

אולם ארליך עדיין לא נתן את הערבות, ולכל ברור כי יורשו יתכחש להבטחה.

הבזיון זורם

התוכנית הבידורית לציון יום הנח"ל, ששודרה בשבוע שעבר בטלוויזיה, היתה אחת התוכניות הגרועות ששודרו אי־פעם בטלוויזיה הישראלית. לא היתה זו רק אשמת צוות הטלוויזיה, שצילם אותה, אלא גם אשמת מארגני המופע, בראשותו של **ציוני גרא**.

נראה שצוות־הטלוויזיה ידע מה עומד לקרות, וצילם לפני המופע, בעת החזרות, צילומי־מגן, שיאפשרו הכנת תוכנית אם צילומי המופע ייכשלו. ואמנם, הסתבר כי צילומי־המופע לא עלו יפה, והיה צורך להשתמש בצילומי־המגן.

אולם אלה לא הספיקו, ואחרי שהתברר הבזיון, נאלצו מפיקי־הטלוויזיה לבקש מכמה מהזמרים להישאר במקום ולהצטלם בשלישית. כך אירע שהזמרת **נחמה הנדר** („הלנה") נאלצה להשאר בנח"ל־עוז עד שעה ארבע לפנות־בוקר.

למרות הכישלון אמר אחר־כך מנהל מחלקת־הבמאים של הטלוויזיה, **יעקוב** („ג'קי") **גורן**: „ראינו הערב את ישראל היפה."

חוששים מהמבקרת

בתקופה הקרובה עומדת מבקרת רשות־השידור, **רומה אבישי**, להגיש את דו"ח־הביקורת שלה.

נראה כי דו"ח זה יהיה קטלני במיוחד, כשהדגש הוא על מחדלים של המינהל החדש, בראשותם של הפרופסור **ראובן ירון ויוסף** („טומי") **לפיד**.

מבקרת רומה
דו"ח מאיים

נגקטו כבר כל האמצעים כדי לדאוג לכך שהדו"ח לא יודלף לעיתונות, וכוונתם של ירון־את־לפיד היא להתעלם ממנו לחלוטין.

לפיד שינה את הטון

במחלקת־החדשות מתפלאים על הליברליות הרבה שמגלה המנכ"ל, **יוסף** („טומי") **לפיד**, בימים האחרונים, בהתירו לשידור כתבות, אשר ברור לגביהן לגמרי שעוד לפני כמה שבועות לא היה מתיר לשדרן.

ההסבר לכך: לפיד הבין רק עתה, כי צפוי סוף מהיר לשילטון הליכוד, והוא החל כבר לבנות את הקשרים החדשים שלו עם המערך ועם מתנגדי־הליכוד בתוך הטלוויזיה.

רוגל עומד להתפטר

היועץ־למנכ"ל־לענייני־טלוויזיה, **נקדימון** („נקדי") **רוגל**, עומד לבקש מהמנכ"ל, **טומי לפיד**, לשחררו מתפקידו. בשיחות אישיות אמר רוגל כי אין לו, לאמיתו של דבר, כל תפקיד מוגדר. „לפיד חושב שהוא מבין הכל," ואינו מקבל את עצותיו של רוגל, שהיה בעבר מנהל הטלוויזיה.

מי יחר נורמלי

בישיבת הוועד־המנהל, שנערכה בשבוע שעבר, היו חילופי־דברים חריפים ביותר בין מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** לבין חבר הוועד־המנהל, עורך־הדין **אהרון פאפו**.

אחרי ויכוח סוער אמר לפיד לפאפו: „אתה עוד תהפוך אותי לשמאלני!" מאוחר יותר, אחרי שפאפו הרגיז את לפיד, אמר לו המנכ"ל: „אם לא תתנהג כמו בן־אדם, אני לא אקח אותך טרמפ לתל־אביב." לפיד נוהג לקחת את פאפו מדי שבוע בטרמפ לתל־אביב, במכונית הוולוו שהיא מכונית־השרד שלו. פאפו התרגז והשיב לו: „המכונית היא לא מכונית שלך! היא מכונית של רשות־השידור, ואתה תקח אותי!" תשובתו של לפיד היתה: „אם אני אקח אותך, אתה תמצא את עצמך צועד ברגל בשער־הגיא!"

הכתב נשאר בחוץ

כתב גלי־צה"ל, שנשלח לסקר את פרי־צת־הגדר של מתיישבי עופרה, קיבל הוראות משילטונות הצבא שלא להיות בשטח הפרוץ, אלא רק ביישוב עצמו.

רק אחר־כך הובן מדוע קיבל הכתב הוראות אלה. דובר צה"ל בירושלים, סגן־אלוף **עמי גלוסקא**, מונה כמדריך שלו. גלוסקא סיפק לכתב מידע, שהתאים יותר למה ששילטונות צה"ל רצו שיפורסם, מאשר לעובדות בשטח.

שורשים נוסח ישראל

למי שהיה מנכ"ל רשות־השידור, **יצחק ליבני**, היה רעיון בפינה הקבועה שלו בגלי־צה"ל. ליבני הציע למאזינים לקחת רשמקול, ולראיין את בני משפחותיהם על תולדות המישפחה. הוא השמיע בתוכנית הקלטות שבהן הקליט את אביו, שנפטר כבר לפני 14 שנה ושבהן היה האב גלוי־לב וכנה.

בעיקבות השידור הגיעו אל ליבני עשרות מיכתבים, המבקשים ממנו פרטים נוספים על הצורה שבה הוא ממליץ לערוך את השורשים הביתי שלו.

בית־האופרה בניו־יורק

טענות נגד **דן שילון**, כתב הרשות בניו־יורק, מושמעות לאחרונה בבניין הטלוויזיה. הטענות הן נגד החומר המועט שמעביר שילון לארץ. יש הטוענים כי שילון אינו מעביר חומר משום שאין לו זמן, ביגלל החלטורות שלו, ויש הגורסים כי הוא פשוט נמצא בתקופת־משבר.

יועץ רוגל
איום בהתפטרות

אולם נראה כי שילון עסוק באירוח אנשי הטלוויזיה המגיעים לניו־יורק, המתגוררים אצלו בבית. עוזרת־ההפקה **מירי הלוי** התגוררה אצל שילון, כאשר המתינה לידיד שלה שיגיע מהארץ. בעוד ימים אחדים תגיע לביתו של שילון **יעל חן**, עורכת השבוע יומן אירועים, שנטלה לעצמה חופשה ארוכה מהעבודה.

יניב מחפשת שינוי

הקריינית החדשה של הספורט, **אורלי יניב**, החליטה להילחם בכישלונות שלה על המירקע, כדי שגורלה לא יהיה כמו זה של קודמתה, **רחל** („רחלי") **חיים**, שסולקה מהתפקיד.

יניב החליטה כי מה שמפריע לצופים בחזותה הוא זוג המישקפיים, ובימים אלה מכינים לה עדשות־מגע.

כתב שילון
מעון אורחים

פיקוח ללא ידע

כמו בכל תחנת־טלוויזיה גדולה בעולם, כך גם בטלוויזיה הישראלית יש מפקח־תורן, האמור לפתור את כל הבעיות כאשר יש תקלות, ולהציל את השידור מאסונות. עד כה היו מנהלי מחלקות, שהם אנשי־מיקצוע, עושים את התורנויות האלה, אם כי ברוב הפעמים היה התורן פשוט יושב בביתו — ואם היתה תקלה, היו מזעיקים אותו מהבית.

אולם מנהלי־המחלקות, שהיו ברשימת התורנויות, התמרדו, טענו כי העומס גדול מדי וכי יש להוסיף עוד תורנים.

טומי לפיד, הורה לצרף לרשימה עוד כ־20 מנהלי־מחלקות זוטרים, ביניהם אנשים שאין להם שום מושג איך עובדת טלוויזיה. עתה רק מקווים שלא תהיינה תקלות.

האם יפרוש

רפיק חלבי

נראה כי **רפיק חלבי** שוב מתחבט אם לעזוב את הטלוויזיה או להישאר בה.

לרפיק הציעה אוניברסיטת הארווארד מילגה ללימודים, אשר תאפשר לו גם לחיות בכבוד בארצות־הברית. נוסף על הצעה זו מוצף חלבי בהצעות־עבודה מתחנות־טלוויזיה זרות, הן ככתב שלהם בארץ והן כנוסע מטעמן לחוץ־לארץ.

קריניות יניב
בלי מישקפיים מאיימים

רפיק המתין לראות איך יפול דבר, עם חידוש מינויו של **ארנון צוקרמן** כמנהלי־הטלוויזיה. אחרי שצוקרמן הודח, הוא החליט להישאר בארץ, משום שהיה ברור לו כי כאשר הוא יחזור, לא יתן לו הימסך החדש לחזור לטלוויזיה.

אולם עתה התחיל חלבי לשקול בשנית את ההצעות שהופנו אליו. נראה כי ההגבלות המוטלות עליו ככתב לענייני השטחים המוחזקים מעיקות מדי. חלבי ינסה, כפי הנראה, לקבל חופשה ללא תשלום מהטלוויזיה, כדי ששובו יובטח.

יום רביעי

10. 10

● **מוטב כן פייסי החזן** (5.30). שידור חוזר של תוכנית בת שלושה פרקים, שתשודר החל מהערב ברציפות באותו היום ובאותה השעה. המפיקה רינה אגוזי והבמאי אנטואן־סלאח הפכו את שלום עליכם למחזמר. את המוסיקה כתב אלכסנדר („סאשה") אר־גוב ואת הפיזמונים יוסי גמזו. משתתפים במחזמר שלום־עליכמי זה זהרירה חריפאי, מרים גברייאלי, אבנר („חזקי") חזקיהו מיקי ורשביאק, איתי אריה ונטע פלוצקי. את התסריט כתבה חנה בן־ארי.

● **פטר והזאב** (6.00). שוב תוכנית „על־פי". הפעם על פי פרוקופייב. גם בתוכנית זו המפיקה היא רינה אגוזי. הבמאי ניל ויסברוד והכורי־אוגראפית ליה שוברט מציגים את הבלט פיקולו היפה.

● **מר אד** (7.00). תחת הכותרת אד המאהב מביאה הפיזודה של הערב את סיפורו של אד, המוזמן להשתתף בצילומי מערבון ושם מתאהבת בו הכוכבת — סוסה אצילית.

● **על אדונים ומשרתים** (8.00). רוז פוגשת בצעיר אוסטרלי בשם גרגורי ווילמוט, והחששות של הצופים, שמא רוז תיוותר בתולה זקנה, מתנפצים. הוא מסביר לרוז כי הוא מאוהב בה ולא רק בתביעתה לאוסטרליה, כדי לראות איך ילך להם ביחד. אם לא תמצא חן בעיניה היבשת הרחוקה, הוא מבטיח לה כרטיס חזרה.

● **מוקד** (9.35). עדיין לא ידוע מי יהיה אורח מוקד, אולם כדאי להחליף את המארחים. טוביה סער, יורם רונן ואהוד יערי התגלו במלוא חוצבנותם המקצועית כאשר עמדו מול מרואיין חזק כשר־החוץ משה דיין, במוקד של השבוע שעבר.

● **אל תגעו בכסף זה** (10.05). סרט צרפתי ישן ומצויין, על מאבק בין שתי כנופיות בעולם התחתון על שלל של שוד. הכוכבים הם לינו ונטורה ז'אן גאבין, אך הכוכב האמיתי הוא לארי אדלר, שפירסם את נעימת הסרט עם הפופולרית שלו.

יום חמישי

11. 10

● **מלכודת המוות** (9.35). במשך שנים הקפידה מחלקת הדובר להעביר לעיתונאים לפחות חומר על סרטי־תעודה. הפרץ נפרץ גם בנושא זה. כל מה שנודע על סרט התעודה של הערב, אליבא דלישכת הדובר, שהוא „מרהיב וקצת מפחיד" ומתאר יצורים וצמחים טורפים. מה שהכי חשוב, כמובן, שהקריינות היא עברית היא של אריה אורגד.

● **בזעות** (11.20). וולטר ויוניס מחפשים בטירוף את המעטפה עם הצילומים המרשיעים, שניתנו בטעות לשליח. ג'ודי מנסה להבהיר לצ'אק שבוב הוא רק בובה. לדני דוגאגים להסביר כי עליו לשאת את איילין, כדי להישאר בחיים. ברט מסכים להתאשפז ולג'סיקה וצ'סטר ממתינות כמה הפתעות בלישכת השופט.

יום שישי

12. 10

● **בצוותא עם הדודאים** (9.20). כל כמה שנים עושים יובל לדודאים — המיסעדן בני אמדורסקי והפטומימאי ישראל גורין. למי שלא נמאס לשמוע את שיירת הרוכבים, החליל ומה למדת בגן היום, מצפה בתוכנית הפתעה של ממש. חנה מרון, המבצעת יחד עם הדודאים את שיר הפונדקאית, כפי שבוצע במחזה של נתן אלתרמן פונדק הרוחות, גילתה בעת ההקלטה כי לאה סוטין, אמה של הזמרת מס' 1 של ישראל, נורית גלרון, היתה חברה בלהקה הראשונה שבה היתה חברה מרון עצמה (להקת מאין זה, שקמה בעת מילחמת־העולם השניה). הפתעה נוספת: הבמה המיוחדת שעוצבה לכבוד מופע על־ידי אמנון גדול.

● **רבקה** (10.30). הפרק שני בסידרה על פי סיפרה של דפנה דה מוריה. מקסים והנערה, ג'רמי ברט וג'ואנה ריווד, עוברים להתגורר בביתו של מקסים במנדרלי. הרעיה החדשה משקיעה מאמצים מרובים להשתלב בבית ולמלא את תפקידה, אך נתקלת בשני מכשולים: זכרה של האשה הראשונה, רבקה, וסוכנת הבית דנוורס, שהיא השחקנית אנה מאסי.

● **קרקס המחוזות** (11.25). פול סאנאסרדו, המנהל האמנותי של להקת בת־שבע, חיבר ריקוד למוסיקה של איגור סטראווינסקי, שבו מוטיבים רבים מאווירת הקירקס. מבצעת להקת בת־שבע ו־המפיק־במאי הוא אפריים סטן.

שבת

13. 10

● **אירוויזיון 1979** (10.05). הטלויזיה במצב קשה. אין לה מה לשדר. לכן חוזרים על שידורים שכבר שודרו. נראה כי שיא החוצפה, המעיד על מצבה הנורא של הטלויזיה, הוא הקדשת שעתיים מיום השידורים הקצר של שבת לשידור חוזר של האירוויזיון. ירדנה ארזי וגלי עטרי, שתי כוכבות האירוויזיון, תופענה שוב בצבע. למי שהיה נירגש מדי בעת השידור החי של האירוויזיון, כדאי לשים לב לסרטונים שלפני כל מופע. ביים אותם יוסי צמוז ומופיעים בהם הפנטומימאים יורם בוקר, עזרא דגן, איריס לביא, אורי טנבאום וחנוך גולן. השידור השני נועד, כפי הנראה, כדי לכסות על הביזיון של הנהלת רשות־השידור, שהכשילה את אירוויזיון 1980.

מוטב כן פייסי: לוצ'קי ורשביאק אילוז וגבריאלי
יום רביעי, שעה 5.30

יום ראשון

14. 10

● **להבות בשאול** (5.30). סטיב אוסטין מסכן עצמו כשהוא חושף מזימה של שריף וחבר קונגרס מושחתים, העושים יד אחת עם גיאולוג כדי להסתיר מטמון של אורניום תחת באר נפט, העולה בלהבות.

● **לסי** (6.00). החל משנת 1943, עת החלו להסריט סרטי קולנוע על לסי, ועד שנת 1950, גרפו לסי ובעליה, שהיה גם המאמן שלה, 264 אלף דולר — סכום עתק בימים ההם. עם עליית הסרטים המוסיקליים ירדה אופנת לסי. המאמן

לאסי
יום ראשון, שעה 6.00

רוד ויטרווקס רכש את הזכויות על לסי מאם־ג'י־אם בסכום של 40 אלף דולר. במשך שנתיים נדמה היה כי הכסף הזה אבוד, אולם ויטרווקס הצליח לשכנע את הטלויזיה לקרין סדרות של לסי, והתעשר מחדש. את הכלבה לסי רכש ויטרווקס מבעליה, שמסרוה לו לאילוף, מבלי שהיה להם 10 דולר לשלם עבור האילוף. לכן השאירו את הכלבה בידיו. הפרק הראשון, המשודר הערב, מתאר איך אבדה לסי בעת רעידת אדמה ואיך התגלתה על־ידי בעליה.

● **מסך גדול מסך קטן** (8.30). תוכנית הספורט לילדים המשודרת מדי יום ששי עוסקת עתה בהקרנת סידרת סרטי־איגרוף אותנטיים. בתוכנית זו התקנאו מפיקי מסך גדול מסך קטן, המקדישים את הערב לאיגרוף בקולנוע. בין היתר יוקרנו קטעים מרוקי, רוקי ב' והמתאגרף.

● **המלאכיות במערב הפרוע** (10.05). כאשר מגיע אוטובוס לחווה במערב, מתגלה אחד הנוסעים כבר־מינן. מתברר כי הוא נרצח במהלך הנסיעה, וכי רוצחו הוא אחד הנוסעים שהגיעו לחווה. שלוש המלאכיות נשלחות לחווה ומציגות עצמן כמבקרות תמימות. על־ידי פלירטים עם כל אחד מנוסעי האוטובוס הן מנסות לחשוף את הרוצח.

● **רמפוד פרקליט פלילי** (10.55). הפרק של הערב הוא חינוכי במיוחד. רמפוד מגן על פאשיסט מוצהר, וטוען כי לכל אחד הזכות לחופש הדיבור. תוך כדי כך הוא מסתכסך עם אחד מעוזריו, צעיר פקיסטאני, הסובל בעצמו מדעותיהם של פאשיסטים ודומיהם.

יום שני

15. 10

● **עושי השמן לשבת** (8.00). סרט במיסגרת מורשה, על עדת בני־ישראל בהודו. גם סרט זה אינו הפקה עצמית של הטלויזיה. הוא הורפק על־ידי אורט.

● **הכל נשאר במשפחה** (8.30). בשבוע שעבר החליטו, ברגע האחרון, מבלי להודיע על כך, לשדר את החבורות מרחוב ההפתעות תחת את ארצ'י באנקר. הפרק של השבוע שעבר, על חשבון־הנפש, שאותו עורכים מייק וגלוריה עם ארצ'י ואדית, ישודר הערב.

● **לחם חוק** (9.35). המפיקה נאוה כהן עם המגיש עורך־דין אלי זגהר, ידונו הערב בבעיית הקביעות בעבודה.

יום שלישי

16. 10

● **למישפחה** (7.00). מיכה נוי יסביר כיצד להכין ממתקים העשויים מקצף חלבונים עם שקדים. נביל מאהלה, מהביטוח הלאומי בנצרת, יספר לנכים כיצד לקבל את קיצבאותיהם. פינת האופנה תסקור את שבוע־האופנה, שנגעל לא מכבר בירושלים.

● **מנהיגים שעיצבו את פני המאה** (8.30). הפרק השני מוקדש למאו טסה טונג. המילה הסינית „לואן", שפירושה אנרכיה, הנחתה את מאו, ששלט באנרכיה למטרותיו.

חטף פתח: ארנן
יום שלישי, שעה 8.52

מאו הסתמך על המוני הפועלים ושמר על נחלת המהפכה. שהחזיקה אותו בשילטון, בעזרת המישמרות־האדומים, שנופו בספרים האדומים הקטנים בשם המהפכה התרבותית. מאו ידע לעורר את יצר השינאה בהמונים ולכוונו למטרותיו. קריין הסידרה הוא הנרי פונדה.

● **חטף פתח** (8.52). מאיר שלו יספר על הצעתו של הלשונאי, הפרופסור עוזי ארנן, על כתב עיברי באותיות לטיניות.

במדינה

מישטרה

אלוף האיגרוף והפושעים

השוטרים סיכנו את חייהם כדי לתפוס את גנבי המכוניות ומצאו את עצמם נאשמים באלימות

בחריקת בלמים נעצרה ניידת המישטרה מול חזית מכונית האאודי. מכונית מישטרה שנייה הגיעה במהירות מאחור, וסגרה את דרכה של האאודי מצד זה. שני הצעירים שמצאו את עצמם לכודים במכונית הגנובה ותקועים בין שתי מכוניות המישטרה לא נואשו. במהירות נגחו את הניידת שלפניהם, ואז פרצו אחורה כאשר הם מתנגשים בדלתה הנפתחת של הקורסינה שמאחוריהם.

שתי מכוניות המישטרה יצאו מכלל פעולה בגלל הנזקים החמורים שנגרמו להן, וכמה שוטרים נפגעו ממכת האאודי. לרגע נראה כי גנבי המכוניות יצליחו להתחמק ולברוח. אולם השוטר, חיים זילברשמידט, עשה מעשה נואש, הוא קפץ דרך החלון לתוך האאודי הנוסעת במהירות, נתלה על ברכיו של אחד הנוסעים, ותפס בידיו את ההגה. המכונית הגנובה נזרקה מצד לצד בפראות, כשנהגה מנסה לנער את השוטר התלוי בתוכה, אך ללא הצלחה.

לחוסר מזלו של נהג המכונית היה זילברשמידט (28) אלוף רוסיה באיגרוף לפני שעלה לישראל. שני הצעירים שבמכונית לא הצליחו לעמוד נגדו. הוא הלם בהם והיכה אותם כשהוא נאחז בשארית כוחותיו בהגה, ובחירוף נפש הצליח להביא לעצירת המכונית. השניים נעצרו.

המיקרה אירע בנובמבר 1977. בחודש מאי 1979 הוגש כתב־אישום נגד השוטר זילברשמידט ושניים מחבריו השוטרים. הם נאשמו בתקיפתם של יושבי מכונית האאודי, ניסים לוגסי וצבי זיונצקובסקי.

חבילות הדדיות. בכתב־האישום, שהגישה נגדם שרה פריש מפרקליטות מחוז המרכז, תואר רק חלק ממאבק האדירים של אותו יום. סופר כי השוטרים הוזעקו לקריית שרת באלחוט, וכי נמסר להם שמכונית החשודה כגנובה מסתובבת שם, ושישבה מנסים, כנראה, לגנוב עוד רכב. אולם כל הקטע הדרמתי בדבר נגיחתה של האאודי בשתי מכוניות המישטרה שסגרו עליה, הפגיעה שפגעו יושבי המכונית הגנובה בשוטרים, כל אלה נשמטו כליל מכתב־האישום.

סופר בו כי זילברשמידט נתלה דרך החלון על הגה המכונית הנוסעת, והוא נאשם בכך שתוך כדי הנסיעה היכה את לוגסי וצבי וגרם להם חבלות.

שני השוטרים האחרים שהשתתפו באותו מירדף נאשמים בכך שבדרכם לתחנת־המישטרה ברמת־גן, אחרי שתפסו את צבי ואת לוגסי, עצרו בקירבת הציצטדיון של רמת־גן, קשרו את לוגסי לפגוש הניידת והיכו בו. את חברו, צבי, לקחו שוטרים אחרים לתחנת־מישטרה ברמת־גן, ושם בעטו בו, היכוהו באגרופיהם ובמכשירי־הקשר עד שגרמו לו חבלות.

הדבר הראשון שעשו הסניגורים בתיק הנוכחי היה לזמן את כתב־האישום נגד צבי ולוגסי. אורי וגמן ואהוד דגן, סניגוריהם של השוטרים הציגו בפני השופט, מרים פורת, את כתב־האישום שבו נאשמו בשנת 1977 צבי ולוגסי, כתב־אישום זה מפרט את כל הסיפור הדרמתי של אותו ערב־חורף בשנת 1977.

„הנאשמים התנגשו בעוצמה רבה בשני כלי־הרכב המישטרתיים שחסמו את דרכם בכוונה לפרוץ לעצמם דרך, ועל־ידי כך שתקפו שלא כחוק את השוטר יהודה מודרה שהיה במכונית המישטרה באותה עת, וגרמו לו חבלות של ממש בחלקי גופו השונים. הנאשמים תקפו את השוטרים כדי למנוע מלעצור אותם, וכדי להפריע בעדם למלא את תפקידם כחוק. כתוצאה מכך נחבלו גם השוטרים דוד דנהירש וחיים זילברשמיט.״

הנפגעים הפכו תוקפים. בשלב הנוכחי של המישפט מונחים בפני השופטת שני כתבי־אישום, באחד נאשמו הגנבים בתקיפת שוטרים, שימוש ברכב בלי רשות, נהיגה ברכב ללא רשיון־נהיגה וביטוח, וכן גרימת נזק לרכוש. השניים הורשעו, והשופט אהרון אולסקר בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב גזר את דינו של צבי לשלוש שנות מאסר. הוא ציין שם כי

(המשך בעמוד 68)

הסטריאו הטוב בעולם

בתנאי יבוא אישי

11,705.- ל"י

פחות!

עכשיו גם בתשלומים

לראשונה בישראל ניתנת לך הזדמנות לרכוש מערכת סטריאו High Fidelity אמיתית בתנאי יבוא אישי מהחברה בעלת המוניטין: טלמוסיקה.

ניתן לרכוש את המערכת או כל אחד ממרכיביה בנפרד – גם בתשלומים נוחים.

• המחיר כולל את כל מיסי היבוא, שחרור, הובלה והתקנה בבית הלקוח. תוך כשבועיים תהיה המערכת בביתך.

• 3 שנות אחריות מלאה, ע"י מעבדות טלמוסיקה.

הכנס לאחד הסוחרים המורשים ובקש לראות ולשמוע את הסטריאו הייפי הטוב בעולם – מערכת היוקרה של טלמוסיקה.

מערכת יוקרה משוכללת זו כוללת –
* טיונר/אמפליפייר סטריאופוני, AM/FM, דגם R-1030, מתוצרת LUXMAN, יפן (2×30W).
מחיר רגיל – 25,775 ל"י.

* פטיפון סטריאופוני, הנעת רצועה דגם 960 ED מתוצרת B.I.C, ארה"ב. כולל בסיס ומכסה מקוריים, ראש מגנטי ומחט יהלום אליפטית דגם M-91 ED. מתוצרת SHURE, ארה"ב. מחיר רגיל – 12,345 ל"י,

* זוג רמקולים דגם ATLANTIC מתוצרת ALTEC-LANSING, הספק שימושי עד 50W, הרמקולים ותיבות הרמקולים מיוצרים בארה"ב.
מחיר רגיל – 20,400 ל"י.

מחירה הרגיל של המערכת הוא 58,520.– ל"י.

מחיר המערכת במזומן בתנאי יבוא אישי – 46,815 ל"י.

חסכון של 20%

המבצע בתוקף עד גמר המלאי, לפי שער של -.29 ל"י לדולר.

* המחירים אינם כוללים מע"מ.

טלמוסיקה

ALTEC-LANSING
LUXMAN
B·I·C

כורזין 1 גבעתיים, טל. 765071

הדגמה והזמנה רק אצל סוחרינו המורשים: —

גבעתיים: טלמוסיקה, כורזין 1. ירושלים: לגי חנות, מרכז כלל, יפו 97; אבפיסל, רח' יפו 43. חיפה: סטריאו של שבחה, רח' אחד־העם 12; טרכולו, שדרות הנשיא 137. קרית־ביצקון: סטריאו של שמחה, רח' דבורה 16. אשדוד: החשמל כהן, מרכז מסחרי ד'; אלקטרוסון, מרכז מסחרי א'. רחובות: חזי השרות האלקטרוני, רח' בית הפועלים 4. חולון: סלון סבוי, רח' סוקולוב 88. באר־שבע: מרכז המוסיקה, רח' קק"ל 197.

אצלנו תפתח תמונות שחור—לבן בעצמך
במעבדה משוכללת וציוד מעולה

במחיר 62 ל"י לשעה תקבל:

חדר חושך ממוזג ומאוורר, ציוד משוכלל, כל הכימיקלים (לא כולל נייר) שטיפה ויבוש (לא על חשבון זמנך), הדרכה.
נייר הדפסה במחירים מיוחדים

קורסים לצילום פיתוח והגדלה למתחילים

קמרה אובסקורה
מעבדות ליצירה בשחור-לבן

תל־אביב, רח' שלמה המלך 58, טלפון 234162
פתוח מ־10 בבוקר עד 10 בערב

הגיע!
ונמצא למכירה

PENTHOUSE

ספטמבר 1979

גליון מוגדל לשנה ה־10 של העתון
מחיר 138.00 ל"י.

הפצה בלעדית
סטימצקי

תן טרמפ לחייל

„אילו אריק חפס בגרוני...״

(המשך מעמוד 31)

פניו של משה דיין האדימו. המחשבות מתרוצצות במוחי. הצבע האדמדם הזה מעניק לפניו גון של ילד קטן. זהו הגבר שנקשר במוחותינו עם הזכרונות המרים והתחושות הקשות ביותר.

קופסות שימורים על שר־הביטחון

איך כל זה קרה? איך קרה מה ש־קרה? מה קורה עכשיו? ומה יתרחש בעתיד! חזר דיין ואמר: „אינני משתייך למיפלגה. אין לי גב מאחורי. אין תמיכה. יש לי דיעות ואני דבק בהן. יש המס־כימים איתי ויש לי מתנגדים.״

אמרה חנה זמר: „אולם איש איננו יכול לפטר אותך. אתה אישיות בינלאומית. גם אם עובדה זו מפריעה לממשלה או למנחם בגין.״

נראה כי דיין לא שמע היטב מה ש־אמרה, ושאל: „מדוע לא אתפטר בעוד זמן קצר או אמצא עצמי נאלץ להתפטר? מה גורם לבגין להחזיק בי?״

חנה זמר חזרה על מה שאמרה קודם לכן. אולם דיין הביע ספקות. ייתכן שהוא מקווה כי הדבר הזה יקרה, כדי שיוכל להתמסר לכתיבה. מבחינתו, אין דבר יפה ומעניין יותר מן הכתיבה. הוא מפצה את עצמו על הפיטורים או ההתפטרות בכך שהוא חושב על כך שיוכל לכתוב. הבעה של שביעות־רצון התפשטה על פניו.

אין ספק כי דיין ניצב עכשיו בפני ניסיון קשה לגבי שארית חייו, ארוכים יהיו או קצרים. הוא יודע כי המחלה תתגלה במקום אחר בגופו. הוא יודע זאת, וגם הרופאים יודעים זאת. המחלה הזאת מסתתרת בכל כדורית־דם, לבנה או אדומה. בגוף יש מיליוני כדוריות כאלה...

כאשר לחצתי את ידיהם של דיין ואשתו, גיליתי כי אריק שרון ישב בדיוק מאחוריו.

אמר לי משה דיין: „אני הקמתי את העיר ימית. אני הענקתי לעיר את שמה הנגזר מן המילה הערבית והעברית ים.״

באורח פתאומי התפרסמה העיר הקטנה הזאת. תושביה גילו כי ייאלצו לוותר עליה מפני שהיא נמצאת על אדמה מצרית. מנחם בגין ביקר במקום אחרי היוזמה, והבטיח לתושביה כי הם יישארו.

אחרי שהוסכם על הנסיגה מסיני הלך מנחם בגין להודיע לאנשים, ואלה האשימו אותו בשקר. שר־הביטחון הלך אליהם, והם זרקו עליו קופסות שימורים ריקות. תושבי העיר חיים עתה על הבטחות לפיצויים גדולים.

תושבי ימית עדיין לא החליטו לאן יעברו. הם רוצים לגור על רצועת־החוף. ועדה של תושבים היתה לבדוק מקום חדש. גם אם הם אינם רואים צורך להמשיך ביחד כל אחד יכול לבחור עיר אחרת ולהתחיל את חייו מחדש. ימית מרוחקת כ־70 קילומטרים מעזה. הכביש סלול וצר. המכוניות העוברות בו מעטות. מידבר משני הצדדים. החולות רבים וה־אוויר יבש. מרחק גדול מפריד בין ימית לחיפה. לפתע הבחנתי בשלט שעליו כתוב „ימית״ ואחריו — שום דבר. פיתאום ראיתי חוטי־תיל. מרחוק מתגלים בתי־מגורים בעלי שתיים או שלוש קומות. הבניינים דומים לאלה שראיתי בבאר־שבע. עשויים בטון מזויין. בשער העיר יושבים חיילים ומשגיחים על תנועת כלי־הרכב.

נוכחותם של החיילים אינה מסמלת מאורע יוצא־דופן. כל העם בישראל מגוייס, או שהיה מגוייס, או יתגייס לצבא, או שיתגבד לשרת עד גיל 48.

הרחובות — ריקים מאדם. רק הילדים יצאו בבגדיים כדי לטבול בבריכה. נשים אחדות יושבות הין ליד הבריכה בבגדיים. לא מצאנו אחראי, שנוכל לפנות אליו. ראש העיר ועוזרו נמצאים בירושלים. כמה צעירים יושבים במיסעדות. החיים שקטים. תנועת כלי־הרכב דלילה. הבתים רחוקים זה מזה. בחצר כל בית — גינה קטנה. האדמה מוריקה. על הקרקע הונחה רשת של צינורות פלסטיק שחורים. הצינורות הללו הם עורקי המים. הם מונחים מתחת לעצים ובאמצעות לחץ הם משקים כל עץ, לפי התור. למרות שניתן לשאוב מים בעומק של מטר אחד או שניים, הם מקפידים לא להפריז בשימוש במים.

תצלומים של בית ימית בכתבה של מנצור
אין היסטוריה, אין תמונות

עם סוכר או בלי סוכר?

ברחובות הזוכים אנשים בודדים. ביקשתי לשוחח עם מישהו, כדי לשמוע פרטים על העיר. אין תמונות. אין ספרים. עיר ללא היסטוריה. משה דיין החליט להקים „חגורת ביטחון״ מחוץ לגבולות האדמה הכבושה. הדבר היה בשנת 1975. החלו להגיע מישפחות של יהודים מארצות־הברית, ואחר־כך עולים מרוסיה.

ביציאה מימית הוקמה מיסעדה קטנה. בעלי המיסעדה, אליעזר ואשתו, הגיעו מאיראן. הוא נמוך קומה, ג׳ינג׳י ובעל עי־ניים ירוקות. ראשו גדול, כמידת התיק־וות שהביאוהו הלום.

סיפור בואו אל המקום הוא סיפורם של יהודים רבים, שהגיעו לישראל מלאי־חלו־מות שאובים מן הדת ועשירים בהבטחות של המדינה החדשה. הוא קרא בעיתונים שהוחלט להקים עיר חדשה, שהאוויר בה יבש והחול שעל החוף המצרי רך ונעים. הרוחות נושבות הרחק מן החוף, אין גלים ויש שפע של דגים. האדמה פוריה. הוא השתלם במלונאות, עבד במלון הל־טון בתל־אביב והחליט להיות עצמאי. אמו אמרה שהוא משוגע. אולם הוא החליט לבנות את חייו ולהיאבק. הוא בחר לעצמו חלקת אדמה והקים עליה את המיסעדה. לפני זמן רב הגיש תביעה מישפטית נגד חברת קוקה קולה, אשר סירבה למכור לו בקבוקים והתנגדה להצבת שלט בפתח ה־מיסעדה. זכה במישפט. הוא מוכן להיאבק בכל תחום.

כשהרבי יוצא למערב הפרוע מתחילות הצרות...
בסרטו של הבמאי רוברט אולדריץ (12 הנועזים)
ג׳ין וילדר — („אוכפים לוהטים״)
הריסון פורד — („מלחמת הכוכבים״)

רבי אברהם במערב הפרוע
"The Frisco Kid."
קומדיה מטורפת עם פלפל יהודי נוסח „אוכפים לוהטים״
בכורה ארצית בעת ובעונה אחת
ת״א — „מקסים״ 4.30 — 7.15 — 9.30
שחרית לילדים בתוהמ״ס ב־11 בבוקר. בליל ששי 10 בלילה
ירושלים „אורנית״
רמת־גן „לילי״
רע

12½ טון של כחול והכל פטור ממס
אלן ארקין $ פיטר פאלק

IN-LAWS
חותנים במודיעים לדולר
בכורה ארצית ● בעת ובעונה אחת
תל־אביב — „בן־יהודה״
4.30 — 7.15 — 9.30 בליל ששי: 10 — 12 חצות
ירושלים „אורנע״
רע
החל מיום שישי 12.10.79
יהיו מספרי הטלפון של מערכת
„העולם הזה״
232262/3/4

אינו יודע מה יעשה עתה. מדוע, הוא שואל, לא יישאר באותו המקום לאחר שהאדמה תוחזר למצריים? אמרתי לו: כאשר האדמה תחזור לריבונות מצרית, לא יהיו כאן אלא תושבים מצרים. זוהי אדמתנו והיא חייבת לחזור אלינו. אתה הקמת את ביתך על אדמה לא לך. הוא שאלני: מדוע מצריים וישראל לא תסכמו־נה שהכל יישאר במצב הנוכחי ואנחנו נישאר במקום?

השבתי לו: עליך להתווכח עם הממ־שלה שלך. הם יאמרו לך כי הדבר בלתי אפשרי. זהו עניין פוליטי שהוכרע באורח סופי.

הוא הניד ראשו בתנועה שפירושה: אין מנוס מלעזוב את האיזור הזה וללכת ל־מקום אחר. הוא איננו יודע לאן, וזה ה־עניין שמעסיקו.

הלכתי לבקר מישפחה ישראלית טיפו־סית. הבעל — בחור צעיר, משקיף מן ה־מירפסת. שקט. משחק עם בתו הקטנה. בירך אותנו. ישבנו בחדר שבו כיסאות מעטים, טלוויזיה, רשמקול ומישחקיה של הילדה. אינני זוכר אם לחצנו את ידי הבעל ואשתו. השניים מיהרו להכין קפה. הלכתי אחריהם.

המיטבח זעיר, אך יש בו מקרר, מכונת־כביסה ותנור־אפיה. בדירה חדר־שינה אחד. אמר: התרגלנו כאן לחיים שקטים. אינני מכיר שום מקום בישראל שיופיו עולה על זה של ימית. האוויר יבש, זך וצלול, חוף הים נפלא. אינני חושש לבתי, כאשר היא הולכת ברחוב, בגלל מיעוט כלי הרכב. כולנו הולכים רגלי. אין שום מקום בישראל יפה כל כך. זוהי העיר היחידה בישראל — כלומר: שישראל הקימה אותה — המתוכננת מראשיתה ועד סופה. הכל נלקח בחשבון: שטח הדירות, הגינות ש־מסביבן, מיקומם של הבניינים בזווית ה־פונה אל השמש, כיווני האוויר ומספר ה־חדרים.

אווירה של עצב שררה במהלך השיחה. צעיר וצעירה כואבים את עתידה של העיר. אינם יודעים מה יקרה לעירם ומה יעלה בגורלם. נכון שהמדינה תיתן פיצוי כספי לכל אחד, אולם עליהם להתחיל את חייהם מחדש.

אמרתי: המדינה לא תקטוף את האזר־חים מן האדמה הזאת, היא תשוב ו„תזרע" אותם במקום אחר.

כאילו שאני רוצה להקל עליהם. אולם הדברים שאמרתי לא שינו את העצב החזק, מקורו של העצב בכך, שישראל הכריזה כי האדמה שכבשה סופחה אליה לנצח, מפני שמצריים הובסה יחד עם כל הער־בים. והערבים לא יילחמו עוד. קוי שביתת־הנשק הפכו לגבולות טבעיים, ולכן ימית תישאר ישראלית. הם יודעים זאת. הם בוודאי סופגים אהדה מחלק מן האזרחים, אולם הסיפור הזה, מראשיתו ועד סופו, הוא רק חלק מן העניין. אנחנו צועדים אל השלום. החזרת האדמה לריבונות מצרית, כדי לחיות יחד — בלא מילחמה.

הקפה הגיע. מר. למרות שאיש לא שאל אותנו איך נשתה אותו, עם סוכר או בלי סוכר. אולי הקפה הוא חלק מן השיחה או שמא הוא יישום הנורמליזציה הזמניות ביני לבינם.

אינני חושב כי הוויכוח הזה חדש לגבי־הם. הוא מעסיק אותם תקופה ארוכה. לא אהיה אחרון המשוחחים, ובאופן טבעי גם לא הראשון. באתי כחוליה בשרשרת ארו־כה, מלאה מוקשים־של־דיאלוג. שרשרת שראשיתה מוכרת ואיש איננו יודע את סופה. בכל מיקרה, זוהי הבעיה שלהם. 100 אלף אזרחים אחרים עובדים בערים אח־רות, רחוקות. ואילו הם בחרו להתגורר בעיר הזאת, בגלל השקט והנקיון.

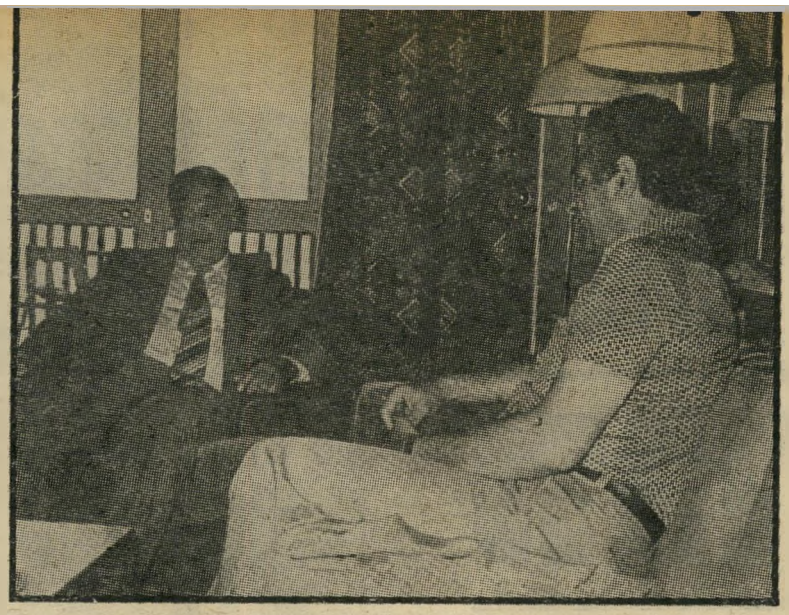

מנצור בשיחה עם אריק שרון
„גאולה כהן תקעה סכין בגבי!"

נקודה קטנה בדרך לשלום

חן התמרים שמולנו יפה למדי. במקום יש מיסעדה. תיירים מעטים, רובם זקנים וקשישים. מתחת לעצי התמר — בדואים. חלקם טוענים שהם מצרים, וכי מאז מילחמת ששת־הימים הם חיים כאן, מעבדים את הקרקע הפוריה. לובשים גלביות וגרים בכוכים ובאוהלים.

מסביב לימית כפרים קטנים, ללא קשר לעיר. בתים שבנייתם הופסקה. אנדרטה לזכר חללי מילחמת 1973. מאגרי־מים שהוצבו על גבעות קטנות.

אם תשאל כיצד נראה המקום לפני הקמת העיר, איש לא יוכל להשיב. אפשר רק להצביע, בידיים וברגליים, על ערימות החול. המטרה היא לבנות את העיר הזאת רחוק מחוף הים, כדי שתוכל להתרחב ולהתפשט ולהפוך עיר גמל.

כל התוכניות להקים ישובים קרובים נוספים ליד אל־עריש עוכבו. התושבים נאלצו לעזוב את המקום, שרפו את שדות המרעה, נטלו את קורות־העץ של הבתים ואת המסמרים, כל אבן וכל חפץ. לעיר ימית יש משמעות היסטורית גדולה יותר מאשר ההיסטוריה שלה, היא חשובה יותר מתושביה ומחלומותיהם. המשמעות היא, שישראל האמינה כי זו תישאר בידיה לנצח, ולכן לא יהיה זה מוזר שיבואו אנשים ויבנו על „אדמתם" בתים וערים חדשות.

יש כאלה החושבים, כמו דויד בן־גוריון למשל, שכל אדמה שיהודי דורך עליה, שלו היא. ויש כאלה, בין אנשי הדת, החושבים, שכל חלקת אדמה שהנביאים צעדו עליה — יהודית היא. ויש כאלה הסבורים כי הערבים הובסו לנצח, וכי ישראל נולדה כדי לנצח והערבים נולדו כדי להיות מובסים. לכן לא עלה במוחו של מישהו הרעיון, כי משהו אחר עשוי להתרחש. שאנחנו ננצח במילחמת 1973 וכי הסיכסוך יתפוגג שלב אחרי שלב, וכי נקפוץ על החומות המפרידות בקריאה אל השלום...

סיני היא אדמתנו — בכל שטחה, אווירה, שמיה ומימיה. העולם השתנה לטובתנו ולטובתם הם. כפי שלמילחמות יש מחר, הוא הדין בשלום. אין מילחמה ללא הרס, ואין שלום בלא נסיגה. ימית היא נקודה קטנה בדרך אל השלום.

על קסטות אגפא זה מתנגן הרבה יותר טוב.

AGFA-GEVAERT

כשמוסיקה חשובה, חשובות קסטות אגפא להקלטה אמינה.

אגפא פרו־קולור
להקלטה מושלמת.

אגפא סופר פרו דינאמיק
לניצול מירבי של איכות הצליל.

אגפא סטריאו כרום
למערכות משוכללות.

אגפא קאראט
להקלטה מקצועית.

מפיצים: א. מוטקו

„מר ישראל" לשנת 1979 - הוא ממוצע"

גברים מבריקים

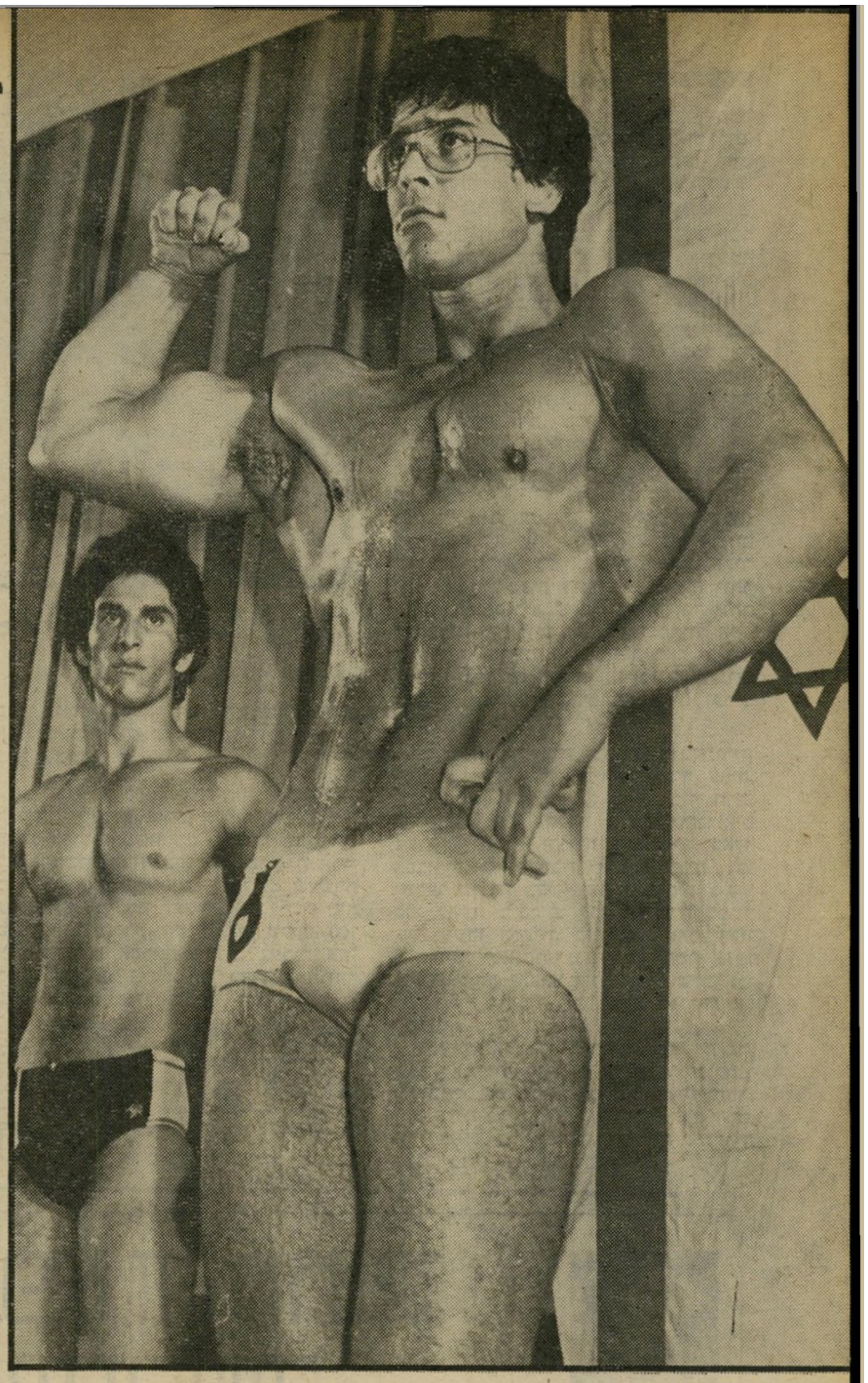

דויד נגר בן ה־17 מנתניה, ניבחר כסגן ראשון של מר־ישראל לצעירים. שלוש פעמים בכל שבוע מתאמן הצעיר בהרמת מישקולות ובתרגילים אחרים, כדי להגיע לתוצאות משביעות. „אני תלמיד בינוני" הוא מודה.

חן, צעקו לו וקראו בשמו או במיספר שהוא נשא על בגד־הים. אם המועמד לא מצא חן, שרקו לו באצבעות ומילאו את החלל בקריאות בוז.

בפעם הראשונה עלו המועמדים בזה אחר זה, נעמדו לפני השופט הקובע, דויד ארביב, מי שהיה אלוף הארץ בהרמת מישקולות בשנים 1959—1961. כיום הוא בעל מיסעדה, אחרי שהספיק להיות מציל בבריכה בתל־אביב. ארביב הקצה מיספר תרגילים לכל מועמד, בדק אותו מכל הכיוונים ושיחרר אותו. בין 20 המועמדים היו מחציתם מתחת לגיל 20. הם התחרו על התואר מר ישראל הצעיר. היתר היו בוגרים. ה„זקן" שבחבורה הוא בן 35.

בין המועמדים היו גם יהודים וגם ערבים, כולם חניכי מכונים לפיתוח הגוף, המשקיעים כשלוש שעות מדי יום לאימונים מפרכים, כדי להגיע למצב האידיאלי — גוף שרירי ורחב.

ללא תיזמורת, עם מוסיקת־רקע שבקעה מטייפרקורדר, ללא תיפאורה ובלי בגדים מהודרים צעדו הגברים לפני השופט ולעיני הקהל. בבגדי־ים פשוטים ובגוף משוח לרוויה התייצבו אחד אחד, ללא מילים על הבמה. הפגינו כמה תרגילים וירדו. לכל מועמד היו כמה מעריצים פרטיים באולם. הנשים והחברות הפגינו התלהבות רבה למראה המועמד שלהן. כמה ילדים התרגשו גם הם למראה האב או האח. כל זמן שהיה איזה שהוא מועמד על הבמה — היתה פעילות סוערת בקהל.

התחרות הקודמת של מר ישראל נערכה בשנת 68', בניצוחו של רפאל

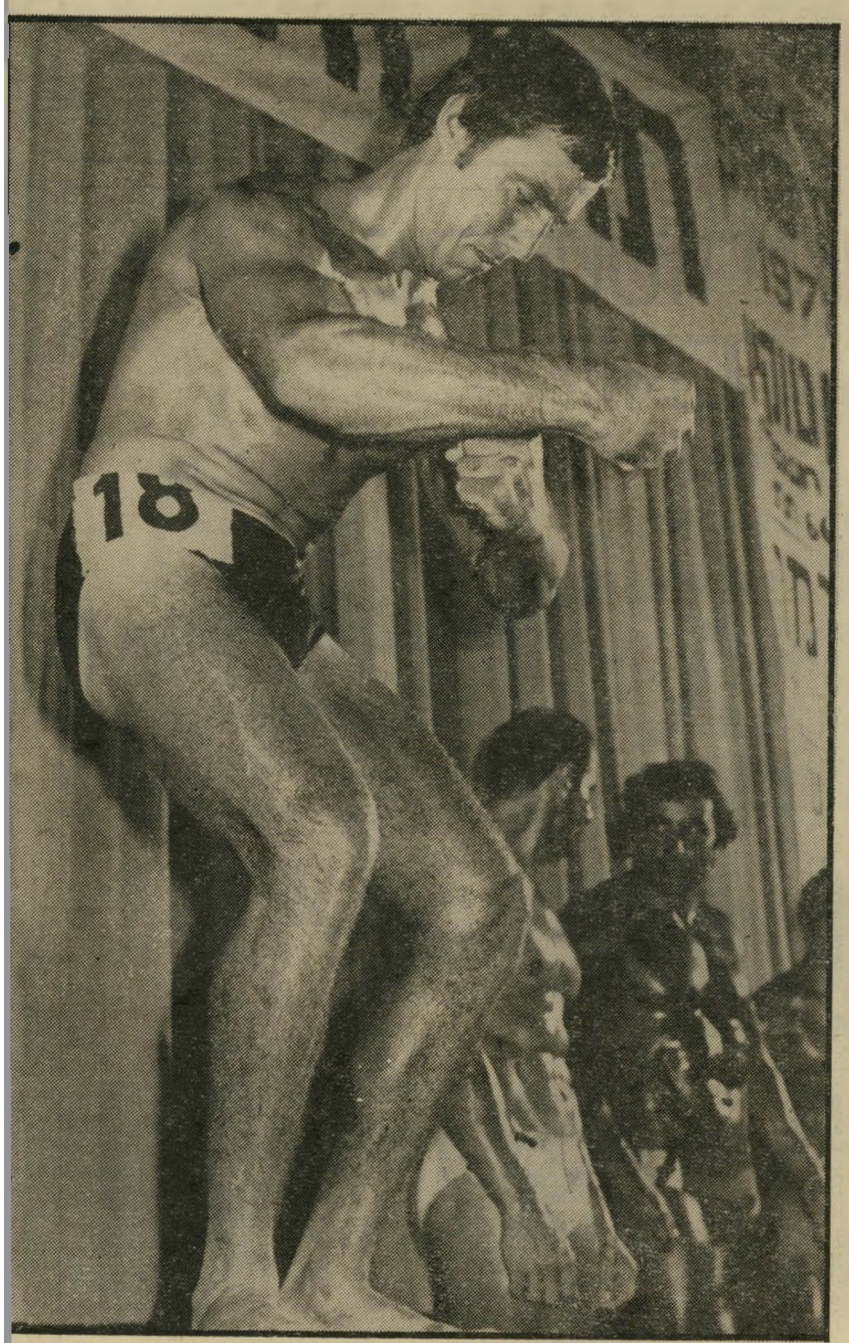

מועמד „עושה גוף" לפני השופט כשהוא עומד על הבימה הקטנה, שאר המשתתפים משוחחים ביניהם. ארבעה תרגילים הספיקו לשופט לקבוע אם יזכה בתואר ואם לא. מועמד זה לא זכה.

מי שקיוותה כי מר ישראל של שנת 79' יהיה חתיך גבוה ודק, עם שיער בלונדי מתולתל, בעל נכסים רבים הנוהג לו במכונית אמריקאית ומשגע את כל החתיכות — התאכזבה.

ישראל עמרם, מר ישראל הטרי, הוא בן 32, מקריח, בעל קומה בינונית, העובד כמנהל ספורט באשקלון ומתגורר בקרית־מלאכי. ואם כל זה לא מספיק, אז הוא גם נשוי ואב לשלושה ילדים.

מה, בכל זאת, יש בו שאין בגברים אחרים? שרירים. אבל לא סתם שרירים, אלא כאלה מפותחים. כאשר הוא „עושה גוף" ומבליט אותם, אפשר ממש לספור כל שריר בגופו.

גם כתפיים רחבות יש לו להציע, שלא לדבר על רגליים שריריות. כשהוא צועד בבגדים — לא מתעלפים מהתרגשות. אך כאשר הוא עושה פוזה, וכל גופו משוח בשמן — או, אז זה כבר עניין של טעם. יש כאלה המתפעלים ממנו בצורה רצינית, ויש, כמובן, כאלה הניתקפים במכת אדישות. הוא פשוט לא עושה עליהם רושם.

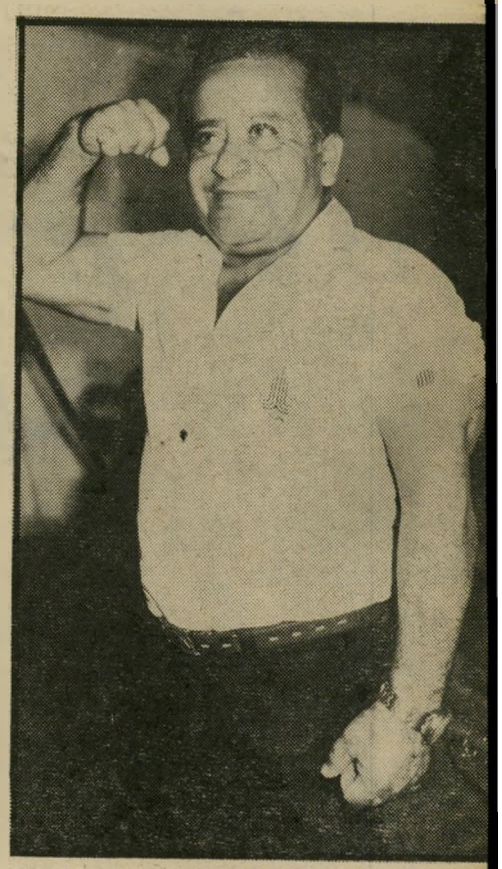

אליעזר דקל בעל מכון לפיתוח הגוף בכרם־התימנים היה היוזם של התחרות.

גוף משוח לרוויה

בקונגרס „צביר" ביפו מקריינים בדרך כלל סרטים ערביים, תורכיים והודיים. בשבוע שעבר הגיע קהל זעום אך משולהב אל הקולנוע, כדי לחזות בתחרות בחירתו של מר ישראל. רק מעט נשים נראו בקהל, רובן נשותיהם או חברותיהם של המועמדים. הרוב הגברי שלט באולם. מילבד בני המישפחות של המועמדים, הגיעו בעלי מכונים לפיתוח הגוף מכל רחבי הארץ.

כאשר עלו המועמדים על הבמה, הגיב הקהל בצעקות ובשאגות. אם המועמד מצא

קומה נשוי ומקריח

הלפרין. הוא היה אלוף הארץ בהיאבקות ונשא בתואר זה כמה שנים. אחרי שפרש מהספורט לטובת העסקים, הפך תלמיד ישיבה חרוץ והזניח את מר ישראל ל־אנחות. ואיש לא גילה בו עניין מייוחד.

„כל החתיכות מסתכלות"

אחרי 11 שנים של דממה בענף, קם אליעזר דקל, בעל מכון לפיתוח גוף בתל־אביב, והחליט שהגיע הזמן לחדש

יצחק אהרון מר ישראל ל־שעבר עם אש־תו דליה. טוען שלא נתנו לו להשתתף ב־תחרות „כי יש לי הגוף היפה ביותר בארץ."

ילד מוב של אמא הוא ישראל עמרם, מר־ישראל. אמן שרה גאה בו מאד. לפני כמה שנים שהתה בירדן זמן מה, וכתבה על כך ספר בערבית.

את מסורת מר ישראל. הוא פנה לעוד כמה בעלי מכונים, שהציעו כמה מועמדים לתחרות. כאשר נאספו 20 גברים — חודשה התחרות.

מה יעשו הזוכים בתואר הניכסף? כימעט שום דבר. מר ישראל יסע לתחרות מר עולם, הנערכת מדי שנה במקום אחר בתבל.

אך גם מרירות ניתוספה לתחרות. מי שהיה מר ישראל בשנים 1965—1968, יצחק אהרון, הסתובב באולם חמור סבר. המארגנים לא הינחו לו להשתתף הפעם בתחרות. לדבריו, הם פחדו שגם הפעם יזכה בתואר מר ישראל. הם רצו לתת הזדמנות לאחרים. אהרון זכה בתואר ובשנת 65' נסע ללונדון, לתחרות מר עולם, שבה ייצג, לדבריו, את ישראל בכבוד. הוא אף זכה בתואר „סגן מר עולם". כיום, בן 36, יש לו מכון משלו לפיתוח הגוף בבת־ים, והוא מאמן הרבה צעירים. הוא מאמין במזון נכון, בהתעמלות נכונה ובהרמת משקולות, כדרך בטוחה לפיתוח הגוף.

כל המועמדים התייחסו לתחרות ברצינות מירבית. אדם המשקיע כמה שעות בכל יום לפיתוח גופו רוצה לראות תוצאות טובות. כל אחד מהמועמדים עוסק במיקצוע אחר — פיתוח הגוף הוא תחביב בילבד. היו שם נגרים, רתכים, מדריכי־ספורט ומצילים.

כאשר נישאל אחד המתחרים, אמנון אבו־סמך, אם גוף מפותח עוזר לו לכבוש חתיכות, השיב: „לי יש חברה שאני נאמן לה, אך זה מוסיף כאשר מסתובבים בים עם גוף כזה. כל החתיכות מסתכלות."

כולם הודו שאינם מפתחים את הגוף כדי לצוד בחורות, ואינם משתתפים בתחרות כדי להרוויח נסיעה לחוץ־לארץ. הם מתייחסים ברצינות אל גופם, והתחרות היא רק שלב נוסף בפיתוח הגוף.

תחיה אדר

הרגע הניכסף

כאשר מר ישראל מחזיק בגביע ולא שוכח „לעשות גוף". לידו שני סגניו, מימין, ג'ברין מוגרבי מרמלה בן 35, נשוי ואב לשניים. משמאל, עבדול סאלם בן 28 מדיר אל־אסאד, נשוי ואב לשלושה. כאשר עבדול אינו מתאמן במכון שלו בעכו הוא עובד כמציל בבריכת־השחיה בצפת. בתמונה למטה: קהל־הצופים.

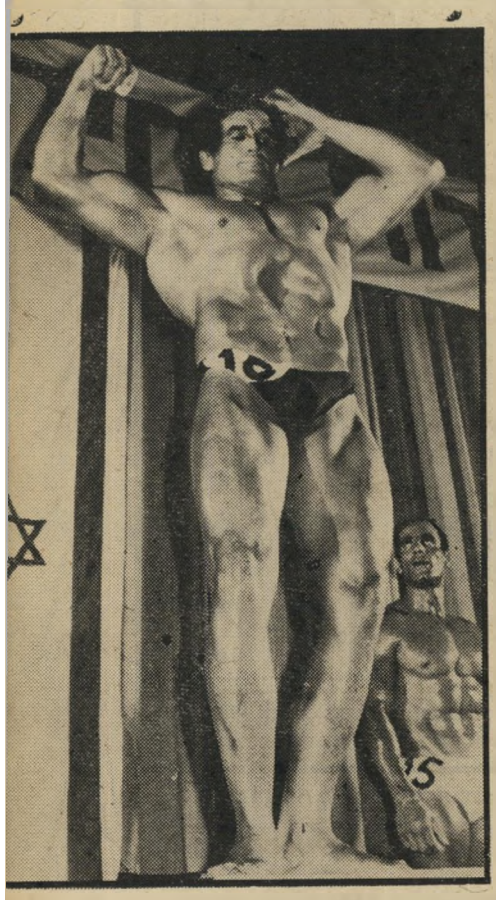

עומר עבד אל־רמן מדיר אל־אסאד גר ב־עכו עם אשתו הי'הודיה וחמשת ילדיהם.

סלוק

אוהב ילדים מכל הגילים.

פרסום מ"מ

רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המושלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.

יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוננויות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה בדגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.

כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, אדום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.

רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים. שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

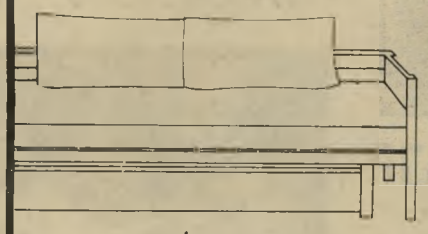

דגם 226 — ספה כפולה
70×57.6×190 ספה תחתית 70×25×190.

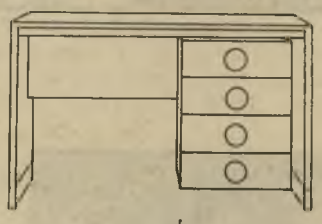

דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
55×72×120.

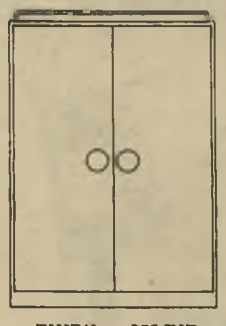

דגם 200 — ארונית
עם דלתות 30×90×90.

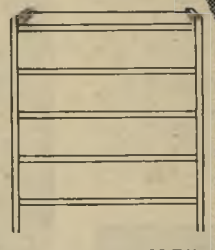

דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 60×92×82.

דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 55×72×90

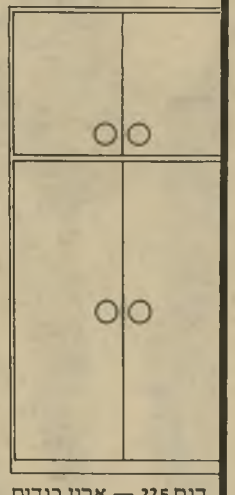

דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 60×180.5×134.

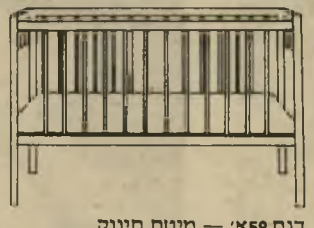

דגם 59א' — מיטת תינוק
בשני גדלים: 60×90×120, 60×90×140.

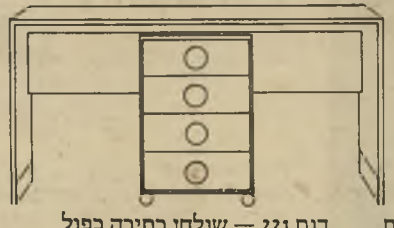

דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
55×72×150.

דגם 214 — ארונית עם מגירות
40×30×45.

סובנויות כל גיל: תל־אביב: דיזנגוף 201. חיפה: הרצל 32. אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

יפהפיה מבת־ים ניסתה את כל המקצועות עד שהצליחה בעיתונות

לאה כבר הספיקה להיות מורה לביולוגיה, בקריית־שמונה, לפתוח מכון לקוסמטיקה ולהשתלת ציפורניים בירושלים, ללמוד משחק בתיאטרון העירוני בחיפה, לעבוד במחלקת מודעות של עיתון נתנייתי ובעוד שנתיים היא חושבת להגיש את מועמדותה לעיריית בת־ים. בינתיים היא נהנית לעבור ברחוב ולהיווכח שכמעט כולם כבר מכירים אותה.

„פשוט מאז ומתמיד אני עושה מה שאני חושבת לנכון," היא מסבירה, „אפילו אם המישפחה מתנגדת."

כך למשל החליטה בגיל 15 שהיא רוצה ללמוד בבית־הספר החקלאי בכפר־הירוק. הוריה רצו שתישאר קרובה לבית ושתבוא בכל יום הביתה, אולם לאה התעקשה ועברה לכפר־הירוק. אחר־כך החליטה שהיא רוצה ללמוד בסמינר למורות בשדה־בוקר. משם הועברה לקריית־שמונה ובמשך שנתיים לימדה שם ביולוגיה. „תמיד אהבתי לחקור ולבדוק דברים לעומקם," היא מסבירה מדוע לימדה דווקא מיקצוע זה. „אם היה לי זמן הייתי הולכת לעסוק במחקר ביולוגי, אבל אין לי זמן. תמיד אהבתי צמחים וחיות. טבע זה דבר נהדר. נהניתי מאוד לגור בקריית־שמונה, ואם לא הייתי היום בבת־ים אולי הייתי נשארת שם, לא בגלל מניעים פטריוטיים. פשוט, החברה שם נעימה מאוד, לכל אחד איכפת מהשני, זה כמו מישפחה אחת גדולה. אף פעם לא היו חסרים לי דברים כמו רחוב דיזנגוף, כי פשוט לא הכרתי אותם אבל גם בקריית־שמונה לא היה חסר מה לעשות, הצגות, ערבי־רי־קודים, מוסיקה."

היא לא נשארה בקריית־שמונה, מפני שאז הכירה את מי שהיא נשואה לו היום. בחופש הגדול נסעה לבקר חברה בחיפה. אצל החברה ישב בחור צעיר. במשך חצי שעה הספיקו להכיר אחד את השני. אחר־כך יצאו חודשיים, ונישאו. „בעצם עזבתי כי לא יכולתי לסבול את המפקחות ואת המנהלים, אמרתי כבר שאני לא אוהבת שיגידו לי מה לעשות, אז זהו זה."

הם עברו לירושלים. הבעל עבד בהתקנת תריסים, ולאה החליטה לפתוח מכון לקוסמטיקה. ואכן, היא השתלמה בקוסמטיקה ובהשתלת ציפורניים, ופתחה מכון שעד מהרה התפרסם בבירה. שם עבדה משעות הבוקר המוקדמות עד שעות הלילה.

את העסק סגרה מפני שבעלה קיבל עבודה בנתניה, ולאה היא בכל זאת אשה שהולכת אחר בעלה. גם בנתניה לא התבטלה. היא עבדה באיסוף פירסומות לעיתון מקומי, אבל שוב חיבל היצר המרדני שבה בעבודתה. בהתחלה הצליחה. כבר ביום הראשון לעבודתה הספיקה לאסוף עשרות מודעות. האם היו לה כישורים מיוחדים לכך? „סתם אינטואיציה ונסיון־חיים," היא אומרת בצניעות. „נכנסתי לכמה חנויות, חלק זרקו אותי החוצה, חלק ניסו לזרוק אותי, אז הייתי אומרת למשל: ‚תראי, גברת, כדאי לך לפרסם אצלנו, השכנה שלך ממול כבר פירסמה אז למה שהיא תפרסם ואת לא? תנסי, רק חצי אינץ' ' וזה הלך, אבל הבוס קצת הרגיז את לאה. „הוא לא שילם כמו שצריך, לא העריך את העבודה, נשבר לי שיעלו עלי כל הזמן, והחלטתי שבעצם אני יכולה לפתוח עיתון משלי."

האנשים הפסיקו לצחוק

שוב הזכיחה החלטיות וכושר ביצוע. היא נסעה עם בעלה לתל־אביב. הוא קיבל הצעה לפתיחת עסק, ולאה התחילה להתקשר לאנשים שאת שמותיהם מצאה בדפי־זהב באיזור בת־ים, חולון ויפו.

היא הסתובבה כמעט בכל החנויות וסיפרה כי היא עומדת להוציא לאור עיתון מקומי. „בטח שזה היה קשה בהתחלה, לאסוף את כל המודעות לבד, להשיג חומר מעניין, לברר אם מחלקי העיתון הגיעו בזמן. הייתי צריכה לנסוע לבד ובמוניות כדי להפיץ את העיתון. זו בעייה כשאין לך רשיון־נהיגה, עכשיו אני לומדת נהיגה, ומקווה לקנות מכונית בקרוב."

בהתחלה התקשרה לאה לבתי־דפוס, היא למדה במהירות את העבודה, לא התייחסה לכל הליגלוגים והוציאה עיתון שבועי. אחרי זמן קצר החליטה, בגלל הלחץ ועומס־העבודה, לשנות את העיתון לדו־שבועון. את השם גל שלוש היא עצמה בחרה. „גל — בגלל שאנחנו קרובים לים, ו־שלוש — בגלל שהעיתון שייך לשלוש ערים. המטרה אינה פוליטית, אלא לספר לקהל דברים שמעניינים אותו, טובים ורעים." היא מסבירה, „זה עיתון עצמאי למרות שקצת קשה שלא להיכנע ללחצים. על החומר אני מחליטה בעצמי. ספורט עכשיו בירידה כאן, אז אני משתדלת להבליט יותר את הספורט. תשבצים אני עושה לבד. יש לי מדור מיכתבים, מדור לאשה, מדור חדשות, וכמובן, הפירסומות והיום יש הרבה אנשים שרוצים לפרסם אצלי. כבר מזמן הם הפסיקו לצחוק."

היום כבר יש לי מפיץ, פקידה וכתבת אחת, אבל את רוב העבודה היא עושה לבד. „יש לחץ, אז מה? אני אוהבת לעבוד בלחץ. לפעמים כשאין מה לעשות, ביום שישי, אני משתעממת נורא."

ומה אומר הבעל? „זה קצת קשה לו, אבל הוא מעריך מאוד את עבודתי. תמיד אני מוצאת את הזמן גם בשבילו ובשביל הבית. אז מבשלים בעשר בלילה ועושים קניות בשש בבוקר. העיתון הזה זה כמו התינוק שלי, חוץ מזה אני כמעט לא עושה כלום, קצת מציירת, קצת הולכת לים, עושה עבודות־יד וקוראת המון. אני מאוד סקרנית, אוהבת להיפגש עם אנשים כך שהעסק הזה בדיוק מולבש עלי."

בעתיד מתכוונת לאה להגיש את מועמדותה לעיריית בת־ים. „צריך לשנות כאן כמה דברים. אני רואה את זה כל יום. אפשר לשנות גם במיסגרת העיתון, אבל אם אכנס למועצה, אני בטוחה שאוכל לעשות הרבה לשיפור פני הדברים כאן. בינתיים זאת רק מחשבה."

לוגראנט בשימלה

שמע השריקה עצרה המונית בחריקת בלמים. הנהג המנומנם סובב את ראשו כדי לראות מי שרק לו. במרחק מטרים אחדים מאחוריו הבחין בחשיכה בדמות, שתיק ג'יימס־בונד בידה האחת, ואצבעות ידה השנייה נתונות בפיה. שוב נשמעה השריקה הרועמת. הנהג נסע לאחור, עצר, ומיצמץ בעיניו בתדהמה. לפניו עמדה התיכה במיכנסי ג'ינס.

הוא פתח את הדלת, והיא נכנסה. הוא הביט בתווי פניה הנאים, בשערה השחור כפחם ובעיניה המלוכסנות, וחייך.

„מה אתה עומד? סע!" פקדה עליו הצעירה. „יש לי פגישה עם פרוצה, אני מאחרת." הנהג משך בכתפיו ונסע. הוא חלף על פני רחובות אחדים, הוריד את הנוסעת התימהונית והמשיך לדרכו.

לאה כץ כבר רגילה לתמיהתם של הבריות. במשך מחצית השנה היא עורכת את העיתון המקומי גל שלוש באיזור חולון, בת־ים ויפו. בתקופה זו התרגלה להיפגש עם אנשים מכל הסוגים החל בעבריינים וכלה באישי־ציבור מפורסמים.

מרדנות ואהבת־טבע

התחלה התייחסו אל הצעירה בת ה־25 בזילזול. „מה את כבר יכולה לעשות, יש באיזור עיתונים אחרים, יש תחרות, זאת עבודה קשה, ואת רק בחורה," אמרו לה. אולם היא לא נסוגה ומאז היא כותבת, עורכת גראפית, אורספת מודעות, ומוציאה לאור עיתון, וזאת ללא כל הכשרה מוקדמת.

לדבריה, היא פשוט מוכשרת. „אני עצמאית, אינני אוהבת שיגידו לי מה לעשות, אינני נותנת לאף אחד, חוץ מבעלי, שיפקח עלי, ואני מצליחה."

גברתי העורכת

תוך חצי שנה השתלטה לאה כץ על מערכת העיתון. היום היא עושה כמעט את כל העבודה לבד. היא מעצבת את צורת העיתון, בוחרת את החומר, מראיינת, ומחלקת את עיתוניה.

הנאשם באונס שכר בלש והגיש חצלומים אלה לבית־המישפט בעירעורו, בטענה:

גם אחרי שהטרמפיסטית טענה שנאנסה, היא ממשיכה לחפוס טרמפים

הזמנה לאונס?

ב עירה חטובה היורדת ממכונית אי־נה מהווה בדרך־כלל אטרקציה מיוח־דת. עיני גברים נישאות אל חזה הבולט, צמתה הארוכה, או רגליה, ולא יותר.

אולם את שושנה (שם בדוי, השם ה־מקורי אסור לפירסום בגלל צו בית־המישפט) צילמה בחשאי מצלמה נסתרת. היא צולמה כאשר היא יוצאת מביתה ב־מעון־אביב, הולכת לכביש, עוצרת מכו־ניות, עולה על טרמפ ויורדת ממנו.

הסיבות לצילומה של שושנה החלו ב־יום גשום אחד בחודש אוקטובר 1977.

גם אז יצאה שושנה מביתה כהרגלה וניסתה לתפוס טרמפ. מכונית יוקרה אמ־ריקאית עצרה לידה בחריקת בלמים. ב־מכונית נהג צעיר יפהפה, שושנה, בת ה־26, סקרה אותו בחמדה, ואף הוא לא התעלם מהנערה החטובה. השיחה שהת־נהלה ביניהם הבהירה לשושנה כי אלי־עזר („זרו") קובו הוא יבואן מצליח, ומיל־יונר צעיר. חלומה של כל אם יהודיה.

הוא הביע את התעניינותו בשושנה ו־הציע לה להיפגש עימו בערב. מאחר ש־לא היתה פנויה, השאירה לו את מיספר־הטלפון שלה, והבטיחה לשמור למענו את ערב המחרת, שהיה ערב־שבת.

עוד באותו יום סיפרה לחברותיה ה־טובות על המיליונר הצעיר שהכירה ב־טרמפ. היא היללה את חיצוניותו הנאה וסיפרה על כספו הרב, שאותו ראתה במו עיניה מתגולל במכונית. היא חיכתה ל־טלפון ממנו וזה הגיע בזמן הקבוע.

היא התלבשה בקפידה לקראת הפגישה בערב, מיכנסיים שחורים והדוקים וחולצה יפה. הם הלכו לסרט. העניין שגילה זרו בנערה גבר והלך. הוא ניסה לגעת בחל־קי גופה השונים, אך היא דחתה אותו בעדינות. הוא הילל את יפי חזה אך הדברים נשמעו לשושנה כמחמאות בילבד.

אחרי הסרט הלכו לאכול ארוחת־חצות במיסעדתו של בני אמדורסקי ביפו. הם

אפיר קובו
משיג כל מה שהוא רוצה

אכלו ושתו, והשיחה ביניהם הפכה לוה־טת וקרובה עוד יותר. היה ברור לשני הצדדים כי קיימת ביניהם משיכה גופנית.

כאשר עמדו כבר לסגור את המיסעדה, בשעה שתיים, הביעה שושנה רצון לספל קפה, וזרו הציע את הרצליה. הנערה לא התנגדה.

אולם בנסיעתם חלפו על פני צומת הר־צליה והמשיכו דרכם לעבר מיגרש חשוך ומבודד ברישפון. כשהביעה את תדהמתה הסביר לה קובו כי הוא רוצה להראות לה מיגרש שקנה במקום כדי לבנות עליו וילה. למען תוכל לראותו היטב ביקש ממנה לרדת מהמכונית.

בשתי הדקות מתפצל הסיפור לשתי גירסות, מנוגדות לחלוטין של שני ה־צדדים, שושנה טענה במישטרה כי בשלב זה ניסה זרו לנשקה ולגפפה, אך היא סרבה והיפנתה את פניה ממנו. הוא התרתח, סטר לה, ציוה עליה להיכנס למושב ה־אחורי, שם הוריד ממנה את מיכנסיה ואת תחתוניה ואנס אותה. היא היתה כל־כך מפוחדת ומבוהלת מהתנהגותו הבלתי־צפויה שלא התנגדה. היא אפילו חיכתה עד שיתיר לה להתלבש, מחשש לחייה.

גירסתו של קובו היתה פשוטה יותר. לדבריו, אומנם הגיעו ברישפון לידי קיום יחסי־מין במושב האחורי של המכונית. אך היה זה לשביעות רצונם, ובהסכמתם של שני הצדדים. אם כך, מדוע העלילה עליו את סיפור האונס? הסברו לכך היה, כי אחרי המגע המיני גילה לה שהוא נשוי. וכי כל המיקרה קרה מאחר שאשתו בחוץ־לארץ, והוא התפרפר. שושנה נעלבה קשה, ואז אמר לה: „מה חיפשת? ני־שואין? חנטרישית שכמוך." מילים אלה פגעו בציפור נפשה של הסטודנטית וה־מורה להתעמלות, והיא החליטה לנקום ב־גבר שזילזל בה וניצל אותה.

שתי גירסות אלה הובאו לפני בית־המישפט. התובעת עדנה ארבל שיכנעה את בית־המישפט כי גירסתה של שושנה היא האמת. כסיוע, הביאה ארבל את חברתה הטובה של שושנה, שבפניה התלוננה מיד למחרת בבוקר, ושלה סיפרה את כל הסיפור. עוד שני חברים העידו על כך, וכולם הדגישו כי שושנה היתה במצב של דיכאון, בכתה וגילתה סימני הלם. לדברי כל חבריה לא היה זה מאופיה של שושנה לבכות. והעצב הזה היה הסיוע הטוב ביותר שיכלה התביעה להביא.

סניגוריו של קובו עשו הכל. הם העסיקו מישרד חקירות החל ביום הראשון. מישרד זה עקב אחר שושנה יומם ולילה. ראיין את חבריה ואת חברותיה. חקר אודות אורח חייה ואודות מינהגיה המיניים. ה־מישרד גילה דברים מעניינים מאוד על הנערה. הוא גילה כי לפעמים מגיעים לביתה ארבעה גברים שונים ביום אחד וכי היא מקיימת עימם יחסי־מין בזה אחר זה. חברה סיפרה כי שושנה גילתה לה שריחו של אחד הבחורים אינו נעים לה, אולם היא קיימה עימו יחסי־מין למרות זאת. לכן לא התקבלה על דעתם גירסתה כי דווקא באותו ערב ובאותן נסיבות היא סרבה להעתר לקובו.

בית־המישפט המחוזי שמע את הנערה ואת חברותיה. הוא קבע כי הנערה אומנם מתירנית, אך אפילו אשה מופקרת זכאית להחליט למי תיתן את גופה, ומי שלוקחו בכוח אשם באונס.

מה שהכריע את הכף במישפט היה אי־שיותו של קובו. הצעיר, שבגיל 27 כבר היה מיליונר, עשה את כספו במו ידיו. הבחור שבכל אשר פנה הצליח, לא ידע כיצד להופיע בפני בית־המישפט. סניגוריו, משה רום ושלמה רוזנבוים, עשו כמיטב יכולתם. אך כל מילה של לקוחם הכניסה אותו עמוק יותר לאדמה.

כאשר סיפרה הנערה כי הוא אמר לה: „זרו קובו משיג כל מה שהוא רוצה תמיד," אפשר היה לראות כי זה הפך המוטו של המישפט.

הנערה וחבריה, כולם סטודנטים, הופי־עו בבית־המישפט בצורה מכובדת ומאו־פקת, ועשו רושם של מיטב הנוער ה־ישראלי. לעומתם עמד בחור חסר־השכלה, שכל מעייניו בכסף ובהצלחה חומרית, הבז לכל ערכים מוסריים, ויהירותו הבולטת סינוורה את העיניים.

גם בפסק־הדין לא חסכו השופטים את שיבטם מקובו, והשופט נחמיה בר אמר: „הנאשם עשה עלי רושם של אדם שאפתני ויהיר, הסבור שבעזרת כספו ובחוסר הת־חשבות בזולת הוא יכול להשיג הכל."

השופטים, כאיש אחד, האמינו לגירסתה של שושנה, והרשיעו את קובו באונס.

כאשר הגיעו להטלת העונש הסכימו הכל שהיה כאן מישגה ריגעי של בחור טוב וחרוץ. חייו נשטחו לפני בית־המישפט. חבריו לעבודה העידו על חריצותו ויעי־לותו בעסקים. קרובי מישפחה סיפרו על מסירותו לאשתו ולשני ילדיו, רבה של יפו העיד על גמילות־חסדים שהיה מחלק ביד נדיבה לכל נצרך. היה ברור כי עס־קיו ומישפחתו יסבלו קשה ממאסרו. אך בית־המישפט הטיל עליו שנתיים וחצי מאסר בפועל.

המתלוננת
העצב והבכי סייעו

הסניגורים הגישו ערעור לבית־המיש־פט העליון. והמישפחה אשר לא חסכה מ־זמנה ומכספה שכרה שנית את מישרד־החקירות כדי שיברר מה עושה הנאנסת אחרי האונס. האם שינתה את מסלול חייה? האם השפיע עליה האונס? בסרט שהוקרן בווידאו־טייפ חזתה כתבת העולם הזה בשושנה, כאשר היא נוסעת בטרמפים, עולה ויורדת ממכוניות שנהגיהן גברים, משוחחת עימם וממשיכה בדרכה. וכל זאת זמן קצר אחרי תום המישפט.

בית־המישפט העליון דחה את הערעור באשר להרשעה. אך הוא הסכים להפחית בעונש. הוא חזר על עברו הנקי של קובו, על כך שבעיקבות העבירה חרב עליו עולמו והעונש הגדול הוא בכך שנפל מאיגרא רמה לבירא עמיקתא. שוב עמדו על סבל מישפחתו ועסקיו. העונש הופחת לשנה וחצי מאסר בפועל ושנה על תנאי.

NIKKO
FAITH
APOLLON
APOLLON
FAITH
NIKKO
NIKKO
FAITH

המירשם למסיבה מוצלחת- מוצלחת!!!

טייפ־דק קסטות
FAITH SX-101D

פטיפון APOLLON

טייפ־דק קסטות
* דגם APOLLON CL-350
* דגם ACD-35

NIKKO 3035 — עכשיו במבצע

במחיר 11,750 ל"י במזומן + (מ.ע.מ.)

הרסיבר שלא רק נראה טוב — אלא נשמע הרבה יותר טוב! אין לו מתחרה במחיר ובוודאי לא בחידושים המיוחדים של קונצרן NIKKO יפאן.
עוצמה: 2×15W RMS, רגישות מקלט 2.0uV.
NIKKO 3035 — יחידת מוסיקה נהדרת.
דרוש שישמיעו לך אותה בכל חנות סטריאו מקצועית.

המוסיקה רועמת
התופים קורעים
רינה מזיזה ת'תחת
דני את רגליו מרים
"ניקו " לא עייף אף פעם
"ניקו" מנגן בלי סוף
"דיסקו־ניקו" זה הטעם
"דיסקו־ניקו" עד אין סוף!

חשוב לכיס שלך!
בדוק והשווה את מחירי המכשירים עם המתחרים - לא תמצא עיסקה יותר טובה בסטריאו. נקודה.

מיטר

המפיצים: צלילי גיתית בע"מ,
ירמיהו 46, תל־אביב, טל' 443121

DISCO NIKKO

טוס עם טיסו ומלכת היופי לשוויץ לרודוס

ניתם מערכות תדמית

הזוכים בהגרלה הראשונה

בהגרלה שנערכה ביום שישי 31 באוגוסט בין רוכשי שעוני "טיסו" זכו 21 משתתפים בטיסה לרודוס, הכוללת סוף שבוע וארוע עם מלכת היופי של ישראל, 3 משתתפים זכו בכרטיסי טיסה לשוויץ ו־24 משתתפים זכו בשעוני "טיסו" מובחרים. ההגרלה הבאה תערך עם סיום המבצע שימשך עד 30 באוקטובר 1979. זכאים להשתתף בהגרלה כל רוכשי שעוני "טיסו".

בכרטיס טיסה לשוויץ זכו:

1. בן שמואל חיים, חיפה
2. אלמוג צפורה, באר שבע
3. שפיר שרה, ר"ג.

בכרטיס טיסה לרודוס זכו:

1. בלוש ראובן, חיפה.
2. דניגו מרדכי, ת"א.
3. נוח אתי, ב"ש.
4. ליטו אלן, ר"ג
5. הכט ברוריה, חולון.
6. פרץ יצחק, עפולה
7. עצמון נתן, בני ברק.
8. ילנסי יוסף נתניה.
9. ודמני טלי, ר"ג.
10. בן שמעון יעקב, צפת עלית.
11. רוטפלד נתן, מפרץ חיפה.
12. שפי שלומית, חיפה.
13. שפיר אורית, עין ורד.
14. שיאון מירה, גיר צבי.
15. טייכמן חוה, ת"א.
16. חדד צביה, ר"ג.
17. גזית יוסף, פ"ת.
18. סמוחה יהודה, בני ברק.
19. לויט ראובן ר"ג.
20. איילת מורג. קבוץ דגניה ב'.
21. רוזין מרים, הרצליה.

בשעוני יד טיסו זכו:

1. חלמיש ניצן, קבוץ תל קציר.
2. סילורברג מוריס, מונטריאול.
3. שורץ רובין, ר"ג.
4. דורנבאום רחל, בת־ים.
5. מילר קטי, ת"א.
6. ברנינג קלרה, יפו ג'
7. שפיצר ענת, חולון.
8. רובנו מיכל, רמלה.
9. סקופל דליה קרית ים.
10. חדד יוסי, מושב עזריה.
11. גלילי אורלי, רחובות.
12. אקרמן מאיר, ערד.
13. נאן ישראל, כפר סבא.
14. מוסקוביץ שרה, ק. אתא.
15. זינגר סופי בת־ים.
16. דונר מרים, חולון.
17. פרידלנדר חנה, נתניה.
18. אלפרד רייס, יוקנעם.
19. פרץ משה, מעלות.
20. פרבטל מ. חיפה.
21. קלנר חוה, רעננה.
22. פולן משה, ר"ג.
23. רומם ציון מושב עזריאל.
24. ביר כץ, ת"א.

TISSOT - השעון של היפים והיפות

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227116, 227117

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'קים), תוקעי עץ, חרקי ספרים וכנדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

במדינה

(המשך מעמוד 59)

„לנאשם קופת שרצים ארוכה מאחוריו," הפעיל לו עונש מאסר על תנאי לתקופה של שנתיים.

בשל נסיבות מקילות נידון לוגסי רק למיבחן.

כתב־האישום השני הוא זה העומד לפני השופטת לדיון, ובו נאשמים השוטרים ש־היו הנפגעים במיקרה הקודם. במיקרה זה הם הפכו התוקפים.

בדרך־כלל נידונים תיקים, המאשימים שוטרים באלימות נגד עצורים, בבית־הדין המישמעתי של המישטרה, מעניין יהיה לדעת בסוף הדיון מה היו שיקוליו של מי שהחליט להגיש, דווקא במיקרה זה, את התביעה לפני בית־מישפט השלום.

הארוס הפורץ

סיפור קפקאי אודות מישפחת עולים מארצות־הברית, ותלאותיהם בישראל. שהגיעו לשיאן בנסיון גניבה של הבן שהשתגע

עטוף בסדין ורוד שכיסה גם את ראשו, מצוייד בסכין ובמקל, נכנס הצעיר אל הדירה ברחוב הנביאים. הוא כפת את בעלת־הבית לכסא, איים עליה, נופף ב־סכין, היכה בעורפה במקל, ודרש כסף. בעלת־הבית נתנה לו את ה־3,500 הלירות שהיו בדירה.

כאשר חזר הבעל, השיל הצעיר את הסדין מעליו, גילה את פניו והתוודע אל בני־הזוג. לא היה זה, אלא החתן המיועד של בתם. אחרי בכי מר החזיר את הכסף לידיהם, התנצל וביקש שיסלחו לו שלא יתלוננו במשטרה.

בשבוע שעבר נשאו שני שוטרים ב־לבוש אזרחי את סקוט רוסטון (28) אל דוכן־הנאשמים באולמו של השופט דוד וולך, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. בכתב־האישום שהוגש נגדו הואשם בג־ניבה בנסיבות מחמירות.

הוא לא הגיב לשאלות השופט, והיה מרוכז לחלוטין בעצמו. שריר לא זע בגופו, ידיו היו מונחות על בירכיו ועי־ניו המושפלות היו נעוצות בהן.

אחד השוטרים אמר לשופט כי סקוט מתנהג כך מאז אירע המיקרה. הוא בהלם, אינו מדבר עם איש. התובעת שרה ספיר־חן הגישה לבית־המישפט חוות־דעת רפואית שנתקבלה מבית־החולים לחולי־נפש אברבנאל, שבו מאושפז הצעיר מאז מעצרו.

התובעת ביקשה צו להמשך אישפוזו של סקוט באברבנאל. מאחר שלא הופיע סניגור, הציץ השופט בחוות־הדעת הרפואית וכתב את החלטתו: „לפי חוות־דעת של הפסיכיאטר, ולפי צורת הופעתו של החשוד, הרי הוא נמצא ברגרסיה וב־חוסר קומוניקציה עם הסביבה. לכן הוא זקוק לאישפוז בבית־חולים לחולי־נפש." וכך פסק.

תלאות בארץ־ישראל. מייד אחרי תום הדיון הופיע באולם גבר בגיל ה־עמידה, לבוש בסגנון אמריקאי. הוא היה לבוש היטב ונראה כאדם תרבותי ועדין. כאשר הבחינו בו השוטרים, זיהו אותו כאביו של סקוט. הוא נקרא אל השופט, וזה הסביר לו את מהות החלטתו. אז התברר, כי לסקוט יש סניגור, עורך־הדין בנימין גבאי. ובית־המישפט יעץ לו לפנות לפרקליט המחוז ולדון עימו על סגירת התיק.

האב סיי רוסטון הלך עם הסניגור ל־פרקליט־המחוז, כדי לנסות לעכב את ההליכים נגד בנו.

„רק הצרות שהיו לנו במדינת ישראל הביאו את בני למצבו זה," אמר האב. בידיו היה שקיק פלסטיק מלא מיכתבים וקיטעי עיתונות. היו שם מיכתבים ששלח לראש־הממשלה, לנשיא־המדינה, לשרים ולחברי־כנסת. איש מכל אלה לא ענה לו תשובה עניינית.

האב גולל סיפור נכאים על תלאותיה של מישפחת עולים מארצות־הברית, אשר נתקלה בביורוקרטיה הישראלית, בחוסר־הסובלנות של אנשי המינהל, ובחוסר־מזל פשוט.

לפני שמונה שנים, בהיות האב בן 52 הוא הפסיק את עבודתו כמנהל־מכירות בחברת איי־טי־טי בארצות־הברית והת־חיל ללמוד כירופרקטיקה. הוא למד זאת

יחד עם שני בניו. מיקצוע זה המוכר ב־ארצות־הברית, עוסק בריפוי מחלות מסו־יימות באמצעות טיפול בחוליות עמוד־השידרה. לימוד כזה מקנה תעודה אקד־מאית, ורישיון לעסוק במיקצוע פרה־רפואי זה בארצות־הברית, שם יש ביקוש רב לכירופרקטים. המוצלחים שבהם מש־תכרים הון רב. לדברי האב התעודה ש־בידיו מקנה לו תואר של רופא.

בנו הבכור של רוסטון נשא לאשה נע־רה נוצריה, פתח לו קליניקה בניו־יורק והתחיל עובד שם. ואילו האב ובנו ה־צעיר סקוט, החליטו לעלות לישראל ולהביא את בשורת הכירופקרטיקה לארץ. אומנם היו שהזהירו אותם, כי בישראל אין המיקצוע מוכר, וכי העוסקים בו עלו־לים להיתבע לדין על עיסוק ברפואה ללא רישיון. אולם למרות הכל באו בני־המישפחה לישראל, לפני כשנה, כתיירים. הם הביאו עימם את שלושת כליהם ה־גזעיים, ואת הציוד המיוחד למיקצועם.

עלבונות, איומים ומכות. צרותי־הם בישראל החלו כאשר נשלחו לאולפן לעברית בבאר־שבע. בגלל סיבות שונות הסתכסכו עם מנהל־האולפן, אליעזר לווינסון. לדברי האב נהג לווינסון כרודן. הוא היקצה להם דירה בקומה שלישית למרות שלגברת סופיה רוסטון היו כמה ניתוחי רגליים, וקשה לה לעלות במדר־גות. הוא סירב למסור דירה נפרדת ל־סקוט, למרות שלכל הרווקים בגילו ב־אולפן, היו דירות־יחיד. עברית לא הצ־ליחו ללמוד, ולדבריהם היו הכל מלגלגים על „האמריקאים המטומטמים, שאפילו עשרים שנה לא יספיקו להם כדי ללמוד עברית.“ הם גם גילו, כי אין כל דרך להשיג רשיון־עבודה במיקצועם בישראל.

על כל הבעיות המיקצועיות נוספו בע־יות הלב של הבן. הצעיר יפה־התואר זכה בהצלחה גדולה אצל בנות המין היפה. הרופא האמריקאי העשיר היה משאת נפשן של הרבה נערות בבאר־שבע, וגם של אימהותיהן. הוא אף התארס עם נערה יפהפיה ממוצא מרוקאי, בשם אריאלה. כאשר עברו לגור במכמורת הגיעה ה־צעירה לביקור. אך בדירה הסמוכה גר שכן ששם עינו בחתן העשיר, והועיד לו את בת אחיו. הוא התחיל לסכסך בין בני הזוג, והבטיח לסקוט הרים וגבעות אם יתחתן עם קרובתו. הוריה העשירים של הכלה יבנו לו קליניקה מפוארת, כך הבטיח, הם יכינו לזוג הצעיר וילה נהדרת ויספקו להם את כל משאלותיהם. השכן התחיל להשמיץ את אריאלה „הש־חורה“, והצליח להפריד בין השניים.

השיבה הביתה. סקוט הפך בן־בית בדירת השכן והתחיל לבלות בחברת קרובתו. אולם היא לא היתה יפה וחטובה כאריאלה, והאהבה לא שרתה שם. סקוט לא רצה להתחתן עימה.

עד כמה חולה היה סקוט נחגלה רק ביום ראש־השנה. ביום זה הוא נכנס ב־שעות אחרי־הצהריים אל דירתם של מנ־חם וורה קון, הוריה של הכלה המיועדת, ולדברי כתב־האישום ניסה לגנוב מהם את הכסף, בעזרת סדין, מקל וסכין.

אביו טוען, כי בנו מעולם לא היה ב־טיפול פסיכיאטרי בעבר. אולם תמונה הד־בר מדוע עלו בני־המישפחה לישראל, למרות שידעו מראש, כי לא יוכלו לע־בוד כאן במיקצועם, בעוד שבאמריקה יכלו להתפרנס בקלות. אפשר להניח ש־היו בעיות אחרות שאותן חשבו לפתור בסביבה חדשה שאינה מכירה אותם.

CHIROPRACTIC HEALTH CENTER
Approved by the U.S. Department of Health
DR. SCOTT R. ROSTON & DR. SY S. ROSTON
Doctors of Chiropractic

Specializing in the removal of pressure on the spine and nerves causing: headaches, sciatica, back pain, muscle pain, and many other disorders of the nervous system.
For appt.: Call 053 – 25694
Rehov Ussishkin 43/11 Netanya

רופא מטפל בעמוד שדרה
מתמחה להסרת גורמי לחץ
מחוליות ועצבים, כאבי ראש,
סייאטיקה, כאבי גב, כאבי
שרירים והפרעות נוספות
של מערכת העצבים.
לקביעת פגישה: טלפון 25694 – 053
רח' אוסישקין 43/11 נתניה

ד"ר סקוט ר. רוסטון ! ד"ר סיי ס. רוסטון
ד"ר של קיירופרקטיק
אושר על ידי משרד הבריאות של ארצות הברית
מרכז הבריאות קיירופרקטיק

כרטיס הביקור של דוקטור סקוט רוסטין

פריצה לבית הכלא

מרירותם גברה והלכה. כסף לצאת מה־אולפן ולהסתדר באופן פרטי לא היה להם, והמריבות עם לווינסון הגיעו לידי קטטות. יום אחד, לדברי האב, פרצה מריבה על מצבה של סופיה רוסטון, ולווינסון כינה אותה בשמות מעליבים. סיי איבד את קור רוחו ונפנף בענף עץ בפניו של לווינסון. זה הזעיק מייד את המישטרה, והתלונן, כי האמריקאי היכהו. לדבריו נעצר והובל לתחנת־המישטרה, שם הוכה על־ידי השוטרים. מאז אסף קיטעי עיתו־נות המתייחסים לאלימות המישטרה ה־ישראלית נגד עצירים.

מיקרה אחרון זה, שאירע לפני כ־מחצית השנה, שיכנע את הסוכנות לעזו־למישפחת רוסטון למצוא דיור. הם עברו לדירה במכמורת ופתחו קליניקה ב־נתניה. אולם גם בכך לא נסתיימו צרותי־הם.

לדברי האב הגיעו שיחות־טלפון מאיי־מות יום יום. מישהו נהג לומר: „ממזרים אמריקאיים עשירים, הסתלקו מכאן.“ לקו־חות שטילפנו וקבעו תור לריפוי כירו־פרקטי מעולם לא הגיעו לקליניקה.

„והרי יש לכם בישראל אדם העושה בדיוק טיפול כירופרקטי, עולים אליו לר־גל מכל הארץ והוא מרוויח הון כסף, זהה ה,בייגל־מאכר' המפורסם מחדרה. מדוע לא הירשו לי לעשות אותו דבר, אחרי שסיימתי את לימודי באוניברסיטה?“ שו־אל סיי רוסטון.

playtex

טמפוני פלייטקס
–היחידים
עם דיאודורנט

רק פלייטקס מציע לבחירתך גם טמפונים עם דיאודורנט, בניחוח עדין המשרה תחושת בטחון וריעננות.
אם את מבקשת
בטחון מלא — פלייטקס הוא הטמפון עבורך.
לבחירתך טמפונים עם דיאודורנט או ללא דיאודורנט.

טמפוני Playtex
עם המוליך העדין.

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

השבוע בפיס!

שני מיליון

בוא עוד היום אל הפינה שלך,

שני מיליון ל"י
פרס ראשון
כשלוש מאות אלף
זכיות העולות בגורל!
כשנים עשר מיליון ל"י
סך כל הזכיות!
עשרים וחמש ל"י
מינימום הזכיה בזוטא.

עידו

תן טרמפ
לחייל

למדו קצרנות
עברית ו/או אנגלית
במהירות ובהצלחה מובטחת
ב־„אולפן גרג“ (בר־קמא)
ת"א: רח' וייצמן 22, טל. 254826
חיפה: בי"ס „במעלה“, טל. 664922
קורס חדש נפתח ב־16.10.79

בתיאבון!
פרופסור היוול עושה הכל.

באומטובר נראי במיוחד

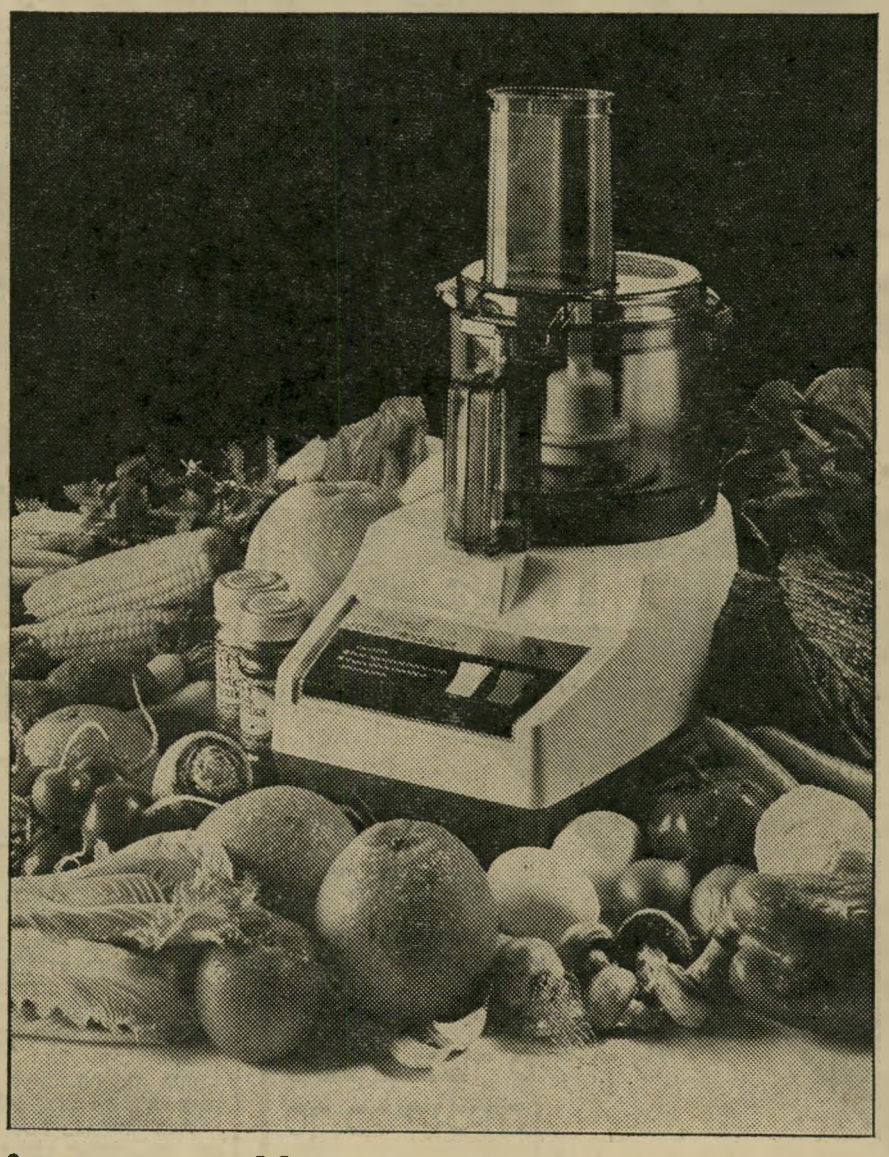

פרופסור היוול, מעבד המזון החדיש והמשוכלל מכין במהירות הבזק ארוחות טעימות להפליא, בעזרת מנוע רב־עוצמה בעל הנעה ישירה וחמישה אביזרים מתוחכמים.
פרופסור היוול מהיר יותר, נוח יותר ובטוח הרבה יותר, האמריקאים קוראים לו – "**פוד פרוססור**", אנחנו קוראים לו – "**פוד פרופסור**" להשיג בשק"ם, רשתות שיווק וחנויות חשמל מובחרות.

hiwell FOOD PROCESSOR

תוצרת יפן

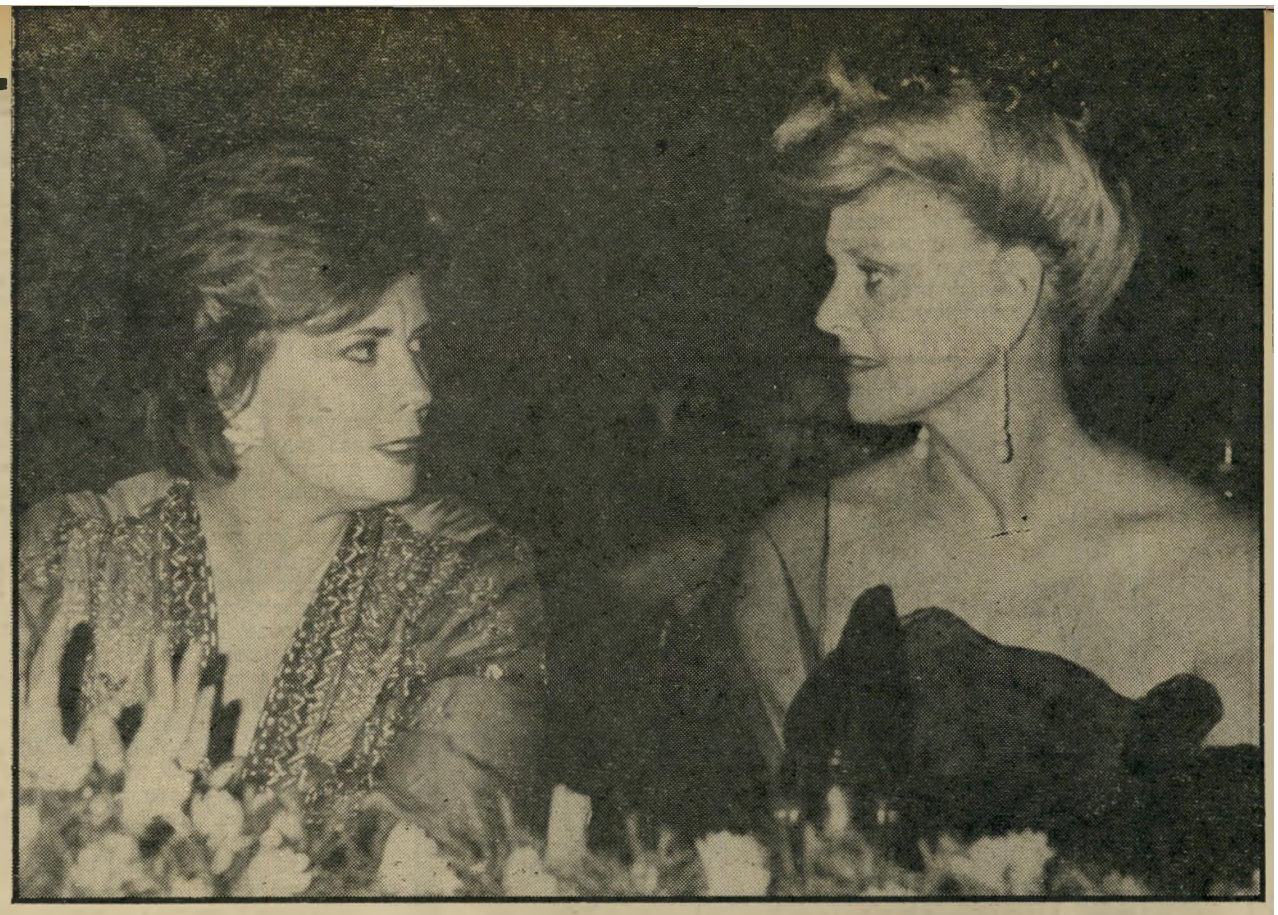

עדנה ודן פיינרו מדווחים על תוניה חסרת־תקדים: השתתפות מבקרים ישראליים ראשונים בפסטיבל קאהיר

מוכיחה שאכן נוכחות עיתונאים ישראליים, ולאו דווקא כתבים פוליטיים, רצויה שם בכנות.

הפירמידה הרביעית

דגמה מרגשת ליחס החם היתה בערב ראש־השנה. כאשר שמע מנהל הפסטיבל, כמאל אל־מאלח, באותו ערב, כי אנו חוגגים חג מיוחד במינו, קם באמצע הופעה במועדון־לילה, נטל את המיקרופון וברך את אורחיו היהודיים לכבוד חגם. את המילים „ראש־השנה" אף אמר בעברית.

הגברות סינאטרה ואל־סאדאת

שתי היפהפיות שהאפילו על זוהרו של ערב יקרות במינה האו, ג'יהאן אל־סאדת וברברה סינאטרה (לשעבר אלמנתו של הארפו מארקס). בערב זה, שקדם להופעת סינאטרה לרגלי הפירמידות נערכה תצוגת־היוקרה של פייר בלמיין והשקת בושם חדש של רבלון.

סינמה קאהיר

הרשימה השחורה של החרם התרבותי הערבי מתה ונקברה חגיגית, לפחות במה שנוגע למצריים. זה היה בלי ספק, ההישג הבולט ביותר של פסטיבל הסרטים הבינלאומי הרביעי בקאהיר. אומנם, אף הכרזה רישמית לא הודיעה על כך, אבל העובדות דיברו בעד עצמן. אלישבע טיילור פתחה את הפסטיבל, והקהל הריע לה כאילו לא היתה מגודה מארץ הנילוס יותר מעשרים שנה. אנריקו מאסיאס המשיך את הפסטיבל בהופעה לפני אלפים רבים, באיצטדיון פתוח, כשהמונים שרים עימו כל שיר ושיר במקהלה, כשהם יודעים את המילים בעל־פה, כאילו היה מאסיאס אורח קבוע במיצעדי הפיזמונים, ולא אישיות בלתי־רצויה עד לפני שבועות אחדים.

להשלמת חיזיון ימי־המשיח התלוצץ פרנק סינאטרה למרגלות הפירמידות, ואמר כי שמו „פרנק אלברט אייזנברג" והפך את הערב שלו אירוע בינלאומי, שכל המי ומי בחוגים הנוצצים של אירופה וארצות־הברית ראה חובה לעצמו להפגין את נוכחותו.

וכאילו לא די בכך, עמד הנשיא סאדאת על כך שייפגש עם כל אחד משלושת אלה, כשלפגישותיו ניתן פירסום רחב במצריים ומחוצה לה, והרי הרשימה השחורה נקרעת ומתעופפת ברוח.

ויתרה מזאת, פסטיבל שמעז להציג את הגן של פינצ'י קונטיני, סרט שמוסר־ההשכל שלו הוא כי היהודים זקוקים למדינה משל עצמם, בוודאי שאינו ממשיך עוד את קווי־התעמולה הישנים של מדינות ערב. הזמנת עיתונאים ישראלים, אומנם מעטים במיספר, רמזה שלמרות ההסתייגות מקישרי תרבות עד לנורמליזציה המלאה של היחסים, הסתייגות שיש אומרים כי היא רשומה במיכתב שנשלח לכל האיגודים התרבותיים במצרים, יש רצון לקבוע עובדות בשטח, כך שיהיה קשה מאד לשנותן לאחר מכן. עובדות, שהמוזמנים עצמם התקשו להאמין בהם ברגע הראשון. כשהגענו לשדה־התעופה בקאהיר, שני ישראלים בודדים בכרך של 11 מיליון תושבים, חששנו לא מעט מן העתיד לבוא. אבל קבלת־הפנים שציפתה לנו לכל אורך הדרך, מן הרגע שנשלחנו במונית לבית־המלון, ועד לרגע שנפרדנו לשלום ממארחינו, 11 יום לאחר מכן, היתה מעל ומעבר לכל מה שניתן לצפות. את הידידים הטובים ביותר אי־אפשר לקבל יפה יותר, והעובדה שבטרם צאתנו ליוו אותנו הזמנות לפחות לשלושה אירועים נוספים במצריים, בשנה הקרובה, מסתבר שלא רק אנחנו היינו בין החוששים. ליז טיילור, לפני שהגיעה לקאהיר, ריתקה את מנהלי הפסטיבל לרקדנית־הבטן היפהפיה פיפי עבדו, את החינגא שנערכה על שפת בריכת־השחייה המפוארת של הבית, כשלפנטסיה נימזגים הדר אירופי קלאסי, כסף אמריקאי ונופים מצריים אקזוטיים.

הסוס המרקד

אחת מצורות ה„חאפלה" המסורתיות הוא הסוס הלבן המרקד לפני אורחים רמי־מעלה. בערב בלמיין פתח הסוס, כשעליו רכובה

(המשך מעמוד 71)

טלפון במשך יומיים תמימים בבירורים בלתי־פוסקים על סידורי הביטחון, ובהוד־עות על אישור וביטול בואה, לסירוגין. כשקיבל מנהל הפסטיבל, את פניה ב־מטוס, היו המלים הראשונות שלה: „כא־מל, אני לא מרגלת." תשובתו: „אני מב־טיח לך שבסוף שהותך כאן לא רק שלא תחשבי עוד על ענייני ביטחון, אלא תבק־שי להישאר עוד."

וכך קרה. היא האריכה את הביקור ביום נוסף, שבו הופגשה, בתוך 20 שעות, עם הנשיא סאדאת, עם רעייתו ג'יהאן ועם ראש־הממשלה חליל, כשעזבה את מצריים במטוסו הפרטי של הנשיא, היתה מלאת התפעלות ונפעמת.

מדוע הוחרם אנריקו מאסיאס בארצות ערב עד היום, אין צורך להסביר. אם זאת, היום הוא אולי המפורסם בכל זמרי אגן הים־התיכון והקהל המצרי הוא קהל טבעי עבורו. קבלת־הפנים שציפתה לו היתה כזו הנערכת לגיבור לאומי. עד ערב בואו לא נמכרו הכרטיסים להופעתו, כי האנשים לא האמינו כי אכן יבוא. מ־שהגיע, עם אביו המוסיקאי, ועם קבוצת נגנים גדולה, נמכרו כל הכרטיסים ל־איצטדיון, שבו שבעת אלפים מקומות, ש־במועדון־הספורט המפורסם של גזירה.

ישבנו באמצע האיצטדיון, בתוך קהל שעיניו קרנו מאושר ואשר זיהה מיד: בהישמע התיבות הראשונות, כל שיר ו־הגיב בתרועות ממושכות בסופו של כל פיזמון.

באותו ערב פנה אלינו אחד ממארגני הפסטיבל וביקש שנשכנע את אנריקו ל־הצטרף אלינו לביקור מיוחד במינו שלא תוכנן מראש. אחיו של פאריד אל־עטרש האגדי, השומר על דירתו של האליל ה־מנוח כאילו היתה מיקדש לזכרו, רוצה לארח את מאסיאס במקום. מאסיאס, ש־העריץ את פאריד אל־עטרש בשעתו, ו־אביו שהכיר אותו בעודו בחיים, הסכימו מיד. בערב שלמחרת עלינו לדירת־גג על שפת הנילוס, מקושטת בתמונות הזמר שלו ובסירטי־ההקלטה שהותיר אחריו. התקבלנו בכבוד מלכים על־ידי פואד אל־עטרש. הוא חיבק את מסיאס ואמר לו: „אני מרגיש כאילו רוח אחי חזרה הביי־תה." האם יכול להיות כבוד גדול מזה לזמר המבקר במצריים?

ביום שלמחרת יצאו מסיאס ואביו ל־איסמעיליה לבקר את הנשיא סאדאת. הפגישה נמשכה ארבעים דקות ומאסיאס הופתע והיה נרגש כשהנשיא ביקש ממנו לשיר לפניו שני שירים ונקב בשמם. נראה שגם אל־סאדאת לא שמר ביתר אדיקות על החרם, אם הכיר את שיריו של אנריקו. באותו ערב, בראיון לטלווי־זיה הכריז מאסיאס המלא־התפעלות: „נוהגים לומר כאן שיש שלוש פירמידות גדולות במצריים. אני חושב שיש ארבע. הרביעית היא הנשיא סאדאת."

מאסיאס נסע ואת מקומו תפסו שני אורחי־כבוד אחרים שקישרם לישראל ברור לחלוטין, חיים אשל וארתור כהן. אשל, סגן מנהל ברוט־פארבג'ה היושב ב־פאריס, הוא ישראלי שהקים באחרונה סניף בישראל בשם אשל קוסמטיקס, אולם עיקר עבודתו בחברה היא בענייני סרטים. למצריים הגיע לראשונה כדי להכין את ביקורה של פארה פוסט שם, ונפגש עם מנהלי פסטיבל הסרטים ש־שטחו לפניו את הקשיים שבהם ניתקלו באירגון האירוע, בגלל סיכסוך עם האי־גוד הבינלאומי של הפסטיבלים ועם החב־רות האמריקאיות. אשל הציע פיתרון. הוא עצמו יתן לפסטיבל שניים מסרטי ברוט, משמר הלילה ואהבת החיים, ויביא להנוכת הפסטיבל את אליזבט טיילור. עד היום רואים בו המצרים את האיש שנתן את הדחיפה המכרעת לקיום הפסטיבל, השנה, וכמעט נעלבו כשגדמה היה להם שלא יתפנה להגיע לפסטיבל עצמו.

היום הם אסירי תודה גם מבחינה נוס־פת. אחרי שהיה הראשון לשבור את ה־חרם הערבי במצריים, נפתחו השערים לפני ההפקות המוחרמות האחרות הרבות וחברת פוקס למשל, כבר דוהרת לקראת הצגת הבכורה של קליאופטרה שלא זכ־תה מעולם לעלות על בדי מצריים.

חלון־ראווה של הקולנוע הערבי

אשר לארתור כהן, הוא נתן ל־פסטיבל שניים מסרטיו, חופשה קצרה והגן של פינצי קונטיני (סרט שלישי, האימוץ, נפסל על־ידי הצנזורה). במסיבת העיתונאים שערך בקאהיר, ציין כהן, כי רק לפני שנה דחה הפסטיבל את פינצי קונטיני והעדיף במקומו את ג'וליה. השנה התקבל, אם כי לא בקלות ולא בלי ש־הצנזור המצרי ניסה לאיים עליו במיס־פריים. אלא שכהן דחה מכל וכל את ה־אפשרות להציג את הסרט בלי תפילת אל מלא רחמים הכלולה בו, ולבסוף הוצג הסרט בבית־קולנוע במרכז העיר, בלי קיצוצים ובלי מחאות מצד הקהל, מהן כה חשש הצנזור כאשר רצה לחתוך.

אמר כהן: „הצגת סרטים כאלה חיונית לגורמליזציה של יחסי התרבות בין ישר־אל ומצרים," וגילה כי כמה ממדינות ה־סירוב הערביות היו מוכנות לרכוש סרט כל זה, כמובן, הוא בחינת קישוטים שמסביב לפסטיבל, הפנינים הנוצצות ש־נועדו להעניק לו את הזוהר הבינלאומי. ומה על הפסטיבל עצמו?

הפסטיבל אינו מיבצע ממשלתי, אלא אירוע המאורגן על־ידי אחד משני איגו־די המבקרים והעיתונאים במצריים. הכס־פים הדרושים לאירגונו באים מן הסיוע שנותנים בתי־המלון (מרכז העצבים של

מחמוד יאסין

הכוכב מיספר 1 של הבד המצרי, עם השחקנית נאהד שאריף במעמד מתוך החיה שבאדם, הגירסה המצרית לסיפרו של אמיל זולא, תרז ראקאן. יאסין הופיע בשלל־תפקידים והוכיח את כישרונו.

עטור־פרסים זה, בתנאי ששם המפיק יימחק מן הכותרות. הבקשה נדחתה, כמו־בן, על הסף.

מילה או שתיים על פרנק סינאטרה: מה שראה העולם כולו בטלוויזיה היה רק חד קלוש מאחד האירועים הנוצצים שידעה מצרים בזמן האחרון. הפירמידות ברקע והספינכס מלמעלה ריגשו, כנראה, את סינאטרה עצמו, ששר כפי שלא שר כבר שנים רבות. ומי שעמד מקרוב על אופיו של העם השוכן על שפת הנילוס יודע שהמוסיקה מדברת הישר אל לבו.

הפסטיבל היה במלון שרתון), חברת־התעופה המצרית ומפיקי סרטים פרטיים. מכאן, גם היתרונות וגם החסרונות של הפסטיבל. היתרונות גלומים באפשרות להזמין אורחים ולשכן אותם בצורה נאה, החסרונות בלחצים מסריחים בהרכבת ה־תוכנית, שלא תמיד שיקפה מיבנה אידי־אלי של תוכנית פסטיבלית.

שני מיכשולים עיקריים היקשו על ה־מארגנים השנה. ראשית, סירוב האיגוד הבינלאומי היושב בפאריס, להכיר בקיום הפסטיבל. פירוש הדבר שמפיקי סרטים בעולם התבשרו שאין זה פסטיבל לישי־מי, ונאסר לערוך בו תחרות או חלוקת פרסים. כשפנו המפיקים כדי לקבל סיר־טי יוקרה, נתקלו לא פעם בסירוב, בשל המלצת האיגוד. זאת, משום ושבשנה קוד־מת לא הקפידו על התקנון בקשר למיספר ההצגות שמותר לערוך לכל סרט, ולהגב־לות בקשר להצגתם בעיר אחת בלבד.

אל המכשול הזה, הצטרף מיכשול נוסף — החרם של מדינות ערב האחרות. אכן, פרט לעיתונאי אחד מכווית, ולנציגים מ־סודאן, לא היו בפסטיבל קאהיר סרטים, יוצרים ואף לא עיתונאים ממדינות ערב, וגם לא ממדינות אפריקאיות. זהו מיכשול כפול, מפני שהסרטים המצריים זקוקים לנציגים אלה, כלקוחותיהם החשובים ב־יותר, ומצד שני, האורחים הזרים נוהגים לבוא לפסטיבל קאהיר כאל חלון־ראווה של הקולנוע הערבי והאפריקאי, דבר ש־נמנע מהם הפעם.

העובדה שלמרות קשיים אלה, הצליחו המארגנים להביא כ־50 סרטים מ־25 מדי־נות, כולל מרבית הגוש המיזרחי ובראשו בריה"מ־המועצות, ואף סין העממית, היא הישג ראוי לשבח. חלק גדול מן הסרטים שהגיעו מן המערב אומנם מוכרים כבר מפסטיבלים אחרים, ביניהם: הנהג; שיירה; כספם של אחרים (פרשת שערו־ריה כלכלית בצרפת); רוקמת התחרה; מסידור (שווייץ); או חקירה בצמרת (השינה הארוכה) והמיזרח אומנם שלח סרטים, אבל אף אחד לא נמנה על מוצרי־היוקרה שלו.

תוכניות לעתיד

בי כאב־הראש העיקרי של הפס־טיבל, ואחת הסיבות לכך שלא הצליח לקבל סרטים מרתקים יותר מן החוץ, הי־תה העובדה שהצנזורה היתה צריכה לאשר כל דבר שהוצג בפסטיבל, והצנזורה לא אישרה.

הסרט היוגוסלבי כיבוש ב־26 תמונות

אהרון איפלה

השחקן הישראלי שהופיע ב־טלוויזיה בסידרה המהגרים, רוקד במועדון־הלילה גני הנילוס עם רקדנית הבטן, הנן קאבאשה. איפלה התחבב מאוד על המצרים־המארחים.

אנריקו מאסיאס

המעמד המרגש והפרטי כמעט של פגישת אנריקו מאסיאס עם פואד אל־עטרש, אחיו של פאריד המהולל, כשברקע נראית תמונתו של הזמר והגיטרה שלו. בידיו מחזיק אנריקו מאסיאס את העוד של אל־עטרש.

קוצר ב־14 דקות, ללא ידיעת הבמאי, ש־יצא נדהם מן ההצגה הראשונה, הקים שעורייה ועזב למחרת בחברת השחקנית שליוותה אותו, שרוב הסצינות שלה נותרו על רצפת הצנזורה. האימוץ, סרט צרפתי חדש עם ג'רלדין צ'פלין, לא זכה כלל להיות מוצג. הבמאי הצרפתי פול וקיאלי, ששלח סרט בשם בלב ונפש, שהוא סיפור אהבה בין גבר צעיר לאשה מבוגרת ממנו, גילה שסירטו שופץ על־ידי אבירי המיס־פריים עוד לפני שהגיע למקום.

טוני זארינדאסט, במאי איראני החי ב־הוליווד, שהציג סרט־אימים בשם חתול בכלוב, נאלץ להשלים עם העובדה שחלק גדול מן האפקטים החזקים שלו נותרו בגדר סוד. ואילו המישלחת השווייצית החליטה לתבוע פיצויים על השחתת רוקמת התחרה ועיוות כוונותיו של הסרט, על־ידי טיפול בו ללא רשות.

מזכירת הפסטיבל, מארי גאדבאן, ניהלה דו־קרב אמיץ ומתמיד עם צנזור חמקמק שהשתדל תמיד להיות במקום אחר, כאשר צריך היה לקבל החלטות, ולפחות בשני מיקרים הצליחה למנוע את רוע הגזירה. האחד — בפרשת פינצי קונטיני, כאשר במקום כאשר צריך היה לתת אישור ל־הצגת הסרט, ושני סגניו טענו בפני ה־מפיק שהם מלאי הערכה למוצג על הבד, אבל בהתאם לחוק הכתוב, עליהם לגזור קטעים שונים, כולל סצנה שבה נאצי מש־מיץ יהודים, כי יש בה משום ביטוי לגז־ענות (הם לא תפסו שהסצנה צריכה לתקוף את עמדת הנאצים ולא לשבח אותה). ה־מפיק הגיב מיד בכך שהעביר את העותק של הסרט לשגרירות גרמניה, והודיע שלא יסכים לכל קיצוץ שהוא. הפסטיבל, שביקש במיוחד את הסרט, פתח במאבק, ואחרי עימות, הוא אושר להקרנה, בתנאי שיוצג רק באולם של מלון שרתון לפני קהל מובחר. מיותר לומר שכל הכרטיסים ל־הצגה אזלו בן רגע.

מסיבת־העיתונאים שערכה המישלחת ה־גרמנית לאחר מכן, היתה המפורשת־ביותר וייצגה יותר מכל את דעתם של עורכי הפסטיבל, המארחים: „איני רואה עתיד לפסטיבל הזה, אם הוא יצטרך להוריד ראשו בפני צנזורה." הכריז דוקטור אל־פרד באואר, שהיה בעבר מנהל פסטיבל ברלין, ומשמש היום כיועץ לפסטיבל קא־היר. נציגי השגרירות הגרמנית במקום הביעו את תמיכתם בעמדה זו, בלשון אמי־צה שאינה מאפיינת את חוקי הדיפלומטיה.

לזכות המארגנים, צריך לומר שהם מו־דעים לבעיות הללו. בדיוק כפי שהם מבינים כי קשה לארגן פסטיבל שאולם־ההקרנה העיקרי שלו הוא אולם מסיבות שמסך תלוי בקצהו האחד, ושתי מכונות־הקרנה ניידות מוקמו בקצהו השני, שעה שאולמות ההקרנה האחרים הם בתי־קולנוע הפזורים בעיר, שכדי להגיע אליהם יש לנסוע במונית, בתוך תנועת־התופת של אחת הערים הדחוסות ביותר בעולם.

משום כך, מדברים היום, על אפשרות להעביר את הפסטיבל למינה האוז, מלון־הפאר שבצל הפירמידות, ולהקים שם או־למות הקרנה מתאימים, או להשתמש באו־למות הקיימים בתוך עיר האמנות הממוקמת מרחק קצר משם.

אשר לצנזורה, ההנהלה מקווה שעם החלטת הממשלה להיכנס כשותף מלא ל־פסטיבל בשנה הבאה, תיפטר הבעיה סו־פית, ולפחות לגבי ההקרנות הרישמיות, לא יהיה צורך לעבור דרך שום ביקורת מוקדמת. ואילו במה שנוגע לחרם הערבי, הכל משוכנעים שזהו עניין חולף. משום כך מדברים כבר על פסטיבל הסרט ה־אפריקאי, שכמאל אל־מלאח מתכונן ל־ארגן עוד החורף, במידת האפשר, באסואן, ואם לא, בחורף הבא. הוא מדבר על הת־עצמות פסטיבל הים־התיכון באלכסנדריה, הנערך מדי חודש יוני. ובאמצע, הוא מת־כוון לנצל את הליברליזציה החדשה שחלה ביבוא הסרטים האמריקאים למצריים, עם ביטול החרם, ולקשור מחדש קשרים הדו־קים על־ידי אירגון שבוע אמריקאי באביב הבא. תוכנית עשירה שתדרוש בוודאי הר־בה עבודה ומאמץ, בעיקר בקביעת תקדי־מים שאינם מקובלים, עדיין.

אלכסנדרה סטוארט

השחקנית ייצגה את **יוניפראנס** בפסטיבל, והיתה כל העת במצב־רוח מרומם. בתמונה יחד עם מפיקי **תוף הפח**, אברהארד יונקרסדורף (מימין) ואנאטול דאומן (משמאל).

אורסולה אנדרס

השחקנית היפהפיה באחת התמונות שצולמו בלא ידיעתה, בשעה שהיא מנסה לטלפן באולם הכניסה של מלון שרתון, כשבעקבותיה העיתונאי הכוויתי, עבד אל סאטאר נגואי.

לא מרגלת!

ליז טיילור־וורנר חובקת בידיה את פיסלון קליאופטרה שהוענק לה במצריים. היא באה לכאן מלאה פחדים וכאשר קיבל אותה מנהל הפסטיבל, כמאל אל־מלאח, היו המילים הראשונות שיצאו מפיה: „אני לא מרגלת." במהרה הבינה כי טעתה, אך המשיכה להתנהג כפרימדונה.

דמויות יהודיות חיוביות מדי

ה**ענין העיקרי** בפסטיבל עבורנו, נועד להימצא בסרטים המצריים. מצ־ריים היא מדינה בעלת מסורת עשירה, המייצרת כחמישים סרטים בשנה אפילו היום, כשהתעשיה בתקופת משבר ובשלבי מעבר (לנושא זה יוקדש מקום במדור הקולנוע בשבוע הבא). מה שהוצג במיס־גרת הפסטיבל הראה שהקולנוע המצרי עדיין שבוי במיסגרות המיסחריות שלו, וחייב לספק לצרכניו מלודרמות במיבנה מוגדר ומדוייק, אם ברצונו לכסות את הוצאותיו.

מעניין היה לעקוב אחר נטייתם של הבמאים המצרים להשתמש בנושאים שאולים מן הסיפרות המערבית. בפסטיבל עצמו הוצגה גירסה מצרית לתרז ראקן של אמיל זולא, גירסה מצרית לגאסטבי הגדול של סקוט פיצג'ראלד וגירסה מצ־רית לכרמן של פרוספר מרימה. בכולן

(המשך מעמוד 73)

הושם הדגש דווקא על הצד המלודרמתי של הסיפור, ועם כל האימוץ לרוח המקום, נידמה היה שהחוט העליליתי הוא הפרט היחידי שעניין את יוצרי הסרטים בסיפורים המקוריים. מעניין שתרז ראקן קיבלה בערבית שם של יצירה אחרת מאת זולא, החיה שבאדם. סרט זה היה המקורי בין השלושה, מפני שהעביר את הסיפור מן האווירה הבורגנית של המקור אל אי פריימיטיבי ואל דלת העם, מקום שהקולנוע המצרי אינו אוהב במיוחד להתעקב בו. הבמאי אשרף פהמי, חשף באכזריות את התאוות הנסתרות המסתתרות מאחרי הבורגנות אצל זולא, כשהן ממוקמות בנשמות גיבורים כפריים החיים במסורת מינשנת של כפר נידח.

אין זה הסוג היחידי של סרטים המופקים במצרים. יש שם גם קולנוע מסוג אחר, אלא שאליו קשה היה להגיע בגלל סיבה פשוטה. יוצריו אינם נמנים עם תומכי המימסד, והם יריביו המושבעים של הפסטיבל. במקום לנצל את ההזדמנות ולתת יתר תנופה לאירוע על־ידי הצגת סרטים שלהם — שכן, מה הטעם לעשות סרטים כאלה אם אין מציגים אותם — הסתגרו בדל"ת אמותיהם, והיו מוכנים להציג כמה מן הסרטים, בהסתר כמעט, לפני כמה עיתונאים שנראו להם כאוהדים מראש.

הנסיונות שערכנו כדי לזכות בהצצה באחד מן הסרטים הללו לא נתקלו אף פעם בסירוב מפורש, אלא בדחיות, בהסברים עקיפים, כאילו אסור להציג סרטים אלה לפנינו, או בטענה שקשה לארגן שוב הקרנות שחלפו.

ההסבר הגלוי והמובן ביותר שקיבלנו היה מפי בחיר במאי מצרים היום, יוסף שאהין, שהוא כמעט אגדה בחייו, אשר מתעקש לעשות בהתמדה סרטים חורגים מן השיגרה של התעשיה הערבית בכך שהם מנסים מצד אחד לחדור אל הנשמה האנושית, ומצד שני לנתח את המצב הפוליטי בצורה יסודית, אינו נימנה על ידידי הציונות, אבל להבדיל מרבים אחרים, אינו חושש לומר זאת בגלוי גם לישראלים. תוך שיחה עימנו שבה לא הסתיר את דעתו כי על ישראל לדבר עם הפלסטינים ישירות, ויפה שעה אחת קודם, הוא הסביר שרבים מן המסתייגים היום במצריים מיוזמות סאדאת, אינם יוד־עים בדיוק כיצד להתייחס אלינו, הישראלים, והם חוששים לבוא עימנו במגע הדוק יותר, לא רק בגלל עמדת הרשויות כלפיהם, אלא גם מתוך חשש מחבריהם למאבק. שאהין בעצמו התנסה כבר בכך. אלכסנדריה מדוע, החשוב בסרטים שנעשו במצרים בשנה האחרונה, סרט שזכה ב־פרס בפסטיבל ברלין (מאמר מפורט על הסרט הופיע בהעולם הזה בשעתו) אינו מוצג בסוריה ובעירק, מפני שיש בו דמויות יהודיות חיוביות מדי, וזאת למרות שהנוגעים הישירים בדבר, הפלסטינים, מעניקים לסרט גיבוי מלא. לא קל להיות חלוץ במחנה הזה.

הזוגות המלכותיים

נשיא מצריים אנוור אל־סאדאת ורעייתו ג'יהאן מקבלים את פני פרנק סינאטרה ורעייתו ברברה. הופעתו של סינאטרה למרגלות הפירמידות הוקדשה לקרן האמונה והתקווה, **וואפה ואל עמל** שבראשה עומדת רעיית הנשיא. היתה זו אחת מהופעותיו הטובות ביותר של הזמר מזה שנים רבות.

פיל בחנות חרסינה

לכאורה, פרשת הקוסס מלובלין. כדי להבין אותה, צריך לתפוס ראשית כל, את המצב הפוליטי העדין שבו היה הפסטיבל נתון. רישמית, הוא לא רצה מישלחת ישראלית ולא רצה סרט ישראלי, כי לא היתה לא שום סמכות לקבוע מדיניות, לפני שזו נתחמה בציונורות הגבוהים. באורח בלתי־רישמי, חשוב היה למנהל כמאל אל־מלאח ולצוות שלו, לראות ישראלים בקאהיר, כאילו כצעד מקדים לעתיד לבוא.

עקרונית, עשוי היה הקוסס מלובלין להתאים למדיניות כסרט שהציג עצמו כאמריקאי (זו היתה לאומיותו בוונציה, למשל), אבל יש בו גם משהו ישראלי, לא רישמי. לכן, הובאה בחשבון האפשרות להציג את הסרט, כאשר הבחינו בו בשוק הסרטים בקאן. אלא שמאז ניתקו הקשרים בין הפסטיבל לבין המפיקים, עד שעיתונאית בשם ג'ון בורשטיין, הכותבת עבור ג'רוזלם פוסט ולוס־אנג'לס טיימס שאלה טלפונית את מזכירת הפסטיבל, מארי גאדבאן, אם אכן יוצג הסרט בקאהיר. מתוך נימוס גרידא, השיבה שהסרט אינו מוזמן ואינו בתוכנית הפסטיבל, אבל אם יגיע ינסו להקרין אותו.

העיתונאית מסרה זאת למפיקים, ואלה הזדרזו לבשר לעיתונות הישראלית שהסרט הוזמן רישמית לפסטיבל קאהיר, ויהיה זה הסרט הישראלי הראשון שיוצג שם. מיד הוכן תרגום ערבי בגוף הסרט, ומשלא נמצאה דרך אחרת לשלוח את העותק לקאהיר, התבקשה העיתונאית לקחת אותו עימה, במזוודותיה. היא עשתה כן, אולם בנמל־התעופה, ניתן רק לה לי־הינכם (היא אזרחית אמריקאית) ואילו העותק נותר במכס.

מכאן והלאה נעשתה הפרשה מביכה. נציג של המפיקים הגיע לקאהיר, לפי הזמנת הפסטיבל שסבר כי הוא עיתונאי. הוא התחיל להפעיל לחץ כבד על המארגנים שישחררו את הסרט מן המכס ויציגו אותו. המצרים, שידיהם נכבלו על־ידי הפירסום המוקדם שמדובר בסרט ישראלי ולא אמריקאי, לא יכלו עוד לעשות דבר בנדון, מבלי להסתבך. אבל זה לא הטריד כל־כך את השליח, שניסה להתסיס את כל אמצעי התיקשורת הזרים ולהסביר להם כיצד הוזמן הסרט רישמית לקאהיר, והנה אין מציגים אותו. בשלב מסויים הוא פנה בדרישה למארגנים לספק כמה אשרות כניסה נוספות לאנשי ההפקה, למרות שברור היה כי גם האשרות שניתנו, לא ניתנו בקלות. בקיצור, התפרצות של פיל לחנות חרסינה, התפרצות שהוסברה על־ידי האיש כרצון להצדיק את השכר שהוא מקבל ממעסיקיו, אבל תוצאות מאמציו היתה יצירת מתח מיותר וזעם, דווקא אצל האנשים שהראו את הרצון הטוב ביותר ביחס להשתתפות הישראלית.

אבל אפילו תוקפנות צברית נחמדה זו לא הצליחה, בסופו של דבר, להעכיר את האווירה הטובה. ולפני סוף הפסטיבל הודיעו מארגניו חגיגית: אם הכל יימשך הלאה, מבחינה פוליטית, בקצב של היום, אין שום סיבה שמישלחת רישמית ישראלית, עם סרטים ישראליים, לא תוזמן חגיגית להשתתף בפסטיבל הסרטים הבא באלכסנדריה, בחודש יוני, המוקדש לסירטי הים־התיכון, אינשאללה.

עדנה ודן פיינרו

קליאופטרה והנחשים

ליז טיילור מול העיתונאים. מימין ב־שורה הראשונה נראית לואיזט פארג'ט, מזכירת פסטיבל קאן. טיילור הסתרקה בתיסרוקת קליאופטרה ולבשה שימלה בסיגנון הולם. „לפעמים נידמה לה שהיא באמת קליאופטרה," הגדיר כאמל אל־מלאח, מנהל הפסטיבל ומי שבעצמו מומחה לחקר מצריים הקדומה. המבין יבין. ליז נהנתה ביותר מהביקור ואף האריכה את שהותה שם ביום נוסף, שבו הופגשה עם הנשיא המצרי.

חדש בארץ

OMSA

OMSA 12 Den extra extra fine

אומסה

גרבי מכנס המעוצבות
בשיא העדינות

OMSA

גמישה וחיננית עם

גרבוני "אומסה" תוצרת איטליה בכל החנויות בארץ

חסכון של
כ־35,000 ל"י ויותר
וחצי המחיר בתשלומים

במבצע חד־פעמי שיסתיים ב־21.10.79

דגמי 1980

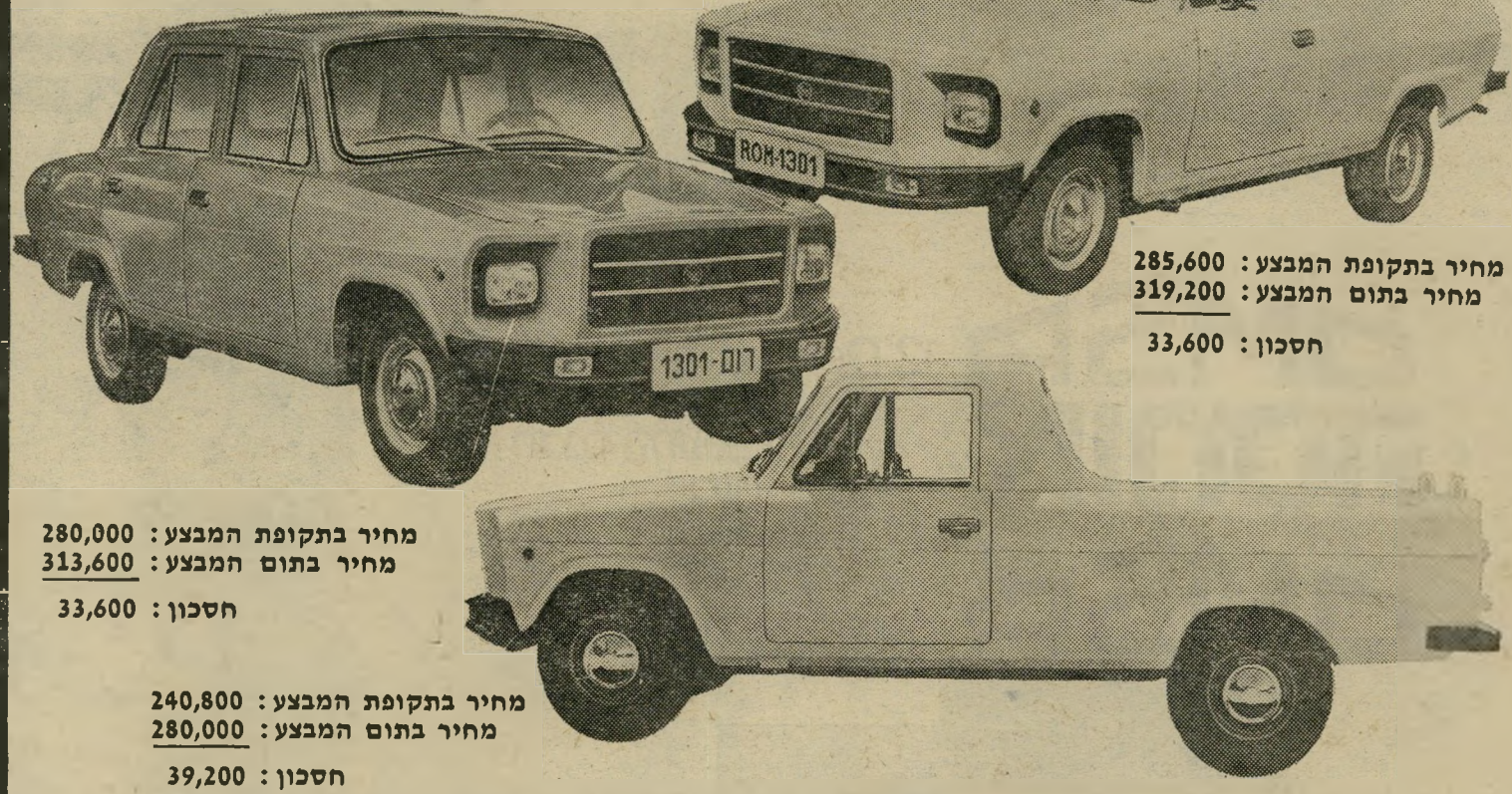

מחיר בתקופת המבצע: 285,600
מחיר בתום המבצע: 319,200
חסכון: 33,600

מחיר בתקופת המבצע: 280,000
מחיר בתום המבצע: 313,600
חסכון: 33,600

מחיר בתקופת המבצע: 240,800
מחיר בתום המבצע: 280,000
חסכון: 39,200

רום כרמל ממשיכה להפתיע במבצעי המכירות שלה.
בנוסף לאשראי על חצי ממחיר המכונית אתה חוסך בתקופת המבצע כ־35,000 ל"י ויותר.
כל המזמין בתקופת המבצע מבטיח את מחיר המכונית עד להספקה.

המחיר הנמוך ביותר בשוק המכוניות •אחריות לשנה או ל־15,000 ק"מ.

שגיא

רום כרמל תעשיות טירת כרמל

המחירים כוללים מע"מ על הכביש. לא כולל אגרת רישוי.

המפעל: רום כרמל תעשיות טירת כרמל, ת.ד. 444 חיפה, טל' 04-570261-6 • **סוכנות מרכזית: תל־אביב.** בית רום כרמל, רח' תוצרת הארץ 12, טל' 03-253849, 03-252381 • **סוכנויות מכירה: תל־אביב,** כ.ק.ב. בע"מ, טל' 03-823449 • **נתניה:** מוסך אמיתי, טל' 053-39942 • **רמלה** :מוסך אהרון, טל' 054-29407 • **חיפה:** כוכב שביט, טל' 04-532957 ; מוסך אחים אחראי, טל' 04-721416 • **ירושלים:** פרוגרס, טל' 02-283362 • **חדרה:** שרותי רכב שומרון, טל' 063-32277 • **באר־שבע:** ש.ר.ד. אזור התעשיה, טל' 057-77166 • **קרית־מלאכי:** מכון ישראל, אזור התעשיה, טל' 055-82124 • **עפולה:** רכב העמק, טל' 065-22666 •

נמר של עיר

המיתוס של „טוהר הנשק" ✷ הרובים של יצחק שדה ✷ השירים של נתן אלתרמן ✷ סיפורת שניכשלה בטיהור השרץ ✷ אהרון מגד מחפש „דרייפוסיאדה"

החוויה הישראלית

מסביב למדורה

תת־תרבות הפלמ"ח של שנות הארבעים, הזינה את עצמה במשך שנות דור ויותר, במיתוס שיחותיו המפורסמות של **אלוף יצחק שדה**, מסביב למדורה. אלא שה־מרחק מהמיתוס למציאות — היה כמרחק בין כוכב־הלכת ארץ לכוכבים. אומנם במיתוס השיחות מסביב למדורה, אמר יצחק שדה, כמה אימרות, בנוסח של: **את הרוזה**

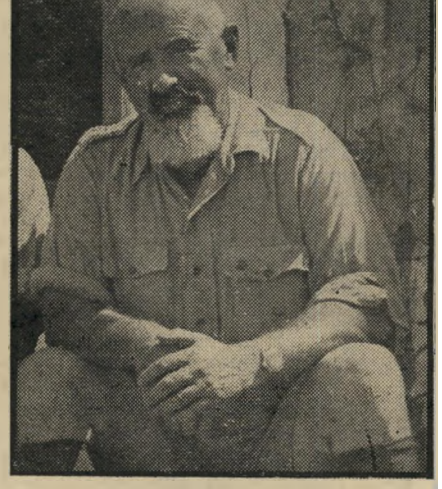

אלוף יצחק שדה
ומי יישא את הרובה שלנו?

הרופי נושא חיל רופי, את הרובה האנגלי חיל אנגלי — ואז הוא קרא כשאנה — ומי ישא את הרובה שלנו?

בשיחה מפורסמת אחרת, קרא אלוף שדה: „**אהב את הרובה ושנא את המיל־חמה**", תוך שהפיץ את הסיסמה: „**יהא נשקנו מהור!**"

נשקו של דור תש"ח, היה טהור פחות או יותר, למעט כמה: **סירקנוך, סירקנוך יא' מזחמד**... או שאר חריגים, המתרשמים בכל תרבות. גם סיפורה של חירבת חיזעה, כפי שהובא בנוסח סיפורתי בידי **ס. יזהר** — מעודו לא ייצג מילחמה ודור, אלא היווה אזהרה, תחת תת־הכותרת **אהב את הרובה ושנא את המילחמה.**

31 שנים חלפו בין ראשית מילחמת־העצמאות לבין מיבצע ליטאני, **שהביא** לחשיפה מחדש של שאלת **השאלות** המו־סריות של **החברה הישראלית. שאלת** טוהר הנשק.

כאשר חיילים רוצחים אזרחים נטולי־נשק, **הם** מהווים חוד־חנית של תרבות. ואם **התרבות הישראלית הביאה את פינטו** לאשר הביאה, יש להטיל את האשם בתר־בות שגידלה גידול שכמותו. **תרבות שבה** צומחים מישפטים כפי ש**ס. יזהר** מנסחם בימי ציקלג: „...**כל הדיבורים האלה! הלא גם הערבושים כשברחו מכל הכפרים שלהם, למה ברחו?...**" או „...**משהו מס־ריח מכל זה**". **סיכם ברזילי וציוף הסבר: „סוף־סוף אותם הערבושים המקומיים, אלה שבורחים שבע פעמים בכל יום משבשה מקומות בנגב — מתגרשים ונעלמים ושקט ושלווה; מה אלה פתאום באו לצלוף?...**"

כך נוצר פולחן הנחיתות של האויב־מנגד, וניסוחים כמו: „**ערבציוקים! סתם מקו־מיים, יחפים, כשמלות, מחורבנים... הכי־תה, פרחנים, פחדנים מזוהמים, ער־בו־שים... הנה הם שם! ומאלה נתפחדנו, צחוק! ניקודי הזבובים, תראי הבתים — ביריקות אפשר לחפל שכאלה! עתה נש־תכבו להם, נבלעו בין העשבים... מה הם אם לא ערבושים, וראינו את הערבושקים שלנו בכל הארץ: המתחיל לברוח יברח, אין מפלט אחר, עד תום ועד מעבר גבולות — ואנחנו אחריהם...**"

ימי ציקלג של **ס. יזהר** הוא מאפיין קטן של חוד־חנית גדול, של תרבות הרג, ומוסר לקוי — בממדים שאינם ראויים לישראליות והישראליות אינה ראוייה להם, אך בדומה ליצירות אחרות של דור הסופ־רים המכונה דור הפלמ"ח מביא יזהר את איכויות המוסר הלקויות של דורו, איכויות שיש בהן מעט פרשנות למעשים שנעשו בגדות נהר הליטאני.

„האלים עצלים"

סיפור קצר בשם שבעה מהם מופיע בקובץ צנום מאת סופר צעיר אחר של תש"ח, **נתן שחם**, תחת הכותרת האלים עצלים. בסיפורו זה מביא שחם הצעיר, עוד המחשה למוסר הלקוי של סופרי דור תש"ח (ולא המוסר הלקוי של לוחמי דור תש"ח אם לצטט את הסופר **שלמה צמח**, שהילקשה, ושאל בפומבי את **ס. יזהר**: „**אם ידעת על אותו עניין, שבשמו כתבת את חירבת חיזעה — מדוע לא הגשת תלונה — הרי היית קצין מודיעין?**").

בסיפור שבעה מהם כותב **נתן שחם**: „**בי־ביום ערכנו סיור והבאנו שבוי. היה זה כפרי צעיר כבן שלושים, בעל פרצוף מרדני נמרץ שעורר את חמת הכל. הבאנו אותו לחצר וציווינו עליו לרוץ. פעם אחת רץ ושב, ולא אירע דבר. ציווינו עליו לשוב ולרוץ. שוב לא אירע דבר. בשלישית דרשנו ממנו שירוץ סחור־סחור והוא סירב. הריצה ללא טעם נחשכה בעינינו התעללות והוא העז וסירב. הוכה עד שירק דם. הוא היה יפה־תואר ופניו הביעו תימהון וכוז. לפתע חמק והחל לרוץ במורד הגב־עה. צעדים אדירים היו לו ואיש מאתנו לא יכול להשיגו, אבל הצרור של המקלע השיגו והוא צנח ונפל ואבר בין השיחים. נדמה היה ששמענו קול נאקה, אך הסחנו את דעתנו. שלחנו צרור נוסף למקום המפולת בתור מכת־חסד. לא ביקשנו את מותו, ומאחר שלא מת במשקש צר היה לי עליו... דומה שמותו נתבזבז, ללא טעם...**" מוסרו הלקוי של **שחם**, אינו מתעלה מעל לזה של **ס. יזהר**. שניהם מייצגים בכתיבה הרואית זו, סימפטומים של חולי תרבותי, של השלמה עם מצב הרג אפשרי, מצב שאינו מעיד על איכות מוסרית רבה, איכות המעניקה לנו זכות כלשהי כאן.

„מחלקת ההר"

סיפור אמיתי ממילחמת־העצמאות, הוא סיפורה של מחלקת־ההר, אותה מחלקה שהיתה תחת פיקודו של **דני מס**, שנחלצה להגנת גוש־עציון הנצור, ומצאה בדרך את מותה, בשל סירוב מפקדה להרוג רועה ערבי זקן. אגדה זו זכתה לקבל ממד מיתו־לוגי, כתוצאה משירו של המשורר **חיים גורי** הנה מוטלות גופותינו, שיר שבו הוא מתמודד בדרכו עם שאלת טוהר הנשק של דורו, ידיו של גורי אכן טהורות, ואינן מגואלות בדם כלשהו, של אויב, או גוזל אחר של צביעויות.

עמדה אחרת, אמיתית, מעמיקה ומשכנעת יותר של דור תש"ח, מביא **עמוס קינן** בסיפרו שואה 2, שבו בולט אחד מגיבוריו אשר „**הצליח לגלות לא פחות מ־231 חלקיקים המהווים את גרעין המוסר...**" אך את המיתוס של הל"ה, מביא קינן בנוסחו שלו, כך בעמוד 36 בגירסה א': „**יצאנו לדרך סמוך לשקיעה ושעות ארוכות הלכנו הליכה מאומצת בשבילי הרים פתלילים, נזהרים שלא להתגלות בדרכנו מפחד האויב המשוטט. סמוך לשעה שתים אחרי חצות גילו הנשישים שצעדו בראש רועה ערבי זקן ישן תחת כיפת פלע. הרועה התעורר בבהלה, אך אנו נבהלנו לא פחות. קיימנו התייעצות מה לעשות בו. הלילה היה כל־כך שקט, וקר. מרחוק נשמעו נביחות כלבים. זאת היתה הארץ שפעם לקחו אותה מאתנו, ואחר כך באנו לקחת אותה ממישהו אחר, ועכשיו רוצה המישהו האחר לקחת אותה מאתנו. הרועה חזקן הביט בנו בעיניים מבוהלות, אך לא אמר דבר. השארנו אותו בחיים והמשכנו להתקדם אל עבר היישוב הנצור. הרועה הזעיק את אנשי הכנופיות ששרצו בהרים מסביב. לפנות בוקר הוקפה המחלקה, ואיש מאנשיה לא נותר בחיים. לימים נפל גם היישוב הנצור...**"

גירסה שנייה, מביא קינן בעמוד 42, שבה הוא כותב: „**הפעם החזאת החלטנו שלא לחזור על אותה שגיאה אחמלה עם הרועה הזקן. כאשר מצאנו אותו ישן תחת כיפת פלע, הוצאנו אותו להורג. כאותה מילחמה ניצחנו, אך את זיכרו של הרועה הזקן לא הצלחנו למחות מלבנו. הוא הפך רוח־רפאים רעה, המתגוררת בבארות עזו־בות, בשדות קוצים, בחורבות...**" רוח־רפאים רעה, לא פחות מרוח הרפאים הרעה שאותה הביא עלינו אותו **דניאל פינטו**, שעורר מחדש את שאלת טוהר הנשק.

צביקה ו„החברה"

סופר אחר מאותו דור, הוא **חנוך בר־טוב**, שבסיפרו החשבון והנפש מנסה בדרך עקיפין, למצוא תשובה לשאלות הייסוד של מוסר דורו, והוא כותב: „**צביקה ביקש דרך לתאר כיצד נקלע משה אל תוך אותו משכר נפשי חמור, להסביר לה טיבו של המשבר עצמו. כיצד נפחף ונאחז ברזמנ־טיקה עקרה, חורפנית, של צבא־לוחמים שעבר זמנו, כיצד ריפד עצמו בזכרונות על חבורת לוחמים נילהבים, מסורים עד תום לכלל, שאין חייהם אלא שירות לכלל, שאין הם רואים אלא את הכלל עצמו ואין הם ממפחים דבר שהוא שלהם בלבד, שהוא ערך היכול לעמוד אף בשעה שאו־בדת המטרה שלמענה נתנו את חייהם...**"

במילים אחרות, דור שחונך לשמש כמכונת־לחימה, הנושאת חטוטרת של ער־כים, שכל קשר בינם לבין המציאות הים־תיכונית מיקרי בהחלט. מעין צבא טולס־טויאנים הדוהר על סוסים אוקראינים במזרח־התיכון. מכאן בא ועלה מתח הער־כים, ההגזמה והגיסוח הבלתי־נכונים של טוהר הנשק מחד, והלבטים המזוייפים מאידך. לכן גם מרב סיפרותו של דור תש"ח הלוקה בחסר, כשהיא עמוסת כזב, שלעולם לא יתוקן עוד.

מעטים מסופרי דור תש"ח הבינו, כי מתח הערכים שעליו חונכו אינו הולם את האמת. אלא שסופרים אלה לא היו נועזים די צורכם כדי לקרוא לילד בשמו. לכן הם העבירו את המעשים והמינוחים לבעלי־חיים.

גמל, חמור וניצחון

לפחות שלושה מסיפורי מילחמת־העצמ־אות עוסקים בהריגת בעלי־חיים. **מנחם תלמי** פירסם סיפור שבו הורג גיבורו

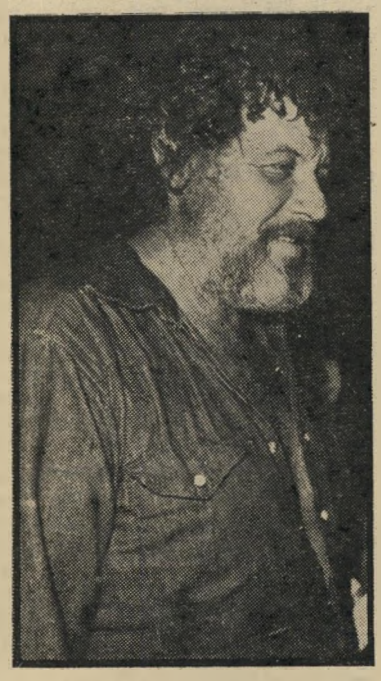

דן בן־אמוץ
— וזרם דם שטף מראשו"

חתול, **דן בן־אמוץ** תיאר בסיפורו הגמל והניצחון הריגת גמל, בעוד **שניסים אלוני**, מביא את גיבורו להרוג חמור.

שלושתם בוחגים למעשה, ביודעין או שלא ביודעין, את ערכי המוסר הפלמ"חי של טוהר הנשק. הראשון שביניהם, תלמי, כותב: „**לחצתי את הספטן למוזתני. סדק היה בחלון, והלה** (החתול) **תקע בו משולש ראשי כדי מחציתו — יותר מכן לא יכול. בלי חמדה ראיתי עכוזו הרזטט מתאמץ נואש להתחמק בעד החיץ, את רגליו הדרוכות כמיתרים, את צלעותיו המתקש־תות ומבקשות לנפח בכוח מאמץ הגוף את המעבר הצר, הצר מדי. יללות חנוקות**

ניסים אלוני
„נזדעזע —

אנתולוגיה ישראלית

נתן אלתרמן – אל תתנו להם רובים

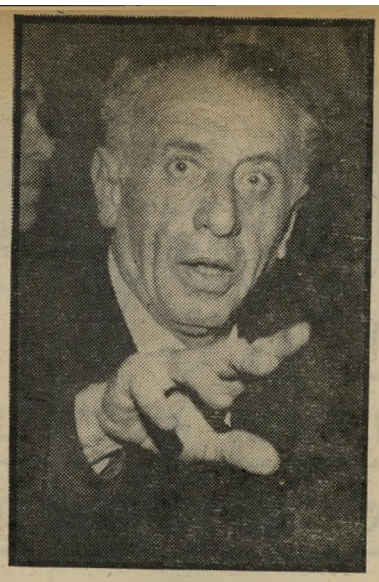

נתן אלתרמן
„שלושה גדולים דקרתי בחזה"

בּוֹאִי נָא אָחוֹת וְשָׁבִי לָךְ כָּאן מִנֶּגֶד,
פֶּן אֶחָדֵל לִנְשֹׁם וְאַתְּ גַּם לֹא תֵּדָעִי.
פֹּה, בְּבֵיתִי זֶה, מֵתִים כָּל־כָּךְ בְּשֶׁקֶט...
קַר לִי לִבְדִּי.

עוֹד גָּדוֹל הַלַּיְלָה. הַמְנוֹרָה צְהֻבְהֶבֶת.
אֶת עֲצֵי הַגַּן הָרוּחַ מְנִיעָה.
עַד שִׁבְאַת הֶלוֹם יָשְׁבָה כָּאן הַשַּׁחֶפֶת.
הִיא טוֹבָה כָּמוֹךְ, אָחוֹת רַחֲמָנִיָּה.

הִיא חִבְּקָה אוֹתִי כְּמוֹ הָיִיתִי יֶלֶד.
הִיא אָמְרָה לִי — בְּכֵה מְעַט, אַל תִּתְבַּיֵּשׁ.
יַלְדֵךְ יָתוֹם וְאִשְׁתְּךָ אַלְמָנָה
וְאַתָּה תִּינוֹק בֶּן אַרְבָּעִים וָשֵׁשׁ.

אָחוֹתִי, הֲלֹא יָדַעַתְּ וְדַאי, הֲגִידִי
לָמָּה הַחוֹלִים נִרְאִים קְטַנִּים כָּל־כָּךְ?..
וַאֲנִי הֲלֹא אָדָם־חַיִל הָיִיתִי,
הֵן דִּבַּרְתִּי פֹּה אֶל פֶּה עִם כְּלֵי תּוֹתָח!

זֶה הָיָה מִכְבָּר, הָעֵת אֲמָנָם חוֹלֶפֶת.
אֶת בִּגְדֵי הַשֶּׂרָד אֵינִי לוֹבֵשׁ מֵאָז.
לִי הִשְׁאִירוּ רַק מַדְלֵיָה וְשַׁחֶפֶת...
אֶת יוֹדַעַת מַה זֹּאת הַתַּקֶּפָה שֶׁל גֶּז?

עוֹד אֶזְכֹּר, אָחוֹת — שָׁמַיִם לֹא שָׁמַיִם...
רוּחַ מִתְגַּלְגֶּלֶת עַל שְׁטִיחֵי קָמָה.
חֹדֶשׁ מַאי הָיָה. נָאֶה מִכָּל הַמַּאיִים
שֶׁיָּלְדָה אִי־פַּעַם אִמָּא־אֲדָמָה.

הַגְּדוּדִים הָלְכוּ כְּאַחְוֵי סְחָרְחֶרֶת,
כִּילְדֵי בֵּית־סֵפֶר שֶׁקִּבְּלוּ יוֹם חָג.
חֲיָלִים זְקֵנִים הִתִּירוּ הַמַּחְגֶּרֶת
וְהֵרִיחוּ יַחַד שֶׁמֶשׁ וְטַבָּק.

מִן הָרֹאשׁ הִסִּירוּ אֶת כּוֹבְעֵי הַפֶּלֶד,
סִלְסְלוּ שָׂפָם וְסִלְסְלוּ בְּקוֹל
הֵי רַגְלַיִם־לַיִם, דֶּרֶךְ מִצְלְצֶלֶת,
הֵי נִלְכָּה־לְכָה עַד אֲשֶׁר נִפֹּל —

וּבְמַנְגִּינוֹת פָּרְחוּ עֲצֵי תַּפּוּחַ
וְאִמֵּי שָׁלַי צָבְטָה אֶת לְחָיַי
וְעַל הַשְּׂדוֹת הִתְגַּלְגְּלָה הָרוּחַ
וְזַרְקָה אֲלֵינוּ מִלּוֹא חָפְנֶיהָ מַאי...

עוֹד אֶזְכֹּר, אָחוֹת — פִּתְאֹם... פִּתְאֹם לְפֶתַע
בָּאָה הָאֵימָה, יָדַעְנוּ אֶת רֵיחָהּ!
אִמָּא צָעֲקָה — מַדּוּעַ הִתְחַבֵּאתָ?..
לָמָּה זֶה, יַלְדִּי, לְבֻשְׁתִּ מַסֵּכָה?!

וַנִּפְרֹץ קֵדִימָה. אֶל הַמַּעֲרֶבֶלֶת.
מַסֵּכוֹת הַגֹּז הַשְּׁוּוֹנוּ זֶה לָזֶה.
לְאֶחָד קָטָן פָּגַעְתִּי בְּגַלְגֶּלֶת
וּשְׁלֹשָׁה גְּדוֹלִים דָּקַרְתִּי בַּחֲזֶה.

כָּל חַיִל כְּאִלּוּ לֹא זָמַר אַף פַּעַם.
כָּל חֶלֶל כְּאִלּוּ הִשְׁתּוֹמֵם לָמוּת.
בְּאֵדֵי הַמָּוֶת, בְּפִצְצוֹת הָרַעַם,
אִישׁ אָחִיו רָצַח מִפֶּחַד וְתַמִּימוּת.

עוֹד אֶזְכֹּר, אָחוֹת — כִּי לֹא צָרִיךְ לִשְׁכֹּחַ —
הֵם הָיוּ כְּמוֹנִי. הֵם הָיוּ טוֹבִים.
רַק אָסוּר הָיָה אוֹתָם לַקָּרֵב לְשַׁלֵּחַ,
רַק אָסוּר הָיָה לָתֵת לָהֶם רוֹבִים!

וְכָעֵת — הִנֵּה, הַמִּלְחָמָה אֵיננָה.
הַמְנוֹרָה צְהֻבְהֶבֶת. וְאֲנִי וְאַתְּ.
שֶׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְרוּ מֵאָז עַד הֵנָּה,
שָׁם הָרְגוּ אוֹתִי לָאַט. לְאַט־לָאַט.

וְהַכֹּל נִשְׁכַּח. וּפֹה מֵתִים בְּשֶׁקֶט.
הַמָּוֶת פֹּה צָנוּעַ וּמְכֻמָּס.
רַק אֲנִי יוֹדֵעַ — רָאִתִי יוֹרֶקֶת
עוֹד אֶת הַשְּׁנָאָה, הָרֶצַח וְהַגֶּז.

רַק אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּמַעֲרֶבֶלֶת,
בְּהִיוֹתִי פִּתְאֹם אַחֵר, אָיֹם כָּזֶה...
לְאֶחָד קָטָן פָּגַעְתִּי בְּגַלְגֶּלֶת
וּשְׁלֹשָׁה גְּדוֹלִים דָּקַרְתִּי בַּחֲזֶה.

אֲחוֹתִי, עוֹד רָגַע. שְׁנֵי בָּנִים לִי.
שְׁנַיִם...
אֲהֻבְתִּים מְאֹד. לְבוּשֵׁיהֶם טוֹבִים.
אַךְ בְּבוֹא הַיּוֹם... לְמַעַן הַשָּׁמַיִם,
אַל תִּתְּנוּ לָהֶם רוֹבִים!

(המשך מעמוד 77)

כוללות זימה שלהם נתמלטו מתחתית גופו... לא תימלט ידי — התורה — אבכת עשן או אבק נפרחה בקופר עכוז, ה,סטן' הרתיע כברגיל והעמיר שאון קצוב שנמוג אוקטבות מחלל האולם..."

טיפול מסוג אחר בבעל־חיים, כעיסוק מקורי בטוהר הנשק הביא דן בן־אמוץ בסיפורו הגמל והניצחון, שם הוא כותב: „כיוונתי היטב, עצרתי את הנשימה, חדלתי לנשום, לא נשמתי ו...יריה! הפעם פגעתי כפי הנראה, שכן זיקר הגמל פיתאום את צווארו והחל לפסוע בעיגול, כשהוא מתחבט ברגליו הרכות. הוא לא ניסה לברוח, הוא לא ידע לאן. הוא רק ידע שעליו לרוץ אין קץ בלי מטרה, ובעיגול סביב עצמו, עד אשר קרס לאיטו, כצורץ תחת עין מבריכו. ראיתיו אוסף רגליים תחתיו ושולח צווארו הנאה אל מול השמים התמימים... הצווארי ניכפף כגבעול וצנח לחול שהצהיב כגמל..."

תיאור של תהליך ההתבהמות הזה, מביא המחזאי ניסים אלוני, בסיפורו יפותי שפיר־סם בבמחנה בשלהי מילחמת־העצמאות: „הרים יפותי את רובהו, השיגנו על כתפו וירה בחמור. היירייה שכוונה אל מיצחו של החמור, החטיאה ובגעה ברגלו של החמור. דומה שבמוחו של החמור התעורר משהו והוא החל מניע את ראשו אילך ואילך, ואילם בטרם הספיקו לרוץ אליו ירה בו יפותי שנית. החמור נזדעזע וזרם דם שטף ממצחו..."

דומה שעיסוק זה בחתול, גמל וחמור, כמושאים להריגה, הוא בחינת ביקורת הססנית לעצם מעשה הריגתם של אזרחים ערביים, שלא במיסגרות לוחמות, במהלכה של מילחמת־העצמאות. עיסוק שהוא בחינת כלימה ובושה, שלא מצאו די עוז, לכנות עצמם בכינויים האמיתיים של הכזב, ששמו טוהר הנשק, או המיתוס, שאין לו, ולא היה לו כיסוי כלשהו במציאות של מילחמת־העצמאות.

יום אחד שאל כותב שורות אלה, את סגן־אלוף **שלמה באום**, סגנו של **אריק שרון** בפיקוד על יחידת 101, לדעתו בנושא טוהר הנשק. תשובתו של שלמה באום, היתה חד־משמעית: „איני יודע מהו ‚טוהר הנשק' — אני יודע רק דבר אחד — והיא: שעל הנשק להיות נקי ומשומן". דומה שהשקפה צינית זו, היא השקפה המשתלטת בשנים האחרונות על אותם חוגים מטורפים, המעניקים את הגיבוי לאותו פינטו, ולמעשה הזוועה של הריגת אזרחים לבנוניים, אפילו שלא בכלי־הריגה מילחמתיים.

סביר, שאם בימים אלה היה המשורר **נתן אלתרמן** בחיים, היה שולף כמה משיריו הנוגעים לטוהר הנשק העברי, כמו שירו על זאת, שבו כתב בין השאר: „חצה עלי גיפ את העיר הכבושה / נער עז וחמוש... נער כפיר / וברחוב המודר־בר / איש זקן ואשה / נלחצו מפניו אל קיר / והנער חייך בשיניים חלב / ‚אנכה המוקלע'... וניסה / רק הליט הוזקן את פניו בידיו... / ודמו אל הכותל כיסה... אל יוגד ‚רק פרשים הם בפרק הפאר'. / כי חוגרי כלי לוחם ואנחנו אתם / ומי בפועל / ומי בטפיחת הסכמה / נידחקים כמלמול של ‚הכרח' ו‚נקם' לתחומם של פושעי מילחמה..."

שיר אחר של אלתרמן, שלמרות נטייתו למען תנועת ארץ־ישראל השלמה, ראה בערך טוהר הנשק את העלין שבערכי הקיום שלנו, כיהודים, בישראל. וגם בשיר אחר שלו, אל תתנו להם רובים הוא מעיד, לא במעט על ערכם וקדושתם של כלי־המשחית, והחשיבות של מסירתם בידיים הנכונות (ראה: אנתולוגיה ישראלית).

דניאל פינטו, הוא סימן לחשיכה התרבותית העומדת ומאיימת על החברה הישראלית, ומשמיטה מתחת לרגליה כל צידוק מוסרי לקיומה. על החברה הישראלית נטולת־הערכים. ידוע האירוע, שבו נודע למשורר **חיים גורי**, על מה שהתרחש בגבול הירדן, ואז פנה אל ה־רמטכ"ל **יצחק רבין**, וביקש ממנו, להור־רות על הפסקת הקטל.

אירוע אחר, המעיד על המגמה האחרת, האנושית, הממשיכה מסורת של ערכים — היא סירובו של אלוף **ישראל טל**, בימי משבר פינוי הבדווים מפיתחת רפיח, וני־סוחו הלאקוני: „אם הגב' ראש־הממשלה (גולדה מאיר) רוצה להעלות אנשים על משאיות — אז שהיא תחתום על הצו..."

זרע הפורענות של **דניאל פינטו**, מקומו לא יכירנו בישראל, בציונות, בתר־בות ובכל אשר קשור לישראל. והחברה הזאת תקיא אותו, ואת כל אשר הוא מייצג. כוחו של העם היהודי לדורותיו היה בכוחו להימנע מהפיכת עצמו לגזע של רוצחים.

תולעי תרבות

אל תתנו להם עטים

„בוקר אחד, עם שחר, ראו י.כ. ועוד שלושה שהיו איתו בסיור, שלושה חיילים מצריים נעים לאורך התעלה, לעבר אים־מעיליה. צעקו להם לעצור והם נעצרו. פקדו עליהם לשכב על האדמה, כשנינהם מכוח, על שפת התעלה. י.כ. עמד עליהם כשרובו מכוון לעומתם. כרגע מסויים —

אהרון מגד
„אמיל (מיל.) זולא בהתנדבות"

כך הוא מספר — אחד משלושת השכובים העביר את ידו, שהיתה מתוחה קדימה, אל מתחת לבטנו, ולו היה נדמה שהוא עומד לשלוף רימון מחגורתו. הוא לחץ על ההדק, וכו כרגע, הקציו שעמד על ידי צעק עליו והסיט את הקנה. הכדורים שניפלטו, פצעו את הראשון ברגלו, את השני בכתפו, והשלישי נהרג..." תיאור גיבורי זה הביא העיתונאי והסופר **אהרון מגד**, בטורו בדבר מיום 28 בחודש שעבר, תחת הכותרת על החטאים.

כמינהג פובליציסטים רבים בני דורו של **אהרון מגד**, שמעודם לא ניקלעו לקרב, גם ברשימתו זו הוא זכה, להפוך את המילה לנשק בלבלני, ברברני — שכל קשר בינו לבין המציאות והאמת הינו מיקרי בהחלט, תוך שאהרון מגד נוהג בדבריו כמו שהיה **אמיל זולא** בהתנדבות.

ברשימתו זו על החטאים נחלץ אהרון מגד בעניין סמוך לענייננו של **דניאל פינטו**, כשהוא מגן על טוראי בשם **י.כ.** שהרג חייל מצרי בדם קר. בנוסחו המקובל והרגיל, הופך מגד את י.כ. לעוד גיבור קפקאי שהפך קורבן המימסד והצדק ה־נוראים.

אלא שלא היו דברים מעולם.

כותב שורות אלה, שירת במשך שנים אחדות באותה יחידה שאליה השתייך אותו **י.כ.**, שלהגנתו נחלץ מגד בהתלהבות זו, אחד מאנשי החטיבה הירושלמית, שחייליה היו מזיגה של אנשי־רוח, מרצים באוני־ברסיטה ושאר דמויות טיפוסיות של העיר. לא ברור מדוע חשב אהרון מגד, שאיש מאנשי יחידתו של אותו רוצח מצרי, י.כ., לא יקרא את דברי ההבל, הכזב, ההצטדקות, האפולוגטיקה ושאר הטינופת שמגד ממטיר ברשימתו.

כותב שורות אלה, ששמר במשך שנים רבות על היכרות הדוקה עם אותו י.כ. שהיה ימאי, ואחר נהג מונית. חדל להחליף מילים את י.כ. בשל אותו אירוע שבמהלכו נרצח החייל המצרי, אירוע, שמקובל היה לראותו בין חיילי הגדוד כרצח בדם קר. בתגובה להתעלמות מי.כ. — הרי שהוא אפילו טרח יום אחד, ואמר לכותב שורות אלה! „תראה, יבוא יום ואנחנו אנשי בנין נגיע לשילטון — ונחסל אתכם אחד אחד... במרינה שלנו, שתהיה, לא יהיה מקום לאנשי־רוח ויפי־נפש..." לא נעים, אבל אהרון מגד, איש־הרוח, בעל היומרות, שכח במהלך תחקירו העיתונאי לתחקר את אנשי יחידתו של י.כ. — שרובם ככולם הם אלה שפעלו למען יישפט י.כ. מאחר שאיש מהם, לא היה מוכן לשאת על עצמו את אות־הקין של רצח חייל מצרי בדם קר.

לא ברור לכותב שורות אלה, מה מצא אהרון מגד, שלא זכה בחייו להילחם מיל־חמה אמיתית, כלוחם, לצאת בעצם ימי המאבק הציבורי על טוהר הנשק ועל עניין **דניאל פינטו**, להגנתו של אותו י.כ. — שהינו בחינת רוצח בדם קר.

לסיכום, בעניין על החטאים של אהרון מגד, ניתן להעתיק ולסרס את כותרתו של **נתן אלתרמן**, ולומר על מגד, הסופר הבטל בשישים: אל תתנו להם עטים...

מאת דן שומר

חדש

אותה פינה חמה ונוחה שמצאה שלגיה אצל שבעת הגמדים, מצפה לה במערכת החדשה של רהיטי ברג, מערכת • "דורות".
"דורות" היא מערכת ריהוט מסוגננת ופונקציונאלית לחדרי ילדים ונוער, בעלת פינות מעוגלות לבטיחות מירבית.
היא מצטיינת בעיצוב יפהפה, בגימור מושלם ובאפשרויות מגוונות להתאמתה לכל חדר לפי גודלו, מבנהו ומספר הילדים הגרים בו.
לא בכדי זכתה "דורות" בפרס "העיצוב המצטיין" מטעם המרכז הישראלי לעיצוב המוצר.
שלגיה עצמה תופתע לשמוע כי מערכת "דורות" לא נבנתה ע"י גמדים.
רהיטי ברג הם שעבדו עליה יומם ולילה.

רהיטי ברג
יעקב ברג ובניו

אחת מאגדות הילדות.

אולמות תצוגה: ת"א, מטלון 11, בן יהודה 108.
המפעל: אזור התעשיה רעננה

•"דורות"—דגם ופטנט רשום

ת"א: "זר זבסקי", הרצל 37; ירושלים: "אפריון", שלומציון המלכה 9, "בורנשטיין", יפו 72; חיפה: "י. קמחי", הנביאים 15, "אדם ומעונו", יפו 24; אילת: "הוכמן", מדין 2;
אשקלון: "אפל", רח' הרצל; ב"ש: "שוקרון־גרוס", קק"ל 63; בני־ברק: "ויזל", ר' עקיבא 16; דימונה: "נעורים", בנין אגד; הוד השרון: "האחים", דרך השרון 38; הרצליה: "רהיטי נתן", סוקולוב 67;
הרצליה ב': "פורמה בע"מ", הכושלים אזור התעשיה; חולון: "מפגש הריהוט הבינלאומי", שד' קוגל 45; חדרה: "עולם הריהוט", הרברט סמואל 64; יהוד: "ישי", צבי ישי 10;
כ"ס: "רהיטי השרון", צ'רניחובסקי 28; נהריה: "ברק", ויצמן 39; נצרת עלית: "בייבי מרקט", מרכז מסחרי חדש; נתניה: "רהיטי רודה", פינסקר 20; עכו העתיקה: "רהיטי ישראל", ככר פרחי;
עפולה: "סלון העמק", ככר העצמאות; פ"ת: "התינוק", הברון הירש 28, "פינת הילד", מוהליבר 4; צפת: "צמרת", ירושלים 131; קרית גת: "כל בו לילד", מרכז חדש 14;
ר"ג: "גלעד", קריניצי 59, "פז", שד' ירושלים 46; רחובות: "אלון", אחד העם 22; רעננה: "רהיטי רעננה", אחוזה 109; ראשל"צ: "עמי ותמי", רוטשילד 43;

י"ט תשרי תש"ם, 10.10.1979 מספר 2197 שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

המישטרה טוענת: נערה זו היא גנגסטרית בעלת רשת־סמים עולמית ושוכרת רוצחים

מיכל חזן

אחות תמימה או ראש כנופיה?